

**ТОМ КЛАНСИ, МАРТИН ХАРИ
ГРИЙНБЪРГ
ПОДВОДНАТА ВОЙНА
СТРАТЕГИИТЕ В
ПОДВОДНИТЕ БИТКИ**

Превод от английски: Диана Кутева, Стамен Стойчев, 1998

chitanka.info

БЛАГОДАРНОСТИ

Бих искал да благодаря на моя приятел и колега, капитана от запаса Дъг Литълджонс, командир на подводница от Британския кралски флот, за неocenимата му помощ при създаването на компютърната игра, на която се базира тази книга. Бих желал също така да изкажа признателността си към командира на американска подводница от запаса Крейг Етка, към Ерик Уъртхайм и Майк Харис, заради сътрудничеството им при написването на книгата и за неуморните проверки на фактите, описани в нея. Тази книга нямаше да може да бъде издадена без неуморните усилия на Елизабет Маккий, Кен Джордън и Кейт Халпър от „Саймън енд Шустър Интерейктив“; Пол Уърт от „Виртс Корпорейшън“; Бил Хоув от „Фотри Инкорпорейтид“; Стив Фарбех от „Магелан Географик“.

Искам да благодаря и на вас, моите читатели, любителите на океанските тайни, който споделяте моето възхищение от подвизите на героите от загадъчния подводен свят.

НЯКОИ МЕРНИ ЕДИНИЦИ, ИЗПОЛЗВАНИ В ТАЗИ КНИГА

1 инч — 2,54 см

1 фут — 0,3048 м

1 ярд — 0,9144 м

1 клафтер — 1,88 м

1 миля (морска) — 1852 м

1 възел — 1 морска миля в час

1 фунт — 0,45 кг

УВОД

В НАВЕЧЕРИЕТО НА ВОЙНАТА

Макар да не бяха известни освен на малцината посветени, островите Спратли за броени часове се прочуха в целия свят като причина за военен конфликт в Югоизточна Азия. За този суверенен архипелаг в Южнокитайско море, богат с природни ресурси, от десетина години претендират всички съседни държави: Виетнам, Китай, Бруней, Малайзия, Филипините и Тайван. И въпреки декларацията от Манила на страните от АСЕАН (1992 г.), в която се подчертаваше, че този спор трябва да се реши по мирен път, замесените в конфликта нации не успяха да се споразумеят за бъдещето на тази ничия засега територия. След още пет месеца напрежението между споменатите източноазиатски държави се повиши още повече и те се обърнаха към Съединените щати с предложение да поемат ролята на посредник при преговорите за уреждане на териториалните спорове. Междувременно някои от държавите, претендиращи за владение на островите Спратли, бяха изпратили там свои войски и дори се бяха заели с изграждане на инфраструктурни обекти, което още повече влоши обстановката.

Споровете за островите Спратли ще се окажат сериозно препятствие по пътя за уреждането на разногласията в Югоизточна Азия. Необходимо е да се търси решение на международно ниво преди конфликтът да ескалира опасно. Комитетът по деколонизация ще предприеме нови стъпки за консолидирането на интересите на засегнатите държави с надежда да се ограничи

нарастващото напрежение около този регионален конфликт.

сп. „Ню Америкън“

Най-сериозната заплаха за война по китайските граници е породена от агресивните амбиции на Пекин да се добере до петрола в района на островите Спратли.

Джим Лендърс, „Далас Морнинг Нюз“

**ПОЧИНА КИТАЙСКИЯТ ЛИДЕР ДЪН СЯО ПИН. ОЧАКВА СЕ БЕЗМИЛОСТНА БОРБА ЗА
ВЛАСТ СРЕД ПЕКИНСКАТА ВЪРХУШКА.**

19 юли 1997 г.

Излъчено по Интернет (Web) в 12 ч. 00 м. Източно поясно време (17 ч. 00 м. по Гринуич)

От кореспондента в Пекин Джули Майер Пекин (Ти Си Ен) — Днес, на деветдесет и две години, почина китайският лидер Дън Сяо Пин. След многобройни сърдечни пристъпи през последните две години Дън, според официалните съобщения, преди осемнадесет месеца е бил преместен в една военна болница, но през повечето време от този период рядко е идвал в съзнание.

Приемникът на Дън, президентът Цзян Дзъ Мин, бе избран от самия Дън една година преди постъпването на Дън в болницата, но Цзян ще получи пълни права да упражнява властта едва сега, след смъртта на Дън, когото всички признаваха за върховен водач на Китай. Сега всички експерти очакват съперниците на Цзян Дзъ Мин в китайската върхушка да започнат да оспорват властта му и да се развихри ожесточена борба за власт.

Най-вероятни конкуренти на Цзян Дзъ Мин са китайският премиер Ли Пън консервативен марксист, който е играл значителна роля при потушаването на демонстрациите на площад „Тянанмън“ през 1989 г. За Ли

се носят слухове, че възнамерявал да ограничи растежа на китайската икономика, защото според него това явление било твърде нестабилно.

Друг възможен претендент за върховната власт в Китай е Чу Рон Джи, първи заместник министър-председател, сподвижник на идеята за разрастването на икономическото оживление след смъртта на Дън. Но Чу е ненавиждан от китайската бюрократична каста заради непоносимия си характер и острите критики, с които обсипва представителите на висшата номенклатура, затова експертите по китайските въпроси смятат, че той няма да събере достатъчно сподвижници, които да го подкрепят, за да спечели битката за върха.

Когато бе запитан за мнението му относно смяната на властта в Китай, д-р Ейдриън Ман, професор от университета „Тъфт“ и специалист по международни отношения, отговори, че „трябва да се очаква продължителен период на политическа нестабилност“ и че „има много шансове да се стигне до свирепо боричкане за власт, подобно на събитията в най-новата история на Съветска Русия“ — мнение, което се споделя от повечето външнополитически съветници към Белия дом.

Президентът, който е на почивка в Кемп Дейвид, рано днес е изпратил за публикуване изявление, в което се заявява, че „САЩ изказват своите искрени съболезнования на народа на Китай за загубата на неговия лидер, дълбоко уважаван от всички нации“ и че „ние се надяваме новите управници на Китай да поемат властта без сътресения“. Когато журналистите запитаха за позицията на президента относно евентуални сблъсъци с новото китайско ръководство, от Белия дом увериха, че „президентът ще следи събитията с повишен интерес“.

**ЮНАЙТИД ФЮЪЛС КОРПОРЕЙШЪН ОТКРИ ОГРОМНО ПЕТРОЛНО НАХОДИЩЕ.
АКЦИИТЕ ИМ СКОЧИХА ДО НЕБЕТО!**

21 юли 1997 г.
Излъчено по Интернет (Web) в 02 ч. 00 м. Източно поясно време (19 ч. 00 м. по Гринуич)

От финансовия ни кореспондент в Ню Йорк Бил Мосет

Ню Йорк (Ти Си Ен, Финансови новини) — Говорител на „Юнайтид Фюълс Корпорейшън“ съобщи, че корпорацията наскоро е открила внушително по размери петролно находище на около шест мили от Бягация риф — един от островите Спратли, разположени в Южнокитайско море.

Предполага се, че това е най-голямото подводно находище на суров петрол от всички известни досега — в най-умерените прогнози се споменава за един милиард барела. Тази информация бе причината за внезапно покачване на курса на акциите на корпорацията „Юнайтид Фюълс“ — днес те достигнаха ниво 89 долара за акция (т.е. скок от почти 200%). Прогнозите на всички експерти са категорични: ако се потвърдят напълно данните за новооткритите петролни залежи, цените на акциите ще нарастват още по-стремглаво.

Все пак повечето от финансовите консултанти към нюйоркската фондова борса са доста предпазливи относно възможностите за инвестиране в сондажите на „Юнайтид Фюълс“ въпреки насърчителните данни за неочакваното откритие, и то единствено поради политическата нестабилност в зоната около петролните залежи. Архипелагът Спратли е оспорвана територия, тъй като не само Китай, но и Виетнам, плюс Тайван, а също и всички съседни държави предявяват претенции за владение на безлюдните острови. Финансистите от Уолстрийт твърдят, че правата върху петролните находища ще бъдат оспорвани от гореспоменатите нации и нищо чудно да изминат години преди тези спорове да бъдат уредени. Разбира се, през това време „Юнайтид Фюълс Корпорейшън“ няма да разполага с права за извършването на нови подводни сондажи в тази спорна зона.

Ала въпреки това специалистите от геоложките екипи на „Юнайтид Фюълс“ вече са се заели с монтажа на сондажна платформа недалеч от островите Спратли — за целта те приспособяват проучвателния кораб „Бентик Адвенчър“, който именно бе използван за откриване на петролните полета.

ПРЕВРАТ В КИТАЙ! ЛИ ПЪН ЗАГРАБИ ВЛАСТТА!

23 юли 1997 г.

Излъчено по Интернет (Web) в 03 ч. 00 м. Източно поясно време (20 ч. 00 м. по Гринуич)

От кореспондента във Вашингтон Майкъл Фласети Вашингтон (Ти Си Ен) — Днес, малко след полунощ, напълно внезапно група от висши китайски партийни и военни ръководители, начело с министър-председателя Ли Пън, е извършила държавен преврат и е поела контрола върху всички правителствени учреждения в китайската столица. Ли е бил подкрепен активно от генерал Ю Чу Ли, водач на така наречената „петролна фракция“ в ЦК на ККП. По всяка вероятност Ли Пън лично се е разпоредил за ареста на Цзян Дзъ Мин, президент на КНР и обявен за наследник на Дън Сяо Пин, както и на Чу Рон Джи, пръв заместник министър-председател на републиката. Никой не знае къде се намират в този момент двамата най-опасни съперници на Ли Пън — Цзян Дзъ Мин и Чу Рон Джи, но според осведомени източници не е изключено да са били предупредени и още да не са арестувани.

Ли Пън, прочут с консерватизма си и подкрепян от мнозинството висши партийни функционери, както и от висшите офицери в КНА, е публикувал обръщение към нацията, в което твърди, че политиката на Дън Сяо Пин за либерализиране на икономиката е нанесла непоправими щети върху величието на Китай и е провалила борбата за възтържествуване на социалистическите идеи — борба, която Комунистическата партия е водила и ще води твърдо

и последователно. Освен това се заклеява хищният капитализъм и разширяването на икономическите връзки със Запада, защото „... заплашвали грандиозните цели на великата китайска нация“. Според Ли Пън вече било настъпило времето, когато „... китайският народ трябва да се обедини срещу враговете отвъд океана“. Остава да видим до какво ще доведат тези войнствени изявления.

Но Тайван вече се обърна за помощ към ООН, изплашен, че Ли Пън ще нападне беззащитния остров, който винаги е бил считан от континентален Китай за провинция, временно и насилствено отнета от родината през далечната 1949 г. Ако Пекин се осмели да заграби Тайван, най-вероятно е начело на агресията да застане генерал Ю Чу Ли, опитен военен и водач на „петролната фракция“ — група китайски технократи, които навремето организираха разработването на богатите петролни залежи в Дакин, Манджурия, с активната подкрепа на председателя Мао Дзе Дун.

„Петролната фракция“ или нефтеното лоби във висшите коридори на властта в Пекин има огромно влияние върху китайската икономика, откакто Дън Сяо Пин успя да внедри свои привърженици на повечето от отговорните постове в началото на осемдесетте години. Но сега, подкрепян от Ли Пън и още много влиятелни личности, като Чен Тао — председателя на Китайската национална нефтена корпорация — генерал Ю Чу Ли очевидно ще затвърди ролята си на един от хората, които решават съдбините на Китай.

Д-р Ейдриън Ман, експерт по проблемите на Далечния изток, днес направи коментар относно радикалната промяна на властта в Пекин: „По всяка вероятност основният мотив за този акт, за това възраждане на консерватизма в Китай, са задълбочените проблеми при осигуряването на китайската икономика с енергийни източници. Защото само този, който контролира средствата за производство на енергия, ще владее огромната страна и позициите му ще бъдат на практика

непоклатими.“ Д-р Ман не пропусна да напомни, че Китай винаги е страдал от недостиг на енергийни суровини за амбициозната си икономическа програма.

Все още няма реакция от Белия дом спрямо промените в Китай, тъй като президентът е решил да изчака края на извънредната сесия на Съвета за сигурност към ООН, преди да излезе с официалното си изявление, което се очаква късно тази вечер. От източници, близки до президента, узнах, че той ще се нуждае от пълната подкрепа на ООН преди да пристъпи към действия, ако въобще бъде предприето нещо конкретно, като се има предвид историческата традиция САЩ да отдават огромно значение на отношенията си с Китай.

**ПРЕЗИДЕНТЪТ РЕАГИРА НА ПРЕВРАТА В КИТАЙ. ОЧАКВА СЕ ООН ДА НАЛОЖИ
САНКЦИИ СПРЯМО КОМУНИСТИЧЕСКИ КИТАЙ.**

23 юли 1997 г.

Излъчено по Интернет (Web) в 12 ч. 00 м. Източно поясно време (17 ч. 00 м. по Гринуич)

От кореспондента във Вашингтон Майкъл Фласети Вашингтон (Ти Си Ен) — След уточняването на позициите на останалите страни, членове на Съвета за сигурност към ООН, в специална декларация президентът на САЩ осъди пекинския преврат, оглавен от Ли Пън. Освен това той заяви, че не само САЩ, но и ООН официално отказват да признаят новото китайско правителство и настояват да се върне властта на Цзян Дзъ Мин, избран лично от Дън Сяо Пин — доскорошния неоспорим лидер. Ако това се окаже невъзможно, тогава да се избере друг, либерално ориентиран водач, който да поеме ролята на наследник на великия Дън.

Ли Пън отвърна на исканията на Вашингтон с контраизявление, в което изтъкна, че както Цзян Дзъ Мин, така и Чу Рон Джи се търсят из цялата страна с обвинение в държавна измяна и че той няма да се откаже от новата си роля, понеже бил подкрепян от лидерите на китайския

военнопромишлен комплекс. Ли Пън отрече правото на САЩ да въдворяват свой ред по целия свят и заклейми намесата на Запада във вътрешните работи на Китай. В допълнение той обяви, че отсега нататък Китай няма да се подчинява на резолюциите на Съвета за сигурност при ООН.

Изправен пред безизходица, Съветът за сигурност при ООН веднага свика извънредно заседание, за да анализира ситуацията и да обсъди възможностите за санкции срещу Китай.

**КИТАЙ НАПАДНА ОСТРОВИТЕ СПРАТЛИ И ПОХИТИ АМЕРИКАНСКИ КОРАБ,
ИЗПРАТЕН ЗА ГЕОЛОЖКИ ПРОУЧВАНИЯ.**

26 юли 1997 г.

Излъчено по Интернет (Web) в 12 ч. 00 м. Източно поясно време (17 ч. 00 м. по Гринуич)

От кореспондента в Пекин Джули Майер Пекин (Ти Си Ен) — За да демонстрира военна мощ, Китай без никакво предупреждение окупира толкова оспорвания архипелаг Спратли. Виетнамските и филипинските войски, които преди няколко месеца се бяха настанили на островите, са били сломени от китайската морска пехота след двудневни сражения. Атакуващият китайски флот, наброяващ само десет кораба, начело с разрушителя „Харбин“, бързо е разпръснал чуждите плавателни съдове в района и е ликвидирал всички препятствия при установяването на пълния контрол на Пекин върху тези богати на нефт острови.

Основанията за този неприкрито агресивен акт, при това точно когато новият китайски лидер Ли Пън открито се противопостави на решението на Съвета за сигурност при ООН, са очевидни — преди една седмица бе оповестено, че проучвателният кораб „Бентик Адвенчър“, изпратен в района от „Юнайтид Фюълс Корпорейшън“, е открил внушителни петролни полета. Този кораб, заловен от китайския флот, е на котва на около шест мили от

Бягащия риф — малък остров, разположен най-близко до предполагаемото петролно находище. Според военноморски експерти това е много сериозен и враждебен акт, особено като се има предвид, че „Бентик Адвенчър“ плава под американски флаг и е бил нападат в международни води. „Президентът непременно ще квалифицира завладяването на «Бентик Адвенчър» като повод за обявяване на война“ — заяви днес един от най-високопоставените адмирали, очевидно изразявайки мнението на повечето от шефовете на Пентагона.

Освен заграбването на огромните петролни залежи, скрити под дъното на Южнокитайско море, мнозина аналитици очакват зад тази неочаквана агресия да се крият доста важни причини, както от тактическо, така и от икономическо естество. „Който завладее островите Спратли, ще господства в Южнокитайско море — подхвърли висш военен от Пентагона в днешния си коментар на събитията. — Очевидно Китай добре е оценил значението на тези острови.“

Островите Спратли могат да бъдат използвани и като база за нападение срещу Тайван, чиито права на суверенна нация Китай никога не е признавал. Експертите са единодушни, че макар Китай да не е преставал да крои планове за връщането на Тайван от 1949 г., подобна операция е била подробно разработена едва през тази година. Китайският външен министър нарече тези твърдения „напълно безпочвени“ и отрече наличието на планове за агресия срещу островите Спратли. Но въпреки това тайванският президент Ли Чен Ху отправи призив към САЩ за военна закрила и припомни заплахата, надвиснала над Тайван по време на грандиозните учения на китайската армия и флота в района на Тайванския проток през 1996 г.

Президентът не направи изявления относно ситуацията в района на Южнокитайско море, защото отново потвърди предпочитанията си да изчака консултациите в Съвета за сигурност при ООН, преди да конкретизира позицията си. Източници, близки до Белия

дом, уточниха, че извънредното заседание на Съвета за сигурност е било проведено в необичайно напрегната обстановка.

ПРЕЗИДЕНТЪТ ОБЯВИ РЕШЕНИЕТО СИ ДА ОТВЪРНЕ СЪС СИЛА НА КИТАЙСКАТА АГРЕСИЯ.

27 юли 1997 г.

Излъчено по Интернет (Web) в 03 ч. 00 м. Източно поясно време (20 ч. 00 м. по Гринуич)

От кореспондента във Вашингтон Майкъл Фласети Вашингтон (Ти Си Ен) — След продължителното извънредно заседание на Съвета за сигурност президентът на САЩ направи изявление, в което обяви решението на правителството на САЩ да се противопостави с военна сила на китайските претенции относно островите Спратли. Пекин досега не е декларирал, че е склонен на отстъпки, поради което президентът смята, че конфликтът е неизбежен, освен ако китайската флота не напусне незабавно зоната около архипелага Спратли.

Генералният секретар на ООН се обърна към всички членове на организацията с призив да подкрепят инициативите за осъждане на китайското присъствие в региона около спорните острови. Според него Китай очевидно е нарушил декларацията, приета в Манила през 1992 г. — споразумението между всички държави, членуващи в АСЕАН, където фигурира и подписът на Китай. В това споразумение изрично бе обявено, че териториалните спорове около островите Спратли ще се решават изключително с дипломатически средства. В отговор на крещящото нарушение на международното право незабавно ще бъде поставен в бойна готовност военноморският флот на САЩ. До една седмица в района около островите Спратли ще пристигнат самолетносачите „Нимиц“^[1] и „Индипендънс“^[2].

Китайската реакция на днешното изявление на президента може да послужи за пример на дипломатическо

негодувание. „Ние притежаваме всички права върху островите Нан Ша — заяви китайският посланик във Вашингтон, като не пропусна, напълно преднамерено, да употреби китайското название на спорните острови — и ще ги отбраняваме решително като всяка друга част от нашата велика родина.“

РУСИЯ СПЕШНО ДОСТАВЯ ОРЪЖИЕ НА КИТАЙ. ВМС НА САЩ В ПЪЛНА БОЙНА ГОТОВНОСТ!

30 юли 1997 г.

Излъчено по Интернет (Web) в. 12 ч. 00 м. Източно поясно време (17 ч. 00 м. по Гринуич)

От кореспондента във Вашингтон Майкъл Фласети Вашингтон (Ти Си Ен) — Напрежението между Китай и САЩ в района на Южнокитайско море нараства с всеки изминат час и сблъсъкът между двете флоти вече е неизбежен. Ситуацията допълнително се усложни, и то значително, след съобщението, че Русия спешно е доставила на Китай супермодерни оръжия, сред които най-опасни са ядрените щурмови подводници, които може би вече са на път към островите Спратли.

Отдавна е известно, че руснаците интензивно снабдяват Китай с оръжие. През последните две години китайските ВМС са получили от Москва четири дизелови подводници клас „Кило“^[3], които обаче не могат да се сравняват със стратегическите ядрени подводници, приети на въоръжение в руския подводен флот. Ала въпреки това съветниците в Белия дом по военните въпроси не крият загрижеността и опасенията си от евентуалното предоставяне на Китай на руски супермодерни атомни подводници.

Източници, близки до Комитета на началник-щабове в Пентагона, подхвърлиха, че разполагат със сведения за опити на руснаците да разработват заедно с китайците нов прототип на щурмова ядрена подводница, която по всяка вероятност ще бъде използвана в конфликта

около островите Спратли. Ако това предположение се потвърди, не е изключено да се наруши балансът на силите в този регион, което създава доста опасения за изхода от евентуалните опити за разрешаване на конфликта с военна сила.

Руският президент Геннадий Зюганов, консервативен комунист (също като китайския лидер Ли Пън), отказа да коментира въпроса за доставките на супермодерни подводници на китайските ВМС, но заяви, че е доволен от балансирания търговски обмен между Русия и Китай, включително и от сделките с подводниците клас „Кило“. Русия, която изпитва хроничен недостиг на валута след ликвидирането на Съветския съюз, несъмнено разчита много на печалбите от продажбите на ядрени подводници, за да подпомогне изостаналата си икономика и да засили мощта на своя военен флот.

**ПОТОПЕНА КИТАЙСКА ПОДВОДНИЦА! ОЧАКВА СЕ ВЪВ ВСЕКИ МОМЕНТ ВОЙНАТА
ДА ИЗБУХНЕ!**

2 август 1997 г.

Излъчено по Интернет (Web) в 01 ч. 00 м. Източно поясно време (18 ч. 00 м. по Гринуич)

От кореспондента в Пекин Джули Майер
Пекин (Ти Си Ен) — Днес в Южнокитайско море, недалеч от островите Спратли, започнаха военните действия между бойни кораби от ВМС на САЩ и на Китай. Първата схватка е започнала, когато американският самолетоносач „Нимиц“ е бил атакуван от китайска подводница (вероятно щурмова подводница от клас „Хан“^[4]). При маневрите за торпедна атака срещу „Нимиц“ подводницата е била потопена от американска подводница, клас „Лос Анджелис“^[5], която е ескортирала самолетоносача.

В отговор на този сблъсък китайската флота веднага е преминала към по-агресивни действия в района и сега се

очаква ескалация на напрежението. Всъщност се очаква във всеки момент Китай официално да обяви война на САЩ.

„Това няма да приключи така набързо, както конфликтът около Фолклендските острови преди петнадесет години — заяви професор д-р Ейдриън Ман, всепризнат капацитет по международните въпроси и по-специално по китайската външна политика. — Китай е много по-силен противник от Аржентина и в този затътен район притежава значителни тактически преимущества пред САЩ. — Редица видни експерти по военноморска стратегия потвърдиха мнението на д-р Ман. Но изправени пред опасността от продължителна война, повечето от тях (включително и д-р Ман) са загрижени от вероятността за употребата на ядрени оръжия. — Съмнявам се дали китайските лидери си дават ясна сметка за всички опасности, които заплашват страната им. Според мен не е изключено засегнатите страни все пак да се споразумеят за локализирането на конфликта само в Южнокитайско море, в региона около спорния архипелаг, като се въздържат от ескалация към глобална ядрена война.“ Вероятно президентът на САЩ и генералният секретар на ООН са били посъветвани да отправят подобно предложение до китайския лидер Ли Пън.

Междувременно вече са гласувани санкциите, които ООН и САЩ ще наложат на Китай — общото събрание на ООН одобри декларацията за широк пакет от мерки, ограничаващи търговския обмен с Китай. Ефектът от тези ограничения ще се почувства незабавно, тъй като мерките засягат всички стоки, внасяни в Китай, с изключение на храни и лекарства. Президентът уточни, че освен икономическите санкции е взел категорично решение да действа не само за прогонване на китайските войски от островите Спратли, но и за възстановяването на власт в Пекин на законно избрания китайски президент Цзян Дзъ Мин.

---

[1] „Нимиц“ (Ninritz) (CVN-68): Първият от серията съвременни самолетноносачи с ядрени двигатели, наречен на прославения през Втората световна война адмирал Нимиц. Използва се и като типово означение за новия клас самолетноносачи. Може да пренася повече от 85 бойни самолета. — Б.пр. ↑

[2] „Индипендънс“ (CV-62) („Независимост“): Единственият все още останал на въоръжение във ВМС на САЩ представител на самолетноносачите от петдесетте години, от клас „Форестал“ (на името на Джон Форестал), първият от серията американски „суперсамолетноносачи“ след 1945 г. Може да пренася повече от 70 бойни самолета. — Б.пр. ↑

[3] Най-новият клас дизел-електрически руски подводници. Максимална скорост: 17 възела (под вода). Дължина: 72 м. Водоизместимост: 3076 т (под вода). Основно въоръжение: шест торпедни тръби 53 см. — Б.пр. ↑

[4] „Хан“ (Han): От този клас са първите щурмови подводници, построени от комунистически Китай (само пет броя). Максимална скорост: 25 възела (под вода). Дължина: 321 фута. Водоизместимост: 5500 т (под вода). Основно въоръжение: шест торпедни тръби 53 см. — Б.пр. ↑

[5] „Лос Анджелис“ (SSN 688): Като се изключат подводниците от клас „Сийуулф“ (Seawolf), това е най-усъвършенстваният клас американски ядрени щурмови подводници. Познати са няколко конфигурации, но най-разпространен е клас 688, който се разделя на три категории:

— Серия 1: SSN 618–718 — оригиналният вариант за атомни подводници от клас „Лос Анджелис“.

— Серия 2: SSN 719–750. При този вариант е добавена уредбата за вертикално изстрелване на ракети (VLS) и е подобрена обшивката на ядрения реактор.

— Серия 3: SSN 751–773. При този вариант е добавен бордови компютър BSY-1, система за електронно ориентиране, подобрени са мерките за потискане на собствените шумове и уредите за плаване под арктическия лед. Заради тези подобрения след номера на серията се добавя „I“ (от improved = „подобрен“) или 688I.

Максимална скорост: 30 възела. Дължина: 360 фута.
Водоизместимост: 6927 т (под вода). Основно въоръжение: четири 21-
инчови торпедни тръби (53 см) и 12 VLS-установки — Б.пр. ↑

ПЪРВА ГЛАВА

ПЪРВИЯТ СЪЛЪСЪК

На 12 август 1997 г., точно в 01 ч. 00 м., USS^[1] „Чайен“, щурмова ядрена подводница от Тихоокеанския флот на САЩ, от супермодерния клас „Лос Анджелис“, се освободи от въжетата на буксирния кораб, водата заля вълнореза и тя потегли на собствен ход сред мрачните води на залива Сан Диего, Калифорния. Изостанал зад кърмата на „Чайен“, буксирният кораб прибра въжетата и се насочи обратно към базата на ВМС в Сан Диего, където се намираше и щаба̀т на Трети флот на САЩ^[2].

На борда на „Чайен“ цареше напрегната атмосфера, както преди началото на всяко бойно плаване. Екипажът беше разтревожен не само поради внезапното прекъсване на редовното патрулно плаване — всички признаци недвусмислено подсказваха, че се отправят към район, където в най-скоро време ще започнат бойни действия.

Преди няколко години, когато отпадна необходимостта от поддържането на постоянна бойна готовност в широки мащаби поради прекратяването на Студената война, Трети американски флот беше предислоциран от Пърл Харбър в Сан Диего. Но след китайската агресия на островите Спратли командването на „Чайен“ получи заповед от щаба̀ на флота да се подготви за нова, изключително отговорна акция. И ето че сега огромната подводница неуморно гълташе миля след миля по дългия маршрут от базата на ВМС в Сан Диего към следващата база в Пърл Харбър на Хавайските острови, откъдето трябваше да се отправи към Южнокитайско море.

„Чайен“ бе най-модерната щурмова подводница в американския флот, последната от тази серия. На корпуса ѝ бе изписан с едри бели цифри кодовият ѝ номер SSN-733. Повече не се предвиждаше да се пускат на вода ядрени подводници от клас „Лос Анджелис“ — досега Конгресът на САЩ бе одобрил средства за шестдесет и две подводни лодки от този тип. Построяването им бе възложено на

корабостроителницата в Нюпорт, в едноименното пристанище в щата Вирджиния. „Чайен“ респектираше дори само с размерите си — дължина 360 фута и водоизместимост 6900 тона. Оборудването ѝ включваше най-модерното въоръжение и скъпи сонарни системи.

Не след дълго ядреният двигател на борда (модел S6G, с водно охлаждане, производство на „Дженеръл Електрик“) достигна максимална мощност, близка до критичната. Дежурният офицер подаде командата към целия екипаж да се подготвят за потапяне. Когато достигнаха нос Лима, където дълбочината вече беше достатъчна, „Чайен“ започна подготовката за спускане под вода. Не след дълго матросите от сонарната зала и от торпедното отделение докладваха, че при тях всичко е наред. Последният рапорт долетя в командната кабина от реакторния отсек — и „Чайен“ вече бе напълно готова за потапяне.

Командирът, капитан Бартоломю Макей или Мак, както го наричаха приятелите му, беше доволен и от подводницата си, и от екипажа. Беше едър, внушителен мъж. Бе служил като главен механик на подводници от по-стария клас 688, а по-късно като заместник-командир на „Грийнвил“, от усъвършенствания модел 688I, която по много показатели приличаше на „Чайен“. Кодовият номер на подводницата „Грийнвил“ бе SSN-772, което означаваше, че бе регистрирана в бойния регистър на корабостроителницата „Нюпорт Нюз Шипбилдинг“ непосредствено преди „Чайен“. Тогава Мак бе вече добре известен в затворения свят на подводничарите и само след две години бе удостоен с чин капитан — с безспорните си качества на опитен командир той безспорно бе заслужил преждевременното повишение.

Мак отлично знаеше, че слуховете за предстоящата война с Китай не могат да останат скрити от екипажа. Последните действия на китайската флота срещу „Бентик Адвенчър“, плаващ под американски флаг и изпратен от „Юнайтид Фюълс Корпорейшън“ в международните води около островите Спратли, бяха преценени от мнозина в САЩ като повод за обявяване на война. Още по-крещящо нарушение на международното право беше неочакваното нахлуване на китайците на територията на оспорваните острови Спратли.

Но на борда на „Чайен“ единствено Мак бе наясно, че за съжаление се оправдават опасенията на най-скептичните политически

наблюдатели. От 2-ри август между двете суперсили — САЩ и Китай — в действителност се водеше война. От тази дата една щурмова ядрена подводница от китайските ВМС непрекъснато патрулираше в опасна близост около американския самолетоносач „Нимиц“, при това с очевидно враждебни намерения. За да подсили отбраната на „Нимиц“, спешно бе изпратен ескорт от американски подводници със задачата да потопят китайската подводна лодка.

Часовете бяха наситени от несекващия поток на събитията. Засега не съобщавах за нови враждебни действия на китайския флот, което принуди мнозина от военните експерти да се замислят дали китайците внезапно не са се вразумили. Животът в патрулираща подводница е доста монотонен, обаче има едно важно предимство: на десетки метри под водата не си дължен да се безпокоиш за последните новини. Щурмовите подводници често плават много продължително под вода — понякога едно плаване трае пет, дори шест месеца — и излизат на повърхността само за допълване на запасите вода и храна в предварително определени участъци в океана или във военноморски бази.

Екипажът на „Чайен“ не се интересуваше от последните новини, защото бе зает с изпълнение на важна задача — да продължи до Пърл Харбър и там да остане в пълна готовност за бойни действия срещу враждебно настроения китайски подводен флот.

След като всичко бе проверено още веднъж, гигантската подводница започна да се потопява — отначало бавно, но после все по-бързо. Щом достигна зададената дълбочина, дежурният офицер промени курса на югоизток, т.е. направо към Пърл Харбър.

Едва когато „Чайен“ пое по дългия си подводен маршрут, Мак успя да се съсредоточи върху най-сериозното препятствие, което би могло да се изпречи на пътя му — не беше изключено някоя от модерните китайски ядрени щурмови подводници да циркулира в района, през който трябваше да премине „Чайен“. Ако се стигнеше до подобен крайно нежелан контакт, „Чайен“ бе длъжна да продължи при повишено внимание и да атакува само при необходимост от самозащита. С други думи, капитанът имаше право да заповяда да се открива огън единствено след като поверената му подводница бъде нападната от неприятеля. Засега САЩ все още не бяха в състояние на война, но в случая думата „засега“ звучеше твърде условно. Когато

„Чайен“ акостираше в базата в Пърл Харбър, щяха да я заредят с храна и боеприпаси, достатъчни за продължителен курс — защото нямаше никакви гаранции, че няма да ѝ се наложи да се намеси в бойни операции.

В подводниците никога няма достатъчно място за складиране на хранителни продукти, затова контейнерите се пълнят предимно с консерви — полагат се под временния под, върху който стъпват моряците. При по-продължителни плавания този временен под постепенно слиза все по-ниско, според количеството изядени консерви. Но дотогава коридорите си остават доста опасна зона за високите членове на екипажа — непрекъснато им се налага да се навеждат, за да избягват ударите в безбройните тръбопроводи и в скарите с кабели.

Докато се приближаваше до тясната каюткомпания — там свободните от вахта членове на екипажа се събираха за запознаване с промените в обстановката, — капитан Макей се усмихна при мисълта за консервите доматиен сос или боб, които лежаха под краката му.

„Чайен“ плаваше вече от два часа и бе започнала да се отдалечава от залива на Сан Диего — при скорост 26 взела това правеше 52 морски мили.

Мак влезе в каюткомпанията и махна с ръка на офицерите да не стават.

— Както знаете — веднага започна той, — сега плаваме в крайно напрегната обстановка, и то заради неотдавна предприетите враждебни действия от страна на китайския военен флот. — Командирът държеше да се уточни, че агресивните ходове са дело на военните, а не на целия китайски народ, както понякога тръбяха медиите. — Току-що получих сведения, че изстребител-прехващач Орион Р-3^[3], от канадските ВВС по време на тренировъчен полет в зоната около Сан Диего вероятно е засякъл неизвестна подводница, на около 237 мили югозападно от нас. Канадците са опитали да локализируют целта чрез MAD-детектора^[4], но след двадесетминутно следене са изпуснали целта. Екипажът на Р-3 е почти сигурен, че са попаднали на ядрена щурмова подводница. От флотското контраразузнаване са на мнение, че вероятно става дума за китайска подводница от клас „Хан“ или за още по-мощна ядрена щурмова подводница, но засега се въздържат от категорични изводи. Получих инструкции да бъдем нащрек за евентуален контакт, но да не

намаляваме скоростта по маршрута към Пърл. Дотогава да избягваме всякакви действия срещу неизвестната подводница, освен, разбира се, ако тя не се опита да ни унищожи.

Офицерите приеха тревожната вест мълчаливо и не избързаха с коментари и предположения, въпреки очакванията на командира. За всички беше ясно, че след броени минути целият екипаж ще бъде осведомен за надвисналата опасност — от този миг „Чайен“ трябваше да внимава за враждебна ядрена щурмова подводница, по всяка вероятност китайска, патрулираща доста близко до западните брегове на САЩ. Въпреки че се намиреше в международни води, това криеше реални шансове за нарушаване на международното право.

За транзитния курс до Пърл Харбър „Чайен“ бе заредена само с минимален брой торпеда. Пълният капацитет на нейното торпедно отделение беше 26 торпеда — подводницата разполагаше с четири торпедни апарата, от които се изстрелваха торпеда от клас „Марк“, модел Mk 48^[5], както и ракети „Томахоук“ (за поразяване на наземни и надводни цели), противокорабни ракети „Харпун“, а понякога — макар и твърде рядко — подводни мини тип Mk 67. Но за този преход до Хаваите „Чайен“ разполагаше само с 12 броя торпеда тип Mk 48, от усъвършенствания модел ADCAP. При максимална скорост 50 взела и обсег на действие 27,4 км, тези торпеда от тежка категория наистина бяха ненадминати. Единственият им истински конкурент беше британското торпедо „Спиърфиш“^[6], прието на въоръжение в Кралския подводен флот.

Торпедото Mk 48 ADCAP тежи 1360 кг и се насочва с подводни кабели. Почти 20% от теглото му са за мощния експлозив PBXN. Едно от най-ценните предимства на Mk 48 е способността му да поразява с еднакъв успех както надводни, така и подводни цели, с което много се облекчава снабдяването на подводниците. Освен това повечето подводничари предпочитат тръпката, причинявана от насочването на торпедо след торпедо, вместо изцяло автоматизирания процес при вертикалното изстрелване на модерните „Томахоук“ или „Харпун“.

Всяко торпедо тип Mk 48 се управлява по кабелна връзка, така че данните за координатите на целта непрекъснато циркулират между навигаторната електроника в торпедото и бордовия компютър на щурмовата подводница BSY-1, на който е поверена системата за управление на подводната стрелба. При финалния етап от атаката Mk

48 автоматично включва мощните си сензори за активно преследване на целта, за да внесе окончателни корекции в насочването, след което почти неминуемо поражява вражеския плавателен съд. Ако по някаква причина подводният кабел не се прекъсне, торпедото предава сведения към бордовия компютър до последната секунда преди взрива.

След краткото съвещание Мак се върна в командната кабина. При опасност от внезапна атака от вражеска ядрена подводница редно бе да се намали скоростта, т.е. да се откажат от планираните двадесет и шест възела, за да се „ослушат“ добре и евентуално първи да доловят приближаването на неканения гост. Тази тактика на „спринт и дрейф“, подобна на играта на „котка и мишка“ или на тактиката на пехотата за къси прибежки и залягане — когато подводницата за няколко часа напредва с пълен ход и с доста шум (при което сонарите са почти безпомощни), но после се спотайва в удобна стрелкова позиция за по-продължителен период, почти неподвижна и на практика безшумна, за да прослуша какво става наоколо — си оставаше един от най-сполучливите методи за гарантиране на благополучното пристигане в местоназначението, посочено в заповедите на щаба.

Сега „Чайен“ получи нова заповед от командната кабина: да се потопи на 400 фута. На тази дълбочина подводницата наистина плуваше „в свои води“, защото при това ниво под водата, в случай на необходимост, все още можеше да получава съобщения от щаба на флота чрез специалния ELF-канал (радиовръзка при свръхниска честота, осигуряваща качествено приемане на радиосигнали от потопени обекти). Но при извънредни обстоятелства или при излъчването на важни заповеди от брега, след приемането на краткотрайно, импулсно кодирано съобщение по ELF-канала, всеки командир е задължен да издигне подводницата си по-близо до повърхността, за да приеме следващата поредица от шифровани радиограми.

Не е възможно подводница да се придвижва със скорост 26 възела и да остане напълно безшумна. Корабният винт, наричан понякога от хората на сушата пропелер или витло, при такава скорост се върти бясно. Ако дълбочината е твърде малка, се образуват хиляди миниатюрни въздушни мехурчета, които под натиска на мощната струя се пукат рязко, със значителен шум. Този процес се нарича кавитация и може да издаде всяка подводница. Но сега Мак не беше толкова

загрижен за прикриването на „Чайен“, защото имаше две много по-важни грижи: да открие неизвестната подводница, която се спотайваше някъде наблизо, неочаквано близо до западното крайбрежие на САЩ, и да доведе „Чайен“ невредима до базата в Пърл Харбър на Хавайските острови.

Всички на борда на „Чайен“ прекрасно знаеха, че не могат да избегнат шума, причиняван от кавитацията, който лесно можеше да ги издаде на дебнещия неприятел. Поради това често се налагаше скоростта да се намалява и да се заемат с проверка на глухата зона^[7].

На 12-ти август в 11 ч. 00 м. (само десет часа след отплуването от кея в Сан Диего) дежурният офицер намали скоростта на „Чайен“ с една трета. Точно 11 минути след забавянето на хода и обръщането на подводницата на север в сонарната зала настъпи неочаквано раздвижване.

— Сонарен контакт, азимут по оста на движение едно-осем-седем, при максимален ход на лъча — тревожно извика един от най-младите сонарни оператори. Сонарните екрани, изпълнени с неспокойни зеленикави фигури, неуморно подсказваха на операторите всяка промяна в обстановката.

След няколко секунди към екрана се приближи старши-операторът от сонарното отделение. Огледа внимателно екраните и веднага наведе глава над микрофона:

— Кабина, тук сонар. Вероятен контакт с неизвестна подводница, по азимут 187. Но засега тези данни все още не са потвърдени от другите системи.

Мак влезе в сонарната зала и се присъедини към петимата мъже, които го бяха изпреварили и вече се бяха скупчили около операторите и дежурния в сонарното отделение. Всеки от присъстващите бе очаквал да се сблъскат с китайска подводница, но знаеше също, че вероятността за подобно събитие никак не е голяма — китайските бойни съдове рядко рискуваха да се отдалечат толкова много от своите води. Това бе валидно с особена сила за техните подводни лодки, защото повечето от тях бяха от остарелите модели с дизелови двигатели, а малкото на брой по-съвременни ядрени подводници от клас „Хан“ бяха доста шумни.

Но ако наистина това бе китайска подводница, патрулираща около Западното крайбрежие на САЩ, тя несъмнено беше от клас

„Хан“. Мак бе готов да се обзаложи за това. Флотското разузнаване беше докладвало, че само един вид китайски подводници са способни да постигнат толкова продължително плаване под вода — щурмовите ядрени подводници от клас „Хан“.

Разбира се, капитан Макей, както всеки опитен командир на американска подводница, беше запознат, макар и само в общи линии, с техническите данни на подводниците „Хан“. А през последните дни, когато се заговори упорито за възможната война с Китай, офицерът от разузнаването към SUBRON^[8] от Пета подводна група набързо бе приготвил справка за всичко, което бе известно на ВМС на САЩ за тези китайски подводници. Според рапорта, строежът на тези подводници бил спрян след пускането на вода на първите пет заради прекалено високия радиационен фон около реакторния отсек, но първите пет броя все още били на въоръжение в китайския подводен флот. Китайците ги бяха номерирали съответно 401, 402, 403, 404 и 405. Преди по-малко от месец една от тях бе извадена от строя след опит за атака на американска ядрена подводница. Флотското разузнаване все още не бе сигурно кой точно е бил кодовият номер на тази китайска подводница, но се предполагаше, че е 402, т.е. втората подводна лодка от този клас. Тези предположения се основаваха на данните от сателитното разузнаване — Номер 402 беше проследен от напускането на кея на базата на китайските ВМС в Нин Бо в Източнокитайско море четири дни преди „Нимиц“ да се включи в активните бойни действия.

Торпедните отделения на тези подводници бяха снабдени с по-старите торпедни апарати, наричани още тръби или цеви, но не беше изключено да са монтирани и по-нови модели системи за изстрелване на самонасочващи се торпеда, руско производство. Според рапортите на флотското разузнаване Номер 401 и Номер 402 бяха въоръжени само с торпеда, но последните три подводници от клас „Хан“ — 403, 404 и 405 — притежаваха и противокорабни ракети YJ-1 (Йънг Джи), известни и под името „Ийгъл Страйк“ („Атакуващ орел“). Много бързи, те често тревожеха сънищата на командирите на корабите от американската флота. В последните сведения на разузнаването се споменаваха, че тези ракети са много опасни за бойните кораби от класически тип, но че имат един значителен недостатък — че китайските подводници трябва да изплуват на повърхността, за да ги

изстрелят. А всеки подводничар прекрасно съзнаваше колко уязвима мишена е подводницата в този момент.

За разлика от най-новите подводници от клас „Сийуулф“^[9], „Чайен“ не бе снабден със сонарната система WAA^[10] — последната дума на техниката, затова екипажът щеше да е принуден да изчислява чрез триангулация положението на пасивния контакт, току-що засечен от сонарите, за да изчисли с максимална точност скоростта, азимута и разстоянието до целта. Но необходимите за засичането маневри трябваше да бъдат извънредно безшумни, особено ако контактът, вече кодиран като Мастър-1, също ги бе засякъл. А това означаваше, че им предстоят неизвестно колко бавни и мъчителни часове на дебнене и ослушване.

— Капитане — намеси се старши-операторът, — възможно е тази подводница да ни е засякла, но после да е изгубила следите ни — може би когато забавихме хода. При тази значителна дълбочина може да се очаква конвергентна зона в радиус от 75 000 ярда около нас. Според мен те сега подозират, че сме ги задминали, и понеже са побавни от нас, ще включат пълен напред, за да се опитат да ни настигнат и да възстановят контакта.

Това бе уместно предположение, ала засега си оставаше само догадка. На Мак му се искаше да разполага с повече данни. Върна се в командната кабина и нареди на дежурния офицер да въведе данните в бордовия компютър BSY-1, за да могат по-лесно да се изчислят относителните координати на целта. Дежурният офицер бе длъжен — при такава заповед — да се заеме с маневрите на подводницата, за да засекат нов контакт при друго местоположение, според който да се преизчисли азимутът на целта според новите координати, получени от външните сонарни сензори, закрепени на буксирните платформи.

Освен това Мак нареди на дежурния да прибере буксирната платформа ТВ-16 и да я смени с по-удобния модел ТВ-23: при него кабелът достига до 818 м дължина и носи 100 хидрофона, като завършва с мрежа с обща дължина на проводниците 283 метра. После пак отиде в сонарната зала.

— Капитане, ако се съди по шума от техния корабен винт, скоростта на Мастър-1 е постоянна, около 18 възела — докладва му старши-операторът. — Засякохме по-богат спектър от честоти, включително и от сонарите на буксирната платформа. Определено

мога да заявя, че пред нас не плува американска подводница. Тоновите приличат на посочените в каталога на флотското разузнаване за китайската подводница от клас „Хан“, Номер 402.

Мак се сепна.

— Но нали нашата подводница, онази от ескорта на „Нимиц“, е потопила именно 402?

— Да, така поне твърдяха разузнавачите — кимна старши-операторът. — Но според мен са сбъркали номерата. И друг път се е случвало.

Капитанът веднага се свърза с дежурния в командната кабина.

— Веднага се заеми с изтеглянето на ТВ-23. Ако кабелите се заплетат, това ще ни върже ръцете.

Буксирната платформа с десетки сонари беше незаменима за безшумно подслушване на пасивни контакти, но Мак, както и повечето командири на подводници, предпочиташе да прибере ценната платформа преди очакваната схватка с вражеската подводница.

Мак излезе от сонарната зала и се върна в командната кабина, за да провери новите координати на целта пред тях.

— Кабина, тук сонар. Контакт Мастър-1 преди три минути спря корабния си винт.

Изминаха още седем тягостни минути, през които сонарните оператори на „Чайен“ внимателно дебнеха всеки тон, отделян от охлаждащите помпи към реакторния отсек на китайската подводница. Тези помпи не можеха да се изключват, за да не се влоши топлинният режим на реакторната обшивка — един от малкото недостатъци на новите поколения подводници с ядрени двигатели. Обикновените подводници — тези без атомни реактори — можеха да застинат като мъртви в океанските дълбини и да захранват само най-необходимите консуматори от мощните си никел-кадмиеви акумулаторни батерии, като остават абсолютно безшумни. Обаче една ядрена подводница, като „Чайен“ или „Хан“-402, е длъжна непрекъснато да използва охлаждащите помпи към реактора, за да избегне пренагряването. Това понякога причинява любопитен парадокс — по-лесно е да се преследва атомна подводница тип SSN, отколкото класическа дизел-електрическа подводна лодка, особено ако атомната подводница е от по-старите модели, като „Хан“ от седемдесетте години, при които има доста проблеми около реакторите.

В притихналата сонарна зала отекна като изстрел внезапният вик на старши-операторът:

— Кабина, тук сонар! Уловихме мощен единичен импулс от Мастър-1. Вероятно са включили активен сонар^[11]!

Само след секунди бе засечен и втори подобен импулс.

Мак веднага заповяда торпедното отделение да бъде в пълна готовност за стрелба, след което отново отстъпи стола пред микрофона на дежурния офицер.

От торпедното отделение докладваха, че са готови за стрелба, и координаторът на огневите системи, който бе длъжен да ръководи изстрелването на всяко торпедо от така наречения огневи пулт, рапортува на капитана:

— В момента Мастър-1 е засечен с азимут едно-шест-девет. Бордовият компютър е включен за анализ на всички данни с диапазон до 22 000 ярда. Все още не сме се натъкнали на конвергентна зона.

На борда на „Хан“-402 китайският командир притеснено потриваше чело — досещаше се, че не му остават много шансове за измъкване, но нямаше право да отстъпи. Неговият сонар бе засякъл само един временен контакт с американската подводница, маневрираща в тази зона, и той се нуждаеше от още данни, за да получи по-точни координати на противника. Вече бе наясно, че някъде в мрака пред него се укрива американска подводна лодка, но не знаеше къде точно, нито пък се досещаше, че може да е именно супермодерната ядрена подводница „Чайен“. За негово нещастие и за зла участ на целия му екипаж, той не знаеше, че е много по-близо до американците, отколкото предполага. Разстояние от 22 000 ярда под водата бе непреодолима дистанция за всяко торпедо, намиращо се на борда на китайската подводница, но не беше пречка за мощните торпеда Mk 48, с които бе въоръжена „Чайен“.

Двата мощни импулса веднага издадоха местоположението на „Хан“, ала това всъщност бе добре пресметнат риск, дръзко поет от китайския командир. Той знаеше, че неговата подводница е шумна като бик в магазин за китайски порцелан, и очакваше американците да се втурнат да го преследват. След като се увери, че американската подводница ги е засякла, очакваше янките да не се откажат от преследването. Но знаеше и още нещо, нещо много важно — ако сега

се забавеше, безвъзвратно щеше да пропусне шансовете си да атакува пръв.

На борда на „Чайен“ Мак се опитваше да разгадае ходовете на китайския капитан. Беше убеден, че екипажите на китайските подводници не могат да ги надминат в тънкостите на сонарното разузнаване, но не очакваше, че тактически са толкова изостанали — китайският командир издаде точното си местонахождение с използването на активен сонар. Не, това бе лишено от всякакъв смисъл! Ако китайският капитан знаеше, че са по петите му, вероятно щеше допусне, поне за миг, че подозират къде се намира, и да реши, че не му остава нищо друго освен да започне игра на криеница — да рискува да им подсказе накъде се отправя само и само за да научи нещо повече за координатите им.

Но най-важното бе фактът, че китайската подводница започна активна игра с американската и че и двете подводници вече бяха напълно готови за стрелба. Мак не очакваше китайският командир да пропусне тази възможност. „Хан“ все още не можеше да ги застигне със свое торпедо, но това можеше да се промени след броени минути.

— Кабина, тук сонар. „Хан“ току-що отново се задвижи. Ускори на 25 възела. Приближават се към нас.

Капитан Макей нареди да се смени курсът, за да избегнат приближаващия се враг, след което заповяда:

— Торпедно отделение, апарати номер едно и две готови за стрелба. Заредете ги с торпеда Mk 48, отворете външните торпедни люкове.

След отварянето на външните люкове и изравняването на налягането в двете торпедни камери Мак отново насочи подводницата си към „Хан“ и увеличи скоростта до максималната. И двете подводници се насочиха право една срещу друга — би могло да изглежда като детска игра, ако не предвещаваше зловещото начало на Третата световна война.

— Кабина, тук сонар. Към нас се насочва торпедо! Тип SET-53, азимут едно-шест-три. Торпедото е с активиран търсец сонар, капитане.

— Разстояние до Мастър-1 21 000 ярда — докладва офицерът, ръководещ изстрелването на торпедата.

Мак огледа командната кабина. В очите на по-младите моряци, постъпили във флотата само преди шест месеца, се долавяше зле прикрит ужас.

— Стоп машини! — заповяда той.

— Йес, сър, стоп машини! — повтори рулевиът и след няколко секунди добави: — От машинното потвърдиха спирането на хода.

Класическият метод за изстрелване на торпедо изисква първо да се пусне торпедото, а после подводницата да смени посоката и да се отдалечи с максимално възможната скорост. Но това се случва само при класически ситуации.

При най-строга тайна флотското разузнаване бе успяло да откупи от руснаците три броя от самонасочващото се торпедо тип SET-35, в замяна на някакъв нов, високотехнологичен продукт на съвременната американска електронна индустрия. От изпитанията на торпедата от този тип бе установено, че те не могат да се отдалечават от подводницата, която ги изстрелва, на повече от 5 морски мили или по-точно: 10 000 ярда. Дори и тези изчисления да бяха грешни, дори това разстояние да се удвоеше до 10 мили, Мак бе уверен, че е невъзможно китайското торпедо SET-35 да стигне до корпуса на „Чайен“.

Имаше обаче и друга опасност, която го принуждаваше безпомощно да стиска юмруци: това нападение не само бе началото на войната между Съединените щати и Китай, но и бе пряко насочено срещу неговата подводница, срещу неговия екипаж, лично срещу него.

Но засега, макар и само засега, „Чайен“ не бе застрашена. Затова капитанът, без да повишава тон, заповяда на дежурния офицер:

— Пригответе подводницата за дълбоко потапяне.

Китайският капитан беше принуден да се примири с тази доста неизгодна ситуация. Китайските лидери, заслепени от желанието си да демонстрират военната си мощ пред американците, бяха заповядали на „Хан“-402 да напада всяка американска подводница, която ѝ се изпречи на пътя, а също и бойните кораби от ВМС на САЩ, плуващи в тази зона. Капитанът на „Хан“-402 стриктно изпълняваше заповедите на своя щаб... но не искаше да приеме простата истина — адмиралите от щаба на китайската флота бяха решили да пожертват подводница „Хан“-402, макар отдавна да бе ясно, че всяка атака срещу ядрена подводница от клас „Лос Анджелис“ е равносилна на опит за самоубийство. Ако се опиташе да се доближи до „Чайен“, за да я

порази с торпедата си, китайският капитан би рискувал да се озове на дъното заедно с целия си екипаж. Но ако предпочетеше да остане на по-безопасно разстояние и да изстрелва торпеда, поне би могъл да докладва, че се е опитал да изпълни задачата си, макар и безуспешно. След което да се потопи на по-голяма дълбочина, за да избегне ответните удари на американската подводница, а когато опасността се размине, да се заеме с много по-безопасното преследване на бойните кораби на повърхността.

Но щом мощните сонарни импулси откриха местоположението на „Чайен“, китайският капитан разбра, че американската подводница е прекалено далеч, за да се надява на успех при торпедна атака. Същевременно той се беше разкрил и сега трябваше да очаква мощен контраудар, а това бе ужасен риск. Оставаха му само два изхода — или да побегне колкото е възможно по-бързо на изток, или да атакува пръв, а след това пак да поеме към родния бряг. Първият вариант му допаднаше повече, но заповедите го задължаваха да избере втория.

Капитанът на „Хан“-402 заповяда да се изстреля само едно торпедо и веднага след това обърна курса дясно на борд. В тези напрегнати минути само този план му се стори единствено възможен: след атаката да обърне „Хан“-402 на изток и да избяга по-далеч от разгневения екипаж на американската подводница.

В това време Мак не преставаше да се опитва да отгатне какво означава опитът на китайците да изстрелят торпедо срещу „Чайен“. Стрелбата бе започнала без никакви провокации от американска страна, следователно китайците наистина бяха решили да ескалират конфликта. Всеки момент из огромния басейн на Тихия океан можеха да се очакват още по-враждебни действия — не бе изключено Китай да хвърли целия си подводен флот срещу американските кораби, както военните, така и търговските, но най-вече срещу американските подводници, и то веднага след излизането им в открито море.

Тогава би трябвало да се очакват повсеместни китайски атаки — навсякъде, където китайски кораби и подводници се озоват в близост до американски плавателни съдове, щяха да се леят потоци кръв. Този китайски капитан обаче бе направил най-лошия избор, като се бе опитал да нападне ядрена подводница, вместо да атакува някой безпомощен търговски кораб, плаващ под американски флаг.

Ала вече бе прекалено късно да променя решението си.

Мак веднага схвана какви са намеренията на китайския капитан: сега се опитваше да отклони курса си към Сан Диего, а това можеше да означава само едно — от този момент Китай е в състояние на необявена война със Съединените щати.

— Кабина, тук сонар. Китайското торпедо спря да се движи — радостно рапортува старшият сонарен оператор. — Ако съдим по времето от изстрелването му, торпедото би трябвало да се намира на 6000 ярда от нас.

Успокоен, Мак кимна. Китайците бяха изиграли своя ход. Сега бе ред на „Чайен“.

Щурмовата подводница клас „Лос Анджелис“ започна стремително да набира скорост, за да се озове зад кърмата на „Хан“-402. Китайската подводница се опита да избяга, ускорила до максимум хода си, за да се укрие някъде далеч към Западното крайбрежие, но американският командир твърдо бе решил да не допусне жертвата да му се изплъзне.

Максималната скорост на „Хан“ е 25 възела, а на „Чайен“ — 31 възела, затова разстоянието до Мастър-1 намаляваше бързо. И двамата командири знаеха, че е само въпрос на време американците да се приближат на огнева дистанция.

Пред китайския капитан отново оставаха само две възможности: или да продължи да отстъпва панически, колкото да удължи агонията, или да обърне носа на подводницата си към „Чайен“ и да приеме схватката.

Последните му заповеди бяха отсечени, произнесени с ясното съзнание, че от повече заповеди неговият екипаж няма да се нуждае. По негова команда „Хан“-402 бавно обърна корпуса си точно срещу посоката, от която връхлиташе „Чайен“.

Това бе благороден, но безплоден жест. Капитанът на „Хан“-402 бързаше да попадне в диапазона, достъпен за неговите торпеда, макар да бе наясно, че американските Mk 48, особено тези от най-модерната серия ADCAP, имат двойно по-дълъг обсег от руските SET-53.

— Кабина, тук сонар. Още две торпеда във водата, и двете SET-53, с азимут едно-шест-пет.

Координаторът на стрелбата рапортува, че до Мастър-1 разстоянието е вече 18 000 ярда.

Но Мак не се изплаши. Опитният командир отлично разбираше, че това е отчаян опит на китайския капитан да спаси кожата си. Противникът искаше да го въвлече в продължителна схватка с единствената надежда по някаква случайност да се измъкне невредим и после да напусне района с максимална скорост. Тъкмо затова китайците бяха рискували да изстрелят още две торпеда — наивно си мислеха, че това им осигурява някакви шансове.

„Чайен“ вече приближаваше огневата дистанция, но Мак не бързаше със заповедта за откриване на огън. Все още имаше две възможности за китайците да спечелят безмилостния подводен дуел — но само ако SET-53 наистина можеха да поразяват целта до 20 000 ярда. Капитан Макей отново повтори заповедта си да подготвят за изстрелване два торпедни аппарата и да пуснат във водата две маскировъчни мини ADC Mk-2^[12].

Тези мини се изстрелват от миниторпедни цеви и точно изпълняват това, което им се възлага — да отклоняват вражески торпеда по-далеч от своята подводница. Китайските торпеда изминаха цялата максимална дистанция, без да се натъкнат на целта. А когато изчерпаха енергийните си запаси, бавно поеха към дъното на океана заедно с последните надежди на екипажа на „Хан“-402.

Макар Мак да бе тренирал почти през цялата си военна кариера как да обстрелва неприятелски подводници, едва сега почувства какво в действителност предстои да се случи. Но той, както и останалите членове на екипажа на „Чайен“, си оставаше професионалист. Произнесе последната команда с хладен тон:

— По Мастър-1, торпедни апарати първи и втори, огън.

Операторът пред пулта на бордовия компютър BSY-1 веднага му докладва координатите на целта.

— Да се свери азимутът на целите с операторите от сонарната зала и да се изстреля по едно торпедо от апарати номер едно и две — повтори командата офицерът, ръководещ стрелбата.

Само с няколко бутона от пулта подчинените му изстреляха две торпеда Mk 48. Мощните дизелови двигатели веднага се задействаха. Секунди след изстрелването помпите в двете торпедни камери започнаха бясно да изпомпват водата.

— Първи и втори апарат задействани — рапортува офицерът от торпедното отделение.

Гигантската подводница започна да обръща курса веднага след като двете торпеда изчезнаха в океана. Мак предполагаше, че ще се наложи да обърне подводницата си на 90°, за да не смуцава напредването на торпедата, но те бяха от най-новата версия ADCAP, със свръхчувствителни търсещи сензорни глави, и можеха да се справят с много по-трудни ситуации. Дори и закъснелият опит на „Хан“-402 да отклони курса си нямаше да им попречи да го застигнат.

— И двете торпеда приближават Мастър-1 — съобщи офицерът, ръководещ стрелбата. Двете Mk 48 бяха открили целта с помощта на сонарите си и вече не се нуждаеха от насочване от борда на „Чайен“ по свързващите кабели.

— Прекъснете кабелите, затворете външните торпедни люкове, презаредете торпедни апарати едно и две — заповяда капитан Макей.

В командната кабина проехтяха възторжени викове, но капитан Бартоломю Макей не се присъедини към подчинените си. Моряците не бяха на себе си от радост, че са се разминали на косъм със смъртта, но Мак не беше спокоен, защото единствено той осъзнаваше значението на отминалата схватка.

Войната с Китай вече бе факт.

Мак провери състоянието на всички торпедни апарати и заповяда да изплуват на перископна дълбочина. С помощта на сателитната система за комуникация SSIXS той се свърза с щаба на Тихоокеанския флот на САЩ и докладва за първото сражение. Новината без закъснение беше предадена в Пентагона и в Обединения щаб на началник-щабове на сухопътните сили, на ВМС и ВВС „Джей-3“. Както се бе опасявал, сателитният трафик беше претрупан от спешни съобщения, което бе сигурен признак, че сражението, което току-що беше приключило, не е изолиран инцидент, но на „Чайен“ се бе паднала ролята да поеме един от първите удари на китайския военен флот. От Пентагона потвърдиха, че опитите на Пекин да наложи нов световен ред са поставили началото на всеобща безмилостна морска война.

От щаба отново потвърдиха заповедите до „Чайен“: да поддържа курс към Хавайските острови при спазване на най-строги мерки за безопасност, след което да се присъедини към американските бойни единици в Южнокитайско море. Но към предишните заповеди имаше и едно важно допълнение: сега капитан Макей получи пълномощия да

атакува незабавно всички кораби и подводници от китайските ВМС, които срещне по маршрута до Хонолулу.

Останалата част от плаването до Пърл Харбър премина напрегнато. Всеки момент можеше да се очаква началото на нова схватка. Скрита на 400 фута под повърхността, подводницата вече се насочваше към най-големия остров от Хавайския архипелаг и дежурният офицер я издигна на по-малка дълбочина, за да се разпъне плуващата антена — преди да изплуват, трябваше да са наясно какви са последните събития за бойната обстановка. Новините не се оказаха добри.

Преди три дни два американски разрушителя — „Флечър“ (DD 992) и „Джон Юнг“ (DD 973) отплували от Пърл Харбър заедно с патрулния катер от бреговата охрана „Миджит“ (WHEC 726). Хеликоптер SH-60 „Сийхоук“^[13] излетял от палубата на „Флечър“, спуснал във водата сонарни шамандури на 150 мили южно от Хонолулу и открил съмнителен сонарен контакт. Веднага проверили маршрутите и акустичните спектри на всички подводници в зоната, но контактът, засечен от „Сийхоук“, явно не бил породен от американска подводница.

Друг „Сийхоук“, зачислен към „Джон Юнг“, вече приближавал района на тревожния контакт. Екипажът на хеликоптера получил заповед на всяка цена да установи какво са надушили сонарните сензори.

„Чайен“ излезе на перископна дълбочина. По перископната антена се получи заповед, кодирана с шифъра „Navy Red“ (използван само при бойна тревога) — единият от двата хеликоптера съобщаваше, че на 42 мили от „Чайен“ е възможно да се спотайва вражеска подводница. В рапорта се споменаваеше също, че корабите с нетърпение очакват „Чайен“ да се намеси с преследването. Мак не можеше да остави подводницата си в ролята на пасивен наблюдател и незабавно заповяда да се спуснат на оперативна дълбочина и да се насочат към посочената зона.

Точно след четиридесет и седем минути един от сонарите към теглената на буксир от „Чайен“ платформа подаде сигнал за акустичен контакт. Но още бяха далеч и не можеше да се прецени със сигурност.

Сонарните оператори само подозираха, че там някъде се крие неизвестна подводница, която явно се стараеше да бъде колкото е възможно по-безшумна.

На повърхността двата американски разрушителя и катерът от бреговата охрана внимателно следяха за нови сонарни контакти. Корабите на повърхността бяха длъжни да останат на безопасна дистанция, за да не пострадат от внезапна торпедна атака. Но това не заплашваше хеликоптерите, които не преставаха да кръжат над съмнителния участък. В 13:40, т.е. минути след като корабите потвърдиха, че контактът вероятно е от китайска ядрена подводница, на борда на „Чайен“ засякоха звуците от спускането в океана на две торпеда Mk 50.

— Кабина, тук сонар, торпедо във водата. Още едно! Това са наши, Mk 50, азимут нула-едно-седем. От всеки „Сийхоук“ са спуснали по едно торпедо към подводния контакт Мастър-2.

След няколко минути малките торпеда, изстреляни от двата хеликоптера, активираха търсещите си глави. В сонарната зала на „Чайен“ ясно се чу изстрелването на два маскировъчни шумогенератора^[14], после засякоха бясна кавитация около китайската подводница, безуспешно опитваща се да избегне връхлитащите Mk 50.

— Кабина, тук сонар. Регистрирахме две експлозии, с азимут нула-две-три.

— Радист, говори капитанът — отсечено заговори Мак. — Изпрати моите поздравии на пилотите на хеликоптерите. Всъщност... не, не само моите поздравии, но и от името на цялата флота — за успешното потапяне на вражеската подводница.

Екипажът на „Чайен“ имаше пълни основания да се гордее — току-що бяха станали свидетели на унищожаването на втора китайска подводница. Може би този път не беше така възбуждащо както при първата схватка, защото сега не бяха преки участници в двубоя, но затова пък доверието им в колегите по оръжие, летящи на хиляди метри над тях за пореден път се беше затвърдило.

Освен това моряците от подводницата се гордееха с факта, че не бяха допуснали никакви повреди — по корпуса на „Чайен“ нямаше дори една драскотина. Мак се разпореди да продължат към Пърл Харбър. Там трябваше да попълнят запасите си, отново да проверят най-важните системи, от които зависеше оцеляването им под водата, и

да се подготвят за следващата операция — дългият преход към Южнокитайско море, където техните врагове щяха да плуват в свои води.

---

[1] USS (United States Submarine) — подводница от ВМС на САЩ. — Б.пр. ↑

[2] Трети американски флот: обсег на действие — Източен Тихи океан, щаб — в Сан Диего, щат Калифорния, САЩ; Седми американски флот е с обсег на действие Западен Тихи океан и Индийски океан, а щабът му е в Йокосука, Япония. — Б.пр. ↑

[3] Р-3 Orion (Орион): Патрулен самолет, използван в американската флота и от останалите страни от НАТО, с наземно базиране. В канадската флота е известен под названието „Аврора“. — Б.пр. ↑

[4] MAD (Magnetic Anomaly Detector): Устройство за откриване на подводници под водата, съдържащо детектор за засичане на магнитни аномалии (в геомагнитния спектър), причинявани от металните корпуси на подводниците. Пренася се от нисколетащи самолети или хеликоптери. — Б.пр. ↑

[5] Mk 41: Система за вертикално изстрелване на ракети, монтирана на борда на някои бойни кораби от ВМС на САЩ.

Mk 46: Усъвършенстван вариант на леко торпедо, спускано от хеликоптери, от самолети или от надводни бойни кораби. Изнася се в много страни.

Mk 48 („MARK“ 48): Модел тежко торпедо, с което са снабдени всички американски подводници и подводниците на останалите страни от НАТО. Използва се за атака както срещу цели на повърхността на океана, така и срещу вражески подводници. Най-новият вариант е ADCAP или ADvanced CAPability („с усъвършенствани възможности“).

Mk 50: Усъвършенстван вариант на леко торпедо, който заменя модела Mk 46. — Б.пр. ↑

[6] Spearfish (англ.) — риба-меч. — Б.пр. ↑

[7] Зона зад кърмата на кораб или подводница, в която сонарите не могат да засичат отразените сигнали поради собствените шумове на подводницата, причинявани от корабния винт. — Б.пр. ↑

[8] SUBRON (SUBmarine squadRON): Ескадра подводници. — Б.пр. ↑

[9] Seawolf (SSN-21) — „Морски вълк“: Най-новият клас щурмови подводници с ядрени двигатели, които започнаха наскоро да се строят за ВМС на САЩ. Максимална скорост: 35 възела (под вода). Дължина: 350 фута. Водоизместимост: 9150 т (под вода). Основно въоръжение: осем 30-инчови торпедни тръби. — Б.пр. ↑

[10] WAA (Wide Aperture Array): Модерна сонарна система, монтирана на най-новите подводници от клас „Сийуулф“, която чрез пасивни сонари бързо открива местоположението на целта и много точно изчислява разстоянието до нея, посоката и скоростта на движението ѝ. — Б.пр. ↑

[11] Активен сонар: Сонар (хидролокатор), използващ отразения сигнал (ехо-сигнала), след като излъчи силен импулс със строго определена честота. Мощно разузнавателно средство, обаче доста коварно, защото разкрива местоположението на подводницата, от която се емитира сигнала — Б.пр. ↑

[12] ADC Mk-2 Decoy: Електроакустична система за екраниране, създадена за защита от попадения на вражески торпеда, с която са снабдени американските подводници. — Б.пр. ↑

[13] SH-60 Seahawk (Сийхоук или „Морски ястреб“): Тип хеликоптери във ВМС на САЩ, от клас LAMPS III, специално оборудвани за борба с подводници. — Б.пр. ↑

[14] Шумогенератор (Noisemaker): Изстрелвано от подводница устройство за заблуждаване на вражеско торпедо. — Б.пр. ↑

ВТОРА ГЛАВА

В ЮЖНОКИТАЙСКО МОРЕ

Капитан Макей огледа тясната каюткомпания. Погледите на офицерите не се отделяха от него.

— Да, това е признание за успеха ни — повтори той. — Щабът оценява високо операциите ни по време на плаването до Пърл Харбър и затова е решено веднага да ни изпратят в зоната на най-ожесточените бойни действия. Заповедта е да се присъединим към ескорта на „Индипендънс“, който ще се насочи към островите Спратли, окупирани неотдавна от китайски десантни части. В момента самолетоносачът още не е напуснал Индийския океан. Ще се срещнем с него на сто мили северно от остров Натуна. След като прекосим Тихия океан, временно ще ни зачислят към Седми американски флот.

Мак се стараеше да говори спокойно, но твърдо и ясно. Временно преподчинение на боен съд от един флот към друг не беше необичайно явление, но този път се долавяше опасност от нарастване на риска — Трети американски флот оставаше по-близо до родния бряг, докато Седми флот беше на предната линия на задаващата се война.

— Флотското разузнаване е съобщило в щаба, че в тази зона патрулират десетки кораби от китайския боен флот — продължи командирът. — Няма съмнение, че ще се наложи да се сражаваме с много противници. Обаче за нас от първостепенен приоритет сега е срещата ни с „Индипендънс“. Ще трябва да бъдем много предпазливи. Не забравяйте, че за разлика от нас, китайците плуват в свои води.

Капитанът отново огледа лицата на напрегнатите офицери.

— Ще потеглим колкото е възможно по-скоро, веднага след като приключим със зареждането.

„Какво ли не бих дал това да беше истина“ — помисли си Мак. Защото истината беше доста по-различна: налагаше се да потеглят преди да се приключи със зареждането. Както винаги ставаше в мирновременна обстановка, в базите никога не доставяха цялото

количество боеприпаси и друго оборудване, от което се нуждае огромният флот при започване на бойни действия. Сега към Пърл Харбър пътуваха много кораби, всичките до един нуждаещи се от муниции и храни, затова нито един боен плавателен съд не можеше да бъде зареден напълно.

Наистина, тиловите служби трескаво уреждаха доставките, и не след дълго крайбрежните складове в Пърл щяха да бъдат претърпени до предел, обаче по това време „Чайен“ трябваше да е преполовила пътя до Южнокитайско море.

Стандартното зареждане на „Чайен“ включваше шестнадесет торпеда Mk 48 (от най-новия вариант ADCAP), шест ракети „Томахоук“ тип вода-земя и четири противокорабни ракети „Харпун“ със среден обсег, за удари по противникови кораби. Зареждането винаги изискваше доста време. Всяко торпедо Mk 48 трябваше да се спусне много бавно и внимателно през специалните отвори в горната част на корпуса, а ракетите „Томахоук“ се поставяха направо във вертикалните апарати за изстрелване^[1].

Но ако се спазваха всички предписания за зареждането на подводницата с боеприпаси, целият процес щеше да се проточи още повече, а Мак бе решил „Чайен“ да отплува колкото е възможно по-скоро, макар че никак не му се искаше да не разполага с пълния комплект ракети и торпеда.

Преходът до зоната, където бе планирано да се срещнат с „Индипендънс“, трябваше да се извърши в югоизточна посока през по-голямата част от Тихия океан, покрай Маршалските и Соломоновите острови, където преди петдесет години много американски и японски кораби бяха намерили своята гибел в кръвопролитни морски сражения. След това „Чайен“ щеше да заобиколи Каролинските острови и да пресече морето Сулавеси (наричано в миналото море Целебес), преди да навлезе в морето Сулу и накрая да стигне до Южнокитайско море.

Разузнавателните служби към щаба на Тихоокеанския флот на САЩ бяха потвърдили постижението на „Чайен“ — потапянето на втората китайска ядрена подводница клас „Хан“, с кодов номер 402. Освен това „Чайен“ беше свидетел на унищожаването на още една вражеска подводница — „Хан“-404, в района южно от Хонолулу. Тези две попадения, плюс разрушаването на още една подводна лодка клас „Хан“ от друга американска подводница, ескортираща самолетоносача

„Нимиц“, означаваха, че китайският военен флот сега разполага само с две атомни подводници. „Или само с толкова данни разполага нашето флотско разузнаване“ — помисли капитан Макей и скептично поклати глава.

Към рискованата мисия на „Чайен“ се предвиждаше още една задача — да се попълнят празнините в бюлетините, излъчвани от специализираното разузнавателно управление към ВМС на САЩ. След като се озовеше в близост до китайските териториални води, „Чайен“ трябваше да събира колкото е възможно повече сведения за операциите на китайския военен флот, като постепенно се отдалечава на юг към северните брегове на Индонезия. Именно там, на 100 мили северозападно от остров Натуна, щеше да я очаква самолетоносачът „Индипендънс“.

Зает с обмислянето на предстоящите задачи и средствата, които му бяха необходими за изпълнението им, Мак реши да прекрати инструктажа. До приключването на операциите по зареждането на подводницата оставаха по-малко от два часа, а той не искаше неговите офицери и моряци да се окажат неподготвени за предстоящите тежки сражения.

Някъде в централната част на Тихия океан един китайски разрушител, клас „Лу Дао“^[2], стоеше на котва, притихнал и спотаен. На сто метра под него се намираще неговият партньор — китайската щурмова дизелова подводница „Ромео“^[3]. Задачата им беше пределно опростена: да се опитат да потопят колкото е възможно повече американски кораби. Командирите им вече бяха узнали за последните загуби на китайския военен флот в Тихия океан, затова се зарадваха много, когато откриха американския търговски кораб „Саутуест Песидж“, който преди два дни бе потеглил от Япония на път за Хавайските острови.

Това не беше голям кораб, но по-важното беше, че плува под американски флаг, което автоматично го превръщаше в мишена за китайците. Затова щом „Саутуест Песидж“ наближи на по-малко от 80 мили, капитанът на разрушителя заповяда на единия от двата хеликоптера „Харбин“ Z-9A да излети, за да провери координатите на кораба.

„Саутуест Песидж“ не подозираше за надвисналата заплаха. Капитанът му твърдо спазваше определения курс. Но когато екипажът забеляза китайски хеликоптер, кръжащ високо над мачтите, той веднага се свърза с базата на ВМС на САЩ на Хаваите и получи нареждане незабавно да промени курса, за да се опита да избегне „вероятни ситуации, които могат да застрашат екипажа“, както се изрази радистът от Пърл Харбър.

За нещастие вече бе прекалено късно за спасителни маневри. Без никакво предупреждение три китайски ракети НУ-2 (вариант на „Силкуорм“), клас вода-вода, префучаха откъм хоризонта и се забиха право в корпуса на „Саутуест Песидж“. Трите взрива избухнаха през няколко секунди: два откъм кърмата, а третият — близо до носа на кораба.

„Саутуест Песидж“ потъна като камък. Всички моряци се издавиха, но повечето вече бяха загинали от мощните детонации.

Изправен на мостика на разрушителя, китайският капитан остана доволен от рапорта за поразяването на целта. Бяха успели да си го върнат на янките. А имаше и още по-добра вест — в атаката бе взел участие само разрушителят. Ако съдбата продължаваше да е на негова страна, той щеше да запази в тайна присъствието на подводницата в района и да опита късмета си с улов на някоя по-едра риба, например кораб от американския боен флот.

Тъкмо когато бе преминала южно от атола Мидуей и обръщаше на юг към атола Уейк, „Чайен“ получи съобщението за атаката срещу „Саутуест Песидж“. Тъй като през целия път от Пърл Харбър дотук Мак не се бе осмелил да рискува и подводницата плуваше само под вода, „Чайен“ получаваше новините само чрез плуващата антена, опъната зад кърмата. Капитанът непрекъснато следеше последните бюлетини на разузнавателните служби, но не очакваше подобни мрачни новини.

Според съобщението атаката бе станала в участък, разположен на юг от „Чайен“. От посочените координати можеше да се прецени, че дотам имаха едnodневен преход при максимална скорост или около ден и половина при избрания темп от 25 възела.

Мак прочете още веднъж радиограмата и заповяда да сменят курса и да се насочат с пълна скорост към китайския разрушител. Тъй като още не беше обявило официално началото на военните действия

срещу САЩ, китайското правителство нямаше как да не признае, че разрушителят е нарушител на международното морско право. А това развързваше ръцете на капитан Макей. Защото той бе твърдо решен да раздаде правосъдие. Правосъдие по американски...

Двадесет и шест часа по-късно „Чайен“ бе сполетяна от втора изненада. Сонарните оператори засякоха нова мишена, но тя не се оказа търсеният от тях разрушител.

От сонарната зала съобщиха, че всички данни говорят за дизелова подводница клас „Ромео“. Вероятно тази китайска подводница бе имала проблеми с шнорхелната система^[4], защото бе изплувала на повърхността за зареждане на акумулаторните си батерии, при което дизеловите двигатели винаги вдигат ужасен шум. Но бяха необходими още два часа, докато открият разрушителя от клас „Лу Дао“, плуващ с около 13 възела.

Мак заповяда огневото отделение да се подготви за стрелба.

— Май днес ни върви в лова, а? — обърна се той към офицера, който стоеше до него.

— Точно така, сър. Не се случва често да завариш неприятелска подводница на повърхността, все едно че е със смъкнати гащи.

За целите най-подходящото оръжие бяха ракетите „Харпун“^[5], клас вода-вода, особено след като нито разрушителят, нито китайската подводница не бяха взели никакви мерки да ограничат шумовете. Екипажът на „Чайен“ лесно и точно определи координатите им, което при повечето случаи се постига много трудно от толкова голямо разстояние.

— Кабина, тук сонар. Мастър-11 е с азимут 013. Мастър-12 е с азимут 002. — Мастър-11 бе кодовото название на подводницата от клас „Ромео“, Мастър-12 бе кодът^[6], определен за разрушителя. Нито една от двете цели нямаше представа какво ги очаква в следващите минути.

Само за десет минути бордовият компютър BSY-1 успя да изчисли приблизителното разстояние до Мастър-11 — оказа се не повече от 43 морски мили, а до Мастър-12 — 42 мили. Огневите системи на „Чайен“ не се нуждаеха от точно определяне на координатите на целите — достатъчно бе те да попадат в обсега на

действие на ракетите „Харпун“. Обаче се изискваше прецизно уточняване на азимута към мишената.

Мак остана доволен от данните за местоположението на двете мишени.

— Торпедно отделение — заповяда той от командната кабина, — извадете торпедата и презаредете торпедните апарати номера две, три и четири с „Харпун“-и. Оставете в апарат номер едно Mk 48 ADCAP.

— Слушам, сър. Да се извадят торпедата и да се презаредят торпедни апарати номера две, три и четири с ракети „Харпун“. В апарат номер едно остава торпедо Mk 48 ADCAP — гласеше незабавният отговор от торпедното отделение.

За миг Мак се изкуши да изстреля веднага и четирите „Харпун“-а, но само след секунди отхвърли тази детинска идея — той бе командир в сурова морска война, а не герой от каубойски филм. Двете цели вдигаха толкова шум, че нямаше никакви затруднения при засичането на координатите им. Отначало капитанът дори се усъмни да не би наблизил да се спотайва безшумно трети китайски съд, а другите два да се опитват да прикрият присъствието му. Затова реши да остави едно торпедо в резерв, напълно готово за незабавно изстрелване, ако изневиделица се появи много по-опасна ядрена подводница — от клас „Хан“ например. Или нещо още по-лошо — някакъв нов и все още неизвестен модел китайска подводница, за чието съществуване разузнаването към Тихоокеанския флот на САЩ дори не подозираше.

Разрушителят „Лу Дао“ беше внушителна по размери цел, но въпреки това в момента бе по-подвижна от подводницата „Ромео“, застинала неподвижна заради зареждането на акумулаторните си батерии. Затова Мак реши да насочи две ракети към „Лу Дао“ и само една към подводницата. По негова команда „Чайен“ намали скоростта си и започна безшумно да се прокрадва под водата.

— Торпедни апарати две, три и четири са заредени с „Харпун“-и — докладва координаторът, ръководещ стрелбата. „Чайен“ бе готова да изстреля ракетите.

Цилиндричният корпус на UGM-84 (вариант на „Харпун“, специално пригоден за изстрелване под водата) бе вкаран в херметичната капсула, проектирана така, че точно да пасва на диаметъра на торпедния апарат. След изстрелването ракетата UGM-84

първо се издигна до повърхността, а когато носът ѝ се подаде от върха на капсулата, автоматично се включи стартовият ускорител. Едва когато той се отдели от корпуса и падна във водата, заработи главният ракетен двигател и ракетата пое устремно към целта. Щом наближи целта, заработи радарната търсеща глава, за да извърши окончателното насочване.

Специално за това плаване Мак бе заповядал всяка ракета „Харпун“ да бъде програмирана за заблуждаващи маневри преди атакуването на целта — предпазна мярка срещу противоракетни системи, с каквито може би разполагаше неприятелският разрушител. Нищо не гарантираше, че на „Чайен“ отново ще се удаде толкова благоприятна възможност за стрелба едновременно по две цели. Затова Мак се стремеше на всяка цена да ги поразии още с първата атака.

— Готови за стрелба! — заповяда капитан Макей. — Цел на торпеден апарат номер 2 — Мастър-11. Цел на торпеден апарат номер 4 — Мастър-12. — Две минути по-късно той даде сигнал за изстрелването на „Харпун“-ите. Ракетите бяха задействани от пулта за управление на огъня. Дежурният сонарен оператор засече импулсите от включването на ракетните двигатели. — Презаредете апарати две, три и четири с Мк 48 — не закъсня следващата команда на капитана.

Летящи със скорост, почти достигаща скоростта на звука, ракетите достигнаха мишените си за по-малко от пет минути. Вече нищо не можеше да спаси двата китайски кораба.

Три мощни експлозии отбелязаха успеха на атаката на „Чайен“. Първо се взриви „Ромео“. След като изскочи над повърхността на океана, ракетата „Харпун“ отново се гмурна надолу и връхлетя върху корпуса на „Ромео“ точно когато китайската подводница презареждаше акумулаторните си батерии. Китайският военен флот се бе опитал да спести средствата за модерна шнорхелна система, но сега това решение му излезе доста скъпо.

Бойната глава на ракетата, натъпкана с 230 килограма мощен експлозив, проби огромен отвор в кърмовата половина на корпуса. Взривната вълна разкъса масивното туловище на подводницата. Във всички посоки се разхвърчаха отломъци от стоманения корпус, който за по-малко от минута се разцепи на две. Двете половини бързо се изпълниха с вода и поеа към дъното. По-бързо потъна задната част.

Само след дванадесет секунди дойде ред и на разрушителя. Първата ракета го порази фронтално, точно под кулата на 130-милиметровото оръдие. Отекна страхотен гръм и цялата оръдейна секция на разрушителя се килна рязко надолу, а на нейно място рукнаха буйни потоци океанска вода. Втората ракета „Харпун“ уцели мостика на кораба, като моментално уби капитана и всички други в командната кабина.

Но разрушителят не потъна веднага — огромното му туловище беше с водоизместимост 3400 тона. Изтекоха три дълги, тягостни часа, преди последните му останки да изчезнат в дълбините на Тихия океан. Дотогава разрушителят се клатушкаше безпомощен над вълните, сред огромно мазутно петно, което накрая остана единствен знак за мястото, където потъна китайският кораб.

На борда на „Чайен“ капитанът и екипажът знаеха само, че бяха улучили и двете цели, но нямаше как да преценят доколко успешна е била атаката. Веднага след изстрелването на „Харпун“-ите американската подводница се спусна на 375 фута и побърза да напусне зоната. Ако наблизо имаше други неприятелски кораби, те несъмнено щяха да се опитат да я настигнат. Мак изчака почти цял час преди да нареди да проверят резултатите от изстрелването на ракетите.

Оказа се, че и този път „Чайен“ се бе справила превъзходно със задачата си. Дядо му бе служил в подводния флот на САЩ през Втората световна война и Мак си каза, че сега старият Макей, ако можеше да го наблюдава отнякъде, навярно би се гордял много с постиженията на внука си.

„Чайен“ бе най-новата щурмова подводница в целия подводен флот на САЩ, но още не бе натрупала достатъчно часове в бойни плавания. Това обаче не ѝ попречи за съвсем кратко време да унищожи две вражески подводници и един разрушител. Мак още не подозираше, но неговата подводница вече се бе превърнала в сериозен кандидат за призовото място по брой успешни попадения в целия Тихоокеански флот на САЩ.

Животът в подводниците е доста тягостен — моряците никога не разполагат с достатъчно пространство и е почти невъзможно да се усамотят. Младите матроси непрекъснато страдат от така наречената

„гореща койка“ — размяната на леглата с колегите от предишната вахта. Щом някой моряк стане от койката, мястото му заема следващият, току-що освободен от дежурство. Неудобството да се озовеш в постелята, стоплена от друг, на моряшки жаргон се наричаше „гореща койка“.

Но след последния сблъсък с противника атмосферата, царяща в „Чайен“, никак не предразполагаше към усамотяване и самовглъбяване. Всеки сонарен контакт изглеждаше като предвестник за появата на неприятелски плавателен съд, а дори и най-леките вибрации на помпите в реакторния отсек можеха да ги разкрият пред китайските подводници. Никой не знаеше какво ще съдържа следващата заповед от щаба. Плуваха със скорост 26 възела, при строго спазване на предпазните мерки — както бяха започнали още при потеглянето си от кея в Пърл Харбър, — но командирът едва се сдържаше да заповяда да ускорят хода, защото нямаше търпение по-скоро да стигнат до „Индипендънс“.

За щастие часовете и денонощията се изнизваха без никакви произшествия и напрежението, обхванало екипажа, постепенно стихна. Някак си неусетно „Чайен“ стигна до морето Сулавеси. Сега оставаше само да прекосят морето Сулу и да се озоват в Южнокитайско море, където се намираше планираното място за срещата със самолетоносача.

От щаба бяха гарантирали на капитан Макей, че „Индипендънс“ ще ги очаква в уговорения участък. Сега подводницата се намираше на малко повече от 1200 мили от самолетоносача. Ако ускореше до максимален ход, „Чайен“ би могла да преодолее тази дистанция за малко повече от две денонощия, обаче рискуваше да бъде открита, защото колкото по-бързо се придвижва един плавателен съд, толкова повече шумове могат да засекат преследвачите му. Затова Мак настояваше да се поддържа досегашната скорост — при 26 възела оставаха около 4 дни плаване.

Някъде по средата на маршрута през морето Сулавеси Мак получи ново нареждане от щаба: да бъде извънредно предпазлив, когато пресича Сулавеси и Сулу, а също и когато навлезе в Южнокитайско море. Флотското разузнаване се бе добрало до сведения за евентуално наличие на морски мини, които можеха да взривят подводницата.

Това бе изненада за Мак. Досега китайците обикновено предпочитаха крайбрежните минни полета, най-вече от стационарния тип мини MAG^[7], което не заплашваше сериозно модерните подводници като „Чайен“. Обаче според най-новите сведения на флотското разузнаване руснаците бяха продали на Китай неизвестно колко, но вероятно внушително количество от най-новите мини — така наречените „Клъстър Бей“ и „Клъстър Гълф“^[8], специално пригодени за борба с подводници, потапящи се на дълбочина до 2000 фута. Това означаваше, че „Чайен“ трябва да се пази не само от стария вид мини, но и от мините от новото поколение.

Предупреждението го накара да смръщи чело, но следващата радиограма го разтревожи още повече. В Южнокитайско море се формирала внушителна ескадра от китайски бойни кораби и подводници. От разузнаването предполагаша, че до три дни неприятелската флотилия ще напусне военноморската база в Гуанджоу. Аналитиците от разузнаването предполагаша (и Мак бе напълно съгласен с тях), че китайците преследват две цели: да откриват и потопяват колкото е възможно повече кораби, плуващи под американски флаг, и да се опитат да извадят от строя „Индипендънс“. По всяка вероятност първо щяха да се заемат със самолетоносача.

Когато стигнаха до източния проток към море Сулу, Мак нареди скоростта да се намали на 10 възела. „Чайен“ трябваше да се промъкне безшумно и бавно до протока Балабак южно от дългия, но тесен остров Палауан. Там, преди да потеглят в неприятелски води, се предвиждаше кратък престой за последна проверка за наличието на неприятелски подводници.

„Чайен“ намали хода си, за да могат сонарните оператори да проверят за тревожни симптоми. След това подводницата навлезе в Южнокитайско море. Наскоро окупираните острови Спратли се намираха на неколкостотин мили оттук, почти в центъра на Южнокитайско море. Сведенията от разузнаването потвърждаваха, че оспорваният архипелаг все още се охранява от многоброен китайски контингент, готов да защити островите от атака по въздух и вода.

След като „Чайен“ безшумно проникна от юг в Южнокитайско море, Мак заповяда да бъде разгърната ТВ-23, което за опитния

екипаж означаваше да разстеле във водата пасивната тънковлакнеста буксирна платформа.

Предназначена да открива нискочестотни шумове от значителни разстояния, платформата ТВ-23^[9] бе едно от най-новите постижения, с които бе оборудвана всяка подводна лодка от клас „Лос Анджелис“. Всъщност именно „Чайен“ бе една от първите подводници в американския флот, която бе удостоена да използва тази последна дума на сонарната техника.

Платформата ТВ-23 обикновено се съхранява в главния баластов резервоар на подводницата (докато по-старият модел ТВ-16^[10] се прибира в корпуса и се опъва по дължината му). Внутрителната дължина на платформата позволява да се откриват далечни сонарни контакти дори и при скорост 20 възела.

Десетките хидрофони, навързани към платформата, засякоха толкова много акустични контакти, че отначало затрудниха действието на компютрите в сонарната зала. Фината апаратура регистрираше всичко: от едрите риби до риболовните траулери.

Обаче след десетина минути сензорите към буксирната платформа ТВ-23 откриха голям брой подозрителни контакти. Показаха се на доста голямо разстояние, за да бъдат идентифицирани с необходимата достоверност, защото вероятно бяха преминали през конвергентни зони^[11], а тъкмо сега пространството около „Чайен“ и необходимостта от запазването на прикритието не й позволяваха да маневрира в широк обсег — това доста затрудняваше идентифицирането на източниците, определянето на скоростите и на координатите на обектите.

Старши-операторът докладва на капитана за обстановката. Мак се съгласи с него, че по всяка вероятност тези контакти са много отдалечени, от порядъка на 100 мили. Кой знае, можеха би щастieto им се бе усмихнало и те бяха попаднали на следите на китайската флотилия, поела на юг, за да унищожи „Индипендънс“, който вече приближаваше Южнокитайско море от юг, покрай бреговете на Борнео.

Мак насочи подводницата на запад, като намали скоростта до пет възела.

Сведенията, придобити с помощта на буксирната платформа ТВ-23, се оказаха напълно достоверни, както и догадките на капитан Макей — контактите бяха генерирани от мощна китайска флотилия: 7 бързоходни ракетноносци, 4 фрегати клас „Янг Ху“^[12], три щурмови подводници клас „Мин“^[13] и две подводници клас „Ромео“. На тази флотилия Пекин бе възложил две задачи — да минира Южнокитайско море и да потопи „Индипендънс“.

Американските самолетоносачи отдавна бяха като трън в очите на китайските управляващи кръгове. В Пекин никога нямаше да забравят, че тяхната подводница „Хан“ бе потопена от американска подводница, ескортираща „Нимиц“, но засега този самолетоносач не бе набелязан в черния списък на най-важните цели. „Нимиц“ бе заел позицията южно от Тайван, подходяща за изчакване на развоя на събитията, готов обаче при необходимост веднага да се намеси в решителните морски двубои. Обаче CVBG^[14] начело със самолетоносача „Индипендънс“ (CV-62) вече навлизаше в Южнокитайско море и се беше превърнал в първостепенна цел и жадувана плячка за китайския военен флот. Китайската флотилия бе длъжна — веднага след като приключи с разпръскването на мините — да се насочи директно към „Индипендънс“.

С помощта на шпионските спътници разузнаването към ВМС на САЩ доста бързо отгатна намеренията на неприятелската тактическа група, но засега нямаше как да се свържат с „Чайен“. Радиовръзката по свръхнискочестотния канал ELF не беше достатъчно надеждна в района на Южнокитайско море и подводницата оставаше трудно достъпна за щаба в Пърл Харбър. Положението обаче се промени, когато капитан Макей издигна „Чайен“ на по-малка дълбочина, достатъчна за поемане на радиотрафика чрез плуващата антена.

В деня, в който „Чайен“ проникна в Южнокитайско море, точно в 10:00, плуващата антена се издигна близо до повърхността и се задържа така достатъчно дълго, за да се прехванат последните шифрограми. Самолет S-3 „Викинг“^[15], излетял от палубата на „Индипендънс“, препредаваше последните бюлетини на флотското разузнаване, предупреждаващи за насочването на юг на крупна китайска флотилия. Съобщението бе адресирано от ASWC^[16] (командващия всички средства за борба с подводници) до STF-74 (командира на тактическа група 74 — кодово название на командващия

Седма подводна група, с щаб в Йокосука, Япония) — следователно тази заповед се отнасяше и до капитана на „Чайен“.

От щаба в Пърл Харбър на „Чайен“ бе заповядано да премине колкото е възможно по-безшумно в близост до китайските кораби и да установи колко точно подводници са включени в състава на тази флотилия.

Повечето от китайските бойни кораби нямаха богат арсенал от ASW^[17], затова основната заплаха за „Чайен“ си оставаха атаките на китайските подводници и патрулиращите самолети (китайците използват своя версия на руския Ил-28, известен като Н-5 Харбин). Тези самолети можеха да пренасят торпеда и подводни бомби, което сериозно застрашаваше „Чайен“. Капитан Макей се надяваше изтребителите F-14 „Томкет“, излитащи от палубата на „Индипендънс“, да го отърват поне от тази заплаха.

Но освен с тях командирът бе длъжен да се съобразява и с още една опасност — много от китайските кораби носеха на борда хеликоптери, които въпреки незначителния си летателен обсег можеха да усложнят мисията на „Чайен“. Донякъде те приличаха на американските вертолети от серията LAPMS (Light Airborne MultiPurpose System), макар че повечето хеликоптери в китайския военен флот (модел Z-9 Харбин^[18]) бяха произвеждани по лиценз на френския боен вертолет SA-365 „Дофин“ II, специално пригоден за борба с подводници. Затова екипажът на „Чайен“ трябваше да действа извънредно предпазливо, особено когато дистанцията между подводницата и многобройната китайска флотилия се скъсеше.

„Чайен“ ускори ход, за да настигне противника. Китайската флотилия не можеше да напредва много бързо, защото някои от корабите плаваха едва с десет възела. Засега китайската армада все още бе отдалечена на повече от 600 мили от американския самолетonosач — почти на границата на обсега за действие за изтребителите, базирани на палубата на „Индипендънс“ — обаче извън стандартния диапазон на CAP^[19] за търсене на противник от въздуха. Много по-близо до китайските кораби се оказа „Чайен“ — само на 75 мили в източна посока.

След кратък преход със скорост 12 възела „Чайен“ скъси дистанцията до по-малко от 50 мили. Тогаваша неприятелската флота още повече забави хода си. На пръв поглед ситуацията изглеждаше

тривиална — като че ли един от китайските разрушители бе намалил скоростта заради някакви проблеми с двигателите, а останалите кораби бяха принудени да го изчакат. Обаче опитният командир на „Чайен“ не се остави да бъде заблуден от коварната маневра — китайците не можеха да напредват по-бързо, защото трябваше да осеят зоната с подводни мини.

За Мак бе пределно ясно, че намерението на противника е да заложи гъсто минно поле, за да попречи на евентуални други претенденти за господство над островите Спратли. Мак бе готов да се обзаложи, че сега всички китайски бойни кораби, които не са ангажирани с други задачи, са заети с поставянето на мини, за да се блокират всички подстъпи към Южнокитайско море.

Капитанът се сети, че след ужасните загуби, които иракският военен флот бе претърпял в Персийския залив по време на войната от 1991 г., китайците сигурно са усвоили ценен урок: минните полета са единственият начин да отблъснат американската флота от своите брегове. Това бе отдавна известна слабост в американската военноморска доктрина, от която китайците очевидно бяха решили да се възползват за постигане на морско надмощие в конфликта за островите Спратли.

За по-малко от час китайската флотилия успя да минира около половината от зоната пред „Чайен“, обаче това не смути капитан Макей. Заради минирането китайските кораби бяха принудени да спрат напредването си, а това позволяваше на американската подводница по-бързо да се приближи към тях.

Изтече още час и половина. Екипите отдавна бяха заели позициите си, всички огневи средства на борда на „Чайен“ бяха в пълна бойна готовност. Подводницата вече можеше да атакува най-близко разположения плавателен съд от вражеската флотилия — самотно плаваща на изток подводница от клас „Ромео“, кой знае защо, отклонила се от групата... може би търсейки американски подводници. Когато „Чайен“ напредна още повече към противника, по заповед на капитан Макей дежурният офицер намали още скоростта — до 4,5 възела, което не позволи на „Ромео“ да засече приближаването на „Чайен“.

— Кабина, тук сонар. Имаме пет подводни контакта, всичките от дизелови подводници. Вероятно са включени в китайската флотилия

— обади се по 1МС^[20] старши-операторът от сонарната зала. — Изглежда, са три подводници клас „Мин“ и две „Ромео“.

Мак нареди да кодират трите подводници от клас „Мин“ като цели Мастър-15, Мастър-16 и Мастър-17, а двете дизелови „Ромео“: Мастър-18 и съответно Мастър-19. Оценката му за обстановката напълно съвпаднаше с предположенията на сонарните оператори.

Докато ядрената подводница се прокрадваше все по-близо към китайската флотилия, Мак трябваше да вземе доста трудно и важно решение: да атакува ли веднага всеки неприятелски кораб, който ще изтегли лошия късмет да се изпречи точно пред сонарите на „Чайен“, или да изчака още. Нали заповедите от щаба изрично определяха задачата: само да се провери колко са китайските подводници в района? Това нареждане вече бе изпълнено. Оставаше само да се предаде тази ценна информация на „Индипендънс“. Обаче тази отклонила се китайска подводница „Ромео“ като че ли нарочно се бе изпречила на пътя му, предизвикателна и невъзмутима, и май нямаше намерение да отстъпи. В един миг на Мак страстно му се прииска да я изпрати на дъното, и то веднага.

Но само след минута опитният капитан скептично поклати глава и благоразумно остави вражеската подводница да се отдалечи на север. В главата му вече зрееше много по-добро решение. Сега най-хитро щеше да е да изчака, докато неговата подводница се отдалечи на разстояние, по-голямо от обсега на действие на торпедата на „Ромео“, и тогава да изстреля едно торпедо Mk 48 към една от фрегатите „Янг Ху“ и още едно към някоя от подводниците клас „Мин“, защото те бяха доста по-опасен противник от дизеловите „Ромео“. След което да се отдалечи с голяма скорост, а после отново да я намали, за да се приближи безшумно към мястото за срещата с „Индипендънс“.

Това беше планът на Мак. „Да — припомни си той уроците от Академията в Анаполис, — нито един боен план не е оправдан, ако не може да осигури безопасно оттегляне след първия контакт с неприятеля.“

Точно след 93 минути се появи възможност да провери на практика доколко планът му е целесъобразен. „Чайен“ вече бе достигнала координатите, при които останалите 4 китайски подводници попаднаха в обсега на действието на нейните ракети. За капитан Макей и екипажа му оставаше само опасността от внезапна

поява на вражески хеликоптери, патрулиращи в зоната, за да проверят за присъствието на американски подводници.

Разстоянието между фрегатата и подводницата, които Мак бе набелязал като първите си две цели, беше около 3000 ярда — отлична дистанция за поразяване с торпедо Mk 48. Капитанът реши първо да атакува цел Мастър-15 (подводницата „Мин“) и след това цел Мастър-20 (фрегатата „Янг Ху“), защото подводницата беше много по-сериозна заплаха за „Чайен“.

Мак обяви пълна готовност за стрелба по цел Мастър-15:

— Пригответе торпедни апарати номер едно и номер две! Да се отворят външните торпедни люкове!

Почти незабавно от огневото отделение потвърдиха приемането на бойната заповед:

— Торпедни апарати номер едно и номер две готови за изстрелване! Външните люкове отворени!

— Проверете азимута и открийте огън по Мастър-15 от торпедни апарати номер едно и две!

И това нареждане на капитана бе потвърдено от координатора, ръководещ изстрелването. Миг след това първото торпедо се гмурна в мрачния океан, а след него и второто.

— Прережете кабелите, затворете външните торпедни люкове! Да се презаредят торпедни апарати номер едно и две! — енергично заповяда капитан Макей.

Освободени от кабелите, двете Mk 48 трябваше сами, без насочващите системи в подводницата, да намерят целите, но разстоянието не бе голямо и никой от екипажа не се съмняваше в успеха.

Мак дори вече не мислеше за двете изстреляни торпеда. Те бяха поели по своя път и без негова помощ щяха да изпълнят смъртоносната си задача. Сега бе ред на тревогите около следващата цел.

— Пригответе торпедни апарати номер три и четири! Да се отворят външните торпедни люкове! — разпореди се командирът. Процедурата се повтори: след броени секунди втората двойка Mk 48 се устреми към цел Мастър-20 — внушителната китайска фрегатата с водоизместимост 1700 тона.

Командирът на „Мин“ дори не разполагаше с достатъчно време, за да реагира на атаката, само заповяда веднага да превключат на заден ход, за да избегнат връхлитащата двойка торпеда. Но вече нищо не можеше да спре двете Mk 48.

Китайската подводница бързо набра максимална скорост (18 възела), обаче нямаше как да се изплъзне от по-бързите торпеда — всяко торпедо Mk 48 от най-новата серия ADCAP може да постига скорост над 50 възела.

На борда на фрегатата също избухна паника. Първата реакция на китайския капитан бе да пусне във водата подводни снаряди, за да отклони американските торпеда от курса им.

Тези снаряди, от серията RBU 1200^[21], не са направляеми, но въпреки това създават доста тревоги на командирите на американските подводници. Всъщност това са малки подводни бомби с радиус на действие 1200 ярда, но тъй като всяка от тях е заредена със 75 фунта експлозив, пораженията могат да обхванат доста широка зона. Дори свръхмодерните ядрени подводници можеха да понесат щети от коварните RBU 1200. Въпреки че в момента „Чайен“ плаваше настрани от траекторията на изстрелване на снарядите, при това доста по-далеч от максималния им обхват, Мак веднага нареди:

— Пригответи подводницата за дълбоко потапяне!

Оказа се, че подводните снаряди свършиха лоша услуга на китайската фрегата. Техните експлозии не засегнаха корпуса на „Чайен“, но за сметка на това много усложниха опитите на близко разположената подводница „Мин“ да се изплъзне от двете американски торпеда. Всъщност снарядите вместо да навредят на „Чайен“, й помогнаха да порази целите си: силните експлозии на снарядите заглушиха всички останали акустични сигнали. Това между другото попречи на американските сонарни оператори да се уверят, че целта е поразена. За да напусне опасната зона, капитан Макей заповяда да обърнат и да се отдалечат от китайската флотилия.

След два часа, когато „Чайен“ се отдръпна в безопасна зона, далеч от неприятеля, с помощта на плуващата антена Мак получи потвърждение за догадките си: противникът бе разкрил присъствието на неговата подводница, но тази вест — която обикновено хвърля в ужас всеки командир на подводна лодка — не го разтревожи. Три от неговите четири торпеда се бяха добрали до целите си и това бе

струвало на китайския боен флот загубата на една фрегата и на една подводница от клас „Мин“.

Поредното съобщение от щаба потвърди предишната заповед: „Чайен“ да продължи към мястото на срещата с „Индипендънс“, около 600 мили в югоизточна посока.

Мак остана доволен и от данните на флотското разузнаване, и от заповедта на щаба, но разбираше отлично, че вече трудно ще може да прикрива присъствието на подводницата си, а това го задължаваше да е още по-предпазлив. Враговете в никакъв случай нямаше да се примирят с дързостта и успехите на „Чайен“. Сега китайците щяха да насочат срещу нея всички ASW-средства за подводна война, с които разполагаха в тази зона, за да се опитат да я унищожат.

Но първо трябваше да успеят да я открият и настигнат, а „Чайен“ се отдалечаваше много бързо. Задачата ѝ бе да се добере до самолетоносача, за което бяха необходими около 25 часа при сегашната скорост от 25 възела, без да се пренебрегват промените в темпото за заблуждаване на преследвачите.

Мак нареди да се провери готовността на огневото отделение и на всички останали бордови системи за дълбоко потапяне, след което „Чайен“ се спусна на безопасна дълбочина и пое към района, където я очакваше „Индипендънс“.

Докато плуваха с 25 възела на 400 фута под водата, капитанът се възползва от паузата да обмисли последната атака срещу китайската фрегата и срещу подводницата „Мин“. Не беше ли прекалил с агресивността? Противникът бе разкрил, че в Южнокитайско море се е появила американска атомна подводница. Внезапно Мак бе обхванат от неочакван пристъп на вина. Нима не бе имало други, по-безопасни варианти за спечелването на морската схватка?

Това е една от най-лошите опасности при анализа на всяко морско подводно сражение. Прекалено много хора се увличат с въпроси от рода на: „А какво би станало, ако...?“ Ако „Чайен“ бе засегната? И ако след това се бе оказало, че не може да се отдалечи от зоната на сражението? Нали най-важната задача бе да се доберат невредими до „Индипендънс“, а не да се нахвърлят срещу първия срещнат вражески кораб? Огромният самолетоносач, пренасящ десетки свръхмодерни изстребителни, лесно можеше да се справи с прииждащата от север китайска флотилия.

Освен че се тревожеше от възможността на пътя му неочаквано да се изпречи някоя китайска подводница, Мак съжаляваше, че „Чайен“ се бе лишила от ценните предимства на изненадата. Сега подводницата му беше засечена, а данните за акустичния ѝ спектър вече бяха анализирани от противниковото разузнаване. Може би по-разумно щеше да е да проплуват тихомълком покрай китайската флотилия, да съберат повече сведения за нея, а след това, незабелязани от врага, да се насочат към „Индипендънс“...

Мъчителните колебания продължаваха да го терзаят. Той заповяда да издигнат „Чайен“ на перископна дълбочина, за да се ориентира за местоположението на „Индипендънс“.

— Кабина, тук сонар — внезапно се намеси старши-операторът от сонарната зала. — Сензорите от буксирната платформа са засекли, че над нас лети хеликоптер. Но не можем да разберем нещо повече за него! Адски ни пречат високите обороти на турбината!

Щом чу тревожното донесение, Мак веднага нареди да се спуснат обратно на 325 фута. В следващата секунда говорителите, препредаващи сигналите от сонарните, рязко изпищяха — радарът на борда на хеликоптера бе излъчил мощен импулс, за да „напипа“ дали във водата под него има нещо съмнително. Тръпки полазиха по гърба на командира. Отново се намръщи. Съмненията за неразумното им демаскиране го връхлетяха като грабливи птици.

— Кабина, тук сонар, току-що засякохме подводница на повърхността! Да, ето, тя вече се спуска под водата!

Мак веднага изкрещя да заредят торпедните апарати. В сонарното отделение всички се надвесиха над екраните, с угрижени, мрачни лица, и с трепет зачакаха следващите сигнали. Не им се наложи да чакат дълго. Но новините не бяха добри.

— Кабина, тук сонар, още един контакт — рапортува старши-операторът. — Прилича ми на „Ромео“! Може би се спотайва, за да ни заблуди, преструвайки се на мъртъв кит... Триста дяволи, досега нищо не се чуваше от тази посока!

Мак бързо определи този съмнителен контакт като Сиера-21 (код за второстепенна цел), а подводницата „Ромео“ — като Мастър-21.

Специалните бойни хеликоптери, предназначени за борба с подводниците, винаги създават много проблеми — трудно се откриват от сонарните оператори на борда на преследваната подводница — а

всеки потопяем сонарен буй^[22] може да събере безценни данни за местоположението на криещата се подводна лодка, особено за най-големите ядрените подводници клас „Лос Анджелис“. Сега по всичко изглеждаше, че именно с това е зает китайският хеликоптер.

„Ако проклетият хеликоптер е в обсега на ракетите на «Чайен», защо да не се опитам да го сваля? — запита се Мак. — Макар че това окончателно ще провали днешния ден...“

— Разстоянието до „Ромео“, Мастър-21, е 17 000 ярда — докладва дежурният офицер, отговарящ за огневото отделение.

— Сонар, тук кабина. От какъв клас е другата подводница? Онази, която току-що се потопи?

— Звучи ми като „Ромео“. Хм, сега я чувам по-близко... Да, сър, азимут 027. Да я маркираме ли като Мастър-22?

Операторът на бордовия компютър BSY-1 бързо изчисли координатите — между двете вражески подводници имаше само 5000 ярда. „Чайен“ беше точно между тях. Ако китайските подводничари я засечеа, на техните сонарни екрани тя щеше да е с азимут 206.

В този миг отново се задейства активният сонар, спуснат от хеликоптера, но този път точно над главите им.

Мак се усмихна. Невидимият пилот на хеликоптера им оказа неоценима услуга, при това точно в най-решителната фаза. Не бе изключено двете китайски подводници вече да са по следите на „Чайен“, но последният „писък“ на хеликоптерния сонар само можеше да им попречи, докато мощните трептения на техните корпуси се улавяха прецизно от дебнещите сонари на „Чайен“. Бордовият компютър BSY-1 непрекъснато коригираше прицелите за двете „Ромео“.

— Торпедни апарати номер едно и номер две готови за изстрелване! — заповяда капитан Макей. — Отворете външните торпедни люкове! Прицел за апарат номер едно: Мастър-21. Прицел за апарат номер две: Мастър-22. — Мак бе решил да насочи първото торпедо към по-близката китайска подводница, а второто — към по-отдалечената.

Заповедите му веднага бяха потвърдени от дежурния офицер в торпедното отделение.

— Да се провери азимутът с данните от сонарното отделение и да се изстреля торпедо от апарат номер едно по Мастър-21 и от апарат

номер две по Мастър-22.

— Слушам, капитане. Да проверим азимута и да изстреляме от апарат номер едно торпедо по Мастър-21, а от апарат номер две — по Мастър-22.

Двете торпеда бързо достигнаха целите си.

Мак изслуша рапортите на дежурните офицери.

— А сега по-бързо да се махаме от тази зона, преди да са ни нападнали. Прережете кабелите, затворете външните торпедни люкове и презаредете торпедни апарати номер едно и номер две. Заден ход, обръщане дясно на борд, спускане на дълбочина 800 фута, курс 180° — заповяда Мак с уверен и спокоен тон, а опитните моряци веднага потвърдиха командите и се заеха с изпълнението им. Всеки знаеше отлично какво се иска от него и никой не промълви нито една излишна дума. „Чайен“ послушно се подчини, действайки като безупречно настроен механизъм.

В небето, високо над зоната, към която се отдалечаваше „Чайен“, един самотен F-14 „Томкет“, излятял от самолетоносача „Индипендънс“, засече с радара си китайския хеликоптер. Екипажът на хеликоптера не подозираше каква участ го очаква, защото американският изстребител беше много далече. Пилотът на F-14 рапортува за радарен контакт с китайски хеликоптер, който явно бе решил да преследва „Чайен“, и поиска разрешение от кулата за управление на полетите на „Индипендънс“ да претърси сектор 000–045. Получил одобрението на офицера за тактически операции да открие огън по хеликоптера, пилотът ускори изстребителя до свръхзвукова скорост и щом целта се очерта по-ясно на екрана, натисна бутона за изстрелване на ракета въздух-въздух и съобщи по микрофона:

— Феникс-1 изстреляна!

От задната седалка се обади радарният оператор, който непрекъснато следеше мишената чрез локатора:

— Феникс-1 улучи целта! Командирът на подводницата ни дължи едно попадение.

На борда на „Чайен“ старши-операторът в сонарната зала все още не можеше да си обясни какво всъщност става над водата.

— Кабина, тук сонар — докладва той, — в небето кръжи хеликоптер, и то точно над нас... Я, май току-що бе уличен! Нещо едро се стовари във водата... Сонарните от ТВ-23 вече не улавят шум от двигатели на хеликоптера.

— Според мен ние опровергахме закона на Мърфи — отвърна Мак, както винаги спокоен и уверен в успеха. — Не винаги е вярно, че ако някаква неприятност може да се случи, тя непременно ще се случи.

Мак реши да не маркира хеликоптера като цел с „Мастър“-номер — това бе задача за летците. Обаче хеликоптерът остана записан в бордовия дневник на „Чайен“, кодиран като второстепенна цел със „Сиера“-номер — един от многото сонарни контакти, с които се бе сблъскала „Чайен“ по време на патрулирането си около островите Спратли.

За радост на капитана и на екипажа, останалата част от прехода им до южната зона на Южнокитайско море премина без нито един инцидент. Мак още не можеше да повярва, че са се разминали с всички опасности, че никой не ги преследва и че вече може спокойно да остави дежурния офицер в командната кабина.

Когато най-сетне се срещнаха с „Индипендънс“ северозападно от остров Натуна, узнаха, че и двете техни торпеда Mk 48 са достигнали целите си и че сега китайският флот е останал с още две подводници по-малко. Мак научи и историята за кръжачия над „Чайен“ китайски хеликоптер и изпрати донесение за този контакт до координатора за подводните действия на борда на самолетоносача с молба да предадат благодарностите на целия екипаж на пилота на F-14, с обещание да му поднесат бутилка от най-хубавото вино, когато войната свърши и се приберат у дома.

---

[1] VLS (Vertical Launch System): уредба за вертикално изстрелване на ракети от надводни бойни кораби и от подводници. — Б.пр. ↑

[2] Китайски разрушител. Познати са 3 варианта: „Лу Дао“ I, II и III. ТТ-данни за „Лу Дао“-I: Максимална скорост: 32 възела. Дължина: 433 фута. Водоизместимост: 3670 т (при пълен товар). Основно въоръжение: ракети НУ-2; хеликоптери за борба с подводници;

подводни мини и заряди. Вариант II може да пренася 2 хеликоптера. — Б.пр. ↑

[3] Клас руски дизел-електрически подводници, използвани още от петдесетте години. Предполага се, че на китайската флота са продадени повече от 60 броя. Максимална скорост: 13 възела (под вода). Дължина: 79 м. Водоизместимост: 1700 т (под вода). Основно въоръжение: осем торпедни тръби 53 см. — Б.пр. ↑

[4] Шнорхел: Устройство, използвано от подводниците да поема дози от въздуха над водната повърхност, но без да се показва над нея. Чрез подобни шнорхели се вентилират помещенията и се презареждат акумулаторните батерии (само при дизеловите подводници), без да е необходимо да изплуват над водата. — Б.пр. ↑

[5] Противокорабна ракета вода-вода, със среден обхват, на въоръжение във ВМС на САЩ и НАТО. Изстрелва се от самолети (вариант AGM-84), от корабна палуба (вариант RGM-84) и от подводница, чрез торпеден апарат (вариант UGM-84). — Б.пр. ↑

[6] „Мастър“-сигнал (Master Number): Кодово оперативно название в подводния флот на САЩ за аварийен сонарен контакт, най-често предизвикващ бойна тревога на борда на подводницата. Обикновено се комбинират сигналите от проверките на няколко системи за предупреждение. „Сиера“-сигнал: Название в подводния флот на САЩ за тревожен сонарен контакт, приет на борда на подводницата. По-висока степен на тревога е следващото ниво: сигнал „Мастър“, ако заплахата се засили. — Б.пр. ↑

[7] MAG: Стационарни контактни морски мини, руско производство. — Б.пр. ↑

[8] Клъстър Бей/Клъстър Гълф: руски стационарни подводни мини с акустично ориентиране на бойната глава — според посоката на звука. (Клъстър = грозд, бей = залив, гълф = много голям залив, например Персийският залив е наричан накратко „The Gulf“. Мините от този клас се навързват на гроздове). — Б.пр. ↑

[9] ТВ-23: Вид буксир, използван в американската флота, четирикратно по-голям от модела ТВ-16, съхраняван в един от баластните резервоари на подводницата. — Б.пр. ↑

[10] ТВ-16: Буксир, който може да бъде теглен от подводница, закрепен на края на подводен кабел. Към него се свързва платформа със специални сонарни сензори. Буксирът се съхранява в специални

контейнери, обикновено на щирборда (т.е. откъм десния борд). — Б.пр.

↑

[11] Конвергентна зона: При значителна дълбочина повишеното налягане на водния стълб причинява отразяване на звуковите вълни обратно към повърхността. Такива зони се срещат най-често през интервали от 30 мили. Възможни са акустични контакти в конвергентните зони, когато се наслагват звуковите вълни, излъчвани от подводниците, и вълните, отразени от повърхността на водата поради повишеното водно налягане в по-дълбоките слоеве. — Б.пр. ↑

[12] Модел китайски фрегати. Познати са вариантите „Янг Ху“ I, II, III и IV. ТТ-данни за „Янг Ху“-I: Максимална скорост: 26 възела. Дължина: 106,5 м. Водоизместимост: 1702 т (при пълен товар). Основно въоръжение: ракети НУ-2, хеликоптери за борба с подводници, подводни мини и заряди. — Б.пр. ↑

[13] Клас китайски щурмови дизелови подводници. Максимална скорост: 18 възела (под вода). Дължина: 78 м. Водоизместимост: 2113 т (под вода). Основно въоръжение: осем торпедни тръби 53 см. — Б.пр.

↑

[14] CVBG (Carrier Vessels Battle Group): Група (флотилия) бойни кораби, предвождана от самолетоносач. Една от горчивите поуки от битките край Гуадалканал, Мидуей и Соломоновите острови през Втората световна война е следната: един самолетоносач никога не трябва да патрулира без мощен охраняващ ескорт, по въздух, по вода и под водата. — Б.пр. ↑

[15] S-3 Viking („Викинг“): Изтребител от морската авиация, с голям обхват на действие, пренасян обикновено чрез самолетоносачи. Използва се за борба с подводници. „Викинг“, модел ES-3 може да извършва разузнавателни полети при ескортирането на самолетоносачите. — Б.пр. ↑

[16] ASWC (Antisubmarine Warfare Commander): Командващ подводните бойни формации. — Б.пр. ↑

[17] ASW (Anti-Submarine Warfare): Общо съкращение за самолети, хеликоптери, оръдейни системи, подводни мини и ракети, предназначени специално за борба с подводници. ASW-ракети: Ненаправляеми ракети, изстрелвани от сушата или от надводни бойни кораби за поразяване на подводници. — Б.пр. ↑

[18] Z-9 Харбин: Китайски вариант на френския боен хеликоптер SA-365 Дофин II, предназначен за борба с подводници или противолодъчен, ASW-клас. Към него може да се монтира уредба за управление на потопяем сонарен апарат. — Б.пр. ↑

[19] CAP (Combat Air Patrol): Въздушен патрул или защитен „чадър“ от изстребител-прехващачи над самолетоносач срещу вражески ракети и самолети. — Б.пр. ↑

[20] MC: Оповестителна интеркомна система, която се монтира на борда на американските подводници. Най-често се използва вариантът 1MC. — Б.пр. ↑

[21] RBU-1200: Серия ракети и бомби за унищожаване на подводници, руско производство. — Б.пр. ↑

[22] Потопяем сонар (sonobuoy): Сонарен апарат, монтиран на хеликоптер, който се спуска с кабел във водата на различни дълбочини, с активно или пасивно действие. — Б.пр. ↑

ТРЕТА ГЛАВА

ЧЕТИРИ ПОПАДЕНИЯ ПО МОРЕ И ШЕСТ ПОПАДЕНИЯ НА СУШАТА

Мак нареди изплуване до перископна дълбочина — искаше да огледа наоколо преди да продължи.

„Чайен“ бавно се издигна нагоре — досега поддържаше дълбочина 300 фута, — като спираше през всеки 100 фута и продължаваше да се издига едва след като старши-операторът от сонарната зала съобщаваше на дежурния офицер, че няма данни за съмнителни сонарни контакти. Така подводницата достигна до дълбочина 49 фута. Още преди това обаче дежурният офицер, капитанът и неколцината моряци в командната кабина усетиха първите тласъци, причинени от бурното вълнение на повърхността.

Мак издигна перископа тип 18, а дежурният офицер се зае с другия перископ, тип 2^[1], който имаше много по-ограничени възможности. Два чифта очи винаги виждат по-добре от един, особено когато морето е неспокойно и лесно може да се пропусне някоя подалечна цел на повърхността. Щом подводницата се спря на зададената дълбочина, върховете на двата перископа бяха залети от поредната еднометрова вълна, после още веднъж. Понякога прииждаха още по-високи вълни, изцяло покриващи върховете на перископите.

За да не се измести корпусът на подводницата от силното вълнение, „Чайен“ трябваше да се завърти така, че да посреща вълните под ъгъл, по-малък от 45°. В противен случай корпусът щеше да се разлюлява при всяка по-висока вълна, приблизително през десет секунди — при вълнение четири бала разстоянието между вълните може да достигне до 30 метра. Ако подводницата продължава да се движи напред и същевременно се поклаща от вълните, надлъжната ѝ ос ще се колебае с неконтролиран ъгъл и към повърхността ще се повдига или носът, или кърмата на масивния корпус. Най-опасно е кърмата да се издигне до повърхността, защото седемте лопатки на

корабния винт ще се озоват в повърхностната зона (между въздуха и водата), което създава много проблеми — всяка лопатка, попаднала във въздуха, среща по-малко съпротивление, но съпротивлението на средата рязко се увеличава, щом корпусът отново се спусне към водата. При голям въртящ момент на вала натоварването се усилва за броени секунди.

Сега на повърхността бушуваше свирепа буря. Ослепителни светкавици раздираха небето. Мак мислеше за трудностите, които щормът създаваше на „Индипендънс“. Той бе опитен командир и много добре помнеше какви проблеми бяха възниквали при операции с надводни плавателни съдове по време на силни бури. Това бе една от многото причини, поради които предпочиташе да плува дълбоко под неспокойната морска повърхност. За разлика от екипажите на бойните кораби и от летците на самолети и хеликоптери, действията на подводничарите почти не се влияят от атмосферните промени, освен когато се налага да се издигат до перископна дълбочина.

За да не затруднява повече екипажа, Мак реши да съкрати до минимум престоя на перископна дълбочина. Щом радистите приеха последните радиограми от сателитната комуникационна система SSIXS^[2], а сонарните оператори се увериха, че на повърхността няма подозрителни контакти, Мак заповяда на дежурния офицер да спусне „Чайен“ на по-голяма дълбочина. За съжаление силната буря беше разместила първия термичен слой^[3], обикновено лежащ под повърхността, който поддържаше изотермален режим от повърхността до дълбочина 600 фута.

Шест часа по-късно „Чайен“ безпрепятствено стигна до зоната за среща със самолетоносача — стотина мили северозападно от остров Натуна. Сега, след като цяла тактическа група начело с „Индипендънс“ се бе събрала, можеха да потеглят към островите Спратли. „Чайен“ получи нова задача: да патрулира наблизко и да засича всеки опит на противника да изненада изпод водата някой от американските кораби.

Така „Чайен“ пое ролята на съпровождащ конвой, подобно на дежурещите във въздуха изстребители. Екипажът на капитан Макей разбираше важната задача, която му бе възложена — да осигурява под водата предната линия на защитата на огромния самолетоносач и на ескортиращите го кораби. „Чайен“ плуваше далеч напред, на 130 мили пред „Индипендънс“, в зона, несмуцавана от вибрациите на

останалите съдове. При благоприятни атмосферни условия изстребителите F-14^[4] излитаха от палубата на самолетоносача и осигуряваха по десет часа дневно плътен чадър, високо в небето, над зоната, в която се спотайваше „Чайен“.

Мак бе много доволен от възложената задача. Всяка подводница от клас „Лос Анджелис“ беше много подходяща за подобни цели — да ескортира флотилии и самолетоносачи, които при необходимост можеха да осигуряват защита на подводниците от въздушни атаки.

Единственият проблем си оставаше фактът, че „Чайен“ действаше под водата сама. Вместо да патрулира в 180-градусовия сектор далеч напред пред бойната формация заедно с още две подводници, „Чайен“ трябваше сама да поеме защитата на флотилията от вражески подводници. От друга страна, това облекчаваше сонарните оператори, тъй като липсваха паразитни смущения в акустичния спектър, каквито неминуемо биха се появявали, ако наблизко патрулираха още американски подводници. Но да се контролира огромното подводно пространство — това бе непосилна задача за една-единствена подводница.

В американската флота „Индипендънс“ (CV-62) бе последният представител на поколението суперсамолетоносачи от клас „Форестал“. Такива плаващи грамади се строяха особено усърдно в началото на петдесетте години. През 1997 г. всички самолетоносачи от тази серия бяха извадени от строя, с изключение на „Индипендънс“. Тогава се обмисляха планове за преобразуването му в учебен център (подобно на неговия близък — самолетоносача „Форестал“), но адмиралите се отказаха от този замисъл заради ограниченията в бюджета на флота. Щабът възнамеряваше да го изтегли от бойния регистър на ВМС през октомври тази година, но Мак подозираше, че внезапно избухналата война ще наложи промени и в тези планове.

Силата на всеки самолетоносач се крие в бойните качества на неговите самолети и „Индипендънс“ не бе изключение от това правило. Изстребителите, базирани на него, не отстъпваха по бойните си качества на нито един друг модел изстребител. Сега той носеше на палубата си 20 изстребителя F-14 „Томкет“, много подходящи за прехващане на вражески самолети на значителни разстояния. Снабден с нов модел радарна система за повишена точност при стрелбата, F-14 е много опасен противник. „Индипендънс“ носеше на борда си и

прехващачи F/A-18 „Хорнет“ — най-добрият за момента боен самолет с двойно предназначение — за атака и за отбрана на надводни обекти. Командирът на самолетните ескадрили на борда на „Индипендънс“, висш офицер от морската авиация, можеше да ги използва за защита на самолетоносача от нападения по въздуха, а също и за атакуване на далечни цели по суша и вода. Но с това авиоконтингентът на гигантския самолетоносач не се изчерпва. Най-често за ранно предупреждаване се използват разузнавателните самолети E-2C „Хоукай“ („Орлов поглед“) и системите EA-6B „Праулер“^[5]. На борда на „Индипендънс“ непрекъснато дежуряха по четири самолета от двата вида. Първите са специално конструирани за засичане на далечни летящи обекти, защото са снабдени с радарната система APS-145 (познава се по големия диск, закрепен към фюзелажа), докато вторите са предназначени за заглушаване на противниковия радиообмен и за други задачи на електронната война.

Но в морските битки може би най-полезен си оставаше разузнавателният самолет S-3B „Викинг“ — любимецът на всички командири в подводния флот, истинско чудо на самолетостроенето, с извънредно голям обхват на действие и великолепни способности при „надушването“ на вражеските подводници. От многобройните съвместни учения Мак се бе научил да уважава този самолет и винаги се радваше, когато можеше да разчита на закрилата му.

Единственият достоен съперник на „Викинг“ си оставаше хеликоптерът SH-60 „Сийхоук“. Той естествено в никакъв случай не можеше да достигне обсега на действие на S-3B „Викинг“, обаче на близки разстояния се справяше не по-зле от него. Именно такъв хеликоптер бе унищожил подводницата „Хан“, която беше засечена от сонарите на „Чайен“ недалеч от Хаваите. На борда на „Индипендънс“ имаше 6 хеликоптера „Сийхоук“, от най-новия модел SH-60R — първият вариант, способен да носи нискочестотен потопяем сонар (означаван обикновено като ALFS^[6]) и сонарни шамандури с радиопредаватели „сонобуй“^[7], а също и две торпеда — от мощните Mk 50 или от по-старите Mk 46. Комбинирани, тези способности превръщат хеликоптера „Сийхоук“ в най-опасното средство за борба с подводници, макар и с ограничен обсега на действие.

Но дори и при тази огромна огнева мощ самолетоносачът си остава много уязвим. Винаги се нуждае от многочислен ескорт, а всяка

група бойни кораби е лесна плячка за съвременните подводници. И тук именно излизаше на преден план ролята на „Чайен“. Тя трябваше да действа като преден пост в защитата на „Индипендънс“, да върви начело на цялата формация и да ѝ разчиства пътя или поне да предупреждава корабите за вероятни опасности дълбоко под повърхността, останали незабелязани от радарите на патрулиращите F-14. Тази комбинация от надводни кораби, самолети и подводници, която Мак наричаше на шега „Сдружението“, беше много по-опасна за китайците в този вариант, отколкото ако всяка бойна единица действаше самостоятелно.

Без да обръща внимание на влошените атмосферни условия, бойната армада начело с „Индипендънс“ неумолимо напредваше на север, към островите Спратли. „Чайен“ патрулираше предпазливо, само понякога ускоряваше ход, ако се бе отклонила от челната си позиция в кортежа. Капитан Макей имаше право да действа свободно, по свое усмотрение, ако сонарните оператори надушеха нещо подозрително в сектора за търсене. За съжаление едно от най-мрачните събития по време на война — така нареченият „приятелски огън“ — не винаги може да бъде избегнат. Затова, след около един час, когато се доближи до „Индипендънс“, подводницата забави ход, за да чака сигнала от самолетоносача.

След като намалиха скоростта, Мак заповяда на дежурния офицер да разгърне буксирната платформа ТВ-23, която бе ненадмината при улавянето на звуци под водата от дълги разстояния. След малко командирът получи рапорта от сонарната зала — както и се очакваше, нямаше сигнали за съмнителни контакти. Но сонарните оператори останаха пред екраните в очакване на следващите заповеди на Мак.

— Дежурен офицер, подготви подводницата за излаз на перископна дълбочина — нареди капитан Макей. Мак искаше да събере сведения, необходими за безопасното им присъединяване към ескорта на самолетоносача.

— Слушам, сър, готовност за излаз на перископна дълбочина — веднага отвърна дежурният.

Но само след секунди получиха чрез плуващата антена тревожна радиograma.

— Сър — докладваха от свързочния център, — получихме нови, неочаквани заповеди!

Мак влезе в радиозалата, сграбчи разпечатката от принтера и набързо прочете съобщението.

— Готов съм да се обзаложа, че ни изпращат на бой — обади се старшият радист, без никой да го пита. — Какво ще кажете, сър?

Непохватната постъпка на радиста разгневи капитана. Това бе нарушение на устава, при това в най-неподходящия момент. Мак изгледа сърдито радиста и тръсна глава.

— След десет минути искам в каюткомпанията дежурния офицер, офицера за управление на огневите звена и офицера за планиране на операциите. Теб също.

Радистът разбра, че си е навлякъл гнева на командира, и отвърна:

— Слушам, сър, след десет минути в каюткомпанията.

„Чайен“ се върна на безопасна за патрулно плаване дълбочина, доста под първия изотермален слой. Не бяха изтекли осем минути, но всички привикани офицери очакваха капитан Макей в каюткомпанията. Точно след пет минути той влезе с тънка кафява папка в ръка.

— Господа — започна капитанът, — повиках ви, за да ви запозная с новите заповеди на щаба. От сегашната ни позиция в Южнокитайско море трябва да продължим на север, към островите Спратли, временно окупирани от китайците. След като се озовем на триста мили в северна посока, ще изстреляме шест ракети „Томахоук“^[8], клас вода-земя, по военноморската база, в която акостираат китайските подводници — наскоро китайците са преместили тази база недалеч от рифа Квартерон. Това е един от островите в архипелага Спратли.

Капитанът млъкна и изчака реакцията на присъстващите. За негова радост, макар по някои от лицата да се забелязваха следи от угриженост, повечето от хората му не скриваха възбудата си. Но най-много го зарадваха усилията, които положи радистът, за да не промълви нито дума.

— Както знаете — продължи Мак, — флотското разузнаване наскоро докладва за наличието на много китайски подводници в този район. Нашите наблюдения потвърдиха тези предположения. Затова получихме нови заповеди... явно нещо трябва да се предприеме,

защото не можем да се примирим със статуквото. — Спря за миг, за да се увери, че всички го слушат съсредоточено. — Длъжни сме да влезем направо в устата на вълка, както се казва. Ще изстреляме ракетите, а после ще се упътим към посоченото място за среща със снабдителния кораб „Маккий“, за да попълним запасите си. — Усмихна се и добави: — Може би дори ще успеем да зърнем как е животът на повърхността.

Добросърдечната му шега донякъде помогна на офицерите да преодолеят напрежението. Веднага започнаха с въпросите. Обсъждаха разгорещено различните варианти за изпълнение на промяната в плановете, а когато Мак ги освободи, веднага отново се заеха със задълженията си. Той се върна в командната кабина и чрез интеркома информира екипажа за новата задача. Оттук нататък, като предпазна мярка, всички на борда на „Чайен“ бяха задължени да използват само специалните телефони за вътрешна връзка.

След 45 минути „Чайен“ отново изплува на перископна дълбочина. Морето се бе поуспокоило, но приемането на съобщения чрез спътниковата мрежа SSIXS изискваше по-дълга комуникационна мачта с многоцелево приложение, за да се елиминира загубата на синхронизация поради непрестанните тласъци на вълните, заливащи антената на перископа тип 18.

Мак задържа подводницата на тази дълбочина само колкото бе необходимо за приемане на данните за предварително насочване на ракетите „Томахоук“. Тези сведения, които подлежах на щателна проверка, когато „Чайен“ се озовеше по-близо до целта, се зареждаха предварително в компютрите, на които се възлагаше програмирането на траекторията на ракетите. Мак се надяваше в района на север, т.е. около островите Спратли, атмосферните условия да са благоприятни.

Щом приключи приемането и прехвърлянето на данните, „Чайен“ започна да се отдалечава от ескорта на „Индипендънс“, без да разкрива промяната на местоположението си като излъчва излишни съобщения. Мак беше спокоен — въпреки отдалечаването си те можеха да разчитат на подкрепата на самолетоносача както за огнево прикритие, така и за защита срещу евентуални китайски атаки по въздух. Но „Чайен“ трябваше сама да се справи с възложената ѝ задача — да потегли на север, да заобиколи неприятелските подводници, да се доближи до тяхната база и да я унищожи с един удар.

На триста и петдесет мили югоизточно от рифа Квартерон, докато „Чайен“ се плъзгаше тихо на дълбочина 425 фута, засякоха първия контакт. Веднага извикаха капитана в сонарната зала.

— Капитане — докладва старши-операторът, — имахме сонарен контакт с азимут 020, от сферичната антена. Контактът е непостоянен, затова предполагам, че звуците са достигнали до нас през някоя конвергентна зона. Опитавме се да усилим сигнала и да филтрираме шумовете, но пак го загубихме и сега сонарите не съобщават нищо.

Нормално звуците преминават през водата на вълни, което донякъде позволява да се предсказват следващите акустични импулси, но се срещат зони, в които звуковите вълни се насочват към повърхността и оттам се отразяват обратно към дъното. Това са така наречените конвергентни зони, които позволяват на сонарите да засичат звуковите вълни много по-надалеч, отколкото при липса на подобни зони. Ако дълбочината е значителна и скоростта на звука е по-голяма в по-дълбоките участъци, тези конвергентни зони обикновено се срещат през интервали от 30 морски мили. По този начин предаването на акустичната енергия много наподобява разпространението на радиовълните при амплитудна модулация — излъчват се отначало по права линия, после се отразяват от земната повърхност и се насочват нагоре в атмосферата, а след това се отразяват от йоносферата и се връщат към земята. Това позволява да се разпръскват радиосигнали с амплитудна модулация (АМ) много по-далеч от сигнали с честотна модулация (FM), макар че излъчването много се влияе от атмосферните смущения.

— Според мен — добави старши-операторът — това се е получило във втората конвергентна зона, считано откъм нашата подводница. — Това означаваше, че източникът на сигналите е в зона с радиус повече от 60 мили.

— Продължавайте да следите контакта — рече Мак. Ако старши-операторът се окажеше прав в предположенията си и сонарните специалисти наистина бяха успели да засекаат някакъв излъчващ обект през втората конвергентна зона, то следваше, че този обект е извън обсега на оръжията, с които разполагаше „Чайен“. А това на свой ред означаваше, че термално обособените слоеве в дълбоките участъци на

Южнокитайско море не са нарушени от силните бури на повърхността. Но ако операторите бяха сгрешили в преценката си, „Чайен“ трябваше да е готова за жестока схватка, и то в най-скоро време.

На 63 мили от „Чайен“, на 200 фута под повърхността, под командата на един от най-добрите китайски капитани, се прокрадваше една от най-новите подводници в китайския боен флот — клас „Кило“, пусната на вода само преди две години, с една дума — гордостта на китайския подводен флот.

Първите подводници от този клас Китай бе закупил от Русия през 1993 година. Руснаците ги доставиха през февруари 1995-та. Китайците планираха да купят общо 15 броя от тези мощни дизелови подводници, а по-късно сами да построят още 5, като използват лиценза, закупен от руснаците.

Всяка подводница от клас „Кило“ е отлично оборудвана, с изключение на пасивните сонари. Това си оставаше проблем за всички руски подводници и командирът на китайската подводница го знаеше много добре. Руснаците така и не успяха да се справят с конструирането на качествени пасивни сонари.

Именно това бе най-уязвимото място на китайската подводница, сновяща в околностите на островите Спратли. Ако наблизко се промъкнеше американска подводница от клас „Лос Анджелис“, китайският екипаж нямаше да успее да я открие навреме.

Но въпреки това китайският капитан не се безпокоеше за съдбата на своята подводница, защото бе водач на група от 3 китайски съда — следваше го една дизелова „Ромео“, а над нея, на повърхността, патрулираше „Джи Нян“ — разрушител от клас „Лу Дао“. Задачата на групата бе да преследва и потопява всеки американски кораб или подводница в района. Освен това по-далеч от основната формация плуваше още една китайска подводница от клас „Кило“, извън състава на групата, но в случай на нужда готова да се притече на помощ.

Капитанът на първата подводница „Кило“ се радваше повече на присъствието на разрушителя „Лу Дао“, отколкото на „Ромео“. Двете турбини на разрушителя вдигаха ужасен шум, който щеше да прикрие от сонарите на неприятелските подводници звуците, излъчвани от корпуса на неговата „Кило“. Имаше и още едно, по-важно предимство: „Джи Нян“, като всеки разрушител от клас „Лу Дао“-II, носеше на борда си два хеликоптера, произведени по френски лиценз и

специално пригодени за преследване на подводници. Те щяха да се окажат много полезни, ако се стигнеше до подводни схватки с американските „Лос Анджелис“.

А присъствието на „Ромео“ го ядосваше почти толкова, колкото го радваше разрушителят „Лу Дао“. Според него беше пълна лудост да се изважда от резерва такава остаряла подводница — тя се превръщаше в заплаха повече за своите, отколкото за противника. Първо, всички „Ромео“ бяха много шумни. Шумовете от надводните бойни кораби помагаха за прикритието на „Лу Дао“, обаче дълбоко под повърхността те само принуждаваха американските сонарни оператори да застават нащрек пред екраните си.

Имаше и нещо още по-лошо: колкото повече се опитваше той да се отърве от натрапницата „Ромео“, толкова по-енергично тя се втурваше по следите му. Явно капитанът на „Ромео“ не беше глупав и знаеше, че има много повече шансове да оцелее, ако за него се грижи много по-добре оборудваната „Кило“.

Имаше мигове, когато на вбесения капитан на „Кило“ му идваше сам да се заеме с потопяването на „Ромео“.

На борда на „Чайен“ сонарните оператори се мъчеха отново да засекат контакта. Мак пак бе спуснал подводницата на 247 фута, за да продължат търсенето, като не преставаше да следи какво се приема от плуващата антена.

Мак се обади на оператора на бордовия компютър BSY-1.

— Сонар, тук кабина. Успяхте ли да възстановите контакта с Мастър-24?

— Кабина, тук сонар. Не спираме да търсим евентуален контакт, но вече не съм сигурен, че сме попаднали отново на конвергентна зона. Не е изключено източникът да е надводен кораб. Мастър-24 още от самото начало бе класифициран като подводна цел.

След няколко минути операторът докладва, че контактът вече не е един, а са два: една подводница клас „Ромео“ и един разрушител клас „Лу Дао“, и двете мишени с азимут 020. Веднага им бяха присвоени кодове: съответно Мастър-25 и Мастър-26, понеже старши-операторът не беше категоричен какво точно се крие зад Мастър-24. Но подробностите щяха да се уточняват по-късно. Без да се колебае,

дежурният офицер заповяда да се пригответи за стрелба огневият сектор, а Мак веднага се запъти към сонарната зала.

— Добра работа — похвали ги капитанът, защото още не бе разбрал, че сонарчиците не бяха успели да открият първата подводница „Кило“ в зоната около Мастър-25 и Мастър-26. — Има ли още нещо в този участък?

— Все още не можем да твърдим със сигурност, капитане — уморено отвърна старши-операторът. — Обаче тези два контакта се чуват много ясно. Могат да се чуят дори без слушалки, а това означава, че в същия квадрант вероятно има и други кораби.

Мак излезе от залата и се върна в командната кабина. Операторът пред компютъра бе успял да очертае приблизително зоната на находките, намираща се на 30 000 ярда пред „Чайен“. При скорост 10 възела целите скоро щяха да навлязат в обсега на неговите торпеда Mk 48 ADCAP. Затова той реши да забави хода щом се приближат до тях. Засега не се налагаше да се стреля отдалече.

— Кабина, тук сонар. ТВ-23 току-що засече хеликоптер над повърхността — обяви старши-операторът. — Може би е излетял от палубата на китайския разрушител.

— Веднага започнете спускане до петстотин фута! — извика Мак. Дежурният офицер се зае да изпълни заповедта, след което отбеляза в бордовия дневник още една мишена, категория „Сиера“.

Разпръснати по всички отделения на огромния корпус, моряците се олюляха и всеки — всички бяха добре обучени за аварийни ситуации — побърза да се залови за първата дръжка, попаднала пред очите му. Подводницата се устреми надолу под ъгъл 20°. Щурманът, рулевият и навигаторът, следящ за траекторията, чевръсто затегнаха коланите си.

Високо над тях китайският хеликоптер Z-9A кръжеше неспокойно, приготвяйки за спускане във водата потопяемия френски сонарен апарат HS-12 с помощта на хидравлична лебедка, превключена на висока скорост. Но дори и сега на китайския пилот му се струваше, че секундите се нижат прекалено бавно и мъчително.

— Кабина, тук сонар. Току-що получихме импулс от сонарен апарат, спуснат от хеликоптера. От френските е, клас HS-12, от онези, които китайците наскоро са доставили от Франция. Посоката е точно обратна на посоката, от която се долавя шум от „Ромео“. Не мисля, че

са ни засекали, сър. Нивото на импулса беше ниско. — Което вероятно означаваше, че екипажът на хеликоптера не се престарава кой знае колко или че потопяемият сонар още не е слязъл под повърхностния слой.

Мак и дежурният офицер се спогледаха.

— Много добре, сонар, ще напуснем тази зона. И ще превключим на следене чрез WLR-9^[9]. Има ли друго?

— Кабина, тук сонар. Няма други промени в обстановката — отговори старши-операторът.

След час и четвърт „Чайен“ зае позиция на 20 000 ярда от своите две цели — Мастър-25 и Мастър-26. Мак заповяда огневият сектор да е в пълна бойна готовност.

Само след няколко минути хеликоптерът отново даде признаци на живот. Приемникът за акустично прехващане WLR-9, монтиран в командната кабина, улови много ясен сигнал, като че ли в непосредствена близост до подводницата.

— Кабина, тук сонар. Засякохме много силен сигнал, сър — чу се тревожният глас на старши-оператора от сонарната зала.

— Не се тревожете — усмихна се Мак. — Всяка „Ромео“ рано или късно трябва да презареди батериите. Означете хеликоптера като Мастър-27.

— Кабина, тук сонар. Тя се насочва точно към нас, но това съвсем не е единственото зло! Капитане, току-що засякохме още една подводница, клас „Кило“, с един корабен винт, с шест лопатки, тъкмо обръща курса си. Скорост 10 възела, азимут 025, почти както при „Ромео“. По дяволите, през цялото време се е спотайвала около „Ромео“!

На никой в командната кабина не му беше до шегги. Мак бе доволен от самообладанието на офицерите и на целия екипаж. Без да знаят, че отново са попаднали по следите на предишната цел Мастър-24, те кодираха подводницата от клас „Кило“ като цел Мастър-28.

След секунди „Чайен“ бе облъчена от силните импулси на летящия точно над нея китайски хеликоптер, чийто пилот по всяка вероятност вече виждаше на екрана си точните координати на американската подводница, криеща се на 500 фута под повърхността. Почти бе сигурно, че китайският пилот ще включи MAD-детектора за

засичане на магнитните аномалии, за да получи потвърждение за ценната находка. Мак вече се замисляше дали пилотът няма да реши да си опита късмета, като изстреля торпедо право към „Чайен“.

— Кабина, тук сонар. Онази „Кило“, простете, сър, Мастър-28, току-що започна да набира скорост. Идва право към нас, при това със 17 възела. Мисля, че е узнала координатите ни от онзи проклет хеликоптер.

— Какъв е огневият диапазон на подводниците от клас „Кило“? — попита Мак координатора на стрелбата.

— 24 000 ярда, капитане. Тази „Кило“ вече попада в обсега на нашите ADCAP, да не говорим, че при 17 възела тя вдига шум до Бога. Според мен трябва да подготвим за стрелба торпедни апарати номер едно и две.

Мак кимна и заповяда на огневия сектор да се приготви за стрелба по Мастър-28.

— Заповед на командира до торпедното и до пулта за изстрелване: торпедни апарати номер едно и номер две готови за стрелба!

Заповедта веднага бе потвърдена, а само след минута — изпълнена.

— Торпедни апарати номер едно и номер две готови за стрелба! Външните торпедни люкове отворени.

— Сонар, тук кабина, готовност за стрелба.

— Кабина, тук сонар, готовност за стрелба, прието.

— Проверете азимута и изстреляйте торпедо от апарат номер едно по Мастър-28.

— Слушам, сър, да се провери азимутът и да се изстреля торпедо от апарат номер едно по Мастър-28.

Но в следващата минута в плана за атака се наложи рязка промяна.

— Торпеден апарат номер едно задействан — обади се офицерът, координиращ стрелбата. Но преди да продължи рапорта си, старши-операторът от сонарната зала внезапно го прекъсна:

— Кабина, тук сонар. Торпедо във водата, азимут 180! Китайско е, модел MOD-2, пълно копие на нашето Mk 46. — Мак се оказа прав, като реши да маркира хеликоптера с Мастър-код — този код бе запазен

само за потенциалните източници на заплахи за подводницата или за цели, представляващи особена ценност за разузнаването.

— Прережете кабелите и затворете външните торпедни люкове — невъзмутимо нареди капитанът. — Заредете отново торпеден апарат номер едно. — Мак вече бе изстрелял първото торпедо, китайската подводница „Кило“ бе твърде далече и непрекъснато маневрираше. Може би първото Mk 48 нямаше да успее да достигне целта, но точно сега Мак имаше много по-важна грижа — към неговата подводница бе насочено вражеско торпедо.

— Ляво на борд, пълен напред, поддържай курс 305 — енергично заповяда Макей. — Внимавай за кавитацията. Спусни до дълбочина 750 фута. — Изчака за потвърждението на командите и продължи: — Всички системи готови за потапяне.

За да избегне преследващото ги торпедо, екипажът бе принуден да форсира ядрения двигател на „Чайен“ до максимална мощност.

— Кабина, тук сонар. Още едно торпедо във водата! Мастър-27 току-що изстреля второ Mk 46 към нас, азимут 245.

— Пуснете шумогенератор! — извика Мак.

Потвърждението дойде мигновено:

— Шумогенератор пуснат.

Максималната скорост на „Чайен“ е около 40 възела. Двете преследващи я торпеда пореха водата също с 40 възела, но Мак не загуби самообладание. Все още нищо не беше загубено. От сонарната зала докладваха, че китайските торпеда имат азимут 268 и 187. Ако „Чайен“ продължеше да поддържа курса и скоростта си, двете торпеда щяха да изразходват горивото си преди да я настигнат.

Проблемът беше, че при тази скорост „Чайен“ излъчваше много шум и издаваше местоположението си и всеки по-близо разположен сонарен апарат можеше да я засече. Освен това собствените шумове пречеха на американските сонарчици да подслушват противника.

Капитан Макей знаеше, че за да се отърве от торпедата, „Чайен“ трябва да плува с пълна скорост, без да обръща внимание на останалите проблеми — поне до преодоляването на следващите 5000 ярда всичко освен двете преследващи торпеда оставаше на заден план.

— Кабина, тук сонар. Първото торпедо току-що попадна на нашия шумогенератор, зад кърмата ни.

— Сонар, тук кабина. А торпедо номер две? — попита Мак.

— Кабина, тук сонар, идва към нас.

— Пуснете още един шумогенератор.

— Слушам, сър, да пуснем още един шумогенератор.

Напрежението се покачваше с всяка минута.

— Кабина, тук сонар — обади се старши-операторът. — Мк 46 се подмами по нашия шумогенератор... да, ето, изгуби се!

Мак кимна. Торпедата Мк 46 бяха бързоходни, но лесно можеха да се заблудят.

— А бе тези шумогенератори май вършат добра работа — сподели един от сонарите оператори с колегата си отдясно.

— Намалете с една трета от възела — заповяда Мак. Искаше да спечели още малко време, за да се ориентира в обстановката.

След няколко минути „Чайен“ започна да намалява скоростта и шумовете в сонарсната зала спаднаха. Мак нареди бавно да обърнат на североизток, за да се прочисти глухата зона зад кърмата.

— Сонар, тук кабина, докладвайте за всички контакти — започна Мак, след като скоростта спадна още повече. Нямаше търпение по-скоро да узнае какви вражески подводници има наоколо и къде точно се намират.

— Кабина, тук сонар. Разбрано, сър, да докладваме за всички контакти — потвърди старши-операторът.

Не бяха изминали и пет минути откакто първото китайско торпедо Мк 46 беше изстреляно по „Чайен“, но на капитана и на екипажа те се сториха като пет секунди. „Каква ирония на съдбата“ — помисли си Мак. Минутите, необходими на американските торпеда да достигнат целите си, се нижеха бавно като часове, но когато вражески торпеда се устремяваха към „Чайен“, времето внезапно ускоряваше хода си.

— Кабина, тук сонар. Имаме общо три контакта, капитане — обади се старши-операторът. — Една клас „Кило“, с азимут 278, скорост 15 възела. Една подводница клас „Ромео“, азимут 020, шест и половина възела. Третият контакт е китайски разрушител клас „Лу Дао“, азимут 350. Вероятно от неговата палуба е излетял хеликоптерът, който ни атакува с торпеда. Разрушителят също се е насочил към нас. Буксирната платформа ТВ-23 не успя да засече хеликоптера над нас, може би защото сме доста надълбоко, но все пак се съмнявам, че прекалено силните смущения, създавани от разрушителя... — Мак с

одобрение изслуша проникателния анализ и се зарече на всяка цена да изтъкне ценния принос на старши-оператора в рапорта си до щаба.

Операторите, заети с бордовия компютър BSY-1, потвърдиха предположението на старши-оператора. Цел Мастър-24 се оказа наистина подводница клас „Ромео“, а Мастър-26 — разрушител клас „Лу Дао“. Но азимутът към подводницата клас „Кило“ беше доста значителен, така че това едва ли беше предишната цел Мастър-28, която „Чайен“ бе атакувала. Затова Мастър-28 бе добавена към списъка на бойните попадения на „Чайен“, а тази нова „Кило“ бе регистрирана като цел Мастър-29.

— Първо ще се заемем с „Кило“, Мастър-29 — реши Мак. Това бе най-близката цел и вероятно най-нискошумната и Мак държеше побързо да узнае всичко за нея. Заповяда да подготвят торпеден апарат номер две и да отворят външните торпедни люкове. Веднага щом заповедта му бе потвърдена, той нареди да се съгласува азимутът със сонарчиците и да се изстреля торпедо от апарат номер две към Мастър-29.

Само след секунди офицерът от огневия сектор докладва:

— Торпеден апарат номер две задействан, сър.

— Кабина, тук сонар. Изстрел от апарат номер две, право мерене.

На „Кило“ очевидно усетиха изстрелването на торпедото, защото се опитаха да обърнат подводницата и да побегнат, обаче просто нямаха шанс. „Кило“ беше прекалено близо до „Чайен“ и напредваше с пълна скорост, така че когато торпедото се изпречи на пътя ѝ, тя нямаше много възможности за маневриране.

Все пак „Кило“ се опита да лъкатуши на зигзаг, екипажът ѝ се удряше в стените. Китайският капитан се опита да спаси подводницата си с помощта на шумогенератор, но Мак, който не преставаше да следи съобщенията от сонарната зала, знаеше, че противникът няма да успее да се измъкне.

Оказа се, че е предугадил развитието на събитията.

— Кабина, тук сонар, Mk 48 премина покрай техния шумогенератор и поддържа курса, азимут 275.

След няколко минути един от сонарните оператори съобщи, че е засякъл експлозия. Бойната глава с 650 фунта експлозив буквално

откъсна винта и задната част на подводницата „Кило“. Китайската подводна лодка никога вече нямаше да броди из морската шир.

— Презаредете апарат номер две с „Харпун“ — заповяда Мак. Нямаше време да се радва на победата. Искаше да се справи с разрушителя, затова като следваща цел за поразяване избра Мастър-26. Ако имаше късмет, може би хеликоптерът сега бе на борда на разрушителя. — Щурман, издигнете подводницата до сто фута. — Мак искаше да се приближи повече до повърхността, та изстрелването на ракетата да се улесни.

— Слушам, да се презареди торпеден апарат номер две с „Харпун“ — потвърди координаторът на стрелбата.

— Слушам, дълбочина сто фута — рапортува и рулевият, повтаряйки заповедта на щурмана.

Разрушителите от клас „Лу Дао“-II са големи мишени, така че на Мак се налагаше да отправи два изстрела. Той би предпочел да насочи два „Харпун“-а, но „Чайен“ вече бе изразходвала три от всичко четирите ракети от този тип при предишната операция. Затова се налагаше да атакува разрушителя само с един „Харпун“ и с едно торпедо Mk 48. Наистина, торпедото притежаваше по-мощна бойна глава, но пък обсегът му на действие бе по-къс.

— Какво е сегашното състояние на разрушителя?

— Дистанция до Мастър-26 30 500 ярда, азимут 354 — отговори координаторът на стрелбата.

— А разстоянието до „Ромео“?

— Компютърът го изчисли на 28 000 ярда, сър. В момента Мастър-25 не се движи. Според мен си мислят, че ако се опитат да променят местоположението си, веднага ще ги открием и ще ги унищожим.

Мак набързо подреди в главата си всички сведения и взе решение:

— Пригответе за стрелба торпедни апарати номер едно и номер две! Наводнете торпедните камери. Отворете външните торпедни люкове. Цели за стрелба: торпеден апарат номер две по Мастър-26; торпеден апарат номер едно по Мастър-25.

Първо задейства апарат номер две, с последната ракета „Харпун“, UGM-84. Включиха апарат номер едно веднага след като инжекционната помпа приключи цикъла за изпомпване на водата.

— Кабина, тук сонар, „Харпун“ е насочена към целта, Mk 48 от апарат едно е активирано, насочено, готово за изстрелване — докладва старши-операторът.

Подводниците „Ромео“ не са така бързи, както „Кило“. Необходими бяха две минути, та китайците да се уверят, че срещу тях се носи вражеско торпедо, и още седем минути, докато увеличат скоростта. Но вече бе много късно.

— Mk 48 се насочи към Мастър-25, капитане.

— Прережете кабелите, затворете външните торпедни люкове и заредете апарати едно и две с Mk 48.

Още няколко минути бяха необходими на Mk 48, за да стигне до корпуса на „Ромео“, чиято съдба явно бе решена — екипажът на тази подводница не разполагаше с ефективно оръжие за противодействие.

Но с разрушителя „Лу Дао“ събитията се развиха по-различно.

Ракетата „Харпун“ покри седемнадесетте мили до китайския кораб за по-малко от три минути. Когато се спусна отгоре като ястреб, разрушителят „Джи Нянь“ откри бясна стрелба с всичките си 25-милиметрови оръдия. Китайците бяха решили да спрат UGM-84 със „стена от стомана“.

Тази безумна тактика преди години беше изпробвал Саддам Хюсеин, за да опази столицата си Багдад от набезите на „Томахоук“, но и той не пожъна по-голям успех от китайските матроси. „Харпун“ се стовари върху кораба точно покрай ракетните установки, насочи се още по-надолу и в корпуса зейна широка пробойна.

— Кабина, тук сонар, току-що чухме експлозия на повърхността. Ударихме разрушителя, сър. Чувам оглушителни залпове.

— А какво става с Mk 48?

— Ще поразии целта след 4 минути, капитане. „Ромео“ няма да успее да му избяга.

Офицерът от огневия отсек познаваше добре своя арсенал. Една подводница клас „Ромео“ не може да побегне с повече от 13 възела, при това само ако всичко на борда е наред. Сега надали беше в състояние да вдигне повече от 9 възела.

Мак бе доволен, но не напълно удовлетворен. Нареди да се подготвят торпедните апарати три и четири и да се прицелят в повредения разрушител. Когато всичко бе готово, той сухо заповяда:

— Проверете азимута и стреляйте с апарат номер три по Мастър-26.

— Слушам, сър, да се провери азимутът и да се стреля от апарат номер три по Мастър-26 — потвърди координаторът на стрелбата.

Апаратите бяха задействани, но сонарните оператори не можеха да докладват за състоянието на торпедото преди подводницата „Ромео“ да бъде улучена. Остарялата подводна лодка, сякаш извадена от някой антиквариат, отчаяно се опитваше да избяга, но не можеше да се сравнява с „Чайен“ по огнева мощ и по възможности за маневриране.

— Кабина, тук сонар. Чуваме звуци, подобни на тези, които се регистрират при пълненето на корпус на подводница с вода. Мастър-25 потъва, сър.

Мак потвърди приемането на рапорта и на свой ред запита:

— А какво е състоянието на второто торпедо Mk 48?

— Кабина, тук сонар. Торпедото е напълно готово за изстрелване, с нормално насочване.

Старши-офицерът от огневия сектор обяви готовност за стрелба.

Когато и това торпедо се устреми към целта, Мак заповяда да прережат кабелите от апарат номер три, да подготвят напълно апарат номер четири и да презаредят апарат номер три с Mk 48. Когато и това бе изпълнено, той подаде команда за повторно потапяне на „Чайен“. След секунди мощна експлозия отбеляза гибелта на китайския разрушител клас „Лу Дао“-II.

Едва сега Мак бе напълно доволен. Може би все пак първата ракета „Харпун“ бе достатъчна, за да бъде потопен разрушителят. Но сега той пое към дъното заедно с целия си екипаж и с двата хеликоптера на борда си. Мак заповяда да се провери още веднъж огневия сектор.

Десет часа по-късно „Чайен“ вече приближаваше зоната за изстрелване на ракетите „Томахоук“, северно от островите Спратли.

— Колко остава до зоната за изстрелването? — попита Мак.

— Ще бъдем там точно след 7 минути — отвърна навигаторът.

Когато „Чайен“ наближи само на 2,4 мили от зоната и намали скоростта до 12 възела, Мак заповяда да приготвят за стрелба ракетните установки.

После заповяда да издигнат „Чайен“ до перископна дълбочина, за да потвърди местоположението ѝ по сателитната система за позициониране (GPS) и да получи нови нареждания. Едновременно с това капитанът бе решил да се възползва от шанса да уточни още веднъж данните за целта.

След като всичко бе потвърдено, „Чайен“ продължи към зоната за изстрелване и се подготви да изпрати 6 ракети тип вода-земя по китайската военноморска база на рифа Квартерон. Две от тези „Томахоук“ бяха тип UGM-109D, всяка с комбинирани бойни глави модел BLU-97/B. Те бяха способни да поразяват цели с по-широка площ и да разрушават електронни сензори и други системи за ранно оповестяване, с каквито евентуално можеше да е охранявана базата. Останалите 4 ракети „Томахоук“ притежаваха класическите хилядафунтови бойни глави — на тях се разчиташе да взривят китайския щаб и пристаните, където китайските подводници се зареждаха с гориво и муниции.

Една по една ракетите излетяха и „Чайен“ се плъзна в морската вода. Сега оставаше само да чакат сведенията от флотското разузнаване, за да разберат дали акцията се е увенчала с успех.

— Щурман, спуснете подводницата на дълбочина 500 фута. Да се махаме по-бързо оттук, преди да са разбрали какво, по-точно кой ги е ударил.

Мак бе доволен. Екипажът му се бе справил отлично, „Чайен“ бе изпълнила задачата си. Сега се насочваха към морето Сулу, където щеше да ги очаква снабдителният кораб „Маккий“, за да зареди трюмовете на „Чайен“. Мак нареди още веднъж да проверят огневия сектор — надяваше се при това плаване да му се налага да издава подобна заповед за последен път.

Той още не знаеше какви ще бъдат следващите заповеди от щаба, но беше сигурен, че „Маккий“ ще задоволи всички искания за попълване на арсенала на „Чайен“.

---

[1] Тип 2: Опростен модел перископ, оптичен, за пряко наблюдение на надводни плавателни съдове, с които са оборудвани всички американски подводници. Тип 18: Вид перископ, проектиран за активно претърсване на зоната около подводницата, с които са снабдени американските ядрени подводници. В този перископ са

монтирани видеокамера, фотокамера, комуникационни радиоприемници и радарни приемници за ESM-каналите. — Б.пр. ↑

[2] SSIXS (Submarine Satellite Information eXchange System): Сателитна система за връзка между подводници и щаба на ВМС на САЩ. Използва се специален комуникационен спътник с геостационарна (геосинхронна) орбита, с радиус приблизително 36 000 м, който на практика „виси“ над зададената точка от земната повърхност. — Б.пр. ↑

[3] В океана се образуват така наречените изотермални водни слоеве — с почти еднаква температура и стратификация (еднакво разпределение на плътността, солеността, гъстотата). Оформя се гранична зона между по-топлите и по-студените слоеве, отразяваща звуковите вълни. Хидролокаторите на повърхността (например потопяемите сонари от хеликоптери) трудно засичат подводници, плаващи под този термоконтур — както чрез хидроакустични средства, така и чрез апаратура за регистриране на топлинното излъчване в инфрачервената зона от спектъра. — Б.пр. ↑

[4] F-14 „Томкет“ (Tomcat, буквално „Котарак“): Ескортиращи изстребители с малък обseg на действие, базирани на палубите на американските самолетоносачи, докато F/A-18 „Хорнет“ (буквално „Стършел“) са изстребител-прехващачи, базирани както по наземните летища, така и на палубните писти на самолетоносачите. — Б.пр. ↑

[5] EA-6B „Праулер“ (буквално „Хищник“): Електронна система за ранно откриване на подвижни цели, разработена на базата на А-6 „Интрудър“ (буквално „Неканен гост“), съдържаща заглушител от модела ALQ-99. — Б.пр. ↑

[6] ALFS (Airborne Low Frequency dipping Sonar): Въздушно-преносим потопяем нискочестотен сонар. Предвиден за окомплектоване на специални хеликоптери за борба с подводници. Съвместна разработка на американски и френски изследователи. — Б.пр. ↑

[7] Малка шамандура, предназначена да открива подводници и да предава данните за координатите им (чрез радиовръзка) към самолета, от който е спусната във водата. — Б.пр. ↑

[8] „Томахоук“: Направляеми ракети с дълъг обхват на действие, проектирани специално за флотата на САЩ. Използват се в няколко варианта: TASM (Tomahawk AntiShip Missiles — борба с надводни

бойни кораби), TLAN-N (Tomahawk Land-Attack Nuclear Missiles — с ядрена бойна глава, за поразяване на наземни цели), TLAM-C (Tomahawk Land Attack Missiles/Conventional Version — също тип вода-земя, но с мощен конвенционален експлозив), и TLAM-D (за стрелба по земни цели с осколочни заряди). — Б.пр. ↑

[9] WLR-9: Радиоприемник за засичане на емисии в акустичния обхват. Тази система се използва от екипажите на подводниците, за да открие дали дадена подводница е подложена на облъчване от неприятелски сонар. — Б.пр. ↑

ЧЕТВЪРТА ГЛАВА

СХВАТКИ

Мак влезе в каюткомпанията на снабдителния кораб „Маккий“. Придружаваха го помощниците му — офицерът за планирането на бойните операции, офицерът, ръководещ огневия сектор, навигаторът и главният радист на „Чайен“, както и старши-операторът на сонарното отделение. „Чайен“ вече бе заредена с муници и храна, но Мак и офицерите бяха останали на борда на „Маккий“ за разговор с капитана на снабдителния кораб. Зареждането отне няколко дни, през които офицерите от подводницата се хранеха в каюткомпанията на „Маккий“. Днес, преди раздялата, Мак реши да покани всички офицери от двата кораба да се съберат на закуска в каюткомпанията на „Чайен“.

Капитан Макей беше доволен, че зареждането приключи без никакви усложнения. Още на първия ден неговият заместник-командир заедно с главния радист и офицера за свръзка с щаба, командирован на борда на „Чайен“, се заеха с контрола върху прехвърлянето на многобройните контейнери от „Маккий“ на „Чайен“. Контейнерите бяха препълнени догоре с резервни детайли за навигационните уреди и сонарната апаратура. От борда на подводницата прехвърлиха в трюмовете на „Маккий“ всички магнитни ленти, графики и дневници, подробно описващи всяка операция, осъществена по време на дългото плаване на „Чайен“ от Пърл Харбър до морето Сулу, където тя изплува недалеч от борда на „Маккий“.

Сред тях най-ценен бе контейнер номер 1. В него бе поставен подробният отчет от 300 страници, подписан от капитан I-ви ранг Бартоломю Макей, с кратък надпис на титулния лист: „РАПОРТ ЗА ПЛАВАНЕТО НА «ЧАЙЕН» ОТ ПЪРЛ ХАРБЪР ДО МОРЕ СУЛУ“, съдържащ пълно описание на всички събития и на предприетите контрамерки, заедно с точен опис на останалите документи (в папки и на магнитни носители) в другите контейнери.

Мак винаги бе изпращал с вълнение отчетите си за всяко плаване, но този път бе особено развълнуван — докладваше пред щаба за поредица успешни подводни сражения. Данните в отчета и в бордовия дневник се нанасяха всеки ден от капитана, от дежурния офицер от изтеклата вахта и от помощник-дежурния офицер. Веднага след това младшият офицер ги въвеждаше в персоналния компютър. Разпечатките от цветния принтер, придружени с копията от оперативните карти, получавани от цветния скенер, допълваха впечатлението от бордовите дневници — те приличаха на увлекателен роман за вълнуващи морски приключения, изпъстрен с десетки илюстрации.

Този отчет, придружен от пълни описания за първите подвизи на „Чайен“, щеше да остане за известно време на борда на „Маккий“. При първа възможност куриерите от щаба щяха да го прехвърлят на „Индипендънс“, а оттам със самолет С-2 — в Главната квартира на щаба на Седми американски флот в Йокосука, Япония.

Пилотите на тези С-2 „Грейхаунд“^[1], наричани „Доставки по въздуха“, бяха свикнали с трудните полети по маршрута, дълъг 3000 мили. Вече бяха доставяли безброй пратки за и от „Индипендънс“ и базата на ВМС на САЩ на остров Диего Гарсия в Индийския океан, докато самолетоносачът патрулираше в южната част на Арабско море.

Това не означаваше, че успехите на „Чайен“ ще останат засекретени. Междинните рапорти бяха доставяни периодично в щаба и когато „Чайен“ изплува на повърхността в протока Миндоро, Мак изпрати радиограма със сбит списък на изпратените от него рапорти за патрулирането на „Чайен“, както и опис на документите, които бяха пренесени в контейнери на борда на „Маккий“. Този списък вече бе попаднал в щаба през сателитната система за връзка SSIXS — високо над Тихия океан, „увиснал“ в геостационарна орбита, спътникът послушно препредаваше всички донесения директно към свързочния център, обслужващ Комитета на началник-щабове в столицата Вашингтон, окръг Колумбия.

Още от първия ден, когато подводницата се доближи до борда на „Маккий“, докато част от офицерите от „Чайен“ бяха заети с обработката и прехвърлянето на документацията, техническият персонал беше извънредно натоварен с десетки профилактични операции, осигуряващи надеждната експлоатация на ядрения реактор.

Тази дейност беше от жизненоважно значение за оцеляването на „Чайен“. Сега, когато бе осигурено затишие между бойните операции и реакторният отсек временно бездействаше, бе най-удобното време за прегледите на обшивката, на охладителните системи и на автоматиката.

Но с това задълженията на техническия персонал не се изчерпваха — имаше още една, по-специална процедура. Лаборантите бяха длъжни да прехвърлят отпадъчните ядрени материали, събирани при периодичните проби на охладителния контур към атомния двигател на борда на „Чайен“. Едва след приключване на прехвърлянето те се заеха да помагат на екипажа на „Маккий“ при зареждането на подводницата с охлаждаща течност. Всъщност това е обикновена прясна вода, но със строго контролирана степен на чистота, означавана съкратено CPW (Controlled Pure Water). Снабдителният кораб „Маккий“ носеше на борда си модерна инсталация за йонообменно пречистване на водата. Охлаждащата вода от реакторния отсек в атомните подводници постоянно се проверява за радиоактивно замърсяване и непрекъснато се връща в контура за рециклиране, за да не се изхвърля в океана.

По време на пробите за радиоактивност останалите офицери от екипажа на „Чайен“ също не бездействаха: заместник-командирът надзираваше предаването на рапортите за патрулното плаване; главният механик проверяваше машинното отделение; офицерът, отговарящ за огневия сектор, контролираше почистването на оръжейните механизми. Освен това той бе длъжен да осигури пълна готовност на системите за вертикално изстрелване на ракетите „Томахоук“ — преди всяко презареждане трябваше да се демонтират херметичните капсули. Значителна част от екипажа беше ангажирана с подготвянето на трите платформи между торпедното отделение и люковете за спускане на ракетите и торпедата.

Мак се усмихваше, успокоен след инспектиращата обиколка по всички отделения в подводницата. Всички членове на екипажа отлично знаеха задълженията си по време на престой за зареждане на трюмовете — офицерите и моряците се заеха с тях още от първия ден след акостирането до борда на „Маккий“. Едва след привършването на задължителните профилактични процедури екипажът получаваше право на почивка — тогава колегите им от „Маккий“ щяха да заемат

местата им, за да довършат останалите дейности около попълването на запасите в трюмовете на „Чайен“.

Всички членове на екипажа с нетърпение очакваха първия свободен ден — хората бяха уморени след неочакваното отплаване и дългия преход до Южнокитайско море и особено след последната атака срещу китайската военноморска база край рифа Квартерон с ракети „Томахоук“. Особено доволни бяха от помощта, оказана им от екипажа на товарния кораб „Маккий“. В мирно време моряците от „Маккий“ навярно нямаше да успеят да се справят за толкова кратко време с презареждане на ядрена подводница от клас „Лос Анджелис“. Но сега се водеше война и мирновременните правила вече не бяха валидни. Особено когато трябваше да се попълнят запасите на „Чайен“ — засега единствената американска подводница в района на Южнокитайско море.

Всеки офицер и матрос от екипажа на капитан Макей разбираше значението на задачата, възложена на тяхната подводница. „Няма време за почивка“ — това бе най-често повтаряната фраза на борда на „Чайен“. Задачата им напомняше за тежките патрулни плавания, извършвани в същите води от американските моряци през Втората световна война — и тогава моряците бяха очаквали с нетърпение кога ще се приберат за ремонт на корабите и за отдых на екипажите край спасителните кейове на Пърл Харбър. А сега дори и по време на престой за презареждане екипажът не разполагаше с достатъчно време за отдых и възстановяване — командването на флота не можеше да им осигури традиционните 24-часови периоди за зареждане и ремонт на системите в подводниците, както бе обичаят в мирно време.

Моряците знаеха, че на тях се възлагат сериозни надежди, че тяхната подводница и занапред ще играе важна роля в спечелването на войната; знаеха също, че в щаба обмислят добре всяка планирана операция, обаче плановете се съставят предимно от личности, които никога не взимат непосредствено участие в тяхното изпълнение — което почти винаги изисква много усилия и почти свръхчовешко напрежение.

За щастие екипажът на „Маккий“ се оказа добре подготвен и отпочинал, така че не възникнаха никакви затруднения. Накрая командирите на двата кораба повикаха в каюткомпанията на „Маккий“ офицерите от двата съда и обсъдиха последните подробности от

задължителните процедури по зареждането на трюмовете и профилактиката на системите в подводницата. Капитаните решиха след привършването на заседанието Мак да съобщи на екипажа си, че до сутринта всички трябва бъдат готови за отплаване.

Мак се спря на прага на командната кабина на „Маккий“ и веднага забеляза, че орлите^[2] на петлиците на офицера, изправен до едрата карта на стената, са заменени с две едри звезди. Капитан Макей беше извикан за рапорт пред командира на CSG-7^[3]. Мак очакваше това повишение — войната беше избухнала именно в региона, за който отговаряше този комодор, и бе напълно естествено да бъде удостоен с чин контраадмирал.

Мак поздрави контраадмирала и командира на „Маккий“, после се насочи, заедно с петимата старши офицери от екипажа на „Чайен“ към столовете от първия ред. Докладващият офицер от щаба загаси осветлението, за да покаже на широкия екран спътниковите кадри за пораженията, които „Чайен“ бе нанесла при нападението върху рифа Квартерон.

От снимките ясно се виждаше, че ракетите „Томахоук“, изстреляни от подводницата северно от тясната верига на островите Спратли, бяха достигнали целта. Наистина, не бе постигнат максимален ефект, но въпреки това разрушенията бяха достатъчно сериозни, за да изкарат от строя, макар и временно, базата на китайските подводници.

През мощната оптична система на перископа тип 18 (с 16-кратно увеличение) Мак бе видял как се надигна облак от прах, а после и заревото от пожарите, но зоната на китайската военноморска база беше далече отвъд хоризонта и нямаше възможност пораженията да се огледат пряко. Затова сега изслуша внимателно докладващия офицер, който спомена, че главните цели — докове за ремонти на подводниците и складове с боеприпаси са улучени, както бе планирано, от ракетите „Томахоук“, чиито бойни глави носеха по 1000 фунта мощен експлозив.

Личеше си, че офицерите от щаба на Седми флот и в Главното командване на ВМС за Тихоокеанския басейн (USCINCPAC) са си свършили работата добре — координатите на базата на китайския подводен флот бяха прецизно уточнени, в системата за контурно трасиране на релефа TERCOM^[4] беше нанесена траекторията за

бъдещата акция на „Чайен“ по цялата дължина на филипинския остров Палауан и най-важното: бяха допълнени данните за цифровите корелации на отклоненията в котите — чрез метода DSMAC^[5], тъй като досега районът около този остров не бе особено точно картографиран. Системата за глобално позициониране GPS бе осигурила необходимите корекции в координатите е такава точност, че след полет от 300 мили нито една „Томахоук“ не бе пропуснала мишената. За реперен ориентир на района (изискван при прилагането на метода DSMAC) бе използван югозападният край на остров Палауан.

Докато анализът на бомбардировката продължаваше, Мак се замисли какъв ли ефект бе оказало внезапното връхлитане на американските ракети от изток върху китайците, работещи в базата на рифа Квартерон. Ако бяха знаели къде се е намирала в този момент „Чайен“, те неминуемо биха изпратили свои подводници, за да я преследват. Ала нищо подобно не стана. Макар че по-голямата част от инфраструктурата в тази китайска военноморска база сега лежеше в развалини, от спътниковите снимки се виждаше, че няколко китайски подводници и кораби все още не са напуснали тази зона, а стоят закотвени до оцелелите кейове.

Мак знаеше, че китайците все пак са подразбрали за присъствието на „Чайен“ не много далеч от островите Спратли. Тъй като ракетите не бяха връхлетели от запад, командирите на останалите в пристанището китайски бойни кораби навярно щяха да търсят „Чайен“ в дълбоките участъци северно от архипелага Спратли. И биха се оказали прави, но само донякъде...

„Чайен“ наистина бе заела позиция на север от островите Спратли, когато изстреля ракетите, но вместо да се укрие в същия участък, веднага се насочи към морето Сулу и навлезе в северната му част през протока Миндоро. Мак очакваше, че китайците няма да успеят много бързо да изведат флотата си от района около рифа Квартерон, което именно позволи на „Чайен“ спокойно да се отправи към мястото на срещата със снабдителния кораб „Маккий“ в морето Сулу. Американската подводница дори можеше да се върне на предишната си позиция западно от рифа, преди китайците да разгърнат своите бойни кораби и подводници за атака. Изненадващото нападение на „Чайен“ срещу рифа Квартерон можеше да заблуди китайците, че

срещу тях е насочена не само една американска подводница — хитър трик, неведнъж използван с успех при подводни сражения.

Докладващият офицер продължи с най-новите сведения за местоположението на „Индипендънс“ и неговия ескорт. Преди срещата с „Чайен“ самолетоносачът бе прекосил зоната край южния бряг на остров Калимантан, после бе преминал през протока Ломбок заедно със своя АО-танкер и с товарния АЕ-кораб^[6], превозващ мунициите, докато няколко кораба от ескорта (включително двата крайцера от клас „Тикъндерога“^[7]: „Гетисбърг“ и „Принстън“) бяха заобиколили по на запад (през Зондския проток) под прикритието на предишната нощ.

Адмиралът, командващ самолетоносача и неговия ескорт, мъдро бе разпределил силите си така, че да не могат да бъдат атакувани едновременно — не беше изключено китайците да са изпратили свои разузнавачи или дори военни части на индонезийските острови Ява, Суматра или Бали. И двата протока (Зондския и Ломбок) бяха доста тесни, така че дори малобройни отреди можеха да причинят значителни щети, ако открият стрелба от стръмните скали, надвиснали над двата протока.

Водещият офицер продължи с описанието на един тревожен инцидент: един от патрулиращите „Викинг“-и, които осигурявали прикритие на корабите от въздуха при преминаването през двата протока, не успял да се прибере навреме на палубата на „Индипендънс“, когато флотилията се насочила на север към остров Натуна. Там флотилията изчакала пристигането на „Чайен“. Всички командири от „Индипендънс“, които следяха действията на „Чайен“: координаторът за подводните операции (SEC), командващият подводните формации (SWC) и екипът военни съветници за подводна защита (SAT), бяха единодушни, че едва след присъединяването на „Чайен“ към флотилията е станало възможно да се продължи на север към района около островите Спратли, без да се опасяват от атаките на китайските подводници.

На този етап от войната заповедите до командира на „Чайен“ бяха ясни и прости: да се води неограничена подводна война срещу китайските бойни кораби и подводници, като най-важните цели си остават противниковите плавателни съдове и съоръжения в зоната с център рифа Квартерон.

Разбира се, Мак знаеше, че това изискване няма да бъде пропуснато в новите заповеди. И дори бе взел съответно необходимите предпазни мерки — тъй като се очакваше силно присъствие на китайски бойни кораби в региона, „Чайен“ беше заредена с 4 ракети „Харпун“ UGM-84, вместо обичайния боекомплект от 26 броя торпеда Mk 48 ADCAP. Освен това дванадесетте инсталации за вертикално изстрелване бяха заредени комбинирано с ракети „Томахоук“ — от модела TLAM-C за стрелба по наземни цели и TASM за поразяване на китайски бойни кораби (обсегът на тези ракети е с 200 мили по-дълъг от този на „Харпун“-ите). Така можеше да се избегне необходимостта да се възлага на самолетите от ескорта на „Индипендънс“ да уточняват по радиоканалите координатите на целите, към които ще изстрелва ракети екипажът на „Чайен“, особено когато разстоянията се окажеха доста големи и се наложи да се стреля без пряка видимост.

Засега нямаше нужда от ракети с ядрени бойни глави (TLAM-N) — атакуваните острови бяха с прекалено малка площ. Освен това, според данните на системите за насочване TERCOM и DSMAC, като много по-подходящи за ядрени атаки чрез TLAM-N се очертаваха зоните по китайското крайбрежие. За разлика от островите Спратли, терените по протежението на южното китайското крайбрежие бяха трасирани от години чрез средствата за спътниково разузнаване, при това в много по-спокойна обстановка, за да се проучат възможностите за атомни контраудари срещу Китай.

Съвещанието се отличаваше с професионализъм и прецизно разглеждане дори на най-дребните детайли. Мак получи отговор на всички интересующи го въпроси, така че успя да уточни в максимална степен предстоящите задачи на „Чайен“. Но на едно съвещание не може да се предвиди абсолютно всичко. Докладващите офицери не можеха да разискват за факти, които още не бяха известни. До приключването на периода за зареждане на „Чайен“ дори флотското разузнаване не бе успяло да надуши, че в играта се готви да се включи нов играч. Китайците бяха успели да съберат внушителен подводен флот главно чрез купуване на подводници от руснаците, които изпитваха жесток недостиг от твърда валута, така че Пекин вече дори не се опитваше да прикрива амбициите в бъдеще да притежава съвременен подводен флот, при това по-могъщ от руския. Наскоро Китай бе закупил от руснаците една от най-модерните шурмови

ядрени подводници (от клас „Алфа“), която сега бе изпратена за патрулиране в района на Южнокитайско море.

Мак още не подозираше за присъствието на тази „Алфа“, но до него бяха стигнали слухове, че командирът и екипажът ѝ са готови едва ли не на всичко, за да отмъстят за пораженията, които „Чайен“ бе нанесла на китайския боен флот. Това налагаше командирът на „Чайен“ в бъдеще да е извънредно предпазлив. Китайците имаха едно важно предимство: численото превъзходство на техните кораби и подводници в региона, но пък „Чайен“ можеше да се възползва от слабата координация между китайските формации, особено между бойните кораби на повърхността и подводниците. Мак отдавна бе установил, че този недостатък е характерен за китайските ВМС.

След края на заседанието офицерите от „Чайен“ се прибраха на борда на подводницата, за да се подготвят за отплаване. Само Мак остана още малко на борда на „Маккий“ — в адмиралската каюта му предстоеше още един разговор с капитана на снабдителния кораб и с командира на Седма подводна група. „Чайен“ бе изправена пред опасността да действа в твърде плитко крайбрежни води и екипажът и трябваше да се подготви за тези особено трудни условия. Винаги е опасно една подводница да се крие в по-плитки зони, защото там съвременните подводници, снабдени с мощни ядрени двигатели и електронни навигационни системи, не могат да разгърнат пълните си възможности.

Мак докладва, че след като отплуват, ще се погрижи екипажът на „Чайен“ да тренира усилено маскировъчни операции в плитко води, маневриране при високи скорости и най-вече изпробване на буксирната платформа ТВ-16 при затрудняващия крайбрежен релеф. Необходимо бе да се провери дали ако ТВ-16 заседне накъде по дъното, няма да се наруши ефективността на сонарните сензори. Мак се надяваше това да не се случи, защото бе известно, че по дъното на морето Сулу не се срещат често остро изрязани скални масиви. За тези тренировки капитанът се нуждаеше от активното и компетентно сътрудничество на рулевия и на щурмана — те трябваше да умеят да се ориентират бързо при скоростните маневри в плитко води, като не допускат повреди по корпуса или корабния винт. Мак знаеше, че винаги дебнат много опасности, ако огромната, дълга 360 фута подводница се опита да маневрира при дълбочина само 20 клафтера.

Освен това Мак поиска от капитана на „Маккий“ да му послужи временно с малката патрулна лодка — Мак я беше установил на палубата на снабдителния кораб — като мишена за тренировките на екипажа на „Чайен“ в плитки крайбрежни води. Бе решил да наблегне на обучението, акцентуващо на ролята на активните сонарни системи при преследване на вражески подводници при начупен релеф на морското дъно и силни колебания на температурата на слоевете в крайбрежните зони. Искаше също да използва лодката за изпробване на пряко предаване на данни от сферичната антена към бордовия компютър BSY-1 при ниска мощност и кратки периоди на импулсите, комбинирано с високочестотната система за насочване MIDAS^[8], приспособена за действие под арктическия лед, за да се откриват дълбоководни минни полета при прекосяването на протока Балабак южно от остров Палауан.

На „Чайен“ щеше да се наложи да изчаква, докато стигне до околностите на рифа Квартерон — там дъното бе осеяно със скали и плитчини, — за да се разбере дали китайските подводници ще рискуват да атакуват при толкова опасен релеф за подводно маневриране. Капитанът се надяваше системата MIDAS да различава с достатъчна степен на достоверност очертанията на китайските подводници от тези на подводните рифове около крайбрежието. Но при всички случаи Мак бе взел твърдото решение да прибегва до помощта на активните сонарни системи само ако противникът вече е наясно с местоположението на „Чайен“.

Имаше още един проблем, за който Мак искаше да се посъветва с адмирала: не беше изключено китайците също да притежават сателитна система за комуникации, което пряко би застрашило снабдителния кораб „Маккий“.

Адмиралът го посъветва да не се тревожи прекалено, тъй като командването на флота предвиждало „Маккий“ да бъде изтеглен в безопасна зона веднага след отплуването на „Чайен“. При първа възможност мястото за следващата среща щяло да бъде съобщено на командира на „Чайен“. Възможно било да е в пристанището на Бруней или недалеч от брега, където „Индипендънс“ ще може да осигури закрила срещу въздушно нападение както на „Маккий“, така и на „Чайен“.

Мак искрено се зарадва от тази новина — всеки командир на подводница държи много на навременните доставки, — но не забравяше, че преди всичко от него ще се иска да отблъсне китайските подводници далеч от мястото на бъдещата среща с „Маккий“, преди формацията начело с „Индипендънс“ да поеме охраната на района.

„Чайен“ се отдалечи от „Маккий“, безшумно се спусна под водата и пое по своя самотен и рискован маршрут към рифа Квартерон. В близките дни и седмици не се предвиждаше изплаване на повърхността — разбира се, всичко щеше да зависи от активността на противника — така че не бе изключено да се наложи да чакат до следващата среща с „Маккий“ доста дълго.

Както бе докладвал на адмирала, Мак държеше на всяка цена по време на това плаване екипажът да тренира преследване с високи скорости и сложни маневри в плитки крайбрежни води. Маневрите на една подводница не приличат на фигурите, които описват във въздуха бойните самолети, макар да има сходство в терминологията. В дълбоките води, където често се използват системите за автоматично измерване, се употребява терминът „дълбочина“ — разстоянието от подводницата до повърхността. Но при маневри сред плитчини се говори повече за „височина над дъното“, понеже най-важният показател е колко фута остават до дъното. Тук на подводничарите се притичва на помощ електронната система MIDAS — създадена за ориентиране при дългите плавания под арктическия лед, тя излъчва снопове лъчи право нагоре и непрекъснато измерва дистанцията до повърхността, а контролният клафтерометър проверява чрез силно фокусиран лъч колко клафтера има до дъното.

Мак се бе оказал прав в предположението си, че малката лодка, взета от палубата на „Маккий“, ще е много полезна като подвижна мишена по време на тренировките с активните сонари. Но освен тях операторите усърдно изпробваха и пасивните сонари. В плитки участъци буксирната платформа ТВ-16, чийто кабел имаше обща дължина 2600 фута, а хидрофоните бяха свързани чрез допълнителни кабели, дълги по 240 фута, не можеше да бъде напълно разгъната. Затова я разгъваха само отчасти, при оптимална дължина на хидрофонните отклонения, но достатъчно далеч, за да не пречат

собствените шумове на подводницата, и все пак наблизо, така че да не се допусне задиране на кабели и хидрофони по дънните скали.

По-дългата буксирна платформа ТВ-23, чиито хидрофонни отклонения бяха дълги по 960 фута, не беше от полза при това патрулиране в крайбрежни води, но командирът разчиташе на ТВ-23 при навлизането на китайските подводници в дълбоководните участъци северозападно от островите Спратли (там на места дълбочина достигаше до 15 000 фута) — идеално условие за появата на конвергентни зони и за засичане на шумните китайски подводни лодки, особено при високи скорости.

Екипажът на „Чайен“ почти бе завършил тренировъчния цикъл, когато Мак чу по интеркома гласа на дежурния офицер:

— Капитане, спешна радиograma за вас!

Капитан Макей веднага се отправи към радиозалата. Пристигна тъкмо навреме — принтерът още не бе успял да отпечата всичко. Новото нареждане бе „Чайен“ да продължи с максимална скорост към една зона западно от рифа Квартерон. Спътниците, проследяващи китайските военноморски бази, докладваха, че на китайския бряг цари небивало оживление и че китайците може би са замислили някаква нова операция и сега изчакват настъпването на нощта.

Но Мак и този път се оказа подготвен. Преди да превключат на високи скорости и да се заемат с тренировките, той бе решил да не маневрира прекалено дълго в морето Сулу, а вместо това да продължи на запад, без екипажът да спира да усъвършенства техниката на лавиране в плитководни участъци. Сега беше безкрайно доволен, че бе взел единствено правилното решение.

След преминаването на протока Балабак подводницата отново навлезе в дълбоки води и капитанът заповяда по интеркома:

— Дежурен, говори капитанът. Включете главните охлаждащи помпи на пълни обороти и увеличете скоростта до максимум. Спуснете подводницата на дълбочина 400 фута.

Дежурният офицер повтори заповедта на капитана, а после се зае, заедно с двамата си помощници, да превключи охлаждащите помпи на пълни обороти. Едновременно с това той нареди на хората от машинното отделение да ускорят скоростта. Те сами щяха да регулират оборотите на помпите — това е задължително при максимално

ускоряване на хода — обаче дежурният не желаше да губи излишно време при изпълнението на заповедта на командира.

Малко след смрачаване „Чайен“ стигна до указания в картите участък северозападно от Западния риф и остана на дълбочина 100 клафтера. След изслушването на рапорта на дежурния офицер за края на първия етап от маршрута Мак се отправи към командната кабина.

— Пригответе подводницата за изплуване на перископна дълбочина.

Дежурният офицер потвърди командирската заповед, намали скоростта до две трети и издигна „Чайен“ на 130 фута — над изотермалния слой, за да прочисти глухата зона зад кърмата. После докладва, че няма данни за сонарни контакти и че подводницата е готова за изплуване на перископна дълбочина.

— Много добре — похвали го Мак. — Издигнете подводницата на перископна дълбочина.

— Слушам, сър, изплуване на перископна дълбочина. Сонар, радиозала, тук кабина, продължаваме с издигането до перископна дълбочина.

— Кабина, тук сонар. Няма сонарни контакти — повтори старши-операторът от сонарното отделение.

— Кабина, тук радистът. Готови сме — потвърди навигаторът.

— Издигнете плавно подводницата до 60 фута — заповяда дежурният офицер и се приближи към перископа тип 18, за да провери дали наблизно няма опасни плитчини.

— Слушам, издигам плавно на 60 фута — повтори офицерът, застанал пред пулта за регулиране на дълбочината. „Плавно“ означаваше да се спира през предварително определени интервали, за да се регулират стабилизаторите и да се намалява кавитацията. Особено често възникват мехурчета при критичната зона между 80 и 60 фута.

— Седемдесет, шестдесет и пет, шестдесет и четири, шестдесет и два — броеше офицерът.

При шестдесет и два фута дежурният офицер рязко извика:

— Стоп! — След което бързо завъртя перископа на 360°. — Няма визуални контакти, сър — обърна се той към командира. — Чрез антената към перископа бяха засечени някакви неясни радарни контакти, но нямаше никакви визуални признаци.

— Бавно напред, с една трета — тихо каза Мак.

— Кабина, тук електронно прослушване. Имам пет електронни контакта: един от китайски радар, плюс четири от руски радари. Според каталога HULTEC^[9] става дума за една подводница клас „Хан“, за три от клас „Кило“ и за една „Алфа“. Най-близо до нас е „Хан“, сигналът е трета степен и непрекъснато нараства.

Капитан Макей и дежурният офицер се спогледаха изненадано.

— Електронна зала, сигурни ли сте за тази „Алфа“?

— Да, сър — отвърна дежурният оператор. — По всичко личи, че това е подводница клас „Алфа“, с титанов корпус. Няколко пъти сме засичали тази подводница при учения на Руския Арктически флот. Не вярвам да сме сгрешили. Записите за акустичния ѝ спектър съвпадат напълно с данните в нашия бордови компютър.

— Свържете ме с помощник-командира — каза капитанът и се обърна към дежурния офицер.

— Слушам, капитане. Да изпратя ли съобщение за неочакваната поява на вражеска подводница от клас „Алфа“?

— Да. Пригответи го за излъчване.

На всяка от засечените неприятелски подводници бяха присвоени кодови означения: „Алфа“ беше кодирана като Мастър-31, „Хан“ — като Мастър-32, а трите „Кило“ — като Мастър-33, Мастър-34 и Мастър-35.

За по-малко от половин час рапортът на командира на „Чайен“ бе изпратен и се получи отговорът от щаба на Седма подводна група към Седми американски флот в Йокосука.

Мак прочете радиограмата и я подаде на помощник-командира с думите:

— Потвърждават се данните от електронното разузнаване. Изглежда, че „приятелски“ настроените към нас руснаци са продали поне една подводница клас „Алфа“ от арктическият си военен флот на китайците, които са я базирали около рифа Квартерон. Засега обаче не е ясно колко точно подводници са купили китайците. Разузнаването се стареа да разнищи проблема, но е нужно време. Особено тревожни са данните за незапълнените места по кейовете в базите на руските подводници в Петропавловск на Камчатка и във Владивосток.

Мак предпочиташе да осведомява своя помощник-командир пред всички, вместо да го вика насаме в кабината, понеже държеше целият

екипаж да знае за опасните изненади, които би могъл да им поднесе противникът.

Така дежурният матрос успя да чуе първата половина от рапорта на операторите от залата за електронно разузнаване. Той отиде да си налее кафе в столовата и веднага сподели с колегите си тревожната новина — че в непосредствена близост до тях е засечена руска подводница клас „Алфа“. След броени минути почти целият екипаж научи за коварния ход на руснаците. В кинозалата дори спряха прожекцията на поредния филм пред почиващата смяна и всички разгорещено започнаха да обсъждат лошите вести.

Обаче въпреки старанията на Мак да не крие нищо от екипажа, моряците не научиха цялата истина, защото дежурният матрос бе избързал, преди да дочака края на донесението — екипажът на засечената подводница „Алфа“ беше съставен от китайци, а не от руснаци.

Капитанът веднага свика всички офицери в каюткомпанията, за да ги осведоми за неочакваната промяна в обстановката. Положението бе много сериозно — очакваше ги перспективата да се сблъскат с превъзхождащи ги сили. Особено тревожно бе поведението на трите дизелови „Кило“, които, за разлика от атомната подводница клас „Алфа“^[10], с лекота можеха да маневрират в доста плитки води, при дълбочина само 20 клафтера.

Дежурният офицер се обади и извика Мак до акустичния телефон. Един от офицерите реши да се възползва от паузата и да успокои развълнуваните духове — слуховете за подводница с руски екипаж се оказаха неверни.

— Капитане, от електронното разузнаване докладват, че радарите на „Хан“ и на трите „Кило“ са пасивни. Работят активно само радарите на „Алфа“.

— Окей. Ще вземем мерки. Вероятно трите „Кило“, както и „Хан“, се готвят да се потопят по-дълбоко. А „Алфа“ може би се опитва да напипа следите ни. Обявявам пълна бойна готовност.

И този път Мак правилно бе оценил ситуацията. От сонарното отделение току-що бяха съобщили, че са засекли много ясно тоновете от „Хан“ и капитанът веднага нареди да заредят торпедните апарати. Все още нямаха акустични сигнали от трите „Кило“, радарът на

„Алфа“ също бе замлъкнал. Последният регистриран азимут беше в южна посока от местоположението на „Чайен“.

Без да изчакат пристигането на координатора на стрелбата, капитанът и дежурният офицер предадоха нарежданията директно към торпедното отделение по акустичния телефон:

— Торпедно, пулт за управление на огъня, пригответе апарати номер едно и две за бой. — Командирът искаше да е напълно готов преди неприятелските подводници да се доближат.

Рязката заповед на капитана, произнесена пред открития микрофон до пулта за перископа, стресна сонарните оператори, увлечени до този миг в анализ на шумовия фон и в сравняване на данните, получавани от бордовия компютър BSY-1, с последните записи от сферичната антена.

От торпедното отделение потвърдиха заповедта на капитана:

— Слушам, апарати номер едно и две да се приготвят за бой.

След няколко секунди от торпедното съобщиха, че всичко е готово за откриване на огън, и дежурният офицер каза на Мак:

— Сър, торпедни апарати номер едно и две са напълно готови.

— Много добре. Свържете ме с офицера, ръководещ стрелбата — каза капитанът.

Командирът на китайската подводница „Хан“ явно не се престараваше да спазва мерките за акустично прикриване и от „Чайен“ лесно засякоха координатите му, при това едновременно чрез сферичната антена, чрез буксирната платформа ТВ-16 и чрез обикновените спомагателни антени. Операторът на бордовия компютър BSY-1 незабавно изчисли координатите за стрелба.

Когато операторът пред компютъра и координаторът на огневите системи получиха задоволителни резултати за Мастър-32 (подводницата клас „Хан“) чрез софтуера за анализ на целта (ТМА), капитанът нареди:

— Готови за стрелба по цел Мастър-32.

Офицерът от пулта за управление на огъня повтори данните за курса, скоростта и обсега до целта.

— Сонар, тук кабина. Готови — заповяда капитанът.

— Кабина, тук сонар, пълна готовност.

— Проверете азимута и стреляйте, от торпедни апарати номера едно и две, по Мастър-32.

— Слушам, сър, да проверим азимута и да стреляме от торпедни апарати номера едно и две по Мастър-32.

Двете торпеда Mk 48 ADCAP изскочиха във водата и дизеловите им двигатели бързо набраха максимална скорост.

— Торпедни апарати номера едно и две задействани електрически — докладва офицерът, отговарящ за огневите системи.

— Кабина, тук сонар. Торпедата от апарати номера едно и две се движат нормално, по права линия — долетя и рапортът на старши-оператора от сонаарната зала, след като двете торпеда се справиха със задължителните маневри за регулиране на положението на кабелите и се устремиха с 50 възела към китайската подводница.

— Много добре, сонар — похвали го Мак и добави: — Време за достигане на целта?

— Осем минути, капитане.

На Мак му се сториха като осем години, преди да дочака жадувания отговор:

— Торпедо номер едно се насочва непосредствено към целта... Торпедо номер две се насочва непосредствено към целта.

— Прережете кабелите, затворете външните торпедни люкове, презаредете торпедни апарати едно и две — нареди Мак, уверен, че китайската подводна лодка няма да избегне горчивата участ. Нямахше как да се спаси от безмилостната атака на двете Mk 48. Последвалата оглушителна експлозия потвърди очакванията му.

— Кабина, тук сонар. Засякохме торпедо във водата! Азимут 089, модел SET-53^[11] — възбудено извика сонаарният оператор веднага след като в океана отново настъпи тишина. Очевидно командирът на „Хан“ бе успял да изстреля набързо, почти слепешката, едно торпедо като последен опит да избегне смъртта.

— Дясно на борд! Пълен напред! Дай кавитация! Дълбоко потапяне на 1000 фута! — моментално се намеси Мак. После се окопиха, възвърна хладнокръвието си и по-спокойно заяви: — Всички отделения готови за потапяне.

Край всеки от пултовете за стрелба застана по един моряк. По интеркома се изредиха лаконичните рапорти от всички отделения, докато командирът внимателно следеше нивото в баластните резервоари. Главният механик включи охлаждащите помпи на максимални обороти, а техникът, отговарящ за клапите, съобщи на

операторите в реакторния отсек, че им осигурява максимална степен на охлаждане.

Всъщност този техник се оказа по-чевръст, отколкото предполагаше главният механик. Трениран акуратно в продължение на години, той бе предугадил каква ще е следващата заповед и вече бе успял да превключи почти наполовина потока от пара. Сега само изчакваше да приключи продухването, за което се налагаше да се задейства системата от автоматични сензори към парогенератора. Тяхното предназначение бе да предпазват инсталацията от превишаване на пределните обороти в резултат на претоварване при бързото изпълване на тръбите с вода.

След няколко минути „Чайен“ се обърна към курс 185 и с максимална скорост се спусна на 1000 фута. Азимутът на китайското торпедо остана непроменен, но то явно изгуби целта си след бързата маневра на американската подводница. Особена роля изигра нареждането на Мак да се ускори кавитацията, което подведе торпедото да се отклони на неколкостотин ярда от истинското местоположение на „Чайен“.

— Кабина, тук сонар. Регистрирахме две експлозии, азимут нула-пет-пет, дистанция 8540 ярда. — Тъй като знаеше дълбочината и звуковия профил при тази скорост на потапяне, старши-операторът веднага изчисли дистанцията чрез формулата, заложена в програмата на неговия компютър, базираща се на разликата във времето между директната връзка и отражението на ехо-сигнала от дъното.

След като радостните възклицания в командната кабина стихнаха, капитан Макей побърза да се разпорежи:

— Заповед на капитана до дежурния офицер: да се провери по интеркома дали абсолютно всички отделения са готови за дълбоко потапяне.

След тази задължителна проверка Мак се обърна с няколко импровизирани фрази към целия офицерски и редови състав:

— Говори капитанът. Господа, „Чайен“ изпрати още една вражеска подводница на дъното. Отлично се справихте. Можете да се гордеете с постиженията си, всеки от вас. Защото „Чайен“ е на всички нас. Приемете моите поздравления. — После остави микрофона и се обърна към дежурния: — Подгответе огневите звена. — Мак знаеше, че въодушевлението няма да трае дълго, особено ако на мястото на

току-що потопената „Хан“ към „Чайен“ се появеше някоя от дизеловите подводници от клас „Кило“ — те бяха доста по-безшумни при режим на батерийно хранване.

Офицерите се събраха в каюткомпанията, за да изслушат анализа на командира за последната атака. Мак повика и няколко от сонарните оператори. Оценката му бе положителна, но той не пропусна, да ги предупреди, че е много рано да се отпускат. Припомни им, че се води безпощадна война и никой не бива да очаква, че китайците ще се примирят с тежките загуби и безучастно ще наблюдават как разгромяват подводния им флот. И че екипажът на „Чайен“ е длъжен да спазва най-строги мерки за сигурност, за да успее да се справи с трите подводници от клас „Кило“.

Планът на Мак беше добре замислен, ала зависеше от много обстоятелства. Той още не бе приключил с анализа на сражението, когато от сонарната зала рапортуваха за контакт с „Алфа“, означена като Мастър-31. Тя продължаваше на север, към зоната, откъдето бяха долетели предсмъртните трясъци от експлозията на „Хан“, докато „Чайен“ бе завила на юг в опита си да избегне преследващото я китайско торпедо.

Мак се зае с атаката на тази „Алфа“ по същия начин, както бе постъпил и с „Хан“. Но този път реши да използва торпедни апарати номера три и четири. Но приликата свършваше дотук бързата „Алфа“, способна да развива скорост от 40 възела, можеше да избегне двете торпеда.

Мак си припомни един от поверителните доклади на разузнаването, в който се наблягаше на тревожния факт, че китайците са успели да овладеят управлението на такава сложна и модерна ядрена подводница, каквато бе „Алфа“, но за щастие противникът му явно не бе успял да се запознае с всички тънкости. Ако на борда имаше руски екипаж, Мак може би нямаше да пожъне такъв успех.

В момента Мак нямаше готовност да се залови с преследването на трите „Кило“, за да не попадне сред опасни плитчини, затова реши да изтегли подводницата си сред по-дълбоките води в северозападна посока. Оттам изпрати рапорт до щаба за атаката срещу „Хан“ и за прогонването на далеч по-опасната „Алфа“. Засега нямаше нужда да се среща със снабдителния кораб „Маккий“, защото имаше още 16

торпеда на борда. Освен това трябваше да се прочисти районът преди „Индипендънс“ да се насочи на север към островите Спратли.

Рапортът му без никакво забавяне бе приет от щаба на Седма подводна група, след което беше препредаден на борда на „Индипендънс“. А „Чайен“ се обърна на югозапад, за да се подготви за действия в плитките води.

— Кабина, тук сонар. Сонарен контакт с азимут, едно-девет-пет! Вероятно е „Алфа“, Мастър-31, но трябва да изчакате още малко за повече сведения.

Капитанът нареди буксирната платформа да се изтегли наполовина, защото „Чайен“ трябваше да рискува с опит за преминаване през тясната извивка южно от рифа Фиъри Крос, където дълбочината не превишаваше 100 клафтера. Мак искаше да затрудни противника, като го предизвика да навлезе в опасно плитките води. Знаеше, че ако всичко се развие според плана му, преследващата ги „Алфа“ ще остане извън плитчините и нейните сонари ще изгубят следите на американската подводница, а после ще е късно да се опитва да я настигне. Прекалено тясното подводно пространство нямаше да позволи на командира на „Алфа“ да рискува и да изстреля торпедо срещу „Чайен“.

Моряците отново се наведоха над пултовете за управление на стрелбата. Дистанцията до „Алфа“ намаля застрашително — оставаха само 40 000 ярда, но и това бе само за кратко, понеже сонарните оператори докладваха за два нови акустични източника с азимути 125 и 135. Мак само кимна. Той очакваше „Алфа“ да остане там, където дъното бе по-дълбоко, но другите две китайски подводници, от клас „Кило“, явно не се страхуваха от плитчините и сега навярно се подготвяха устремно да атакуват „Чайен“.

Да, отново им предстояха напрегнати мигове, но „Чайен“ беше подготвена за предстоящата схватка — два от торпедните й апарати бяха напълно готови за стрелба.

— Снепшот^[12]! От апарати номер едно и две, по азимути 125 и 135! — изкрещя Мак. Това означаваше да оставят торпедата Mk 48 сами да открият целите — при този труден подводен релеф екипажът нямаше възможност да ги насочва дистанционно.

Въпреки сложната обстановка и този път двете Мк 48 бързо настигнаха двете „Кило“, които в последните минути преди гибелта си се опитаха да избягат, рязко увеличиха скоростта и сред интензивна кавитация веднага отклониха посоката. Но и това не им помогна. Двете торпеда безпогрешно застигнаха целите и ги унищожиха. Ала дори и сега Мак не беше спокоен. Къде, по дяволите, бе изчезнала третата подводница „Кило“?

Не му се наложи дълго да чака отговора на тази загадка.

— Кабина, тук сонар. Имаме преходни смущения, с азимут едно-осем-нула. Изглежда третата „Кило“ се е изплашила от нашите торпеда и се е забила в подводния коралов риф.

Мак се усмихна. Нямаше значение как е била унищожена третата вражеска подводница. Най-важното бе, че вече не ги заплашваше. Сега оставаше само най-опасният им враг — ядрената подводница „Алфа“, но „Чайен“ бе изгубила контакта с нея след експлозиите с първите две „Кило“.

Сонарната апаратура не успя отново да открие „Алфа“ и Мак заповяда да се изтеглят от опасната зона. Може би щяха да имат шанса да премерят сили с тази „Алфа“, но сега той бе длъжен да докладва в щаба за унищожаването на три подводници клас „Кило“.

Единственият въпрос, който продължаваше да го измъчва, бе как „Алфа“ бе успяла да се измъкне невредима. Мак не очакваше, че китайците са успели толкова добре да овладеят управлението на такава модерна подводница като руската „Алфа“.

Най-после „Чайен“ попадна в дълбоки води. След като дежурният офицер се зае с обичайните за всяко бойно патрулиране задачи, Мак, вместо да си отдъхне от напрежението, продължи да мисли за този тревожен проблем — дали китайците са взели на „Алфа“ руски съветници или — което бе още по-лошо — екипажът ѝ е изцяло комплектуван от руснаци.

След няколко дни „Чайен“ получи заповед да се насочи на юг, за да се срещне отново с „Маккий“, закотвен край брега на остров Борнео, за бързо презареждане на трюмовете. После трябваше да се срещне с „Индипендънс“ и да чака следващите заповеди от

командващия Седма подводна група. Още не подозираше, че този път на борда на „Маккий“ няма да има заседание на офицерите.

---

[1] COD (Carrier On board Delivery): Самолет, специално предназначен за доставяне на боеприпаси, медикаменти, дори и пощата на борда на самолетоносач по време на бойно или тренировъчно плаване. В американската флота най-често за тази цел се използват товарните самолети С-2 „Грейхаунд“ (буквално „Хрътка“). — Б.пр. ↑

[2] Отличителен знак за капитан във ВМС на САЩ. — Б.пр. ↑

[3] Commander Submarine Group Seven или Седма подводна група, към Седми американски флот. — Б.пр. ↑

[4] TERCOM (TERrain COntour Matching): Система за контурно трасиране на релефа. Една от модерните навигационни системи, използвани при насочване на ракетите „Томахоук“. — Б.пр. ↑

[5] DSMAC (Digital Scene-Matching Area Correlation): Метод за цифрово съгласуване на корелациите при различни измервания на една и съща зона. Един от методите, използван за електронно насочване на ракетите „Томахоук“ — Б.пр. ↑

[6] AE (ammunition ship): Товарен кораб, превозващ муниции за ескорта на самолетоносач. AO (oiler): Танкер (петролоносач), съпровождащ самолетоносач. — Б.пр. ↑

[7] „Тикъндерога“ (Ticonderoga) (CG-47): Най-мощният клас крайцери в света, приети на въоръжение във ВМС на САЩ. Снабдени с радарната система „ЕГИДА“ за защита от въздушно-ракетни нападения. Максимална скорост: 30 възела. Дължина: 567 фута. Водоизместимост: около 9500 т (при пълен товар). Основно въоръжение: ракети „Томахоук“, SM-2 и „Харпун“, плюс 2 хеликоптера LAMPS. — Б.пр. ↑

[8] МИДАС (MIDAS или Mine Detection and Avoidance Sonar): Сонарна система за откриване на мини и за тяхното избягване; монтира се на ядрените подводници от клас „Лос Анджелис“. Може да се използва и при плаване под арктически лед, като средство за предупреждение при вледеняване на кила. — Б.пр. ↑

[9] HULTEC: Компютърна система (база данни за чужди подводници), поддържана от щаба на ВМС на САЩ. Предназначение: анализ, сравнение и каталогизиране на данни за бойни кораби от флота

на друга държава, постъпващи от уредите за електронно прослушване или ESM-средствата. — Б.пр. ↑

[10] „Алфа“ е първата подводница в света с корпус от титанова стомана. И досега си остава най-бързата и една от най-дълбоко плуващите. Обаче досега са построени по-малко от десет броя, защото се е оказала прекалено шумна и лесна за засичане. Максимална скорост: 43 възела (под вода). Дължина: 84 м. Водоизместимост: 3680 т (под вода). Основно въоръжение: шест торпедни тръби 53 см. — Б.пр.

↑

[11] SET-53: Модел руско торпедо, 21 инча или 53 см, произвежда се в два варианта: с активно и пасивно насочване, предназначено специално за борба с подводници. — Б.пр. ↑

[12] Аварийно изстрелване на торпедо, когато няма време за анализ на данните за целта или ТМА. — Б.пр. ↑

ПЕТА ГЛАВА

ВЪЗБРАНА

Флотилията начело с „Индипендънс“, към която бе включена и „Чайен“ — единствената подводница в нея, — патрулираше южно от островите Спратли. Заредена с боеприпаси и хранителни продукти, „Чайен“ плуваше недалеч от самолетоносача, осигурявайки го срещу подводни атаки. Но за съжаление на Мак зоната на патрулиране не се ограничаваше до сектора от 180° в посока на напредването на флотилията — командващият бойната група бе заповядал на командира на „Чайен“ да осигури контролиране на цялата зона от 360° (огромен кръг, чийто център се определяше от местоположението на самолетоносача, с вътрешен диаметър 40 мили и външен диаметър 80).

— Радист, тук кабина. Опънете плуващата антена — нареди дежурният офицер.

— Кабина, тук радист. Слушам, сър, да опънем плуващата антена.

Плуващата антена на „Чайен“ действаше подобно на комуникационните буйове, с които бяха снабдени всички стратегически SSBN-подводници^[1] от клас „Охайо“, въоръжени с балистични ракети тип „Трайдънт“^[2]. Екипажът на „Чайен“ разполагаше с най-съвременните механизми за регулиране на тази антена дори и при значителна дълбочина, с което се избягваше рискът от издигане на щок-антена над повърхността.

— Засякохме радиограма — рапортува старши-радистът. Той бе запомнил добре урока от предишното патрулиране и вече не си позволяваше да коментира заповедите на по-старшите.

Дежурният офицер прие рапорта и повика командира в командната кабина.

След няколко минути се появи Мак, придружен от заместник-командира на подводницата, прочете радиограмата и веднага заповяда всички офицери да се съберат в каюткомпанията, като нареди

непременно да присъстват старшият радист, навигаторът и офицерът, отговарящ за огневите системи, както и главният механик.

— Получихме нови заповеди — почна Мак. — Флотското разузнаване е засякло потеглянето на крупна китайска военноморска формация от базата в Чжанцзян. Данните са потвърдени от системите за сателитно наблюдение. Предполага се, че след като прекоси почти цялото Южнокитайско море, вражеската тактическа група ще се насочи на юг, право към нас. По всичко личи, че целта на противника е архипелагът Спратли. Но нашето командване този път явно е решило да не рискува излишно като изпрати самолетоносача прекалено далеч на север. От неговия ескорт само нашата подводница ще потегли в самостоятелен рейд срещу неприятеля, за да предотврати евентуални атаки от страна на китайската морска авиация срещу нашата флотилия.

Мак огледа лицата на подчинените си. Офицерите бяха добър екип, който ставаше все по-опитен и все по-добре сработен след всяка акция. След детайлния анализ на предишното сражение, при който за никой от екипажа не бяха спестени критиките, сега моряците не се нуждаеха от допълнително обтягане на нервите — всички те, до един, прекрасно разбираха, че нямат право на грешки, че всеки пропуск може да се окаже фатален.

— От щабa ни заповядват да се отдалечим от нашата флотилия и да продължим на север, към островите Спратли, за да сме готови при първа възможност да атакуваме китайската тактическа група.

В момента „Чайен“ плуваше южно от веригата на островите Спратли, но новите заповеди означаваша подводницата да се отдалечи на 660 мили от „Индипендънс“.

Само преди няколко дни подводницата бе заредена от снабдителния кораб „Маккий“ и сега бе напълно готова за предстоящите битки — на борда и имаше 20 торпеда Mk 48 и 6 ракети „Харпун“, приспособени за изстрелване чрез торпедните апарати, както и 6 ракети „Томахоук“ (вариант TASM или вода-вода), които се изстрелват от вертикалните апарати VLS.

Обикновено преди всяка важна акция командирите на подводниците събираха екипажа за кратък, но ободряващ разговор, но Мак не вярваше в тази неписана традиция. Всички до един бяха професионални бойци, опитни и калени подводничари, които не се нуждаеха от допълнително стимулиране и насърчаване. Напълно

достатъчно бе — след уточняването на целите и тактиката — да ги остави да действат нещо, мълчаливо и ефикасно.

При тази мисъл Мак не успя да сдържи усмивката си. Многословните речи бяха по-уместни при събиранията на клакьори преди някое политическо събиране или решаващ спортен мач, от чийто изход зависи съдбата на милиони долари. Звездите на терена можеха и да се нуждаят от окуражителните резове на хиляди гърла от трибуните, но капитан Макей предпочиташе да се осланя на професионализма и бойния опит на офицерите и моряците от „Чайен“.

На повече от хиляда мили на север, във военноморската база в Чжанцзян кипеше незапомнено оживление. Флотилията най-после напусна пристанището и потегли към островите Спратли, наскоро завладени от китайския боен флот. Задачата на групата бе да заеме позиция в района между островите и задаващата се от югоизток американска флотилия начело със самолетоносача „Индипендънс“ и да не позволи на янките да атакуват островите Спратли.

Тази флотилия бе една от най-мощните, формирани от китайските ВМС: два разрушителя клас „Лу Ху“^[3] плюс три разрушителя клас „Лу Дао“-II и три фрегати клас „Янг Ху“ — общо осем тежковъоръжени кораба.

Двата нови разрушителя клас „Лу Ху“ носеха на борда по 2 френски хеликоптера Z-9А. Всеки от осемте китайски кораба бе снабден с френската SAM-система за радиолокация „Кротал“, способна да открива отдалеч американските хеликоптери, които биха дръзнали да се приближат опасно близко до китайската флотилия.

Могъщата флотилия незабавно се устреми на юг, но въпреки обилното си въоръжение командващият армадата не можеше да преодолее безпокойството и съмненията си. Напоследък китайските военноморски сили непрекъснато се усъвършенстваха и запасяваха с по-ново и ново вносно оборудване, ученията следваха едно след друго — китайският адмирал не помнеше да е прекарал спокойна година след дипломирането си в Кантонската военноморска академия, — но въпреки това го глождеха неприятни предчувствия.

Основната причина бе в липсата на достатъчна поддръжка под водата — въпреки незапомнената огнева мощ надводните кораби

можеха да се окажат безпомощни, пък и електронното им оборудване все още изоставаше в сравнение с американското. Особено тревожно бе положението с подводниците — някои от тях не бяха в състояние да издържат продължителен рейд под вода, а това неминуемо влошаваше боеспособността на китайския флот като цяло. На всичкото отгоре напоследък се ширеха упорити слухове за дръзки набези на американски подводници в района. Ако тези сведения се потвърдяха от флотското разузнаване, неговата армада, въпреки внушителната си огнева мощ, щеше да заприлича на едра, но безпомощна патица, особено ако флотилията му не получише в най-скоро време подкрепа от атомни или дизелови подводници.

На борда на „Чайен“ Мак и подчинените му правеха всичко, което бе по силите им, за да потвърдят опасенията на китайския адмирал.

Първият сонарен контакт бе засечен от операторите на „Чайен“, когато подводницата още плуваше на дълбочина 400 фута.

— Кабина, тук сонар — рапортува старши-операторът. — Имаме сонарен контакт, прилича на китайски търговски кораб. Насочва се към рифа Свелоу.

Мак мълниеносно прецени ситуацията и реши да не атакува търговския кораб. На „Чайен“ бе възложена важна задача и капитанът не желаше да губи време в преследване на мирни кораби. Освен това за нищо на света не би рискувал да разкрие местоположението си пред китайската флотилия, която с всеки час се приближаваше все повече и повече.

— Продължавайте с пълен напред — заповяда капитанът на щурмана. — Курс три-едно-шест. — После се обърна към дежурния офицер: — Ще пропуснем търговския кораб.

Дежурният офицер незабавно потвърди заповедта.

Китайският търговски кораб бавно напускаше сонарния обхват на подводницата, без да подозира, че е бил засечен като мишена и че дължи спасението си на благородното решение на капитан Макей.

На 85 мили югозападно от островите Спратли „Чайен“ обърна курса на северозапад, за да заобиколи окупираната от китайците архипелаг. Флотското разузнаване беше предупредило за вероятността от китайски мини в района и Мак бе длъжен да избегне ненужния риск.

Китайската бойна флотилия непрекъснато бе следена от американските сателити. Освен това двата самолетоносача „Индипендънс“ и „Нимиц“ (който патрулираше в Тихия океан край остров Тайван) зорко следяха радиотрафика в региона, за да не пропуснат и най-малките промени в маршрута на китайските кораби.

„Чайен“ продължаваше да прилага тактиката на редуване на ускорен ход и дрейф по време на този дълъг преход, но понякога се издигаше до перископна дълбочина, за да приема съобщения от сателитната система SSIXS, с оглед ориентирането в последните данни за местонахождението и курса на китайската флотилия, а също и за да получава последните уточнения от щаба за предстоящите атаки. Тези сведения бяха толкова ценни, че според преценката на Мак си заслужаваха риска.

Според плана „Чайен“ трябваше да стигне до посочения район едно денонощие преди китайските кораби. Само след 12 часа подводницата вече щеше да се озове в обсега на разузнавателните полети на китайските хеликоптери, които бяха готови при първия съмнителен сигнал да осеят водната повърхност с гирлянди от плаващи сонарни апарати. В такъв случай „Чайен“ бе длъжна да се притаи дълбоко под водата, без да издава никакви шумове. Тогава решаващата дума щеше да е на капитана: или да издигне подводницата на по-малка дълбочина, за да изстреля ракетите „Харпун“, или — ако мишените се окажат повече от „Харпун“-ите на борда — да атакува с мощните противокорабни ракети „Томахоук“, модел TASM.

Всяка ракета „Томахоук“ е с по-дълъг обseg от „Харпун“-ите, а бойната ѝ глава е с почти два пъти по-мощен заряд. Ала „Харпун“ са по-дребни ракети, летят с 50 възела по-бързо и затова са много по-трудни цели за вражески контраатаки. Но пред командира на „Чайен“ оставаше и втори вариант: да използва само ракетите „Томахоук“ срещу китайските кораби, при това от по-безопасното разстояние от 250 мили. Обаче това изискваше допълнителни данни за насочване по целите, които можеха да бъдат получени само от американски боен самолет или от разузнавателен сателит.

Вторият вариант бе по-безопасен, поне в началото на сражението, но тъй като „Чайен“ носеше само 6 ракети „Томахоук“ на борда си, не можеше да се гарантира, че с първия залп екипажът ще успее да порази осемте китайски кораба. Така капитанът бе изправен

пред мъчителната дилема: да позволи на две от вражеските морски единици да побегнат невредими след атаката или да изчака цялата китайска флотилия да се приближи достатъчно, за да я унищожи с помощта на „Харпун“-ите.

Командирът не искаше да рискува ненужно, макар че през дългия преход „Чайен“ неведнъж бе излагана на рискове. Изстрелването дори и на една ракета „Томахоук“ неминуемо щеше да разкрие пред противника местоположението на подводницата, след което всички китайски хеликоптери и самолети в района щяха да се втурнат по следите на „Чайен“.

Така че Мак реши да постъпи другояче. Опитният командир предпочиташе да изчака, докато настъпи удобният момент за „залпово“ изстрелване на по-голям брой ракети. След това подводницата щеше да се гмурне надълбоко и да се оттегли на юг, към безопасните води на море Сулу, където да изчака снабдителния кораб „Маккий“ и да възстанови запасите от боеприпаси и храни, преди да ѝ бъде възложена следващата задача.

Мак нареди на дежурния офицер да намали скоростта и да издигне подводницата на по-малка дълбочина, за да използват плуващата антена.

— Кабина, тук радистът. Чрез плуващата антена засякохме интензивен радиообмен, но не е възможно да ги дешифрираме. Вероятно в зоната, от която възнамеряваме да изстреляме ракетите, има една или повече подводници. Не е изключено да са от клас „Алфа“.

Капитанът веднага се извърна към дежурния офицер:

— Поддържайте неизменни курса и скоростта!

— Слушам, сър, да поддържам неизменни курса и скоростта — намръщено повтори дежурният офицер.

„Чайен“ продължи с 10 възела на дълбочина 247 фута — малко под слоя, в който най-често възниква кавитация. Мак бе подбрал оптималното съчетание на скорост и дълбочина, осигуряващо надеждно прехващане на радиограмите от щаба.

Американската фрегата „Ингреъм“ (кодов номер FFG-61) плаваше самотна, т.е. без ескорт, на 500 мили от „Индипендънс“. От

щаба бяха заповядали на командира на фрегатата да достигне до зоната северно от островите Спратли, за да подпомага насочването на ракетите от „Чайен“ към новите цели. За целта на палубата на фрегатата два хеликоптера „Сийхоук“ SH-60B, напълно готови за разузнавателен полет, очакваха заповед за излитане. Обаче командирът на „Ингреъм“ никак не бе въодушевен от предстоящата задача.

„Ингреъм“, фрегатата от клас „Оливър Пери“^[4], с водоизместимост 3500 тона, бе избрана за тази акция по две прости причини: никой друг кораб от флотилията около „Индипендънс“ не можеше да се справи по-добре от нея, а освен това фрегатата имаше на борда си 150 моряци по-малко от по-мощните крайцери от клас „Тикъндерога“.

Преди три дни капитанът на „Ингреъм“ бе получил заповед да напусне бойната формация начело със самолетносача „Нимиц“, която патрулираше в зоната на изток от Тайван, и да се отправи към Южнокитайско море. Капитанът знаеше, че адмиралът, командващ „Нимиц“ и флотилията, спокойно би могъл да предпочете за тази опасна задача някой от по-добре въоръжените крайцери или разрушители, някои от които разполагаха дори с най-модерната радарно-локаторна система „ЕГИДА“^[5], но това би оставило самолетносача недостатъчно защитен в западните води на Тихия океан.

Командирът на „Ингреъм“ не обичаше колегите си от щаба, които непрекъснато му напомняха, че неговата фрегатата е сред корабите, които могат да бъдат рискувани в името на по-важни цели, но му бе трудно да обори тази очевидна истина. А сега и това вече нямаше кой знае какво значение — длъжен бе да се подчини на заповедта и да стори всичко, на което бе способен, независимо дали заповедта му се нрави, или не.

Не беше запознат с възможностите и задачите на „Чайен“ — подводницата, с чиято охрана го бяха натоварили щабните офицери. Знаеше само, че „Чайен“, подобно на неговата „Ингреъм“, е най-новата подводна лодка, но от клас „Лос Анджелис“. Знаеше също, че макар да бе спусната на вода само преди година, тази подводница вече бе успяла да заеме достойно място във внушителния списък на американските подводници. Познаваше и нейния командир, капитан Макей, към когото всички офицери се отнасяха с истинско уважение. Така че на

командира на „Ингреъм“ му оставаше само да се утешава с надеждата, че ако се справи безупречно, ще може да разчита на нови нашивки, когато се раздават повишения във флотата.

За тази охранителна мисия „Ингреъм“ бе заредена изобилно с ракети, торпеда и снаряди, което едновременно радваше, но и озадачаваше нейния командир. Капитанът се досещаше че адмиралът е искал по този начин да компенсира опасенията на екипажа, че фрегатата се изпраща на смъртен риск, при това без никакъв ескорт. На борда си „Ингреъм“ носеше 34 стандартни ракети SM-1^[6], 4 „Харпун“-а, както и пълен боекомплект торпеда Mk 46 — фрегатата бе въоръжена с торпедни апарати Mk 32 — плюс внушителен запас от снаряди за палубните оръдия Mk 75 и 20-милиметрови батареи за преграден огън, тип Phalanx CIWS^[7]. Освен това имаше два хеликоптера „Сийхоук“ SH-60B, всеки от които носеше под носовия си отсек мощна радарна система APS-124 за бързо обхождане на вероятни цели.

Задачата на „Ингреъм“ бе да осигурява огнево подводницата „Чайен“. Ако някоя от ракетите, изстреляни под водата, не улучеше целите, „Ингреъм“ бе длъжна да насочи своите „Харпун“-и към оцелелите китайски кораби. На фрегатата бе позволено да открива огън по неприятелски самолети или надводни бойни съдове, ако те внезапно се опитат да я атакуват, обаче основната ѝ функция си оставаше подкрепата на „Чайен“.

На борда на подводницата старши-радистът докладва на капитан Макей последните данни от електронното разузнаване.

— Сър, току-що получихме потвърждение, че „Ингреъм“ е навлязла в определения за нея квадрант. Командирът ѝ е изпратил донесение до вас. Твърди, че на северния фронт засега всичко е спокойно.

Мак не успя да сдържи усмивката си.

— Чудесно. А колко ни остава до зоната за изстрелване на ракетите?

Дежурният офицер и навигаторът се спогледаха, после едновременно се обърнаха към оперативната карта и дежурният докладва, че до определения за „Чайен“ участък остават 92 мили.

— Ако превключим на пълна скорост, ще са ни необходими само четири часа — допълни дежурният офицер.

Мак без колебание се съгласи с предложението му.

— Дясно на борд, курс нула-четири-пет, пълен напред, дълбочина 400 фута!

Ала не бяха изтекли и два часа от промяната в курса, когато зумерът от сонарната зала тревожно забръмча.

— Кабина, тук сонар, имаме два контакта от конвергентната зона. Засякохме ги чрез сферичната антена. Засега ги класифицираме като ядрени подводници клас „Алфа“, руско производство. Азимут нула-едно-нула и нула-едно-четири.

Докато старши-операторът от сонарната зала продължаваше с описанието, върху челото на Мак се врязаха дълбоки, тревожни бръчки. Представяше си каква паника може би изпитва в този момент командирът на „Ингреъм“.

Според последните сведения фрегатата би трябвало да се намира на 43 мили североизточно от „Чайен“. Мак все още не бе напълно уверен, но двата сонарни контакта, означени от него като Мастър-37 и Мастър-38, бяха засечени на 40 мили северно от „Ингреъм“ — като че ли под водата бе очертан гигантски равностранен триъгълник, отдалечен на 42 мили от „Чайен“.

Двете „Алфи“ ускориха на 12 възела и се прокрадваха на дълбочина 50 метра, очевидно без да подозират, че и „Чайен“ напредва към същия участък. Вероятно се бяха насочили право към „Ингреъм“, зарадвани от очертаващата се лесна плячка.

— Издигнете на перископна дълбочина — заповяда Мак на дежурния офицер. — Искам да предупредя капитана на „Ингреъм“.

След броени минути „Чайен“ се озова на дълбочина 60 фута и веднага излъчи тревожна радиограма, която бе препредадена до фрегатата чрез сателита. В съобщението се уточняваха координатите на „Чайен“ и на двете вражески подводници. Не бе пропуснато и предположението на сонарните оператори от „Чайен“, че по всяка вероятност към „Ингреъм“ се насочват две „Алфи“.

— Кабина, тук сонар. Мастър-37 и Мастър-38 ускориха скоростта. Според шумовете от техните корабни винтове сега напредват с 40 възела, сър. Навярно са решили да ни изпреварят.

Мак се намръщи. Новината никак не му се понрави. Не искаше да разкрива местоположението си преди да изстреля ракетите, но вече нямаше избор. Нима можеше да остави двете китайски „Алфи“ да се

нахвърлят безнаказано върху самотния „Ингреъм“? Никога не би отказал помощ на кораб от американската флота, а тъкмо сега „Ингреъм“ му беше крайно необходим при насочването на ракетите от подводницата по цели далеч отвъд хоризонта. Без съдействието на „Ингреъм“ имаше опасност усилията на екипажа на „Чайен“ да се окажат безрезултатни.

— Увеличете скоростта до максимум — сухо заповяда капитанът.
— Искам да пресека пътя на тези „Алфи“. Дясно на борд, курс нула-две-пет.

— Разбрано, сър, увеличаваме скоростта до максимум, дясно на борд, курс нула-две-пет.

Предупреждението, излъчено от подводницата, подежда на екипажа на „Ингреъм“ като удар от електрически ток. Пилотите на двата хеликоптера веднага изскочиха на палубата и скочиха в кабините си, оправяйки в движение коланите и наушниците.

— Двата хеликоптера веднага да излетят! — заповяда командирът на „Ингреъм“.

В оперативния център на фрегатата цареше напрегната тишина. Операторите бързо откриха сигналите от двете „Алфи“, с азимут 310 и 320, както и от „Чайен“, която неуморно увеличаваше скоростта си.

— Капитане, тук сонарното отделение. Току-що засякохме трети сигнал, вероятно е от нашата „Чайен“, която също напредва много бързо. Като че ли се опитва да застане между нас и двете китайски „Алфи“.

— Дано успееш, Мак! — тихо промълви капитанът.

Обаче надвисналата над фрегатата опасност още не се бе разминала. Китайските подводници можеха да развият под водата до 43 възела. При благоприятни условия и ако не бе претоварена с ракети, „Чайен“ достигаше до 40 възела, което означаваше, че няма да успее да скъси преднината на двете „Алфи“.

„Но мога и сам да се опитам да си помогна“ — реши командирът на „Ингреъм“ и извика в слушалката:

— Рулеви! Ляво на борд, курс две-три-пет, пълен напред! — Капитанът бе решил да обърне носа на кораба си право към „Чайен“, за да скъси разстоянието до нея.

Дори и при максимална скорост сонарите на „Чайен“ успяха да регистрират неочакваната маневра на „Ингреъм“. Промяната в азимута подсказа на Мак какви са намеренията на колегата му. Затова, без да губи нито секунда, той се наведе към интеркома:

— Първо и второ огнево отделение, готовност за стрелба!

Според резултатите, получени от бордовия компютър BSY-1, дистанцията до двете „Алфи“ бързо се топеше. Китайските подводници се насочиха на югоизток с 42 възела, а „Чайен“ — на североизток, с 38 възела. Мак предпочиташе да остане прикрит в пълна тишина, затова сега единствената му надежда бе вероятността сонарчиците от двете „Алфи“ да не успеят да засекаат подводницата му, защото при максимална скорост акустичният фон силно се смущава. Освен това при напредване на противника с 42 възела на капитан Макей не му оставаше друг шанс, за да спаси „Ингреъм“.

Когато дистанцията до по-близката „Алфа“ (Мастър-38) спадна на 30 000 ярда, Мак заповяда да приготвят двата торпедни апарата. До втората „Алфа“ имаше 33 000 ярда.

— Сър — рапортува офицерът по стрелбата, — вече сме в обсега за поразяване на първата „Алфа“, Мастер-37. След три минути и втората „Алфа“ ще попадне в огневия обсег.

Мак само кимна, но не заповяда да открият огън.

— Искам да ги изчакам да се приближат още. Съобщи ми, когато Мастер-37 скъси до 28 000 ярда. Торпеден апарат, пълна готовност за стрелба по Мастер-37.

Докато се носеше с пълна скорост под водата, „Чайен“ разчиташе само на бордовия компютър BSY-1 за изчисляване на промените в координатите на двата контакта — сонарите бяха силно затруднени от шумовия фон, причинен при обтичането на корпуса от мощните струи при високата скорост.

Когато BSY-1 засече дистанция под 28 000 ярда, а навигационният компютър в бойния център на „Ингреъм“ фиксира 25 000 ярда до по-близката китайска подводница, двата хеликоптера „Сийхоук“ осеяха повърхността с верига от сонарни шамандури, за да фиксират по-точно местоположенията на двете „Алфи“. Информацията моментално се препредаваше към бордовия компютър, за да бъдат насочвани торпедата от борда на „Ингреъм“.

Офицерът, управляващ стрелбата, съобщи на Мак веднага щом дистанцията до първата „Алфа“ спадна под 28 000 ярда. Без да се колебае дори за миг, капитан Макей заповяда:

— Пълен назад! Проверка на азимута и огън. Торпеден апарат номер едно, цел Мастър-37.

Корпусът на „Чайен“ леко потръпна. Мак бързо добави:

— Много бавно напред, с една трета от възела.

— Кабина, тук сонар, апарат номер едно изстреля торпедото. Напредва нормално, по права линия, точно към делта.

Ако избраната за мишена „Алфа“ не променеше рязко скоростта или курса си, торпедото щеше да я застигне след седем минути и половина.

Екипажът на тази „Алфа“ бе обхванат от радостна възбуда — най-после бяха попаднали на беззащитна цел, при това американски военен кораб. Във въодушевлението си никой не успя да засече прокрадващото се американско торпедо Mk 48.

На сто фута над повърхността единият от двата хеликоптера засече торпедото почти едновременно с изстрелването му от „Чайен“. Всеки хеликоптер носеше по едно торпедо Mk 50, с 6 пъти по-слаб боен заряд от този на Mk 48. Двамата пилоти се свързаха по радиото и един след друг изстреляха по едно торпедо, обаче към другата „Алфа“. По всяка вероятност „Чайен“ щеше да се справи и без тяхна помощ с първата китайска подводница, затова те атакуваха втората, Мастър-38.

Скрита под повърхността, „Чайен“ не беше далеч от двете „Алфи“ и внимателно следеше действията на китайците, като насочваше торпедото точно към кърмата на първата „Алфа“.

— Кабина, тук сонар — докладва старши-операторът от сонаарната кабина. — Двама хеликоптера SH-60 от „Ингреъм“ току-що спуснаха по едно торпедо... според звука напомнят за Mk 50. Насочват се към втората „Алфа“, Мастър-38. — След кратка пауза по интеркома се намеси координаторът на стрелбата: — По всяка вероятност ще я улучат, сър. Данните от BSY-1 сочат, че двете торпеда се движат право към нея.

Нито една от двете китайски подводници не подозираше каква участ я очаква след броени минути. Екипажът на първата „Алфа“ така и не можа да разбере какво става.

Бойната глава на Мк 48, претъпкана с 300 кг мощен експлозив, избухна точно върху корабния винт и отнесе почти цялата кърма. При дълбочина 400 фута никой не би могъл да оцелее след такъв страховит удар. Тези, които не бяха моментално разкъсани от взрива, след секунди бяха пометени от налягането на водния слой.

Втората „Алфа“, носеща се до този момент с максимална скорост, не успя да засече нито присъствието на „Чайен“, нито напредването на двете Мк 50 към нея, обаче китайските сонарни оператори регистрираха гибелта на първата „Алфа“. Капитанът веднага намали скоростта — ала това бе най-лошият избор в този критичен момент. Като спря подводницата си насред маршрута на двете американски Мк 50, той сам си подписа смъртната присъда.

— Кабина, тук сонар. Сър, чухме две силни експлозии! — запъхтяно докладва дежурният от сонарчиците. — Първото Мк 50 сигурно е застигнало целта си. — Но след миг добави разочаровано: — Обаче корпусът не се е разчупил.

Това не изненада Мак. Атомните подводници „Алфа“ бяха известни с това, че бяха много трудни цели за потапяне, понеже, за разлика от повечето подводни лодки, техният корпус бе изцяло от свръхздрави титанова сплав. Това им позволяваше да се спускат много надълбоко под водата — до 3000 фута. Руските „Алфи“ бяха кошмар за преследвачите си, почти както легендарните „Тайфун“-и, които на всичкото отгоре притежаваха двоен титанов корпус.

И тази „Алфа“ не се устреми към дъното, обаче не успя да се изтръгне невредима от клопката. Двете леки американски торпеда бяха успели да я поразят откъм щирборда и да повредят баластните резервоари. На всичкото отгоре веднага сработи защитата на ядрения реактор и регулиращите берилиеви прътове останаха блокирани. А при излизане на реактора извън строя нито една „Алфа“ не би могла да се спаси от преследвачите си.

Офицерите и моряците на „Алфа“ едва бяха започнали да осъзнават проблемите, когато „Чайен“ изстреля второ торпедо към Мастър-38 и събитията внезапно придобиха трагичен обрат.

— Кабина, тук сонар, от апарат номер две е изстреляно торпедо — рапортува старши-операторът от сонарното отделение. — Торпедото напредва нормално, по права линия, точно към целта.

Нищо не оставаше на китайската подводница, освен да чака безпомощно сетния си час. Ако се опиташе да изплува на повърхността, щеше да се наклони откъм щирборда. Въпреки повредите в сонарните си апарати, операторите от „Алфа“ отчаяно слушаха как торпедото на Мак неумолимо приближава към тях. Една минута преди взрива китайският капитан се опита да изстреля шумогенератор, ала Mk 48 го пренебрегна и продължи към безпомощната подводница.

Торпедото детонира също откъм десния борд, както и двете послаби Mk 50, обаче този път ударът се оказа съкрушителен. Титановият корпус вече бе отслабен от предишните две експлозии и в него се отвори широка пробойна — цялата подводница веднага бе залята с вода, а 47-членният екипаж се издави за по-малко от три минути. Всички бяха изгубили всякаква надежда за оцеляване още когато засякоха второто торпедо, изстреляно от „Чайен“.

Това не разтревожи Мак. Водеше се безмилостна подводна война и той отлично знаеше каква участ бяха кроили китайците на „Ингреъм“.

С двете „Алфи“ беше свършено и сега екипажът на „Чайен“ можеше отново да се съсредоточи върху изпълнението на задачата си. Китайската тактическа група все още следваше курса на юг, но времето, оставащо за подготовката на „Чайен“ и „Ингреъм“ за решителната атака, бе намаляло застрашително. Затова Мак позволи на хората си съвсем кратък отдих, след което бойните разчети отново заеха стрелкови позиции.

След 19 часа „Чайен“ изплува на перископна дълбочина, но без да е отменена пълната бойна готовност. От „Ингреъм“ съобщиха, че двата хеликоптера са открили китайската тактическа група на 150 мили на север от местоположението на „Чайен“. „Ингреъм“ се бе изместила на 50 мили южно от подводницата, но нейните хеликоптери „Сийхоук“ непрестанно кръжаха над целия квадрант, опитвайки се да засекат с радарите си вражеската флотилия. Щом я откриха, пилотите се разбраха по радиоканала и вторият хеликоптер, който имаше повече гориво и боеприпаси, зае мястото на първия, за да може той да се върне на палубата на фрегатата за дозареждане.

Мощният радар на втория „Сийхоук“ позволяваше на пилота да засича отдалеч местоположението на китайските кораби и да остава

далече извън обсега на техните ракети вода-въздух. Данните веднага се препращаха към „Чайен“, за да се уточнят траекториите на „Харпун“-ите.

„Чайен“ продължаваше да патрулира на обичайната дълбочина, но увеличи скоростта си до 25 възела. След два часа тя се приближи дотолкова до китайската тактическа група, че вражеските кораби попаднаха в обсега на действие на „Харпун“-ите, с които вече бяха заредени четирите торпедни апарата.

Мак не промени бойния план: възнамеряваше да изстреля шестте „Харпун“-а залпово, а веднага след това да изпрати ракети „Томахоук“-TASM по оцелелите мишени. Най-голяма грижа му създаваше проблемът с бързината, с която трябваше да действат подчинените му — както заради безопасността на подводницата, така и поради факта, че двата „Сийхоук“ рискуаха да попаднат под кръстосания огън на китайските палубни батареи и ракетни установки.

Но екипажът на „Чайен“ бе старателно трениран за такива напрегнати ситуации, а Мак неведнъж им бе напомнял за аналогията между тяхната дейност и тази на снайперистите: първо избираш удобна позиция, изчакваш търпеливо най-подходящия миг, стреляш без колебание и веднага отстъпваш.

„Чайен“ се издигна на 100 фута и за няколко минути изстреля всичките си „Харпун“-и. Капитанът веднага заповяда да стрелят и от апаратите за вертикално изстрелване (VLS), от номер пети до номер десети. Мощните „Томахоук“ се стрелнаха мигновено нагоре.

Когато и последната ракета изфуча, Мак нареди „Чайен“ да се спусне отново на 400 фута и да се насочи далеч на юг, към участъка, определен за втората среща с „Маккий“. Бяха изчерпили по-голямата част от боеприпасите и на всяка цена трябваше да попълнят запасите си.

За всеки случай апаратите отново бяха заредени с торпеда, както се прави винаги след атакуване на далечни цели. „Чайен“ бе длъжна да се опита да узнае колкото е възможно повече за резултатите от стрелбата. Не се наложи да чакат дълго — след 25 минути сонарните апарати регистрираха мощни първични и вторични експлозии. Това бе окуражителен признак, особено като се имаше предвид, че китайската тактическа група включваше осем морски единици. Но трябваше още доста да изчакат до официалното потвърждение.

„Маккий“, подобно на всички снабдителни кораби към подводния флот, бе въоръжен съвсем леко и въобще нямаше сонарно оборудване. Което, по ирония на съдбата, означаваше, че макар да снабдяваше през цялото време една или друга подводница, този товарен кораб на практика бе беззащитен пред вражеските подводни лодки и никога не знаеше дали някоя от тях не е поела по дирята му.

Но в този факт капитанът на „Маккий“ не виждаше нищо иронично. Никак не би бил радостен да узнае например, че докато напредваше към Бруней в очакване на следващата си среща с „Чайен“, една самотна китайска подводница клас „Мин“ неуморно дебнеше всяка промяна в курса на американския кораб. Подводната лодка веднага спря двигателите си, когато „Маккий“ спусна котва, достигнал зоната, определена за среща с „Чайен“.

Тринадесет часа след изстрелването на ракетите „Чайен“ изплува на перископна дълбочина, за да узнае последните бюлетини на флотското разузнаване и да съобщи на „Маккий“, че потегля на юг и ще стигне в уговорената зона след около 25 часа. „Чайен“ остана съвсем за кратко на тази опасна дълбочина и веднага пое отново на юг, за да напусне Южнокитайско море, без да подозира, че неприятелска подводница се е спотаила в дълбините под кила на „Маккий“.

Капитанът на китайската подводница поддържаше дистанция от 26 мили между „Мин“ и „Маккий“. Скоростта бе ограничена до 5 възела веднага щом американският кораб навлезе в обсега на торпедата SAET-60^[8], въоръжени с 400-килограмови бойни глави. Максималният обхват на тези торпеда е 16 400 ярда или малко повече от 8 морски мили, затова китайската подводница трябваше още да скъси разстоянието.

След 3 часа тази дистанция беше преодоляна. „Маккий“ се намираше на пределното разстояние, достъпно за китайските торпеда, така че китайският капитан заповяда на екипажа си да се приготви за стрелба.

Мак тъкмо влизаше в командната кабина, когато от сонарната зала долетя тревожна новина:

— Кабина, тук сонар. Току-що засякохме сонарен контакт, с азимут едно-седем-три. Прилича на шум от подготвяне на торпеден апарат за изстрелване. Координатите са на позиция западно от местоположението на „Маккий“.

— Изплуване на перископна дълбочина — рече Мак. — Радист, тук капитанът. Свържете се незабавно с „Маккий“ и ги попитайте дали очакват в този участък още някоя от нашите подводници. — Много би се учудил, ако му отговореха утвърдително, но бе длъжен да провери преди да открие огън. Немислимо бе щабът на Седма подводна група да е изгубил контрол върху синхронизирането на действията на американските подводници в региона.

Огневите разчети бързо заеха местата си, след като от сонарната зала рапортуваха, че Мастър-47 по всяка вероятност е дизелова китайска подводница от клас „Мин“. После получиха и отговора на командира на „Маккий“.

— Кабина, тук радистът. От „Маккий“ не потвърдиха да очакват още една подводница. Ние сме единствените в целия квадрант.

— Радист, тук кабина. Предайте на „Маккий“ да се отдалечи с максимална скорост, курс нула-девет-нула. — Само това би помогнало на снабдителния кораб да се спаси от преследвача си.

От „Чайен“ излъчиха и тази радиограма, след което подводницата веднага се потопи. Малко след това старши-операторът от сонарната зала докладва, че „Маккий“ е обърнал носа към курс 090 и бързо е започнал да набира скорост.

— Пълен напред, курс едно-седем-три — нареди Мак.

Знаеше, че едновременно трябва да преследва две цели. Първо, което бе по-важното, да се доближи в пределите на огневия обсег до китайската подводница. Второто, което също никак не бе за подценяване, бе да предупреди онези от „Мин“, че ако не се откажат веднага от преследването на „Маккий“, ще се изпречат пред една от най-модерните американски ядрени подводници.

От „Мин“ засякоха ускорената кавитация, предизвикана от „Чайен“, но не промениха курса си. Вместо това китайците ускориха скоростта си по посока на отдалечаващия се „Маккий“ и дори съумяха

да изстрелят две торпеда. Едва тогава китайската подводница смени курса, ала вече бе твърде късно.

Мак вече бе заповядал да намалят хода и с помощта на данните от бордовия компютър BSY-1 бе определил траекториите на двете торпеда Mk 48. След минути те достигнаха целта си и се врязаха в корпуса на противниковата подводна лодка. Старши-операторът докладва от сонарната зала за две експлозии, последвани от характерното бълбукане, когато водата прониква в обречената подводница. С „Мин“ бе свършено.

— А какво стана с китайските торпеда? — попита Мак. — Ще застигнат ли „Маккий“?

Но се оказа, че тревогата му е била напразна. „Маккий“ успя да се отдалечи доста бързо от максималния обseg на двете SAET-60. При 20 възела корабът не можеше да набере значителна преднина спрямо преследващите го торпеда, но все пак можеше да поддържа дистанция, достатъчна, за да се спаси от гибел.

Когато от сонарното отделение изгубиха контакта с второто китайско торпедо, Мак нареди да изплуват до перископна дълбочина.

— Радист, тук кабина. Предайте на „Маккий“, че ще се срещнем с тях.

Имаше защо да очаква с радостно оживление срещата с „Маккий“ — „Чайен“ спешно се нуждаеше от попълване на запасите. Но още повече го радваше мисълта за благодарните усмивки по лицата на капитана на „Маккий“ и неговия екипаж.

---

[1] SSBN (Submarine Launched Ballistic Missile): Стратегическа ядрена подводница, въоръжена с балистични ракети (SLBM) — най-мощното оръжие в днешно време. Известни са също с прозвището „Бумър“ (Boomer). — Б.пр. ↑

[2] Буквално „Тризъбец“ — Б.пр. ↑

[3] „Лу Ху“: Нов, сравнително модерен разрушител. Максимална скорост: 31 възела. Дължина: 468 фута. Водоизместимост: 4200 т (при пълен товар). Основно въоръжение: ракети YJ-1; два хеликоптера за борба с подводници; подводни мини и заряди. — Б.пр. ↑

[4] Клас мощни американски фрегати с многоцелево предназначение. Максимална скорост: 29 възела. Дължина: 450 фута. Водоизместимост: 4100 т (при пълен товар). Основно въоръжение:

ракети „Харпун“ и SM-1. На борда си пренася по два хеликоптера тип LAMPS. Адмирал Пери е прочут командир от американския флот. — Б.пр. ↑

[5] Супермодерна радарна система за ранно откриване на масирани въздушни атаки (от противникови самолети и ракети). Локализирана е на борда на военни кораби от класовете „Тикъндерога“ и „Арлай Бърк“. Аналог на системата АУАКС (AWACS — Airborne Warning And Control System) в американските ВВС. — Б.пр. ↑

[6] SM-1/SM-2: Вид ракети за поразяване на въздушни цели, с които са снабдени бойните кораби от флотите на САЩ и другите страни от НАТО. SM-2 е по-усъвършенстваният вариант и се монтира на бойни кораби, снабдени с радарната система „ЕГИДА“ (Aegis). — Б.пр. ↑

[7] CIWS (Close-In Weapons System): Оръдейна система за преграден огън. Последното, най-мощно средство за противоракетна защита на надводните бойни кораби. — Б.пр. ↑

[8] SAET-60: руско торпедо, 53 см, предназначено за поразяване на надводни бойни кораби. — Б.пр. ↑

ШЕСТА ГЛАВА

ЗАСАДАТА

През дните, докато снабдителният кораб „Маккий“ изцяло презареди трюмовете на „Чайен“ с боеприпаси, хранителни продукти и други консумативи, екипажът на подводницата успя да отпочине и да се възстанови след продължителните рейдове под водата. Капитан Макей посвети по-голямата част от тези дни на подготовката на предстоящите бойни операции.

Според флотското разузнаване следващата им задача щеше да е много по-лека в сравнение с предишните. Мак искрено се надяваше тези оптимистични прогнози да се сбъднат. Офицерите и моряците досега се справяха отлично с всички бойни задачи и ако можеше, Мак би наградил всичките с ордени за храброст.

Командирът извика своя заместник в тясната капитанска кабина. Това бе едно от малкото помещения в подводницата, където капитанът можеше да се усамотява. Мак бе предложил на заместника си да се срещнат тук, на тишина, защото не вярваше напълно в достоверността на сведенията, получени от флотското разузнаване, и се съмняваше в целесъобразността на заповедта за следващото плаване, току-що получена от старши-радиста на „Чайен“.

Когато заместник-командирът пристигна, Мак му подаде последната радиограма, без да каже нито дума — в случая обясненията бяха излишни.

Заповедите от Щаба уточняваха следващата задача: „Чайен“ да проникне в зоната около оспорваните от Китай острови Спратли и да патрулира около безлюдните рифове, богати на петрол, особено около рифа Свелоу, където от „Юнайтид Фюълс Корпорейшън“ бяха изпратили своя сондажна платформа.

Заместник-командирът прочете още веднъж заповедта и замислено смръщи вежди. По лицето му личеше, че никак не е зарадван от новината. Преди една седмица в последните бюлетини на флотското разузнаване се подчертаваше, че тези води са опасни за

американски кораби. А ето че сега ги обявяваха за прочистени от вражески подводници.

Мак остана доволен от реакцията на своя заместник, защото той бе потвърдил предположенията му. „Чайен“ бе получила новите заповеди и екипажът бе длъжен да ги изпълни, но се очертаваха значителни трудности, въпреки оптимизма на спецовете от разузнаването.

— След петнадесет минути всички офицери да се съберат в каюткомпанията — нареди капитанът.

Още от първата им среща Мак бе харесал своя заместник и винаги го бе изслушвал с подчертано внимание. Капитан Макей много добре знаеше, че по време на война не може да се разчита изцяло на бюлетините на разузнавателната служба към щаба на флота, изпращани от хиляди мили. Заместник-командирът и този път не скри, че не е зарадван от новите заповеди, и това още повече усили доверието, което му гласуваше Мак.

След четвърт час разговорите в каюткомпанията внезапно заглъхнаха, защото на прага се показва снажната фигура на командира. Той огледа присъстващите и реши веднага да пристъпи към най-важното.

— Получихме заповед да навлезем в района на островите Спратли и да патрулираме около местата, определени за сондажни платформи. От щаба предполагат, че в тези участъци е възможно да се открият прикрити бази с гориво, предназначено за неприятелските подводници. Нашата разузнавателна служба се съмнява в тази хипотеза, обаче ние сме длъжни да проверим на място.

Тъй като аналитиците от разузнавателната служба не очакваха в този район да бъдат открити неприятелски кораби, щабът на Седма подводна група бе решил да изпрати „Чайен“ само с 20 торпеда Mk 48, без нито една ракета „Харпун“ или „Томахоук“. Така че ако екипажът на капитан Макей се натъкнеше на китайски кораби, нямаше да може да ги атакува с мощните ракети от безопасно разстояние, каквато винаги бе практиката досега. В заповедите се уточняваше, че, ако възникне такава ситуация, командирът на „Чайен“ трябва да докладва в щаба, а оттам ще изпратят бойни самолети, за да нападнат неприятеля по въздуха.

На Мак никак не му харесваха тези последни редове в заповедта.

За миг офицерите останаха смълчани, очаквайки командирът да продължи речта си.

— От флотското разузнаване съобщават, че благодарение на нашите успешни акции през последните седмици, както и на действията на останалия наш флот, китайските морски единици в региона са намалели и екипажите им са силно демобилизирани. Освен това нашите разузнавачи не очакват в тази част на Южнокитайско море да патрулират повече от две или най-много три неприятелски подводници.

Мак замислено огледа лицата на своите офицери.

— В щаба всички очакват тази мисия да се окаже по-лека, обаче вие много добре знаете какво означава това. Това означава всички ние да бъдем максимално бдителни и извънредно предпазливи. Лично на мен никак не ми харесва фактът, че китайците са окупирали тези острови. Но заповедите затова са заповеди, защото трябва да се изпълняват.

След като бе отговорено на обичайните уточняващи въпроси, каюткомпанията опустя и капитанът се прибра в каютата си, където отново, за кой ли път вече, препречете последните заповеди. И този път не му харесаха.

Мак вдигна поглед към картата, която винаги висеше на стената на капитанската каюта. Това беше една от най-подробните и точни карти на зоната около островите Спратли, която някога бе виждал. Веригата от малки острови се извиваше като дъга. Сред тази дъга ясно се очертаваха четирите по-големи острова, около които „Чайен“ трябваше да патрулира.

Докато проучваше картата, Мак реши да продължат предпазливо на север, в участъка около Големите рифове Дискавъри, след това да се насочат в посока, обратна на часовниковата, т.е. на запад и после на юг, докато стигнат до рифа Квартерон, разположен в центъра на огромната дъга.

Оттук нататък трябваше да продължат към рифа Свелоу, недалеч от южната граница на архипелага Спратли, а после да се отправят на североизток, докато се озоват отново в зоната около плитчината Карнатик, откъдето бяха потеглили в началото на рейда. Ако се допуснеше, че сведенията на флотското разузнаване са достоверни — в което Мак все още не бе готов да се закълне — и че тази зона е чиста,

то тогава „Чайен“ би трябвало да продължи на север, за да изчака там следващите заповеди.

Сега „Чайен“ прекосяваше зоната около остров Палауан откъм източния му бряг. Оставаха още 200 мили в тесния, но дълбок подводен канал, водещ към протока Миндоро. За този труден преход много полезни биха били по-точни навигационни данни, които Мак можеше да получи единствено чрез системата GPS^[1]. Снабдителният кораб „Маккий“ щеше да остане в морето Сулу до получаване на нова дислокация от щаба на Седма подводна група.

След последния опит на вражеска подводница да атакува „Маккий“, щабовете на тактическите формации начело с двата самолетоносача („Индипендънс“ и „Нимиц“) взеха решение да го снабдят с хеликоптери, екипирани за ранно откриване на подводници, затова два вертолета LAMPS III^[2] непрекъснато бяха на разположение на командира на „Маккий“.

Тези хеликоптери „Сийхоук“, модел SH-60, бяха базирани върху палубата на снабдителния кораб, за да го защитават от евентуални атаки на китайски подводници. Въоръжиха ги с противокорабни ракети „Пингвин“, приспособени за поразяване и на неприятелски самолети. Щабът на флота не можеше повече да допусне рискови ситуации, застрашаващи така ценния снабдителен кораб.

От неочакваната атака срещу „Маккий“ имаше още едно добра последица или поне така смяташе капитан Макей: командирът на „Маккий“ се чувстваше много задължен на екипажа на подводницата, която веднага се бе притекла на помощ, затова се погрижи да достави на момчетата на Мак богата пратка от пресни плодове. Единствената пречка се оказа ограниченият свободен обем в трюмовете на „Чайен“. Пресните плодове никога не достигаха на екипажите на подводниците и затова се считаха за деликатес. Този жест на капитана на „Маккий“ бе приет с възторг от екипажа на „Чайен“. Въпреки че плодовете бързо се разваляха, все пак щяха да помогнат за разнообразяване на монотонното ежедневие на подводничарите поне в началния период на новото плаване.

Мак не разреши изплуване на повърхността преди да прекосят протока Миндоро, защото не беше забравил изненадващата поява на дизеловата подводница „Мин“ в морето Сулу. Протокът, осигуряващ достъп до море Сулу, беше прекалено тесен и затова опасен за плаване,

така че Мак реши да поиска уточняване на координатите от сателитната система GPS. Заплахата от внезапен сблъсък с китайски подводници беше реална, но още по-реална бе опасността от засядане в стръмните подводни скали от двете страни на протока.

След като премина през плитките води на протока Миндоро, „Чайен“ ускори до 20 възела и се обърна на курс 300 — към началната точка на обиколката около островите Спратли в посока, обратна на часовниковата стрелка. Щом гигантският кръг се затвори, Мак нареди на дежурния офицер да намали скоростта на четири възела, за да проверят зоната пред тях, преди да продължат.

Опънаха буксирната платформа ТВ-23, за да изследват дълбоките води, в които от север биха могли да проникнат китайски подводници. След грижливо прослушване със сонарите „Чайен“ набра пълна скорост и промени курса си към Големите рифове Дискавъри.

Колкото повече капитанът обмисляше задачите около новата мисия, толкова повече тя не му харесваше. Знаеше отлично колко лесно е за една дизелова подводница от клас „Кило“ да се укрие в дълбоките води около малките острови, където беше базирана сондажната платформа. Една неприятелска подводница може да се спотайва почти до дъното, ако водите са плитки, и да дебне там несмущавана, докато „Чайен“ не се приближи до нея на разстояние, по-късо от обсега на китайските торпеда. Корпусите на дизеловите подводници позволяваха дори спускане до дъното, понеже при тях не се използваше усилена фибропластмаса за новите сонарни системи, т.е. корпусът бе изцяло стоманен. Нито пък се нуждаеха от мощни помпи за охлаждане на ядрения реактор с морска вода. От тези мисли настроението на капитан Макей се разваляше още повече.

Накрая Мак реши да намали скоростта на „Чайен“ до осем или десет възела — така и така им оставаха още 25 мили за претърсване с локаторите, — а когато останат само 10 мили, да забави още хода — до седем или дори само до четири възела. Не искаше да позволи на някоя китайска подводница да се промъкне незабелязано зад кърмата, затова реши да ограничи до максимум признаците, които можеха да издадат присъствието на „Чайен“.

Когато „Чайен“ стигна на 25 мили на север-североизток от островите Спратли, Мак отиде в командната кабина, провери местоположението на подводницата върху оперативната карта и нареди на дежурния офицер:

— Намалете до десет възела.

Нито една промяна в скоростта на подводницата, дори и да е внезапна, не може да изненада опитния екипаж. Моряците са свикнали с какви ли не промени в скоростта и курса, понеже това са обичайни средства за спечелване на подводните сражения.

Преди няколко часа екипажът бе прибрал буксирната платформа ТВ-23 и я бе заменил с по-малката ТВ-16. С помощта на ТВ-16 и на сферичната антена, както и на стандартната сонарна апаратура, операторите напрегнато прослушваха целия акустичен спектър, но досега не бяха открили нищо подозрително. Мак можеше да бъде доволен от рапортите им — знаеше, че опитните хидроакустици веднага щяха да го уведомят дори и при най-слабата вероятност за съмнителни находки. Но не забравяше, че мощната атомна подводница можеше да се окаже безпомощна, ако ѝ се наложи да влезе в сражение сред тези опасно плитки води, още повече в такъв тесен проток.

„Чайен“ никога не се бе чувствала добре в такива крайбрежни зони. Подводниците от клас „Лос Анджелис“ са създадени за необятните океански простори и се справяха най-добре с операциите в открито море. Макар да се бе представила отлично в схватките в Южнокитайско море, „Чайен“ не можеше да действа с пълните си възможности в опасния, прекалено тесен проток Миндоро.

Подводниците от клас „Лос Анджелис“ са дълги 360 фута или почти със 100 фута по-дълги от „Алфа“, а руските „Кило“ са още по-къси. При това всяка „Кило“ притежава много добра оръжейна система, специално разработена за операции в плитки води. При дълбочина 229 фута тя може да се промъква доста по-добре от „Чайен“, която дори не би рискувала да навлезе сред толкова тесни подводни проломи.

Когато „Чайен“ най-сетне наближи Големите рифове Дискавъри, Мак реши да останат на сравнително малка дълбочина, за да приемат последните сведения от щаба — не бе изключено да излъчат важни радиограми за „Чайен“. Освен това опитният капитан не разчиташе много на лоциите за тази опасно плитка зона. Смяташе, че ще е по-

безопасно да се опитат да заобиколят плитчините около рифовете, дори и с риск да бъдат открити от неприятеля.

След като прекосиха плитчината с дълбочина едва 100 клафтера непосредствено преди Големите рифове Дискавъри, Мак нареди:

— Издигане до перископна дълбочина.

„Чайен“ вече се бе издигнала до 200 фута, но сега командирът бе решил да прибегне до помощта на перископа, за да огледа прочутите сондажни платформи.

— Кабина, тук сонар — обади се след няколко минути старши-операторът от сонарната зала. — Струва ми се, че установихме контакт чрез буксирната платформа. Сигналът засега е много слаб, но не е изключено да се окаже подводна лодка... макар че нито един от компютрите не е потвърдил това предположение.

Контактът оставаше все така слаб и сонарните оператори, независимо от упоритите си усилия, бяха безпомощни да изяснят картината. Но Мак ги окуражи да продължават следенето независимо от резултатите. Искаше на всяка цена да се увери дали не ги преследва неприятелска подводница. Дори и да се бяха натъкнали на нея по чиста случайност, нищо не гарантираше, че в следващите часове неочаквано появилият се враг няма да се впусне в безмилостно преследване.

Освен това командирът бе уверен, че засега китайците не са разкрили присъствието им. „Чайен“ почти не напредваше — скоростта ѝ бе едва 3 възела, — за да се ограничи до минимум водната дияря, поражда от перископа, така че не бе възможно шумовете на подводницата да бъдат засечени отдалеч.

— Сър, сега сме на около 17 мили североизточно от първата сондажна платформа — рапортува навигаторът.

— Сонар, говори капитанът. Имате ли нови данни за онзи контакт?

— Кабина, тук сонар. Класифицирахме Мастър-48 като вероятен контакт с неприятелска подводница, в зоната на югозапад от нас. Но засега тя пази плътно мълчание.

Мак веднага се разпореди за пълна бойна готовност на всички огневи звена, след като приберат буксирната платформа. Още не беше сигурен какъв ще се окаже този контакт, но го глождеше неприятното предчувствие, че на „Чайен“ отново ѝ предстои жестока схватка.

Югоизточно от местоположението на „Чайен“, на другия край на изоставената сондажна платформа, една китайска подводница от клас „Кило“ се движеше толкова бавно и безшумно, че нейният командир бе сигурен, че няма да бъде открит от неприятелски сонари. Освен това според последните оценки на разузнавателната служба към китайските ВМС не се очакваше проникване на американски атомни подводници в този район, поне в близките няколко дни.

Разузнаването към китайския боен флот се различава много от аналогичното ведомство към военноморските сили на САЩ. Китайците разчитат най-много на агентурата си (HUMINT или HUMAN INTelligence), докато американците предпочитат системите за електронно разузнаване чрез прехващане на комуникациите на противника, подпомагани от сателитните снимки (ELINT или ELECTRONIC INTelligence).

Това различие може да се разбере, ако си припомним националните особености на двете суперсили: Китай има огромно население и многохилядна емиграция, докато САЩ имат грамадни финансови ресурси, значителна част от които се влагат във военната промишленост.

Тези различия оказваха влияние дори и върху развоя на конфликта около островите Спратли. „Чайен“, претърпана с най-нови технически системи — сонарните уредби бяха олицетворение на последната дума на техниката — можеше отдалеч да засече присъствието на китайската подводница от клас „Кило“ (руско производство). Китайското военноморско разузнаване събираше десетки агентурни сведения, обаче „Чайен“ бе прекосила района около Филипинските острови дълбоко под водата и така бе останала незабелязана от многобройните агенти из този архипелаг.

Командирът на китайската подводница „Кило“ бе доволен от позицията, отдалечена само на една морска миля западно от сондажната платформа — той възнамеряваше да дебне мълчаливо, докато се появи възможност да нападне от засада някой американски кораб.

Китайският капитан не подозираше колко скоро щяха да се осъществят намеренията му.

— Кабина, тук сонар. Изгубихме контакта с Мастър-48!

— Какво беше последното ни известно местоположение на Мастър-48? — тревожно попита Мак координатора на стрелбата.

— Мастър-48 бе засечена на около 19 000 ярда западно от сондажната платформа край Големите рифове Дискавъри, сър. Нима допускате, че са ни открили?

Въпросът бе напълно уместен.

„Нима са ни засекли?“ — тревожно се питаше Мак. Това бе най-вероятната причина за изгубване на контакт с вражеската подводница: или шумовете ѝ не можеха да бъдат уловени от сонарите заради естествения шумов фон и поради отражението на акустичните вълни от термалния слой, или пък тя бе открила „Чайен“ и веднага бе спряла двигателите си. Ако въобще някъде наблизко се спотайваше китайска подводница, тишината бе признак, че е дизелова, превключила на батерийно хранване, при което е почти невъзможно да бъде засечена от сонарите.

„Чайен“ бавно се плъзгаше към сондажната платформа — на една миля от Големите рифове Дискавъри. Тук бе много плитко и огромни скали заобикаляха масивните, но вече рушащи се подпори на сондажната платформа и допълнително смущаваха работата на сонарната апаратура.

Пасивните сонарни системи на „Чайен“ често се оказваха безпомощни в крайбрежни плитчини. По-полезно би било използването на активен сонар, например системата MIDAS, която може да различи подводна скала от корпус на вражеска подводница, но тъкмо сега Мак не се решаваше на такъв риск. Опитният командир знаеше, че активният сонар незабавно ще разкрие местоположението им пред неприятеля. Затова предпочиташе подводницата му да остане сляпа, но да не издаде позицията си пред врага.

През перископа Мак бе успял да забележи неясните очертания на сондажната платформа. От пръв поглед се виждаха разрушенията, причинени от китайците след окупирането на островите Спратли. Но само визуалният оглед не беше достатъчен — капитан Макей трябваше да изпрати на разузнавателната централа във Вашингтон колкото бе възможно по-прецизни фотографии. Освен това щабът искаше от него да провери дали сондажната платформа не се използва като прикритие

за военноморска база, обслужваща вражеските подводници, за презареждане с боеприпаси и за складиране на дизелово гориво за китайските „Кило“.

Капитан Макей още веднъж завъртя перископа на пълен кръг, този път по-бързо. Не успя да открие признаци, че изоставената сондажна платформа се използва за военни цели, нито следи от опити за ремонт, но подозренията не го напуснаха. Този участък си оставаше опасен за „Чайен“, особено за патрулиране на перископна дълбочина.

На шест мили от местоположението на „Чайен“ китайската подводница „Кило“ се плъзгаше много бавно и безшумно, задвижвана само от акумулаторните си батерии. Китайските сонарни оператори бяха улеснени от факта, че тяхната подводница почти не издаваше шум, и напрегнато следяха акустичния фон с помощта на нискочестотните сонарни системи, с надежда да уловят шумовете от корабния винт на някой американски кораб.

Но сонарите не регистрираха нищо.

Подводницата „Кило“ дебнеше тук вече от 17 часа, като периодически включваше само акумулаторните си батерии, за да поддържа минималната дълбочина 45 фута, но командирът продължаваше да разчита на слепия шанс: някой американски кораб да се натъкне на засадата.

Ала накрая дори и неговите нерви не издържаха и той заповяда да потеглят бавно, само с 6 възела, за да заобиколят рифа Дискавъри в търсене на американски кораби.

Веднага след като двигателите на „Кило“ заработиха, китайската подводница бе засечена от сонарите на „Чайен“.

— Кабина, тук сонар. Преди минута се възстанови контактът с Мастър-48. Подводница от клас „Кило“, с единичен корабен винт, шестлопатков. Увеличиха скоростта до 6 възела и поеха курс на север.

Малко по-късно операторът от пулта към бордовия компютър BSY-1^[3] доложи дистанцията до „Кило“ и Мак разбра, че са изправени пред сериозна заплаха — китайската подводница беше само на 11 000 ярда, което означаваше, че „Чайен“ е попаднала в обсега на китайските торпеда TEST-71^[4].

— Пригответе за стрелба торпедни апарати номер, едно и две — веднага нареди Мак. — Но не бързайте да отваряте външните торпедни люкове!

Бяха прекалено близо и не биваше да рискува, като предоставя на противника шанс да разкрие местоположението му.

— Слушам, сър, да приготвим за стрелба торпедни апарати номер едно и две, но да не отваряме външните торпедни люкове.

Мак отново трябваше да се справи с трудна дилема: можеше веднага да атакува „Кило“, но не разполагаше с достатъчно пространство за маневриране и ако китайската подводница отвърнеше на удара, „Чайен“ можеше сериозно да пострада. Но много по-мъчителен се оказа въпросът дали имат насреща си китайска подводна лодка. Според флотското разузнаване в този район не би трябвало да се очакват подобни изненади, но нали разузнавачите веднъж вече бяха сгрешили в оценките си. Кой можеше да гарантира, че и сега не са на погрешно мнение?

Ситуацията се усложняваше и от факта, че още с първия изстрел „Чайен“ щеше да разкрие позицията си и дори ако тази „Кило“ бъдеше улучена и не успееше да контраатакува, можеше да се появи втора китайска подводница, решена да отмъсти за гибелта на първата.

Затова капитан Макей се разпореди да се спуснат съвсем тихо на по-голяма дълбочина. Искаше да вземе всички предпазни мерки и на всяка цена да не позволи на хидроакустиците от „Кило“ да засекат „Чайен“. Чрез акустичните телефони заповедта му бързо обиколи всички отделения. Техниците веднага изключиха интеркомната уредба, защото бе доста по-шумна от акустичните телефони. Обученият екипаж се задоволяваше само с шепнене, очаквайки с нетърпение следващата заповед на командира.

На борда на „Кило“ китайският капитан едва издържаше на напрежението. Доскоро бе убеден, че ще се натъкне на някоя американска подводница, ала от друга страна знаеше, че тя ще го допусне по-близо само за да попадне в обсега на торпедата й Mk 48. Дори и при идеални условия неговите пасивни сонарни уредби не можеха да се сравняват с компютърната система BSY-1, а в плитки води руските пасивни сонари са още по-несъвършени.

Затова изнервеният капитан нареди да се включи активният сонар, за да „опипат“ цялата зона, с надеждата да се убеди по най-бързия начин, че пътят пред носа на подводницата му е чист. Китайският командир все още не подозираше, че „Чайен“ е съвсем близо и се старее да фиксира местоположението му.

— Кабина, тук сонар. На „Кило“ преди секунди включиха активен сонар! Опипват цялата зона, за да ни засекаат!

Мак веднага схвана, че тази новина може да бъде колкото добра, толкова и лоша. Лоша, защото „Кило“ щеше да узнае къде се крие „Чайен“ и можеше веднага да атакува. Добра, защото екипажът на „Чайен“ щеше да получи аналогични данни за местоположението на китайците. Но най-важно беше третото обстоятелство: силният, макар и кратък импулс на активния сонар пронизваше като невидим лъч подозрителните досега води около рифа Дискавъри. Благодарение на този импулс Мак се убеди, че китайската подводница е сама в този район.

В момента преимуществото бе на страната на американците, но не за дълго. Мак бе длъжен да нападне пръв и не се поколеба да го стори.

Командирът на „Чайен“ моментално нареди да се приготвят за атака срещу „Кило“ (Мастър-48).

— Отворете люковете на торпедни апарати номер едно и две!

— Слушам, сър, да се отворят люковете на торпедни апарати номер едно и две.

— Проверете азимута със сонарите и стреляйте с апарати номер едно и две!

— Слушам, сър, да се провери азимутът със сонарите и да се стреля с апарати номер едно и две.

Външните торпедни люкове рязко се дръпнаха и двете торпеда Mk 48 ADCAP се врязаха в мрачната вода, устремени към вражеската подводница.

На борда на самотната „Кило“ китайският капитан горчиво се упрекваше за лекомислената си постъпка. Макар и безнадеждно късно, успя да си припомни заповедите само да дебне безшумно американските кораби и подводници — но нервите му не бяха издържали и това се оказа фатално.

Искаше му се да стовари вината върху лошия си късмет — нали американската подводница се разкри едва когато той реши да заобиколи рифа, а това бе невероятно лошо стечение на обстоятелствата — но бързо осъзна, че никакви опити за оправдание няма да му помогнат. Все пак нали никой на борда на „Кило“ не можеше да знае откога американците са в този участък. Не, основната

причина бе в грешната му тактика. Сега му оставаше само да се надява американският капитан също да сгреша, и то фатално.

Обаче след по-малко от минута угасна и тази последна надежда — от сонарното отделение му съобщиха, че е късно да се надява на лекомислие от страна на американския капитан. Напротив, последният бе подписал смъртната присъда на подводницата „Кило“, като бе изстрелял не едно, а две от смъртоносните торпеда ADCAP, преди на „Кило“ дори да започнат подготовка за стрелба.

След няколко минути двете Mk 48 стигнаха по-близо до „Кило“ и от „Чайен“ прекъснаха кабелите. Торпедата продължиха със самостоятелно насочване и навлязоха в последната фаза от своя „полет“.

От китайската подводница изхвърлиха шумогенератори, след това тя започна да кръжи в плитчината в напразни опити да избегне двете торпеда. Но всички усилия се оказаха безплодни — „Кило“, както и „Чайен“, не разполагаше с пространство за маневриране, нито с време за бягство.

Двете Mk 48 се носеха с активирани системи за самонасочване и не можеха да бъдат заблудени нито от шумогенераторите, нито от резките маневри на „Кило“.

След още две минути почти едновременно избухнаха две експлозии и екипажът на „Чайен“ разбра, че торпедата са улучили целта. И двете Mk 48 поразиха „Кило“ откъм левия борд.

Китайската подводница се разцепи на две половини, в които веднага нахлу вода. „Чайен“ не само бе успяла да победи още една противникова подводница: това бе още една „Кило“ — гордостта на китайския боен флот.

— Кабина, тук сонар. Не чувам друг акустичен източник в този район — рапортува старши-операторът от сонарната зала след като напрежението утихна.

— Да, изглежда, че районът е пуст — съгласи се капитанът. — И аз не очаквам скоро да се появят други бойни кораби, но не е зле още веднъж да проверите и едва тогава да се прехвърлим в съседния квадрант.

Екипажът се зае с подготовката на техническите системи за тихо напредване. „Чайен“ имаше още една задача — да разузнае дали в

близост до сондажната платформа има база за китайски подводници. След многочасово проучване уредите не откриха нищо подозрително.

Мак не бе изненадан от този резултат, дори почувства облекчение.

— Курс към рифа Квартерон, зона за претърсване номер 2. За щастие, този път няма да ни се налага да навлизаме в плитки води.

— Слушам, сър, веднага ще се заемем с изчисленията за промяната в курса — отговори навигаторът.

Големите рифове Дискавъри не бяха много далеч от рифа Квартерон, но поради ниската скорост изминаха няколко часа, докато „Чайен“ стигне до новата цел. Мак знаеше, че е възможно да преодолеят това разстояние доста по-бързо, но на всяка цена държеше да не бъдат открити от вражеските сонари, затова скоростта на подводницата се поддържаше в диапазона пет до десет възела. Още веднъж капитанът мислено изруга, като си припомни за недостатъчната ефективност на пасивните сонари в плитки води, но не посмя да рискува и да включи активните сонари — най-важното бе „Чайен“ да остане безшумна и първа да открие приближаващия се неприятел.

Щом приближиха изоставената сондажна платформа, Мак се разпореди да я фотографира от всички посоки. Само преди три месеца огромното съоръжение бе пълно със сондьори, геолози и механици, увлечени в търсенето на петрол на морското дъно. Но сега тук нямаше жива душа, а съседните островчета бяха окупирани от китайски войски, които при първа възможност веднага биха атакували „Чайен“. Обаче Мак твърдо бе решил да не им предоставя и най-малкия шанс да го нападнат.

— Сонар, тук капитанът. Имате ли някакви контакти? — попита Мак старши-оператора в сонарната зала.

— Кабина, тук сонар. Засега няма нищо обезпокоително, сър.

Мак обаче не беше съвсем сигурен дали трябва да приема този факт за добро или лошо предзнаменование.

„Чайен“ намали хода на 3 възела и обиколи рифа Квартерон, без да открие следа от присъствие на китайски подводници в зоната. Сега вече командирът окончателно се убеди, че е ставало дума за добро знамение.

Доволен от резултатите на проучването, преумореният капитан реши да отиде в каютата си, за да подремне, като не забрави да нареди на дежурния офицер да не го буди, освен ако не възникне нещо извънредно опасно.

След няколко часа дежурният офицер събуди командира. Щом отвори очи, Мак разбра по разтревоженото му лице, че се е случило нещо много лошо.

— Какво става? — попита Мак. — Да не би да ни преследват?

Но дежурният офицер нямаше настроение за шеги.

— Засякохме няколко контакта около рифа Свелоу, сър. Според мен сме се натъкнали на база за техните подводници.

Мак веднага скочи от койката и се втурна към командната кабина. Там завари няколко офицери, надвесени над оперативната карта и над планшетите. Изглежда многозначително дежурния офицер, а после отиде в сонарната зала и повика старши-оператора.

— Какво засякохте? — попита той, без да се опитва да прикрие тревогата си.

— Сър, всички признаци засега потвърждават предположението, че на изоставената сондажна платформа край рифа Свелоу има база на китайските подводници — точно това, което търсехме. Освен това доловихме съмнителни шумове, вероятно от две неприятелски подводни лодки. Те намалиха скоростта и дълбочината, след което бавно се насочиха на север. Тъкмо са започнали да презареждат акумулаторните си батерии. Според акустичния фон там кипи усилена дейност.

— Успяхте ли да ги класифицирате?

— Да, сър, макар че контактите са регистрирани само от три минути — кимна операторът. — Според нас и двете са клас „Ромео“. Но все още не можем да потвърдим със сигурност, че няма и други подводници.

Тъкмо тази ситуация се опитваше да избегне Мак. Беше добре, че бяха успели да регистрират повишената активност на противниковите подводници в района около рифа Свелоу, но от щаба не бяха уточнили дали е разумно веднага да ги атакува. Освен това се

колебаеше дали не е по-сигурно да използва ракетите „Томахоук“ вместо торпедата Mk 48.

След грижливо обмисляне на всички варианти Мак състави плана за действие, който можеше и да не се окаже така блестящ както плановете за досегашните операции, но засега не му хрумваше друго решение.

Капитан Макей знаеше, че „Чайен“ лесно може да заеме позиция, удобна за атака срещу двете цели, вече кодирани като Мастър-49 и Мастър-50. Освен това той допускаше, че в района внезапно могат да се появят и други подводници, нуждаещи се от попълване на запасите от гориво и боеприпаси. Но най-важната задача беше да извади от строя базата за презареждане на китайските подводници.

Така че решението се свеждаше до въпроса дали щабът на Седма подводна група ще одобри това отклонение от плана, дори и ако успеят да унищожат китайската база. Мак още отсега можеше да предскаже, че отговорът ще бъде отрицателен, но за да е напълно сигурен в преценката си, събра офицерите на кратко съвещание в каюткомпанията.

— Има ли шанс да успеем да поразим китайската база само чрез торпедата Mk 48? — обърна се той първо към офицера, отговарящ за огневите системи.

— Мисля, че ще успеем, сър — отвърна офицерът. — Очевидно китайците използват сондажната платформа като прикритие, но не подозират, че сме разкрили тайната им. Разбира се, не може да се гарантира, че няма да пострадат опорните пилони на платформата. — За миг офицерът замълча и замислено изгледа капитана. — Но имаме ли разрешение да атакуваме платформата и подводниците, които се укриват под нея, сър?

— Засега нямаме потвърждение — призна Мак, зарадван от съобразителността му, и се обърна към офицера, ръководещ комуникационните системи. — Изпратете донесение до щаба на Седма група. Уточнете какво сме открили и искайте разрешение за нападение срещу китайската база.

— Слушам, сър — едновременно казаха двамата офицери и козируваха. Капитанът ги освободи и те напуснаха помещението, за да се заемат с новите задачи. Офицерът по огневите системи отиде при

рулевия, за да уточни оптималната позиция за началото на торпедната атака, а инженерът по комуникациите се запъти към радиозалата.

— Подгответе подводницата за изплуване до перископна дълбочина — каза Мак на дежурния офицер.

— Слушам, капитане, да се подготви подводницата за изплуване до перископна дълбочина.

След малко „Чайен“ се издигна от 200 фута до перископна дълбочина. След бързо оглеждане дежурният офицер не откри контакти на повърхността и включи уредбата за изправяне на радиомачтата. За броени секунди донесението беше изпратено и бе приет отговорът — дежурните радисти в щаба веднага излъчиха предварително подготвения бюлетин. Без никакво бавене телескопичната радиомачта беше прибрана и капитанът отиде в радиозалата — едно от най-добре оборудваните помещения в подводницата.

Залата бе изпълнена с кодиращи устройства и компютри за обработка на свръхсекретни радиограми, към които бе архивирана и току-що получената заповед. Веднага след влизането на Мак радистът включи компютъра и след секунди му подаде листа от принтера.

Мак наведе глава над радиограмата, вцепени се, пое дъх и я прочете още веднъж, този път по-бавно.

„ИНДИПЕНДЪНС“ БЕ ПОДЛОЖЕН НА
ОЖЕСТОЧЕНА КИТАЙСКА АТАКА ПО ВЪЗДУХА.
САМОЛЕТОНОСАЧЪТ ВЕЧЕ НЯМА ДА Е В
СЪСТОЯНИЕ ДА ПОДПОМАГА „ЧАЙЕН“ ПРИ
УНИЩОЖАВАНЕТО НА СОНДАЖНИТЕ ПЛАТФОРМИ
И НА КИТАЙСКАТА ПОДВОДНА БАЗА. РАЗРЕШАВА
СЕ ДА ПРОНИКНЕТЕ В БЛИЗОСТ ДО БАЗАТА КРАЙ
РИФА СВЕЛОУ, ЗА ДА Я АТАКУВАТЕ ВНЕЗАПНО.

След като обиколи всички отделения заедно с главния механик, дежурният офицер пристигна точно когато Мак дочиташе радиограмата за трети път.

— Офицерът по огневите системи ми събщи за лошата новина — каза той на командира. — Мога ли да помогна с нещо, сър?

Мак мълком му подаде радиограмата и след минута двамата вече бързаха към каюткомпанията, за да се заемат с корекциите в плана за атака срещу китайската база. След като уточниха кой вариант изглежда оптимален, Мак възложи на дежурния да се заеме с подробностите, засягащи многобройните отделения в гигантската подводница.

Според плана „Чайен“ трябваше да се отпрати на север със скорост 8 възела. След като задминеше рифа Кралица Шарлот — на около 35 000 ярда от китайската база, — щеше да намали скоростта до пет възела, за да приближи базата безшумно, на дълбочина 100 фута — достатъчна, за да се промъкне незабелязано до базата на китайските подводници и същевременно да следи за снабдителни кораби на повърхността.

Когато до платформата останеха само 30 000 ярда „Чайен“ щеше да изстреля 8 торпеда Mk 48 по неприятелските подводници, а после да продължи на югоизток, докато напусне района. Оттам щеше да завие на североизток, на дълбочина 100 клафтера, за да провери четвъртата, последната цел — рифа Карнатик.

Това бе целият план. Сега бе ред на Мак, на офицерите и на останалия екипаж да го реализират.

Огневите системи отново бяха приведени в пълна бойна готовност, а „Чайен“ намали скоростта до пет възела веднага щом приближиха дистанцията, от която вече можеше да се открива огън.

— Кабина, тук сонар, току-що открихме две малки подводни лодки модел „Ху Чуан“^[5] — обади се старши-операторът. — Плуват под платформата и се доближават до трите „Ромео“. Обзалагам се, че са пристигнали за зареждане с гориво, сър.

— Сонар, тук кабина. Има ли други сигнали? Открихте ли кораби на повърхността? — попита капитанът.

— Кабина, тук сонар, все още не сме сигурни. При тези плитки води сигналите се отразяват и на пасивните сонари не може да се разчита.

— Сонар, тук кабина. Съобщението прието — каза Мак. За миг се замисли, после се обърна към координатора на стрелбата: — Кога ще стигнем до позицията за стрелба?

— След три минути, сър.

Торпедните апарати номера едно и две вече бяха готови за изстрелване. Подводниците от клас „Ромео“ са доста шумни, затова бе

лесно да се определят координатите им, още повече че платформата отгоре отразяваше звуковите вълни. Командирът реши да изстреля всичките осем торпеда в серия, колкото е възможно по-бързо, като кабелите бъдат прерязани при първа възможност. Така торпедата щяха да застигнат целите си, без да са необходими допълнителни корекции от екипажа на „Чайен“.

Мак уточни заповедите: първо да се стреля едновременно от торпедни апарати номер едно и две, а после — от апарати номер три и четири. После процедурата да се повтори без никакво суетене и бавене. Екипажът на „Чайен“ вече бе придобил внушителен опит за бързо изстрелване на торпеда и отлично знаеше как да се справи със задачата.

— Кабина, тук сонар, засякохме още един контакт — намеси се старши-операторът малко след изстрелването на първите две Мк 48. — Вероятно от подводна лодка „Ху Чуан“. Според нивото на шума се движи с максимална скорост.

Мак бе запознат с данните за „Ху Чуан“ — според разузнаването китайският флот разполагаше поне със 70 броя от тях. Знаеше също, че тези малки подводни лодки могат да вдигат скорост до 50 възела. Капитанът нареди да означат лодката като нова цел, с код Мастър-53, и попита:

— Каква е дистанцията до Мастър-53?

— Още не може да се определи, сър — отговори координаторът на стрелбата. — Тук е прекалено плитко и не може да се използва ТМА-системата. Грешката при определянето на азимута може да стигне до 20 градуса.

— Е, значи нямаме друг избор, освен да контраатакуваме.

Това бе една от малкото ситуации, при които Мак можеше да използва активните сонари, без да се колебае, защото китайците вече ги бяха открили. Невъзможно е една подводница да изстреля осем торпеда и да не бъде засечена. Освен това той бе уверен, че всички вражески подводници в зоната ще съсредоточат усилията си само върху унищожаването на осемте смъртоносни Мк 48, така че при малко късмет „Чайен“ можеше да се измъкне навреме.

Затова внезапно появилата се „Ху Чуан“ му създаваше най-много тревоги. Цяло щастие бе, че тези скромни по размер и оборудване

подводни лодки не притежаваха сонарна апаратура и нямаше опасност „Чайен“ да бъде открита, дори ако включеше активните си сонари.

Мощният импулс на активния сонар много бързо стигна до корпуса на „Ху Чуан“ и ехо-сигналът бе уловен от сонарните оператори на „Чайен“. Така координатите на малката подводница бяха уточнени и Мак веднага заповяда да стрелят по нея от торпеден апарат номер едно.

Понеже нямаше сонари, командирът на „Ху Чуан“ не можеше да разбере, че срещу него е изпратено торпедо, и неотклонно продължаваше в досегашната посока. Бе определил правилно местоположението на „Чайен“, обаче тъкмо от тази посока се задаваше торпедото, при това резултантната скорост на сближаването им достигаше до 100 възела.

— Кабина, тук сонар, нашето Мк 48 детонира в непосредствена близост до „Ху Чуан“.

Китайската подводна лодка се люшна рязко, понесена от мощната взривна вълна, и се завъртя. Всички моряци без предпазни колани в нея загинаха, а останалите бяха смазани от натиска, причинен от втория сблъсък, на който бе подложен корпусът поради високата скорост.

След две минути сонарите на „Чайен“ регистрираха поредица от осем силни експлозии, а след тях още десетина, но те бяха по-слаби. Мак нареди да изплуват на перископна дълбочина, за да провери резултатите от атаката.

Имаше основания да бъде доволен. „Чайен“ бе успяла да поразии две дизелови китайски подводници, Мастър-49 и Мастър-50, плюс две по-малки патрулни лодки — Мастър-51 и Мастър-52, както и онази „Ху Чуан“, означена като Мастър-53. Но още по-важно бе, че китайската база за зареждане на подводници вече не съществуваше. Стоманените пилони на сондажната платформа бяха зловещо килнати на една страна.

Командирът на „Чайен“ се усмихна гордо, възхитен от точността и ефективността на своя екипаж. От щаба им бяха възложили трудна задача, но и този път те я бяха изпълнили с чест.

Капитан Макей тъкмо се канеше да заповяда да продължат с патрулирането и да обърнат на югоизток, извън зоната около островите

Спратли, когато към него се приближи дежурният офицер. Беше разтревожен.

— Капитане, преди две минути се получи извънредна радиограма. Заповядват ни да прекратим патрулирането. — Офицерът подаде заповедта на капитан Макей.

В нея се уточняваше, че „Чайен“ трябва незабавно да се обърне на север, защото в този район се появил китайски конвой, който напредвал към зоната южно от островите Спратли. От щаба искаха „Чайен“ да потопи конвоя.

Обаче „Чайен“ бе изразходвала половината от торпедата на борда си. Все още имаше запаси да приключи досегашната си задача, но не и да се справи сама с вражески конвой.

Мак веднага долови как спадна настроението на подчинените му, събрани в командната кабина, и заповяда да пригответ подвoдницата за връщане към снабдителния кораб „Маккий“. Знаеше, че след като попълнят запасите, ще се върнат и ще се справят с този конвой, но че ако не успеят да презаредят, шансовете за успех са минимални.

---

[1] GPS (Global Positioning System): Сателитна навигационна система за глобално позициониране, осигуряваща извънредно точно фиксиране на координатите на земни, въздушни и плуващи цели. Използва се за дистанционно насочване на ракети. — Б.пр. ↑

[2] LAMPS (Light Airborne MultiPurpose System): Многоцелеви хеликоптери, базирани на палубите на американски бойни кораби, снабдени с модерни радарни системи. Последният вариант е SH-60 LAMPS III. — Б.пр. ↑

[3] BSY-1 (Board SYNchronizer): Бордова компютърна система за синхронно управление на стрелбата (както с торпедните апарати, така и с ракети) и на сонарните локатори, с която са снабдени американските подводници от клас 688I. — Б.пр. ↑

[4] TEST-71: Модел руско торпедо, 53 см, изстрелва се под водата, в активен и пасивен вариант, с кабелно насочване, създадено за борба с подводници. — Б.пр. ↑

[5] Китайска подводница. Максимална скорост: 50 възела (под вода). Дължина: 71 фута, 6 инча. Водоизместимост: 46 т (при пълен товар). Основно въоръжение: две торпедни тръби 53 см. — Б.пр. ↑

СЕДМА ГЛАВА

НОВАТА ЦЕЛ — КИТАЙСКИЯТ КОНВОЙ

Капитан Макей беше много ядосан. „Чайен“ се измъкна невредима от последните сражения и сега бе акостирала до борда на „Маккий“, но фактът, че Мак и екипажът бяха оцелели, очевидно не беше впечатлил кой знае колко висшите офицери от щаба. Не че Мак имаше намерение да възразява срещу заповедите — от него се искаше само да управлява подводницата и да води екипажа в битките, — но той винаги полагаше максимални усилия да избягва рисковете. Това означаваше „Чайен“ винаги да разполага с пълен боекомплект ракети и торпеда, с надеждна сонарна апаратура и с достоверна информация за действията на противника. Относно първите две изисквания командирът на „Чайен“ нямаше оплаквания, но службите към флотското разузнаване често го поставяха в затруднено положение.

Мак имаше голям опит и знаеше, че понякога разузнаването може да се окаже безпомощно — като че ли гъста пелена забулваше ситуацията по фронтовете. Но той не можеше да се примири с ужасяващата мисъл, че животът на неговите моряци понякога може да виси на косъм заради неволни пропуски в работата на разузнавателните служби към щабовете на ВМС.

Все пак в цялата бъркотия имаше и нещо добро. Доказателство за това бе шифрограмата със строго секретния гриф „Р4“^[1], която държеше в ръката си. Този код означаваше, че сведението е предназначено единствено за командира на подводницата. С тази шифрограма главнокомандващият на Тихоокеанския флот на САЩ (USCINCPAC) се извиняваше пред капитан Макей за пропуските в сведенията на военноморското разузнаване. Този специален шифър бе уговорен преди отплаването на „Чайен“ от базата в Сан Диего, Калифорния. Мак остана много доволен, че главнокомандващият бе посочил конкретният виновник за слабостите в разузнавателната

дейност — началника на СНО^[2], един от най-висшите офицери в щаба на Седми флот.

Капитанът прочете още веднъж секретното донесение. В него се обявяваше решението на щаба да преразгледа всички процедури и методи за оценка на ситуацията по всички етажи на йерархията на военноморското разузнаване. Мак се усмихна. Това означаваше доста хора да понесат заслужени наказания, за да се подобри работата в разузнавателните служби. Ако тази промяна се окажеше сполучлива, бъдещите операции на американските подводници в Тихия океан щяха да бъдат много по-добре подготвени и техните командири щяха да разполагат с по-пълна и по-достоверна информация за противника.

Капитан Макей можеше още отсега да предскаже какви ще бъдат първите стъпки на новия командващ военноморското разузнаване в Тихоокеанския басейн. „Чайен“ си оставаше най-добре действащата американска подводница в региона, особено след последните си успешни мисии, и Мак бе сигурен, че офицерите от щаба отново ще й възложат някоя важна задача.

— Извинете, сър — прекъсна го дежурният офицер. — Чакат ви на палубата на „Маккий“. Вероятно се е случило нещо непредвидено.

— Благодаря — отвърна Мак. — Имате ли представа за какво ме търсят?

— Може би заради последните сведения, изпратени от разузнаването, сър, които, както се говори... — Дежурният офицер внезапно млъкна, смутен от суровия поглед на командира.

— Шегата ви е неуместна, офицер.

— Не, сър, въобще нямах намерение да се шегувам, но всички говорят какви ли не небивалици. Все пак се радвам, че екипажът се оказа подготвен за промяната.

Мак само кимна сухо. Но това се оказа достатъчно, за да насърчи дежурния офицер да продължи:

— Според един офицер от флотското разузнаване, с когото разговарях на борда на „Маккий“, конвойт китайски товарни кораби, който сега се формира край южните брегове на Китай, трябвало да се добере до островите Спратли, при това колкото е възможно по-скоро. Предполагам, че някой в щаба на китайския флот си въобразява, че нашата подводница не се е отървала безнаказано от последните сражения, и иска да се възползва от престоя ни за ремонт.

Мак кимна одобрително. Проницателният офицер бе успял да схване много точно каква бе ситуацията — не бе изключено китайците да са в плен на заблудата, че „Чайен“ временно е излязла от строя. „Чайен“ бе оцеляла, дори без драскотина по корпуса, и само след няколко дни щеше да докаже на китайците колко напразни са били надеждните им.

Капитан Макей напусна командната кабина, за да провери дали първото торпедо Mk 48 вече е вдигнато от трюма на „Маккий“, за да бъде прехвърлено на борда на „Чайен“. Ако се наложеше внезапно да отплуват по-рано от предвидения срок, екипажите на двата кораба трябваше доста да се поизпотят, за да приключат с товаренето.

Мак бе доволен от новата задача. Не можеше да си спомни кога за последен път американска подводница бе изпращана по следите на конвой товарни кораби. През Втората световна война японците така и не успяха да организират мрежа от снабдителни линии с многобройни конвои товарни кораби, както например между САЩ и Великобритания. Повечето от неприятелските кораби, потопени от американските подводници, бяха плавали самостоятелно или обединени в бойни флотилии. Но досега нямаше нападения върху плътно ескортирани снабдителни конвои.

А това можеше да означава само едно: с новата си задача „Чайен“ щеше да постави началото на нова, по-модерна тактика за атакуване на снабдителни конвои — още една причина капитан Макей да се гордее със задачата, възложена на неговата подводница.

„Чайен“ притежаваше най-съвременните средства за водене на морски бой — несравнимо по-мощни и по-сложни от използваните през Втората световна война, но същият извод бе валиден и за огневите системи на китайските военни кораби, ескортиращи снабдителния конвой. Единственият изход бе „Чайен“ да заеме удобна позиция, без да я забележат, и да атакува конвоя преди ескортът да успее да реагира.

— Само така ще успеем да се справим с конвоя — заяви Мак и удари с юмрук по плота, опасващ стените на мостика. — Можем да ги победим и ще го направим.

— Да, сър, така е — кимна дежурният офицер, но в следващата минута нещо зад гърба на капитана привлече погледа му. — Изглежда, че колегите от „Маккий“ вече са изгубили търпение. Вече са повикали

нашия офицер по огневите системи. Ето го и координатора на бойните операции.

Мак погледна към снабдителния кораб и кимна.

— Ще се постарая да се върна колкото е възможно по-бързо. Но искам първо да разбере колко остава до приключване на операцията по зареждането на подводницата. Подозирам, че от щаба ще ни наредят да потеглим без никакво разтакаване.

— Да, сър, сигурно точно така ще стане — съгласи се дежурният офицер, но Мак вече се бе спуснал по тясната стълба към командната кабина. Офицерът се замисли за новата им задача, за следващите трудности и за това как ще успеят да се справят с конвой от снабдителни кораби, защитаван от многоброен боен ескорт, въоръжен със съвременни ракети и радари.

Отдалечен на стотици километри от „Маккий“, командирът на китайския ескорт, охраняващ снабдителния конвой при прехода до островите Спратли, не можеше да намери покой, обхванат от същите тревоги. Конвойят не можеше да напредва по-бързо от 10 възела — прекалено ниска скорост за внезапно дебаркиране на островите Спратли. Но главнокомандващият китайския флот в Южнокитайско море изрично бе настоявал към конвоя да се присъединят доста от твърде бавните транспортни съдове и плаващият док, специално изпратен за ремонтите на китайските подводници.

И ето че сега той командваше този едва влачещ се конвой, ескортиран от твърде малко зле въоръжени бойни кораби. Само един от седемте кораба имаше на борда си хеликоптер за борба с подводници. Освен това навигаторите не познаваха тези сектори от Южнокитайско море. Но нали имаха внушителен брой палубни оръдия? И бяха добре обучени за масирани контраудари с помощта на палубната артилерия, благодарение на активното сътрудничество с някогашния съветски боен флот? Ако американска подводница се опиташе да изстреля торпедо срещу някой от китайските кораби, върху нея веднага щеше да се стовари огнена лавина. Обаче проблемът бе как да се открие къде се спотайва подводницата!

Съединените щати произвеждаха изключително тихоходни подводници. Нямаше да е чудно китайците да усетят присъствието на

някоя американска подводница чак когато тя изстреля първото торпедо. Или ракета. Когато ще бъде много късно за контраудар...

Командирът на конвоя нервно стисна юмруци. Единственият начин да се справят с проклетите янки и с тяхната превъзхождаща технология бе да реагират светкавично и да разчитат на закрилата на древните китайски божества. И да имат разумен, предварително разработен план за отбрана.

Китайският командир знаеше отлично, че най-добрата защита срещу американските подводници е да разполага със свои подводници. Дългогодишният му боен опит многократно бе доказвал тази истина. За съжаление дизеловите подводници, които бяха на въоръжение в китайския флот, не можеха да издържат прекалено дълго под водата само на батерийно захранване — а именно тогава те се движеха най-тихо.

Но китайските подводници можеха да бъдат на разположение на стратегически подбрани възлови позиции около конвоя и да дебнат за появата на американски подводници, за да ги унищожат преди да започнат торпедни атаки срещу конвоя.

Той знаеше, че американските подводници ще открият конвоя. Знаеше също, че след като го открият, незабавно ще го атакуват. Още отсега се бе примирил със загубата на един, а може би и на два, три или четири кораба. Но бе сигурен, че командирите на американските подводници не подозират за добре прикритите китайски подводници, охраняващи конвоя от всички страни, по-добре от най-гъстото минно поле.

Да, на американските командири щеше да им се наложи да платят скъпо за дързостта си да атакуват китайския конвой.

На борда на „Чайен“ вече съставяха плана за атаката.

— Седнете — каза капитан Макей на офицерите и махна към столовете около масата в средата на каюткомпанията. — Ситуацията е следната: към островите Спратли се насочва конвой китайски товарни кораби, превозващи оръжие и боеприпаси, храни и войници, плюс един плаващ док за ремонти на място. Както вече знаете, те въобще не се съобразяват с нормите на международното морско право. Нашата задача е с всички средства да пресечем пътя на този конвой и да не му

позволим да стигне до островите Спратли. — Мак спря, за да им позволи да осмислят току-що казаното. — Окей. Сега координаторът на бойните операции ще ви обясни срещу каква флотилия сме изправени.

Мак се отпусна в командирския стол и огледа офицерите. Всички изглеждаха уверени и съсредоточени. Последното сражение се бе оказало тежко изпитание за целия екипаж, но сега вече никой не би могъл да отрече, че офицерите и моряците от „Чайен“ до един са калени в битките ветерани.

Докато командирът размишляваше за бойните качества на подчинените си, координаторът на бойните операции обясни:

— Конвойт се състои от четири военни транспорта, един плаващ док, четири товарни кораба и един танкер. Ескортира се от два разрушителя „Лу Дао“, четири фрегати клас „Янг Ху“ и един разрушител клас „Лу Ху“, пренасящ два хеликоптера за борба с подводници. Максималната скорост на конвоя е 13 възела, но според сателитното разузнаване китайците напредват само с 10 възела. Ще достигнем позиция за атака след две денонощия, привечер, когато китайските кораби ще пресекат невидимата граница на зоната на обсега на нашите ракети. Не е изключено след падането на мрака те да се отклонят от досегашния курс, за да се опитат да прикрият местоположението си.

Координаторът седна, а капитан Макей стана и каза:

— Благодаря, координатор. Има ли въпроси?

Никой не се обади.

— Окей — каза Мак. — Всеки е запознат със задачите си. Потегляме в 06:00. Подготовката за отплаване започва в 05:00. Свободни сте.

Заместник-командирът отиде до масата в ъгъла, взе каната с кафе, наля две чаши и без да бърза, разбърка захарта.

— Как възнамерявате да се справите с конвоя, сър?

Мак се облегна на масата и подпря брадичката си с ръце.

— Все още не съм взел окончателно решение — призна той. — Тази задача е по-различна от другите. Няма основна цел, върху която да фокусираме усилията си. Как тогава да се планира атаката и да се обмисли план за прикритие? Трябва да се втурнем в атака, да я прекъснем, за да презаредим торпедните апарати, а после отново да

заемем позиция за следващото нападение. И да продължим така, докато не потопим всички неприятелски кораби или не ги принудим да побегнат.

— Да, за съжаление не разполагаме с палубна оръдейна кула, както при подводниците от най-старите поколения — промърмори заместник-командирът, остави едната чаша пред Мак и отпи от своята. — Но нали превъзхождаме врага с далекобойността на нашите оръжия? И с чувствителността на сонарите ни? Освен това „Чайен“ е по-бързоходна от ескорта на конвоя, така че ще успеем да се предислоцираме. Ако не сме прекалено самонадеяни, няма да има никакви проблеми. Какво ви тревожи, сър?

— Тревожи ме какво решение ще вземе командирът на ескорта.

— Защо, сър? — учудено го изгледа заместникът.

Мак замълча, защото в каюткомпанията влезе вахтеният с рапорт до командира:

— Сър, дежурният офицер изпраща рапорт за готовността на подводницата към 20:00. — Той подаде листа на командира и излезе.

Останали сами, двамата офицери се спогледаха мълчаливо. Мак отпи от кафето си и бавно отмести чашата. Стана от стола, тръгна към вратата, но се спря пред прага.

— Според нашето разузнаване начело на ескорта е поставен бивш командир на китайска подводница, един от най-добрите в техния боен флот. Защо ще назначават подводничар за командващ един бавен конвой товарни кораби?

Капитанът се обърна и излезе. Сега бе ред на неговия заместник да се измъчва с тревожни догадки — какво ще се случи, когато „Чайен“ попадне на дирите на конвоя?

— Спускане на дълбочина 247 фута — заповяда Мак. „Чайен“ бе настигнала конвоя и маневрираше, за да заеме позиция, удобна за стрелба. — Огневи пулт, готови ли сте за откриване на огън по флагмана на ескорта?

— Да, сър — отговори заместник-командирът. — Почти всички цели са определени и имаме тактически решения за тях, но най-разумно е първо да атакуваме флагмана на ескорта и първите два

товарни кораба, означени като Мастър-54, Мастър-55 и Мастър-56. Да изберем ли мишена за торпеден апарат номер 4?

— Не — отвърна Мак. — Искам да запазим този апарат в резерв, в случай че спешно се наложи да открием стрелба по някоя внезапно изникнала вражеска подводница. Или ако някой от ескортиращите бойни кораби успее да се спаси от нашето торпедо и се приближи прекалено близо към нас.

— Слушам, сър.

— Има ли промени в тяхната отбранителна дислокация?

— Не, сър. С едно-единствено изключение, всички кораби от ескорта са подредени пръстеновидно около конвоя при дистанция 8000 до 10 000 ярда. Сонарите им опипват цялата зона, но ние все още сме извън техния обсег.

Мак за миг си представи как командващият китайския конвой — бившият командир на подводница — се е разположил удобно в най-безопасния кораб, фрегата от клас „Янг Ху“, намираща се точно в средата на конвоя.

— Отлично — рече Мак, въздъхна и огледа командната кабина. Всички бяха заели местата си пред екраните, готови за действие. Във въздуха бе надвиснала напрегната тишина. Не беше изнервено очакване, от което стомасите се свиват на ледени топки, а бойна готовност, от която нервите се напрягат като пружини, а сетивата се изострят до неузнаваемост. Приличаха на ловци, надушили дивеча и готови да открият стрелба.

— Торпедно отделение, огневи пулт, пригответе торпедни апарати номер едно, две и три, отворете външните торпедни люкове.

От акустичните телефони долетяха стандартните отговори, отривисти и решителни. Капитан Макей ги изслуша и чак след това се приближи до екрана, на който координаторът следеше маршрута на китайския конвой, изчаквайки рапорта за пълна бойна готовност на торпедните апарати.

След малко се чу гласът на заместник-командира:

— Апарати номер едно, две и три готови, сър! Външните торпедни люкове отворени.

— Добре — кимна Мак и се върна към пулта на бордовия компютър BSY-1, заобиколен от мониторите за следене на

траекториите на отделните торпеда. — Готови за стрелба от торпеден апарат номер едно, цел: Мастър-54!

Координаторът на огневите системи съобщи последния курс на целта, скоростта и дистанцията.

Капитан Макей изслуша рапорта и се наведе над микрофона:

— Сонар, тук кабина. Готови.

— Кабина, тук сонар, готови сме.

— Проверете азимута и стреляйте от апарат номер едно по Мастър-54.

— Слушам, сър, да проверим азимута и да стреляме от апарат номер едно по Мастър-54.

Сигналните лампи на пулта светнаха и координаторът на огневите системи докладва:

— Торпеден апарат номер едно задействан.

След няколко секунди рапортува старши-операторът от сонарната зала:

— Кабина, тук сонар, торпедо от апарат номер едно се движи нормално, по права линия.

— Сонар, тук кабина, прието. — Мак се обърна към секцията за управление на огъня. — Не откривай огън от апарати номера две и три преди да потопим другите кораби от ескорта, особено разрушителя клас „Лу Ху“ с хеликоптерите на палубата. След като флагманският кораб потъне, екипажите им ще изпаднат в паника и вероятно ще открият бясна стрелба напосоки.

— Слушам, сър, да не откриваме огън от торпедни апарати номера две и три — потвърди координаторът от името на всички оператори. После допълни, но по-тихо, така че само Мак да го чуе: — Извинете ме, капитане, но защо да не обстреляме други две цели, например два от товарните кораби, преди да атакуваме останалите фрегати от ескорта?

Мак се усмихна — въпросът беше уместен, и каза високо, за да го чуят всички присъстващи:

— Първото торпедо е най-вече за ефект. Искам да ги изплаша. Заповедите ни се ограничават до отблъскване на конвоя от островите Спратли. Предпочитам да ги накарам да подвият опашка и да побегнат, вместо да избия всички моряци и войници. Но докато не обърнат

курса, ще държа под прицел най-важните цели, ескортиращите кораби. Колко остава до достигането на целта?

— Тринадесет минути и двадесет секунди, сър — докладва координаторът.

Щом наближи целта, торпедото включи активния си сонар и след като фиксира мишената, се устреми по-бързо напред — с така наречената атакуваща скорост. При тази малка дистанция за водещия кораб от ескорта почти не оставаше шанс за оцеляване, нито време за спасителни маневри. Единственият изход вече бе пропуснат — китайският разрушител трябваше да открие торпедото с помощта на своя активен сонар много по-рано.

Ако разрушителят се опиташе да смени рязко курса или да увеличи скоростта си, на „Чайен“ щяха да разберат, че тяхното торпедо е засечено. Обаче нито конвойт, нито ескортът не промениха курса и скоростта, макар торпедото Mk 48 да наближаваше кила на разрушителя.

— Кабина, тук сонар. Току-що регистрирахме детонация по азимута на Мастър-54. Всички ескортиращи кораби внезапно увеличиха скоростите си, както и интензитета на своите активни сонари.

— Сонар, тук кабина, прието. Огневи пулт, сонар, следете неотстъпно Мастър-55 и Мастър-56. Стреляйте по тях веднага след като картината се изясни! Затворете външния люк на апарат номер едно и го презаредете с Mk 48.

Следващите няколко минути се сториха на екипажа на „Чайен“ като часове — всички чакаха реакцията на китайския кораб.

— Кабина, тук сонар. Ескортът спря! От Мастър-54 уловихме няколко вторични експлозии. Шумовете напомнят на звуковата картина при потъващ кораб.

— Сонар, тук кабина, прието. Има ли признаци за опити за бягство от страна на Мастър-54?

— Кабина, тук сонар, последният ни рапорт не отговаря на истината! Всички китайски кораби внезапно започнаха да ускоряват хода.

— Сонар, тук кабина, прието. — Мак се замисли. Ако разрушителят „Лу Дао“ не бе експлодирал и не бе потънал веднага, защо останалите бойни кораби от ескорта не бяха намалили скоростта,

за да му се притекат на помощ? „Нещо не е наред — каза си той, — но още не е известна причината.“

— Капитане, Мастър-55 и Мастър-56 още са на прицел с торпедни апарати номера две и три.

Мак се обърна към заместник-командира:

— Много добре. Координатор, пригответе торпедните апарати за стрелба: номер две да изстреля торпедо към Мастър-55, а номер три — към Мастър-56.

Още веднъж екипажът трябваше да преживее тягостното, напрегнато очакване през времето, необходимо на двете торпеда да достигнат целите си.

— Кабина, тук сонар. Двете торпеда се движат нормално, по права линия.

— Време за достигане на целите шестнадесет минути и четиридесет секунди — рапортува координаторът на огневите системи.

Отново всички моряци в торпедното отделение започнаха да броят минутите. Торпедата бързо пореха водата, но този път към безпомощните товарни кораби, напразно разчитащи на охраната на ескорта.

— Кабина, тук сонар. Един от корабите от ескорта, разрушителят „Лу Дао“, Мастър-57, който е най-близо до нас, увеличи скоростта си и започна да променя курса си!

— Сонар, тук кабина, прието. Накъде се обръща Мастър-57?

— Кабина, тук сонар. Мастър-57 се обръща към нас, сър. Вероятно ще продължи по траекторията на някое наше торпедо.

— Сонар, тук кабина, прието. Задействаха ли се двигателите на двете торпеда?

— Кабина, тук сонар, и две торпеда се активираха.

— Прережете кабелите, затворете външните торпедни люкове и презаредете торпедни апарати номер две и три. — Мак изгледа замислено заместника си. — Трябва да се махнем от тази зона и до един час отново да заемем позиция за стрелба.

Мак се съмняваше, че и двата кораба са вече унищожени. Не беше сигурен, че само с едно торпедо Mk 48 ще потопи един от товарните кораби в конвоя, но знаеше, че поне ще го извади от строя.

Така че веднага заповяда „Чайен“ да напусне опасната зона, да ускори ход и да се потопи още повече, за да се отдалечи от

неприятелските кораби. Тъй като още не бе навлязла в зоната на обсега на вражеските сонари, „Чайен“ увеличи ход на 20 възела и за половин час, при тази увеличена скорост, успя да се отдалечи от конвоя на значително разстояние, за да може да го нападне отново, но от друг ъгъл.

Както и при предишното нападение, конвоят, без да подозира за дебнещата го опасност, продължаваше бавно да напредва точно към новото местоположение на подводницата. В това време екипажът подготви за стрелба торпедни апарати едно, две и три. Трите кораба от конвоя (оставащите два десантни кораба и танкерът с петрол) бяха означени като Мастър-58, 59 и 60.

Отново се повториха стандартните процедури за насочване по цел Мастър-58 и съответно към Мастър-59. Торпедата от апарати едно и две поеха към нищо неподозиращите китайски кораби и не след дълго сонарите на „Чайен“ регистрираха две експлозии, точно под кила на всеки от двата транспортни кораби.

— Имаме готовност за стрелба по Мастър-60, сър — докладва координаторът на огневите системи.

Мастър-60 беше петролният танкер, който вече не беше заобиколен от десантни кораби. Загубата на този танкер щеше да е много болезнена за китайците.

— Координатор, подгответе торпеден апарат номер три за стрелба по Мастър-60 — каза Мак. Знаеше, че петролните танкери обикновено имат по една корпусна обшивка и очакваше малко след попадението на торпедото на повърхността да се появи обширно смесено петно от дизелово и самолетно гориво, от което отчаяно се нуждаеха китайските войски, базирани на островите Спратли.

— Курс на Мастър-60: 195, скорост: 10 възела, дистанция: 15 000 ярда.

— Сонар, тук кабина, пълна готовност за изстрелване!

— Кабина, тук сонар. Слушам, сър, пълна готовност за изстрелване!

— Проверете азимута със сонарната зала и стреляйте от торпеден апарат номер три по Мастър-60!

— Слушам, да проверим азимута със сонарната зала и да стреляме от торпеден апарат номер три по Мастър-60!

— Кабина, тук сонар. Торпедото от торпеден апарат номер три се движи нормално, по права линия.

— Сонар, тук кабина. Колко минути остават до достигането на целта?

— Време за достигането на целта... — Рапортът на координатора на огневите системи внезапно се прекъсна.

— Кабина, тук сонар! Две торпеда във водата, насочват се към носа, модел SET-53, азимут две-нула-пет и две-нула-седем!

Капитан Макей мълниеносно отклони поглед към заместник-командира, а после се обърна към главния пулт и заповяда:

— Незабавно потапяне на 500 фута. Пълен напред! Никаква кавитация! Пуснете шумогенератори! — Мак отново се обърна към заместник-командира. — Координаторът веднага да разбере откъде са се появили тези торпеда. Прережете кабелите на торпедото от апарат номер три, затворете външния люк и презаредете трети апарат!

— Кабина, тук сонар. Мисля, че ги хванахме, сър! Трябва да е дизелова подводница, иначе нямаше да се промъкне така безшумно. Но сега я засякохме, понеже пристъпи към презареждане на торпедните си апарати и вдигна шум. Азимут две-нула-нула.

— Сонар, тук кабина, прието. Аварийно изстрелване, азимут две-нула-нула, от апарат четири по Мастър-61.

Торпедото Mk 48 изскочи от апарат номер четири и пое по посочения азимут към Мастър-61. Мак реши да се занимава с класифицирането на целта, означена като Мастър-61 по-късно.

— Кабина, тук сонар. И двете вражески торпеда увеличиха скоростта си... — Сонарният оператор млъкна за миг. — След минута ще попаднат в обсега на нашата екранираща система ADC Mk-2. Ще им видим сметката!

Но Мак искаше да узнае повече, за да се убеди, че опасността се е разминала.

— Сонар, тук кабина, какъв курс поддържат вражеските торпеда?

— Кабина, тук сонар. И двете се движат с курс нула-две-нула. Няма да ни улучат, сър. Няма и признаци за повторна атака.

Надвисналата заплаха отмина, обаче „Чайен“ все още не беше в пълна безопасност — нали някъде наблизо се прокрадваше китайската подводница, която беше изстреляла двете торпеда SET-53.

Ала и това не трая дълго. Торпедото Mk 48 от апарат номер четири бързо настигна вражеската подводна лодка и след седемнадесет минути по азимута на отстъпващата дизелова подводница бе засечена мощна експлозия. Мастър-61 — подводница „Ромео“ — бе разкрила местоположението си и вече не беше заплаха за „Чайен“.

Но Мак още не се бе успокоил. На „Чайен“ бе възложена извънредно важна бойна задача, която трябваше да се изпълни на всяка цена.

— Сонар, тук кабина. Каква е обстановката на повърхността?

— Кабина, тук сонар. Останалите кораби от конвоя поддържат предишния курс, при същата скорост. Танкерът, Мастър-60, вече отпадна от конвоя — изостана зад килватера на последния транспорт. Ако се съди по акустичната картина, вече не може да напредне нито миля.

След малко операторът пред бордовия компютър BSY-1 потвърди предположенията на старши-оператора от сонарната зала.

— Сонар, тук кабина, прието. А какво става с ескорта?

— Кабина, тук сонар. Ескортът още се опитва да охранява конвоя, но... — Гласът на оператора изведнъж секна.

— Сонар, тук кабина, продължете рапорта! — заповяда Мак. — По дяволите, какво става при вас?

— Кабина, тук сонар. Капитане, чух още едно торпедо и някакви глухи експлозии откъм посоката, в която засичаме конвоя. Като че ли ги атакува още една наша подводница...

Мак млъкна. Отлично знаеше, че в района не бе изпратена друга американска подводница. Но тогава кой можеше да атакува китайците?

— Сонар, тук кабина, има ли признаци, че е улучен още един китайски кораб?

— Кабина, тук сонар. Не, сър, още няма такива признаци. Много сигнали се преплитат, сър, и картината много се усложни.

Мак се усмихна разбиращо.

— Сонар, тук кабина, прието. Ще продължим да преследваме конвоя. Но се опитайте да изчистите спектъра.

— Кабина, тук сонар. Слушам, сър, да изчистим спектъра.

— Капитане, какво стана с поразените от нас товарни кораби? — намеси се координаторът на стрелбата. — Ще ги изоставим ли?

— Да. Задачата ни е да спрем конвоя, а не да увеличаваме потопения от нас тонаж. Това се отнася за всички членове на екипажа — натърти капитанът. — Затова искам бързо да изчислите координатите на останалите три мишени от конвоя.

Но мисълта за загадъчната дизелова подводница продължаваше да тревожи Мак. Откъде китайците бяха узнали, че „Чайен“ ще се появи в този район? Нито една дизелова подводница не можеше да съперничи на „Чайен“ по скорост и обseg на атака, освен ако не се приближеше прекалено близо до нея. Но да се озоват двете подводници едновременно посред маршрута на конвой... това бе някаква невероятна случайност!

Очевидно и заместник-командирът мислеше за същото, защото внезапно стисна юмруци и наруши тягостното мълчание:

— Капитане, намерих отговора на загадката! Сега разбирам защо конвоят не спря, въпреки че улучихме два товарни кораба, защо не промени курса си дори и по време на нашата атака. Защото са им заповядали на всяка цена да поддържат курса и скоростта, с цел да ни примамят по-близо, докато тяхната дизелова подводница се промъкне към нас. Решили са да рискуват един, даже два от товарните си кораби, само и само да пратят „Чайен“ на дъното!

Очите на Мак се присвиха.

— Нищо чудно да се окаже, че имаш право — каза капитанът. — Така се обяснява защо китайците са възложили командването на товарния конвой на бивш командир на подводница. Само един опитен подводничар може да замисли такъв сюрприз.

Мак се усмихна заканително. Китайският командир не беше единственият подводничар, който умееше да изненадва противника си.

— Ако тази китайската подводница още веднъж се опита да ни атакува, ще я пратим на дъното — решително отсече Мак. — Но този път ще намалим скоростта малко по-рано, за да не ни засекат вражеските сонари. — Той веднага се разпореди да намалят скоростта на пет възела и да се издигнат над долната граница на повърхностния слой.

След като заповяда на навигатора и координатора да определят позиция за втората атака срещу конвоя, капитанът се върна при пулта

за управление на огневите системи.

— Ще се постареем да изненадаме тяхната дизелова подводница. Всички отделения да бъдат в готовност за внезапен сблъсък с китайската подводница. Не е известно дали зад нея не се крие още някоя, дори две.

Никой на борда на „Чайен“ не се зарадва на перспективата отново да рискуват сблъсък с невидимата заплаха, която можеше да бъде открита само когато към тях се насочеше някое вражеско торпедо. Офицерите и моряците бяха свикнали първи да атакуват врага и много добре знаеха в какво безпомощно положение се озоваваха техните мишени.

Но сега нямаше време за дълбокомислени размишления. Трябваше да поразят набеязаните цели и да не позволят на конвоя да стигне до островите Спратли.

Като следващи цели бяха избрани трите товарни кораба, плуващи най-близо до „Чайен“, с кодове Мастър-62, 63 и 64.

— Да се проверят координатите на мишените чрез системата за анализ на траекториите ТМА^[3] и да приключваме по-бързо — заяви Мак.

„Чайен“ се плъзгаше тихо към мястото на засадата. От сонарното отделение съобщиха, че няма данни за други контакти освен от конвойните кораби. Но това не означаваше, че ескортът към конвоя не е променил тактиката си — всички кораби от ескорта непрекъснато маневрираха в различни посоки, без да се отклоняват значително от главното направление. Океанът бе изпълнен с излъчванията от непрекъснато работещите активни сонари на ескортиращите кораби — вероятно китайският командващ си въобразяваше, че така ще успее да защити конвоя от нападенията на американската подводница. Останалите в конвоя пет товарни кораба поддържаха почти неизменен курс — не им оставаше друг изход освен да чакат и да се надяват някой от съседите им да стане поредната жертва на безмилостната торпедна атака.

Най-после координаторът на огневите системи получи удовлетворителни резултати за мишените от системата ТМА и веднага уведоми капитана. Мак се погрижи всички торпедни апарати да се приведат в бойна готовност, а на апарати едно и две — дори да бъдат отворени външните торпедни люкове. Този път бе решил да не позволи

на китайската подводница да избегне възмездието. Но не можеше да преодолее мъчителното предчувствие, че някъде зад нея се спотайва още една вражеска подводна лодка.

— Сонар, тук кабина, искам да останете нащрек след като изстреляме торпедо от торпеден апарат номер едно. Не е изключено да уловите шума от отваряне на външни торпедни люкове и от нахлуване на водата в торпедните апарати на китайската подводница. Надявам се и този път да ги изпреварим и да изстреляме едно торпедо преди тях.

— Кабина, тук сонар, прието, сър.

— Готовност за стрелба от торпеден апарат номер едно по Мастър-62.

Координаторът веднага провери скоростта, дистанцията и курса на мишената, след което торпедото пое по зададената траектория към първия от петте товарни кораби в конвоя. Старши-операторът от сонарната зала и неговите помощници се върнаха към пултовете, за да уловят първите признаци за атака от страна на неприятелската подводница — на всяка цена трябваше да засекат кога ще бъде изстреляно торпедо срещу „Чайен“.

— Кабина, тук сонар. Долавяме шум с азимут две-пет-нула. Звучи като... да, сър, това е вражеска подводница, която напълва с вода торпедните си апарати. Пригответе се да ни атакува!

— Сонар, тук кабина, бъдете готови. — Мак веднага нареди да означат новата цел като Мастър-65 и продължи: — Да се провери още веднъж азимутът и веднага да се изстреля торпедо от апарат номер две по Мастър-65.

— Кабина, тук сонар. Пълна готовност!

— Слушам, сър, да проверим азимута и да стреляме от апарат номер две към Мастър-65 — потвърди офицерът от пулта за управление на огъня.

— Кабина, тук сонар. Торпедото от апарат номер две се движи нормално, по права линия, но целта промени курса си и увеличи скоростта си.

— Сонар, тук кабина, готвят ли се да стрелят по нас?

— Кабина, тук сонар. Все още няма признаци да са изстреляли торпедо. Нашето торпедо приближи към целта и увеличи скоростта. Новата цел е класифицирана като подводница клас „Ромео“, капитане.

В командната кабина всички замълчаха в напрегнато очакване на следващите рапорти от сонарното отделение — от решаващо значение беше второто торпедо да застигне китайската подводница.

— Кабина, тук сонар. Мастър-65 изстреля шумогенератори.

От пулта за управление на огъня офицерът потвърди получаването на последния рапорт и съобщи на капитана, че второто торпедо още се направлява чрез кабелите. Това означаваше, че шумогенераторите няма да успеят да го отклонят от курса.

— Кабина, тук сонар. Попадение по Мастър-65. Засякохме няколко вторични експлозии. С тази подводница е свършено, сър.

Преди Мак да потвърди, че е приел, старши-операторът от сонарното отделение добави:

— Кабина, тук сонар, регистрирахме експлозия по азимута на Мастър-62. Товарният кораб е потопен, капитане.

— Сонар, тук кабина, рапортите са приети. Отлично се справихте, говоря за всички отделения. Веднага пригответе за стрелба торпеден апарат номер три, цел Мастър-63. Също и апарат номер четири, цел Мастър-64. Затворете външните торпедни люкове на апарати номер едно и две и незабавно ги презаредете.

— Кабина, тук сонар. Ескортът увеличи скоростта и се прегрупира, така че да прикрие фронтално конвоя. Вероятно са чули, че сме взривили тяхната подводница.

— Сонар, тук кабина, прието. Огнени пулт, още ли сме извън обсега на сонарите им?

— Да, сър, няма опасност скоро да попаднем в техния обсег.

— Много добре — усмихна се Мак.

Координаторът на огневите системи осведоми капитана, че скоростта, курсът и дистанция до новите цели Мастър-63 и Мастър-64 са проверени. Мак заповяда да се подготвят за следващата атака.

— Кабина, тук сонар. Ескортът внезапно промени курса на североизток. Всички бойни кораби непрекъснато маневрират около остатъка от конвоя.

— Сонар, тук кабина, прието — отвърна Мак. — Дали операторът на бордовия компютър може да определи какво става на повърхността?

— Още не разполагаме с достатъчно данни, сър — отвърна вместо него координаторът на огневите системи.

— Кабина, тук сонар. Струва ми се, че улавям сигнали от още една подводница, звучи също като клас „Ромео“ — намеси се тревожно старши сонарният оператор. — Като че ли се опитва да заобиколи конвоя...

— Кабина, тук сонар. Капитане... за Бога, какво става там! Те стрелят по собствената си подводница! Във водата са едно, две... три торпеда... Много експлозии. Капитане, те са решили да потопят всичко, което засичат сонарите им!

— Сонар, тук кабина, прието. Разбирам, че китайците са много объркани. — В този миг Мак бе готов да се закълне, че е очаквал такава драматична развръзка. Разрушителите, ескортиращи конвоя, дебнеха за всеки подозрителен подводен контакт и не бе за чудене, че бяха сбъркали своята „Ромео“ с американската „Чайен“. — Има ли промени в курса на конвоя?

— Кабина, тук сонар. Няма промени. Конвоят продължава напред както досега.

— Сонар, тук кабина, прието. Проверете сонарните азимути и стреляйте от апарат три по Мастър-63, а от апарат четири по Мастър-64.

— Слушам, сър, да проверим сонарните азимути и да стреляме от апарат три по Мастър-63, а от апарат четири — по Мастър-64.

Мак се отпусна уморено на стола си, за да изчака двете торпеда да застигнат целите си. Докато ескортът бе зает да обстрелва своите подводници, никой нямаше да обърне внимание на приближаващата се заплаха.

Но вниманието му отново бе привлечено от нов рапорт.

— Кабина, тук сонар. Експлозии по азимутите на Мастър-63 и Мастър-64. С тях е свършено, сър.

— Сонар, тук кабина, прието. Някаква реакция от страна на ескорта?

— Кабина, тук сонар. Има реакция. Ескортът се отдръпва наляво и обръща на север. Не, сър, изчакайте! Да, ето че... да, конвоят промени курса. Обръща към щирборда. Да, сър, сега целият конвой завива надясно.

— Капитане — намеси се офицерът от огневия пулт, — операторът на бордовия компютър потвърждава, че конвоят обръща на север. От измерените разстояния до всички контакти се вижда, че

ескортът се прегрупира, за да заеме отбранителна позиция зад отстъпващия оредял конвой.

Радостни възгласи се чува в командната кабина на „Чайен“. Членовете на екипажа, до един с грейнали лица, си стиснаха ръце. Победиха! Успяха да обърнат в бягство както конвоя, така и ескорта!

Но когато заместник-командирът предложи да се сигнализира отбой, Мак само скептично поклати глава. Екипажът бе длъжен да остане по места, докато не приключат с петролния танкер. Мак се опасяваше, че ако не е засегнат от хаотичната стрелба на китайските разрушители, в суматохата танкерът може да им се изплъзне и да се добере необезпокояван до островите Спратли под прикритието на нощта.

Докато „Чайен“ се извърщаше към танкера, означен като Мастър-60, се оказа, че предчувствията на капитана са верни — танкерът се бе отклонил от конвоя и вече се насочваше към островите Спратли. Но едно торпедо Mk 48 бе достатъчно, за да го извади от строя, след което „Чайен“ се отправя към мястото на уговорената среща с „Маккий“. Време беше отново да се попълнят запасите и екипажът да отдъхне преди всичко да започне наново.

---

[1] P4 — „personal for“ или „само за лично сведение“, на английски four или четири се четат също както „for“ (за). — Б.пр. ↑

[2] CNO (Chief of Naval Operations) — Отдел за планиране на военноморските операции към Щаба на ВМС на САЩ. — Б.пр. ↑

[3] ТМА (Target Motion Analysis): Анализ на движението на целта — процес, включващ определянето на курса, скоростта и други характеристики на целта, за да се изчислят данните за насочване на поразяваща ракета или торпедо. — Б.пр. ↑

ОСМА ГЛАВА

ПАТРУЛИРАНЕ

Пренасянето на торпедата и ракетите от трюмовете на снабдителния кораб „Маккий“, който бе закотвен край бреговете на Бруней, защитаван по въздуха от изстребителите, базирани на самолетоносача „Индипендънс“, приключи още преди да е съмнало.

Както и при предишното зареждане на подводницата, капитан Макей посети каюткомпанията на „Маккий“, придружен от заместника си и от офицерите, ръководещи най-важните отделения, за да обсъдят плановете за новата акция. За разлика от предишната среща, този път към тях се присъединиха и по-младши чинове от екипажа на подводницата.

Екипажите на „Маккий“ и на „Чайен“ вече се бяха опознали и затова сега зареждането бе извършено доста по-бързо. От щаба на Седма подводна група настояваха на срещата да присъстват повече офицери от двата кораба. Само този признак бе достатъчен за Мак да се досети, че следващото, трето поред патрулно плаване ще бъде особено.

Мак и придружителите му от „Чайен“ обсъждаха предстоящите задачи със заместник-командира и с главния механик на „Маккий“, докато по-младшите офицери от двата екипажа разговаряха оживено на палубата на снабдителния кораб. Командирът на подводницата знаеше, че екипажът на „Маккий“ живо се интересува от последните схватки с неприятеля, но бе длъжен да остане сериозен и да не отговаря на всички любопитни подпитвания. Затова само кимна съдържано преди да се насочи към каюткомпанията.

Срещата се ръководеше от висш офицер, представител на щаба на Седма подводна група. Когато Мак и хората му влязоха в каюткомпанията, капитанът на „Маккий“ и офицерът от щаба вече бяха заели местата си на дългата маса. След размяната на обичайните поздравии подводничарите също се настаниха на столовете.

Обикновено на подобни срещи се разменя информация за приключените мисии и се обсъждат новите заповеди, но този път имаше още нещо: разузнавателните служби, не без активната подкрепа на ЦРУ, се бяха сдобили с толкова ценни сведения, че офицерите от щаба на Седма подводна група не бяха рискували да ги излъчат по стандартните канали за връзка.

Агентите на ЦРУ както от Пекин, така и от Владивосток, съобщаваха в донесенията си, че главнокомандващият на китайския флот настоявал лично да му докладват за всички поражения, нанасяни от торпедата и ракетите на „Чайен“. Но това не бе всичко, до което се бяха добрали хората на ЦРУ — по някакъв известен само на тях начин те бяха узнали, че китайците считали „Чайен“ за единствения виновник за загубите си по море. Според агентите не било изключено китайците да събират сведения от прекалено словоохотливите американски моряци от корабите и подводниците, базирани в пристанището на Йокосука, но флотското контраразузнаване още проучваше тази версия.

Тази хипотеза можеше коренно да промени ролята на „Чайен“, но засега нито една заповед не бе отменена. На „Чайен“ възлагаха да се впусне в следващото патрулно плаване преди в района да пристигнат други атомни подводници от ВМС на САЩ.

Видимо Мак не реагира на новините, но това не означаваше, че не се безпокои за съдбата на „Чайен“. От една страна, тайно изпитваше гордост, че командването разчита единствено на „Чайен“ за патрулиране в обширната морска зона. Това опростяваше комуникациите и навигацията, защото отпадаха защитните мерки за съгласуване на бойните действия (което винаги е проблем за всеки подводен флот). Освен това китайците вече бяха наплашени от дръзките атаки на „Чайен“. Единствената съществено важна новина бе предположението, че китайците доскоро упорито били вярвали, че в района на Южнокитайско море действали три американски ядрени подводници, но сега били разбрали, неизвестно откъде, че всъщност там се подвизава само една — „Чайен“, което автоматично означаваше, че ще съсредоточат усилията си върху нейното унищожаване.

Обаче пред бъдещите солови операции на „Чайен“ оставаше едно сериозно предизвикателство — досега никой не бе успял да открие как китайците попълват флотата си с нови и нови подводници „Кило“ и

„Алфа“ — и двата класа руско производство. Мак с горчив хумор си припомни стария анекдот, че ако цялото население на Китай реши да навлезе в морето, ще се образува безкрайно дълга верига, защото на задния край ще се раждат повече китайци, отколкото ще се давят откъм предния. Не, това бе само шега — нали от десетилетия китайците упорито се стараеха да контролират раждаемостта, понякога дори с доста драстични мерки.

Докладващият офицер, който не бе спрял да говори от самото начало на срещата, спомена, че командващият Тихоокеанския флот на САЩ (CINCPACFLT), както и неговият колега — командирът на подводния флот на САЩ в Тихия океан (USCINCPAC), са много загрижени за мерките, които евентуално ще вземе главнокомандващият на китайските ВМС, ако се убеди, че за всички поражения на неговия боен флот е виновна само една-единствена американска подводница — „Чайен“. Но адмиралите от щаба не криеха радостта си от успехите на Мак и на неговия екипаж и не се страхуваха от ответната реакция на щаба на китайските ВМС.

Тъй като разчитаха безгранично на способностите на екипажа и на командира на „Чайен“, адмиралите от Главната квартира в Пърл Харбър уточняваха в новите си заповеди, че подводницата трябва да продължи на север към островите Спратли и да остане да патрулира в района, за да прочисти тази спорна зона от вражески подводници. Но се предвиждаше и подкрепление — на помощ на „Чайен“ щяха да бъдат изпратени още две подводници от клас 688: „Кълъмбия“ и „Бремертън“, но едва след като приключат с патрулирането си — първата в Японско море, а втората — в северозападната част на Тихия океан, около подстъпите към Петропавловск на Камчатка.

Още преди началото на срещата офицерът по планирането на бойните операции бе съобщил на капитан Макей, че се предвижда подмяна на ракетите „Томахоук“ тип TLAM-C (с конвенционални бойни глави) с тип TLAM-D, а всички TASM (за стрелба по кораби) ще бъдат сменени с ракети тип TLAM-D (за стрелба от корабна палуба по наземни цели). Мак веднага се досети, че командването е решило да бъдат атакувани наземни цели, по-специално военни летища, защото ракетите „Томахоук“ от модела TLAM-D с осколочни заряди бяха най-ефикасни именно за такива обекти — след тях по пистите оставаха

десетки кратери и излитането на изтребителите се превръщаше в истински кошмар за летците.

Думите на офицера потвърдиха предположенията на Мак. Операциите щели да започнат веднага след като се уточнят координатите на китайските авиобази и се обработят данните за насочване на ракетите. Тогава „Чайен“ щяла да получи специална заповед по канала за свръхниска честота (VLF) и данни за насочването от разузнавателните спътници към електронна система CCS Mk-2^[1], пряко управляваща насочването на ракетите „Томахоук“. За тези данни грижата поемаше Центърът за планиране на бойните операции — част от разузнавателния център към щаба на CINCPACFLT^[2] в Главната квартира на Ред Хил на остров Оаху в Хаваите.

По лицето на Мак не трепна нито един мускул, макар той да не одобряваше решението на щаба. Опитният капитан предпочиташе всички данни за възможните траектории за изстрелване да бъдат въведени в компютрите на подводницата още отсега, за да може да ги използва според промените в обстановката, но това в момента се оказва технически невъзможно.

След като „Чайен“ достигнеше до тази фаза от плана, трябваше отново да използва координатите на филипинския остров Палауан като репер за изчисляване на навигационните данни, които щяха да очакват както компютърът за многоконтурно трасиране TERCOM, така и системата за цифрова корелация DSMAC. Разбира се, щеше да се наложи да се изчисляват и непрекъснато променящи се относителни координати на подводницата спрямо остров Палауан, но това нямаше да затрудни електронната система CCS Mk-2, която много облекчаваше работата на навигатора.

Засега новините не бяха успели да смутят Мак (с изключение на тревожното донесение на разузнавачите относно оценката на китайския главнокомандващ) и той вече се бе успокоил, когато следващите думи внезапно привлякоха вниманието му. Точно по времето, когато се очакваше „Чайен“ да приключи с третото патрулиране и да се върне за презареждане, щяло да се наложи да изпратят в района плаващия док „Аркоу“.

При тези думи Мак се намръщи. Не му допаднаше скритият намек, че неговата „Чайен“ може би ще се нуждае от сериозен ремонт поради щети, нанесени от контраударите на китайците. Плаващ док се

изпраща само при извънредни обстоятелства. Но се водеше жестока война, с най-съвременни бойни средства, а на всичкото отгоре китайците явно бяха решили да се справят окончателно с „Чайен“. Така че капитанът всъщност би трябвало да се радва на присъствието на „Аркоу“.

Мак още размишляваше за тази вероятност, когато неговият заместник тайно му пъкна в ръката бележка, на която имаше само четири букви: „ASDS“^[3].

Мак само кимна сухо, все още раздразнен от съобщението за бъдещата мисия на „Аркоу“, и попита:

— Предвижда ли се на борда на „Аркоу“ да има оборудване тип ASDS за аварийно пристигане на екипи от СЕАЛ?

— Този вариант все още се обсъжда в щаба, капитане — намеси се адмиралът от щаба на Седма подводна група. — Ние сме загрижени, защото взаимодействието между „Чайен“ и „Аркоу“ още не е изпробвано, макар че екипажът на подводницата успя да завърши подготовката за приемане на екипи от СЕАЛ преди да започне новото патрулно плаване.

Мак кимна разбиращо.

— Нима оценявате толкова зле шансовете на „Чайен“ да се справи сама с противника, при това с помощта на най-съвременното въоръжение?

— Да — призна адмиралът, — поне докато китайците имат превъзходство в Южнокитайско море по брой на бойните кораби и по огнева мощ.

— Плаващият док „Аркоу“ ще ни бъде много полезен — заяви Мак. — На всички присъстващи е известно, че операциите с този кораб са доста трудни в открито море. Ще се нуждаем от сериозни тренировки, преди да рискуваме с експерименти в суровите военни условия.

— Съгласен съм с вас, капитане — отвърна адмиралът. — И ще се погрижа за вашата загриженост да бъде уведомен лично командващият подводния флот на САЩ. — Той се спря за миг, после продължи с тревожен тон: — Ако екипите на СЕАЛ се намесят във войната и се наложи техните операции да бъдат засекретени от SOCOM^[4], вероятно ще научим за резултатите от действията на СЕАЛ

чак след края на тази война, освен ако щабът не реши „Чайен“ също да бъде използвана за тези секретни задачи.

Мак се успокои, макар и не докрай. Никак не му допаднаше идеята да му отнемат командването на „Чайен“ и да я зачислят към свръхсекретното управление SOCOM, но предпочете да замълчи.

Така започна третото патрулиране на „Чайен“ в Южнокитайско море.

Първият патрулен маршрут беше ограничен между островите Спратли и Кам Ран Бей^[5]. Флотското разузнаване подозираше, че по този морски път китайците снабдяват своите войски, дислоцирани на островите Спратли, и същевременно пренасят оборудване за новите си военновъздушни бази на сушата. От щаба не разрешиха на „Чайен“ да торпилира товарните кораби — само настояваха екипажът на подводницата да събира сведения за китайската активност в района. Вероятно тези данни бяха нужни на политиците от Вашингтон, за да изобличат Виетнам в скрито сътрудничество с Китай.

На север от новата зона за патрулиране морското дъно се спускаше постепенно от 1000 на 2200 клафтера. Мак беше доволен, защото по-голямата дълбочина облекчаваше операциите на „Чайен“ — скрита дълбоко, тя можеше по-безопасно и неусетно да се доближи до целта, без да рискува да бъде открита от руските подводници клас „Алфа“. Капитанът подозираше, че зоната на запад от рифа Квартерон е пълна именно с „Алфи“.

Макар титановият корпус на „Алфа“ да й позволява да се потапя по-дълбоко от „Чайен“, Мак не вярваше това да се случи в действителност. Руснаците не бяха свикнали да оперират на значителни дълбочини, а именно от тях се бяха учили командирите и офицерите на китайските подводници.

Така че засега се налагаше да се уповава на тези надежди. Ако се окажеше, че предположенията му са оправдани, неговата „Чайен“ щеше да има, макар и само отначало, важни тактически преимущества. Но ако бе сгрешил... е, тогава много скоро щеше да му се наложи да плати скъпа цена за грешката си.

Наближаваше полунощ. Капитанът бе прехвърлил задълженията си на своя заместник. Още не бяха приключили настройките на електронната система за насочване на ракетите, когато сонарчиците докладваха, че с помощта на буксирната платформа ТВ-23 са засекли подозрителни шумове. Звуците много напомняха на записаните от сонарните оператори при последната среща на „Чайен“ с онази „Алфа“, преди китайската подводница да се изгуби в слоя близо до повърхността край подводната плитчина.

Доколкото азимутът на новия контакт можеше да се определи чрез буксирната платформа, звуците не идваха само от един подводен обект, а от няколко лъча, но всичките от източна посока. Най-удивителното бе, че всичките напомняха по звуков спектър на данните за подводници от клас „Алфа“.

Дежурният офицер знаеше, че има само един начин да си изясни ситуацията — да допусне, че някъде пред тях се спотайват две „Алфи“. Щом апаратурата регистрира още данни, той се увери, че е така. Подводницата, която се чуваше по-близо до източното направление, бе по-близо до „Чайен“, но не се стремеше да се доближи към нея, за разлика от втората „Алфа“. Разкриването на точното местоположение се затрудняваше от значителната дистанция до двете „Алфи“ — засега те оставаха на повече от 60 000 ярда от „Чайен“.

Дежурният офицер безпомощно вдигна ръце и повика капитан Макей.

Както винаги, Мак не се колеба дълго преди да вземе решение — когато се води безмилостна война, никой, особено командир на атомна подводница, няма право да се суети излишно.

„Чайен“ се приближаваше към първата „Алфа“ откъм запад. Мак не промени посоката, защото знаеше, че тя вече може да е засякла акустичния спектър на „Чайен“. Оставаше му само един изход — да насочи „Чайен“ така, че да принуди втората „Алфа“ да остане в зоната източна от сегашната позиция на „Чайен“, което осигуряваше важно предимство за американската подводница — двете вражески подводни лодки нямаше да могат да я атакуват фронтално. Освен това „Чайен“ печелеше от възможността да изненада втората „Алфа“.

Командирът заповяда да приведат в пълна бойна готовност всички торпедни апарати още преди разстоянието до по-близкия контакт да се намали до 40 000 ярда.

— Торпедно отделение, огневи пулт, пригответе торпедни апарати номера едно и две за стрелба. Отворете външните торпедни люкове. — Верен на навиците си, капитан Макей и този път не забрави да напомни на дежурния офицер да подготви торпедните апарати много преди да се доближат на разстояние, позволяващо да се атакува противникът — така Мак предпазваше „Чайен“ да не бъде засечена при отварянето на външните торпедни люкове.

Както винаги, капитанските заповеди веднага бяха потвърдени:

— Слушам, сър, да подготвим за стрелба торпедни апарати номера едно и две. Да отворим външните торпедни люкове.

— Много добре — похвали ги Мак.

Първата „Алфа“ зави надясно, но вече бе късно да се скрие от сонарите на „Чайен“. Затова веднага щом операторът на бордовия компютър BSY-1 и координаторът на огневите системи уточниха данните за целта, капитанът рязко заповяда:

— Готови за стрелба по Мастър-69!

Командата бе потвърдена и координаторът, без да откъсва очи от екрана на BSY-1, докладва за курса, скоростта и дистанцията на мишената.

— Кабина, тук сонар. Готови!

— Сонар, тук кабина, пълна готовност!

— Проверете азимута на целта и стреляйте от торпедни апарати номера едно и две!

— Слушам, сър, да проверим азимута на целта и да стреляме от торпедни апарати номера едно и две!

След кратка пауза офицерът за огневите системи рапортува:

— Двете торпеда са във водата и се движат нормално, по права линия. — Старши-операторът от сонарната зала не закъсня със съобщението, че двете торпеда са изпълнили правилно програмираните маневри за опъване на кабелите. Засега се движеха бавно, но щяха да увеличат скоростта, когато сензорите им успеяха да „уловят“ целта. След като навлязат в повърхностния слой, торпедата се ускоряват до скоростта на атака.

— Много добре, сонар — възкликна Мак. — Време за достигане на целта?

— Петнадесет минути и двадесет секунди, капитане.

Увлечени в преследването на двете „Алфи“, офицерите в командната кабина мълчаха, без да откъсват погледи от екраните. С всяка минута нарастваше опасността „Чайен“ да бъде открита. Мак не помнеше някакви си петнадесет минути да са изтичали така бавно. Струваше му се, че вече е изтекла цяла вечност, когато най-последно чу глас:

— Торпедата засякоха целта.

— Кабина, тук сонар. Мастър-69 се обръща към нас и увеличава скоростта си. Засичаме ускорена кавитация.

Мак още не бе успял да осмисли какво би могло да означава това донесение, когато вторият сонарен оператор докладва, че от „Алфа“ са изстреляни няколко шумогенератора.

Мак кимна и веднага нареди да се проверят координатите, подавани на двете торпеда, за да не бъдат заблудени от неприятелските шумогенератори. Не забрави и да промени курса на „Чайен“ дясно на борд на 90°. Искаше да осигури максимално точно насочване на двете торпеда, а за тази цел се нуждаеше от уточнение на азимутите на първата „Алфа“ и на нейните шумогенератори.

След по-малко от пет минути в командната кабина вече знаеха новата ъглова скорост. Но за капитана нямаше време за отдих. Офицерът от огневия пулт внезапно прекъсна рапорта си и събщи разтревожено, че тъкмо когато двете торпеда са се насочили към Мастър-69, зад корабните винтове сонарите на „Чайен“ са засекли контакт с втората „Алфа“.

— Прережете кабелите, затворете външните торпедни люкове и веднага презаредете апарати номер едно и две — не закъсня командата на капитана. — Апарати три и четири в пълна бойна готовност! Отворете външните торпедни люкове.

Но изведнъж всичко се обърка.

— Кабина, тук сонар. Торпедо във водата! Не, две са... три... четири! Азимути 285, 290, 110 и 105. Всяка от двете „Алфи“ е изстреляла по две торпеда към нас!

— Проверете сонарния азимут и стреляйте по Мастър-70 веднага щом са готови торпедни апарати три и четири!

Нямаше никакво време за губене. Незабавно трябваше да се уточнят всички координати и да се предприемат спешни контрамерки. Щом докладваха на Мак, че торпедата от апарати три и четири са

изстреляни, той заповяда да затворят външните торпедни люкове и да се започне презареждането. Устремените към новата цел торпеда три и четири сами щяха да довършат задачата си.

— Пълен напред! Но без кавитация! Спуснете на 1000 фута. — След потвърждението Мак добави: — Пригответе подводницата за защита от подводни мини. — Нямахше значение, че всъщност ги заплашваха вражески торпеда, а не подводни мини — тази фраза бе останала в подводничарския жаргон от ранните години на този рискован занаят и никой не мислеше да я заменя с нова.

Мак се стараеше да направи всичко, което му бе по силите. Планът му бе да остави шумогенераторите да изпълнят предназначението си, докато екипажът се опитва да измъкне подводницата от застрашения район.

„Чайен“ достигна максимална скорост, с курс 015, на дълбочина 1000 фута, докато изстреляните от китайците руски торпеда навлязоха в глухата зона зад кърмата ѝ. Навреме предприетите контрамерки — изстреляните от „Чайен“ шумогенератори — бяха изпълнили задачата си: да подмамят китайските торпеда и да спечелят ценни минути, необходими на „Чайен“ да се измъкне невредима.

Това бяха добрите новини. Но имаше и лоши: сонарните оператори не бяха успели да засекат шумовете от последните две торпеда, изстреляни от „Чайен“ през вертикалните улеи до кърмовите стабилизатори и не можеха да твърдят със сигурност, че торпедата са приближили Мастър-70. Понеже кабелите към двете торпеда вече бяха прекъснати, операторът на бордовия компютър BSY-1 също нямаше информация.

Следващите няколко минути изтекоха, бавно и мъчително. После внезапно се обади старши-операторът от сонарната зала:

— Кабина, тук сонар, две експлозии! Едната по азимут едно-седем-пет, втората откъм глухата зона!

Сонарните оператори не разполагаха с необходимите данни за азимута, затова старши-операторът не съобщи на капитана колко е в момента разстоянието до Мастър-70. В сонарното отделение никой не бе сигурен всъщност коя от двете противникови подводници е улучена — не можеше да се изключи вероятността някое от американските торпеда да се е натъкнало на китайски шумогенератори. На всичкото отгоре контактите с двете „Алфи“ бяха изгубени поради влиянието на

глухата зона зад кърмата на „Чайен“. За Мак нямаше нищо по-мъчително от това — определянето на координатите на двете „Алфи“ сега бе от жизнено значение за оцеляването на „Чайен“ и за успеха на нейната нова задача.

По негови заповеди подводницата намали ход, предпазливо се издигна до повърхностния слой и прочисти глухата зона зад кърмата. Но никъде нямаше и следа от двете китайски „Алфи“ — сонарната апаратура отчиташе само реверберациите от експлозиите.

После сонарните оператори откриха, че експлозиите не са били две, а три — първата, чийто сигнал беше регистриран с много смущения заради глухата зона зад кърмата на „Чайен“, всъщност се оказва комбиниран сигнал от две експлозии, прозвучали почти едновременно.

Капитанът не разполагаше с много варианти за анализ на ситуацията. Или и двете „Алфи“ бяха изплували на повърхността, или и двете вече бяха потопени. Мак не допускаше третата възможност — да са напуснали зоната в панически бяг. Бяха изстреляни общо осем торпеда — четири от „Чайен“ и още толкова от противника. Но при само три регистрирани експлозии никой не можеше да гарантира, че и двете китайски „Алфи“ са унищожени.

Но в момента дори и това не можеше да се прецени поради недостатъчно данни — налагаше се да се изчака, защото записите от магнитните ленти в сонарното отделение се анализираха с часове и едва след това можеше да се стигне до достоверно заключение.

На дълбочина 700 фута, при пълна готовност на огневите системи за посрещане на внезапни атаки от китайски подводници, „Чайен“ прекоси зоната, където бе обикаляла при второто патрулиране. Обичайното събиране на целия офицерския състав бе отложено с половин час, защото Мак и дежурният офицер бяха заети с анализа на отминалото сражение.

Както капитанът, така и дежурният офицер разбираха добре, че командващият на китайския подводен флот бе заповядал „Чайен“ да бъде унищожена на всяка цена. Само така можеше да се обясни дръзката челна атака на двете „Алфи“, които не побягнаха, когато насреща им врълетяха американските торпеда Mk 48.

Мак винаги бе ненавиждал настървението, с което руските подводници преследваха целите, поставени от тяхното командване, особено така наречените маневри „Лудият Иван“^[6], но с китайците бе още по-зле — налудничавите им действия вече наподобяваха самоубийствената тактика на японските пилоти камикадзе от Втората световна война.

Най-после всички офицери се събраха в каюткомпанията. Старши-операторът от сонарното отделение вече бе оставил на масата отпечатаната справка за анализа на записите от магнитните ленти. На диаграмите ясно личаха моментите на двете експлозии, причинени от Mk 48 ADCAP PBXN-103^[7] — едната откъм глухата зона, втората с азимут 175. А третата експлозия, също засечена на излизането от глухата зона, се оказа причинена от торпедо с бойна глава с диаметър 53 см — сонарчиците се бяха научили да определят колко е бил експлозивът според продължителността и децибелите на звуковите вълни.

При възстановяването на траекториите на целите и на преследващите ги торпеда офицерите единодушно заключиха, че е много вероятно и двете „Алфи“ да са били засегнати. А китайските торпеда са били отклонени както от третата експлозия, така и от шумогенераторите, изхвърлени от „Чайен“. Ако системата за насочване на едно торпедо загуби ориентация, върху нея започват да влияят всякакви смущения — отразени сигнали или шумове, причинявани от Доплеровия ефект, при което електрониката често се оказва безпомощна.

По интеркома капитан Макей информира екипажа за изводите на офицерския състав относно последното сражение. Този път, заяви той, китайското командване бе поело огромен риск, от който „Чайен“ се бе възползвала умело. Двете „Алфи“ са били решени на всяка цена да потопят „Чайен“, без оглед на загубите. Но при следващия сблъсък... не, той не искаше току-що отминалият кошмар да се повтори и не се доизказа, защото не биваше да всява ненужни опасения сред подчинените си.

След кратка пауза той продължи, че „Чайен“ ще поддържа в готовност всички огневи системи и ще стреля по максимално далечни

цели веднага след получаването на тревожни данни от всички сонарни уреди. Че на всички е известно колко малко държат китайците на човешкия живот и как дръзко рискуват своите хора, но че той никога няма да възприеме китайската тактика на кървава вендета независимо от броя на жертвите.

След края на речта му екипажът остана мълчалив. Всички на борда на „Чайен“ отлично разбираха, че войната се затяга и им предстоят още много и много подводни битки с китайците по време на патрулиранията в тези опасни води. Единствената надежда беше по-скоро да им се притекат на помощ другите две американски подводници — „Кълъмбия“ и „Бремертън“.

Зоната за второто патрулиране на „Чайен“ бе разположена на 200 мили югоизточно от плитчината Маклесфийлд, където дълбочината варира от 2000 клафтера до 40 фута. Подводницата бързо достигна до тази плитчина, без да бъде обезпокоявана от китайски кораби.

Когато „Чайен“ най-после се озова в югозападния край на зоната, командирът нареди на дежурния офицер да спусне SSXBT — специална батисфера, която се издига до повърхността и след това бавно се спуска към дъното, за да измери температурата на водата при различни дълбочини. Батисферата предаваше данните по тънък кабел, подобен на кабелите за насочване на торпедата Mk 48, към записващ уред в командната кабина. Оттам информацията се прехвърляше в паметта на бордовия компютър BSY-1 за корекциите при анализа на данните от сонарната апаратура и за насочване на огневите системи. Освен това командирът на „Чайен“ можеше да избира най-безопасната дълбочина на потапяне, понеже сонарите на противника често се влияеха от температурите на отделните подводни слоеве.

При първото патрулиране Мак не разполагаше с достатъчно време, за да изследва температурата на подводните течения с помощта на батисферата SSXBT — прекалено опасна бе изненадващата среща с двете китайски „Алфи“. Но сега, когато всичко това бе отминало и след като капитанът бе взел предпазни мерки срещу внезапни нападения, можеше да се отдели време за измерванията с помощта на тази батисфера — температурата на водните слоеве понякога е от голямо значение за анализа на данните от сонарите, а оттам и за насочването на торпедата и ракетите.

Три от четирите предвидени спускания на батисферата SSXBT приключиха едва когато дежурният офицер осведоми капитана, че сонарите са доловили слаби, но приближаващи се сигнали откъм север, напомнящи за спектрите на подводниците от клас „Алфа“. Операторите допусkali това да са сигнали от три неприятелски подводници.

Мак изслуша рапорта привидно спокоен, но тази новина никак не му хареса: ако в зоната проникваха „Алфи“ от северна посока, това би могло да означава, че руснаците са изпратили нови ядрени подводници в Китай.

След няколко минути, докато Мак разговаряше със своя заместник пред командната кабина, на вратата се показва разтревоженият дежурен офицер — по свръхнискокочестотната връзка постъпила спешна радиограма. Мак и заместник-командирът веднага отидоха в радиозалата, която бе непосредствено до командната кабина.

„Лошо, много лошо“ — каза си Мак след като прочете радиограмата. Не им стигаха тревогите с преследващите ги „Алфи“, а ето че сега от щаба заповядваха на командира на „Чайен“ да пригответи за изстрелване ракетите „Томахоук“. Това означаваше да се издигнат на перископна дълбочина, за да приемат данните за насочване на ракетите от сателитната система SSIXS.

Тази задача никак не го зарадва. Ако нямаше пречки, екипажът бързо щеше да се справи с нея — щеше да издигне подводницата, да поеме радиотрафика по каналите на SSIXS и веднага след това „Чайен“ щеше да се гмурне на безопасна дълбочина, за да не бъде открита от китайските „Алфи“. Но за съжаление ситуацията сега беше доста тревожна. Заповедта за изстрелването, приета чрез плуващата антена, с категоричния си тон не допускаше никакво отклонение от предписанията. „Чайен“ бе длъжна да остане на перископна дълбочина и да изстреля 12 ракети колкото е възможно по-бързо, т.е. веднага след като операторите пред компютрите на системата CCS Mk-2 уточнят относителните координати на целите спрямо избраната реперна точка — остров Палауан.

Капитанът не одобряваше това решение, но бе длъжен да се подчини. Без да губи нито минута, той нареди на дежурния офицер да издигне „Чайен“ на перископна дълбочина.

Щом радистите започнаха приемането на данните за насочване на ракетите, капитанът заповяда да се подготвят системите за изстрелване, а после по интеркома обясни на екипажа новата ситуация: „Чайен“ трябваше да изстреля една дузина „Томахоук“ модел TLAM-C по набелязаните военни летища, преди там да се съсредоточат китайски изстребители. Допълнително щяха да бъдат изстреляни и ракети TLAM-D, специално разработени за разрушаване на бетонните писти на аеродрумите, за да не могат китайците да предислоцират от Параселските острови опасните прехващачи Су-27^[8].

Стрелбата трябваше да бъде напълно изненадваща, затова се изискваше висока точност на попаденията. От щаба бяха избрали такъв час от денонощието, когато летателният състав в китайските бази спеше — за разлика от летците в бившия СССР, китайските пилоти не летяха нощем. Освен това от метеорологичния център към щаба на флотата предвиждаха обилни дъждове за следващите две денонощия, с начало на валежите преди зазоряване.

Капитанът се постара психически да подготви екипажа за вероятни атаки от страна на връхлитащите ги „Алфи“. Шумът от вертикално изстрелването на ракети нямаше да остане незабелязан за китайските сонарчици. Ако пък тези китайски подводници се съпровождаха от надводни бойни кораби и противолодъчни хеликоптери, огнените струи на ракетите в мрачното нощно небе щяха да ги насочат към зоната, в която се укриваше „Чайен“.

Накратко казано, никой не се съмняваше, че задачата им е твърде опасна. Ако пък щастие не се окажеше на тяхна страна — направо смъртоносна.

Координаторът на огневите системи, застанал пред екрана на компютърната система CCS Mk-2, рапортува, че подготовката за изстрелване на ракетите е приключена. След като получи разрешението на командира, офицерът включи захранването на системите за изстрелване, докато капитанът с напрежение изчакваше момента на старта. Координатите на всички цели бяха проверени и съгласувани с местоположението на „Чайен“ чрез най-новите корекции, получени от системите TERCOM и DSMAC, при отчитане на разстоянията до реперната точка на остров Палауан. Полетът на ракетите нямаше да трае повече от два часа.

— Начало на процедура по изстрелване на TLAM-C и TLAM-D, от ракетни гнезда с номера 5 до 16 включително — заяви капитанът. Изминаха няколко секунди преди координаторът на стрелбата да постави ключа за изстрелване в гнездото и да натисне стартовия бутон. Сонарните оператори вече бяха готови да посрещнат оглушителния шум, придружаващ ракетите, устремили се с бясна скорост към мрачния небосвод.

Но Мак не се тревожеше за полета на ракетите. Много повече го измъчваше мисълта, че този шум ще издаде присъствието на „Чайен“ пред трите „Алфи“, които бродеха нейде наблизо в морската пустош. Опитният капитан бе убеден, че не след дълго ще трябва да се подготви за отблъскване на поредната вражеска атака.

Люкът над ракетния VLS-силос номер пет се отвори хидравлично и освободи междинното пространство, което винаги поемаше по-голямата порция от шума при детонацията на стартовия експлозив. Изпреварвайки нахлуването на водната маса, първата ракета TLAM-C моментално разкъса тънката пластмасова мембрана пред отвора на дулото — последната преграда пред морската вода.

TLAM-C много бързо се добра до повърхността, до която оставаха само 30 фута. Миг преди носът на ракетата да изскочи над водата, се задейства нейният двигател и за части от секундата силната топлина изпари последните капки вода по корпуса на ракетата. Ракетата много бързо се ускори до 5000 възела и изчезна отвъд хоризонта.

На борда на „Чайен“ автоматиката веднага напълни ракетно гнездо номер пет с вода, за да компенсира загубата в теглото, след което люкът плавно се затвори. Едва тогава компютърът, управляващ изстрелването, подаде сигнал, разрешаващ стартирането на ракетата от силос номер шест.

„Остават още единадесет“ — помисли си Мак. Винаги му бе допадал фактът, че на борда на една подводница всичко се извършва сравнително бавно. Дори и фантастичните 40 възела, които можеше да вдигне една „Алфа“, бяха нищожни в сравнение със скоростта на ракетите „Томахоук“.

Сега обаче му се струваше, че последователността на изстрелването на ракетите ще трае още цяла вечност, защото проклетите „Алфи“ се приближаваха... Най-сетне „Чайен“ приключи с

операциите в опасната перископна дълбочина и веднага се укри под втория повърхностен слой, намали скоростта, за да се опита да засече трите „Алфи“ (доста по шумни от „Чайен“), и подготви за стрелба всичките си торпедни апарати.

Трите китайски подводници от часове се движеха с максимална скорост. Когато най-после те намалиха ход, за да се послушат техните сонарни оператори, шумовете от изстрелването на американските „Томахоук“ вече бяха заглъхнали.

Но и на борда на „Чайен“ бяха изгубили следите на контактите, затова тя също намали скоростта си. Поради големите разстояния се долавяха слаби сигнали само чрез буксирната платформа. Но Мак не беше изненадан — той знаеше, че руските подводници клас „Алфа“ не са снабдени с буксирни платформи, затова не могат да засекаат от такава дистанция доста по-тихоходната „Чайен“.

Отново започваше играта на дебнене и налучкване, на изчакване и криене, за която американската подводница беше по-добре подготвена. Най-добре би било, ако „Алфите“ намалят скорост и се опитат отново да попаднат на следите на „Чайен“. Мак го очакваше, защото вече бе опознал тактическите прийоми на китайските командири. Не след дълго те щяха да се приближат максимално до „Чайен“, което обаче щеше да ги изложи на неминуемата контраатака с мощните торпеда Mk 48 ADCAP.

Трите „Алфи“ приближаваха опасната зона, в която попадаха в обсега на американските торпеда, като поддържаха дълбочина 50 фута, подредени в една редица, с междинно разстояние само 4000 ярда. Но Мак реши да не избързва. За тях бе подготвил смъртоносен комплект от шест торпеда Mk 48, така че можеше да изчака спокойно приближаването на преследвачите.

Когато дистанцията спадна на 25 000 ярда, от „Чайен“ изстреляха по едно торпедо от първи и втори торпеден апарат. Щом останаха, само 18 000 ярда, Мак заповяда да стрелят от трети и четвърти апарат, но този път торпедата не потеглиха с минимална, а със средна скорост. При 10 000 ярда американският екипаж изстреля още две торпеда от презаредените първи и втори апарат (кабелите към първата двойка торпеда отдавна бяха прекъснати, след като бе сигурно, че те са поели по верните следи). Последният чифт торпеда се устреми във водата с максимална скорост. Резултатът от тази комбинация осигуряваше

почти едновременно пристигане на всички торпеда, при пълно покриване на диапазоните, в които китайските подводници можеха евентуално да маневрират по дълбочина и по азимут.

От сонарното отделение съобщиха, че първите две торпеда са увеличили скоростта си, което бе сигурен признак, че техните сензори са уловили мишената. След няколко минути по кабелите долетяха сигнали, потвърждаващи, че три от останалите четири торпеда ще достигнат целите.

Екипажите на китайските „Алфи“ бяха смаяни, когато обичайната потискаща тишина в сонарните зали внезапно се замени с пронизителните, изнервящи импулси от сигналите, отразявани от корпусите на неумолимо напредващите торпеда. Не помогнаха нито отчаяните маневри в последните минути, нито резките смени на дълбочината и курса.

Врълхлитащите торпеда прекосиха топлия повърхностен слой и се спряха там, защото многобройните шумогенератори, изстреляни от китайските подводници, не успяха да ги заблудят. Хитроумната електроника в самонасочващите системи на усъвършенстваните торпеда от серията ADCAP позволяваше да се отсеиват смущенията, внасяни в акустичния спектър от шумогенераторите, без да се губят координатите на началните цели.

Всичко стана само за няколко минути. И трите „Алфи“ бяха пострадали сериозно и сега се опитваха отчаяно да се доберат до повърхността. Две от тях не успяха да изплуват, защото морската вода нахлу в машинните им отделения, турбините им блокираха и вследствие на това двигателите им излязоха от строя.

Двете смъртноранени „Алфи“ се устремиха с кърмата надолу към дъното, на дълбочина повече от 12 000 фута.

„Чайен“ се върна на перископна дълбочина, за да докладва в щаба за успешното изстрелване на ракетите „Томахок“ и за отблъскването на атаката на трите „Алфи“. Макар на екипажа да му се струваше, че е изтекла цяла вечност, всъщност всичко стана за по-малко от два часа. Ракетите още не бяха достигнали целите си, но преди няколко минути бяха получили коригирани данни за относителните координати чрез системата за съгласуване на корелациите DSMAC, така че сега, докато летяха над морските

простори към китайските военновъздушни бази, за насочването им се грижеше сателитната навигационна компютърна система GPS.

Екипажът на „Чайен“ трябваше да изчака потвърждението на операторите от специализираната служба BDA^[9], за да узнае резултатите от нападението. Понякога такива резултати се чакат доста дълго. Ако тропическите дъждове се проточеха с дни, пораженията по летищата на континента за дълго щяха да останат скрити за камерите на разузнавателните спътници. Така че не бе изключено командването на „Чайен“ да се запознае с ефекта от ракетния удар едва след 4 денонощия, когато приключеше третото патрулиране и подводницата отново се срещнеше със снабдителния кораб „Маккий“.

Радистите на „Чайен“ успяха да се свържат с щаба по сателитната система SSIXS и капитан Макей получи заповед да спусне подводницата под повърхностните слоеве и да я насочи към зоната за третото патрулно плаване, на североизток от плитчините и на югозапад от Субик Бей, където до 1992 г. имаше база за зареждане на американски подводници (с изключение на ядрените). Целта на това патрулиране бе да се провери дали китайски подводници няма да се опитат да попречат на пристигането на плаващия док „Аркоу“.

След последното си акостиране до кея в Йокосука и след прекосяването на западната част на Тихия океан, „Аркоу“ трябваше да се насочи на юг, западно от Филипинските острови, за да се срещне с „Маккий“. За целта плаващият док трябваше да мине през морето Сулу, по-далеч от вероятните зони за набези на китайските подводни лодки, които досега кръстосваха предимно около островите Спратли.

На борда на „Чайен“ понякога имаше и по-спокойни дни — моряците се събираха да побъбрят в каюткомпанията след приключване на дежурствата. Доста често темата на разговора се въртеше около отношенията между САЩ и Филипините. Тази островна държава също претендираше за владение над оспорваните острови Спратли и филипинското правителство не криеше одобрението си за подводната война, в която едно от главните действащи лица засега бе именно тяхната „Чайен“. Представители на филипинските ВМС вече бяха подписали секретно споразумение в щаба на CINCPACFLT в Макалапа, с което разрешаваха полетите на „Томахоук“ над остров Палауан. Всъщност този акт имаше предимно символично значение, тъй като ракетите лесно можеха да бъдат

препрограмирани да заобикалят въздушното пространство над този филипински остров. Но въпреки това бе разумно да се подсигурят всички мерки срещу нарушаването на филипинското въздушно пространство, за да не се наруши графикът на международните полети.

Някои от по-младшите офицери на „Чайен“ бяха готови да се обзаложат, че филипинците отново ще предложат военноморската база Субик Бей за ползване от американските подводници, поне докато трае войната с Китай, за да осигурят защита на търговския си флот. А пък Съединените щати можело да се съгласят, при това охотно, стига филипинците да не поискат прекалено висока цена. На което винаги се намираще някой да възрази, че щом ВМС на САЩ осигуряват защитата на бреговете около Субик Бей, не било редно да си плащат за тази закрила.

Мак слушаше с интерес разпалените спорове на младите офицери. Капитанът знаеше, че пристигането на „Аркоу“ в Субик Бей ще осигури на „Чайен“ много улеснения при извършването на ремонтите близо до зоните на патрулиране, което е от голямо значение за всяка атомна подводница, снабдена със сложна, супермодерна техника.

Мак се усмихна и сви рамене. „Явно ще се наложи да заплатим, ако не сега, то в близко бъдеще“ — каза си той. Всъщност какво значение имаха тези подробности? С или без помощта на „Аркоу“, с или без помощта на екипите на СЕАЛ, неговата „Чайен“ щеше да потегли натам, накъдето ѝ заповядат, за да изпълни всички заповеди.

---

[1] CCS Mk-2 (Command and Control System): Електронна система за изстрелване и насочване на ракети „Томахоук“ и „Харпун“ от борда на ядрените подводници от клас „Лос Анджелис“. — Б.пр. ↑

[2] CINCPACFLT: Главнокомандващ Тихоокеанския флот на САЩ. (Commander-In-Chief, U.S. Pacific Fleet) — Б.пр. ↑

[3] ASDS — Advanced SEAL Delivery System или технически средства за аварийно приемане на екипи от СЕАЛ (SEAL или „тюлените“) на борда на някоя от американските подводници. — Б.пр.

↑

[4] SOCOM (Special Operations COMmand) — Управление за специални операции към ВМС на САЩ. — Б.пр. ↑

[5] База на руските ВМС на вьетнамска земя. — Б.пр. ↑

[6] „Лудият Иван“ (Crazy Ivan) — Според ВМС на САЩ — един от любимите похвати на командирите на руските подводници: внезапно спиране и рязък завой за заблуждаване на преследвачите, при което се рискува да се наранят членовете на екипажа. — Б.пр. ↑

[7] PBXN-103: Много мощен експлозив. Бойните глави на торпедата от серията Mk 48 съдържат по 650 фунта от него. — Б.пр. ↑

[8] Su-27 (Су-27 или „Сухой“-27): Високоусъвършенстван руски изстребител. На въоръжение в Русия, Китай и други страни. — Б.пр. ↑

[9] BDA (Bomb Damage Assessment): Система за оценяване на поражения, причинени от подводни бомби. — Б.пр. ↑

ДЕВЕТА ГЛАВА

ЧЕТВЪРТТО ПАТРУЛИРАНЕ: ОТ РУСИЯ С ЛЮБОВ^[1]

Третото патрулиране беше по-кратко и премина спокойно — сонарите на „Чайен“ нито веднъж не регистрираха присъствие на неприятелски подводници.

„Няма нищо по-хубаво от това“ — мислеше си Мак. Сега офицерите му имаха време да отделят част от времето, свободно от дежурства, на своите дневници и документи. Но най-важното бе фактът, че едва сега младшите чинове намериха свободно време за тестове за проверка на квалификацията, особено важни при овладяване на боравенето със сложните технически подсистеми, с каквито изобилства всяка съвременна атомна подводница.

Преди да бъде допуснат до проверочните изпити, всеки моряк трябваше да завърши тренировъчните курсове — първо в някой от военноморските центрове на сушата, а след това да издържи практическите тестове по време на учебните плавания. Основните квалификации бяха обединени в три групи: инженерни профили, огневи системи и оперативни специалности. Картоните с тестовите и резултатите от всички изпити за всеки член на екипажа се съхраняваха от заместник-командира в стоманената каса в каюткомпанията.

Офицерският съвет, упълномощен да определя оценките за всеки член на екипажа, се състоеше по правило от старшите офицери, натоварени пряко с командването на „Чайен“. Пръв по ранг винаги бе командирът на подводницата, на когото бяха подчинени всички на борда. Следващите двама членове на съвета бяха офицерът за обучение на младшия състав и координаторът на огневите системи. Първият офицер бе пряко подчинен на заместник-командира — те двамата бяха задължени да проверяват квалификацията на всеки член на екипажа. Освен тях в съвета влизаха и няколко от по-опитните командири на

отделения, главният механик, старши-операторът от сонарното отделение, старши-радистът и навигаторът.

След като офицерският съвет уведоми за предложенията си заместник-командира и той докладваше на командира, последният бе длъжен да обяви решенията си пред целия екипаж. За Мак бе радостно събитие да поставя сребърните делфини по униформите на курсантите, издържали всички изпити, с което се потвърждаваше приемането им в редиците на подводния боен флот на САЩ.

Но не само курсантите очакваха с трепет решенията на офицерския съвет — пред него периодично се явяваха инженерите от машинното отделение и всички младши офицери (последните получаваха право да бъдат дежурни офицери в командната кабина едва след като издържат последните тестове за управление на ракетни подводници). Техническият персонал от реакторния отсек бе длъжен да премине през проверочните изпити за поддържане на сложните двигателни инсталации в бойни условия, като особено се наблягаше на мерките за антирадиационна защита. Тъй като сега се водеше война, не бе възможно да се спази стандартната процедура, изискваща всеки инженер, кандидатстващ за офицерско звание, да се яви пред изпитната комисия в NAVSEA 08 (Управлението за ядрени двигатели към ВМС на САЩ), намиращо се във Вашингтон, окръг Колумбия.

Отделно от тези изпити всеки командир на отделение самостоятелно проверяваше подготовката на подчинените си, преди да ги предложи за явяване пред офицерския съвет. Накрая се изчакваха и персоналните препоръки на заместник-командира и на навигатора (трети по ранг офицер на борда на подводницата).

Понякога се случваше офицерският съвет да обяви повишаването в звание на някои от младшите офицери. Командирът връчваше на избраниците така жадуваните златни делфини на петлиците — отличителен знак за старшите офицери от подводния флот. Според Мак след последните патрулни плавания всички членове на екипажа на „Чайен“ заслужаваха тази чест и той с радостна усмивка поздравяваше удостоените офицери.

Освен за задълженията си като председател на офицерския съвет и за попълване на бордовия дневник, Мак реши да използва временното затихване на бойните действия за тренировки на младшия офицерски състав — те трябваше да овладеят всички тънкости в

маневрирането на различни дълбочини. Никой не можеше да предскаже какво им готви съдбата по време на следващите плавания — винаги имаше риск да се натъкнат на някоя от досадните китайски подводници от клас „Кило“, които кръстосваха Южнокитайско море, затова капитанът реши да ограничи ученията само до симулиране на пробойни в главните баластни резервоари. Така „Чайен“ оставаше в бойна готовност, готова във всеки миг да посрещне неочаквани вражески атаки, без нивото на обучение на екипажа да пострада.

Мак не се притесняваше за нивото на знанията и професионалните умения на хората си. Бе уверен, че младежите вече са овладели, макар и засега предимно на теория, основните принципи на управление на съвременните подводници. Всички офицери от екипажа на „Чайен“ познаваха в детайли принципите и особеностите в експлоатацията на ядрените двигатели — специалният курс в школата за атомни двигатели в Орландо, Флорида, бе задължителен. Следваше стаж при реакторните прототипи в Уест Милтън, щата Ню Йорк или в Аркоу, Айдахо или в Уиндзър, Кънектикът. Този стаж отнемаше почти една година, занятията бяха много интензивни — на всеки курсант се налагаше да назубри дебелия ръководства по ядрена техника, които, подредени едно върху друго, образуваха куп с височина почти два метра. Но и това не беше краят — очакваше ги цикъл теоретични лекции по стратегиите на подводната война, специално подготвени за младшия офицерски състав, във Военноморската подводничарска школа в Гротън, щат Кънектикът.

И всичко това преди да се озоват за пръв път на борда на някоя подводница. А там ги очакваше ядрен реактор от друг тип, плюс куп ръководства за поддържане на реакторните механизми, инструкции за ракетните и сонарните системи и още двадесет бойни устава за всевъзможни ситуации, възникващи по време на война.

Така че Мак нямаше причини да се тревожи за подготовката на новобранците, макар че нито едно ръководство не можеше да замени бойния опит, натрупван с течение на тягостните месеци и години, прекарани в тесните кабинни дълбоко под повърхността на океана. Трябваше да усвоят до съвършенство всички процедури, да усещат всяко потръпване на подводницата, да се научат да я управляват дори насън, преди да им бъде гласувано доверие да поемат вахтите като помощници на дежурния офицер. Но най-важното бе да се научат да

мислят самостоятелно, за да съумеят да се справят с неочакваните ситуации, с които изобилства подводната война и за които в бойните устава нищо не се споменава.

Младшите офицери на борда на „Чайен“ не бяха единствените, които очакваха с нетърпение решенията на офицерския съвет — заместник-командирът на „Чайен“ трябваше да бъде повишен в ранг, макар още да не подозираше, че Мак е изпратил рапорт до командващия SUBGRU-7 към SUBRON^[2] преди да започне предишното патрулно плаване. Капитанът очакваше предложението му да бъде одобрено от щаба, защото в последната шифрограма от Йокосука се уточняваше, че командирът на Единадесета подводна ескадра е потеглил от базата Сан Диего, Калифорния, на борда на плаващия док „Аркоу“.

Радистът занесе съобщението първо на дежурния офицер, който веднага реши, че офицерският съвет този път ще бъде в разширен състав, с представители на щаба на Седма подводна група, плюс командирите на Единадесета подводна ескадра, на „Чайен“ и на „Маккий“. Но когато подводницата получи нареждане да изостави курса към по-безопасното пристанище на Бруней (където по план трябваше да се срещне с „Маккий“ и „Аркоу“) и да се пренасочи към Субик Бей, Мак се усъмни дали ще остане време за свикване на офицерския съвет.

Следващите радиограни от щаба донесоха тревожна вест: разузнавателната мрежа IUSS^[3] се добрала до сведения, че е възможно от Охотско море на юг (т.е. към Южнокитайско море) да са потеглили няколко руски атомни подводници клас „Акула“-II^[4]. Броят им не се уточняваше, но явно надвишаваше първоначалните прогнози на флотското разузнаване. Според сателитните снимки от кейовете край Владивосток липсвали три подводници, още една била изчезнала от базата в Петропавловск, но пък били засечени други седем подводници от същия клас „Акула“.

Но после в щаба получили допълнителни данни от други секретни източници: още три руски подводници изчезнали от кейовете край Колския полуостров в Баренцово море. Основните сили на разузнавателните служби към ВМС на САЩ били концентрирани в Тихия океан и така било пропуснато отплаването на тези три „Акули“ от руския Северен флот. Те били оборудвани за дълги преходи под

арктическият лед и преминали през Беринговия проток преди да бъдат засечени от американските сонари в Берингово море, след което се присъединили към „Акули“-те от руския тихоокеански флот в зоната източно от Курилските острови.

Затова щабът бе внесъл спешни корекции в заповедите си: за сигурно плаващият док „Аркоу“ се пренасочваше към Субик Бей. Иначе би се наложило този доста тромав плавателен съд да извърши дълъг преход до Бруней, ескортиран само от „Чайен“, което би го изложило на огромен риск, ако се появи цяло ято „Акули“.

За да се избегне повтарянето на опасния инцидент, когато китайската подводница „Кило“ внезапно нападна снабдителния кораб „Маккий“ и той бе спасен единствено поради навременното завръщане на „Чайен“ от първото патрулно плаване, на „Маккий“ бе наредено също да се прибере в пристанището на Субик Бей. Предвиждаше се „Чайен“ да пристигне на следващия ден след акостирането на „Маккий“.

Очевидно в руско-китайските отношения бе настъпила рязка промяна, реши капитан Макей след като прочете заповедите от щаба. Руският президент Геннадий Зюганов бе разрешил да се продават атомни подводници клас „Акула“-II на китайците. Това не предвещаваше нищо добро за американския боен флот. Но още потрвожен бе фактът, че тези продажби бяха осъществени толкова набързо — китайците сигурно не бяха успели да комплектуват боеспособни екипажи и Русия може би на драго сърце се бе съгласила да предостави свои „съветници“ и „военни наблюдатели“. Можеше да се окаже, че екипажите на „Акули“-те изцяло са съставени от „военни наблюдатели“.

Разбира се, отначало руският президент щеше да отрича всичко и дори да се закълне, че не е продал нито една подводница на Китай. Едва когато ЦРУ успееше да го изобличи, той щеше да се опита да разиграе козопетите си, като поиска нещо в отплата, за да отзове руските „военни наблюдатели“.

Но още бе много рано да се тревожи за това. Единственото, което можеше да стори, бе да следи за изпълнението на заповедите си и да изпълни задачата, която му бе възложена.

След няколко дни, когато „Чайен“ най-после се озова пред брега на Субик Бей, Мак остана поразен от запустелия вид на някогашната първокласна военноморска база. Всички сгради имаха плачевен вид, но особено тъжна бе гледката на мръсния плувен басейн, с куп нечистотии по дъното.

Ясно бе, че никой не се бе грижил за тази зона след като преди пет години ВМС на САЩ бяха принудени да изпълнят междуправителствения договор и да предадат базата на местните власти. Мак очакваше да завари подобна картина и на близкото военно летище, което някога се наричаше Куби Пойнт и беше база на военноморската авиация. Навремето там бе много оживено, защото през това летище пристигаха всички доставки от САЩ, а за летците бяха осигурени малки, но кокетни бунгала за преспиване след продължителните полети над океана.

Когато „Чайен“ заобиколи носа пред летището и се насочи към акостиралия „Аркоу“, предположенията на Мак се оправдаха. Гъста растителност бе обхванала в прегръдките си сградата на някогашния офицерски клуб, който бе любимо място за отдых на персонала на Куби Пойнт. Прилив на носталгия се надигна в гърдите му. Единствената утеха беше, че престоят на „Чайен“ ще е кратък, само две денонощия.

Тъй като „Маккий“ още не беше пристигнал, заместник-командирът нареди на екипажа да остане през почивните дни на борда — за да могат да отплават при сигнал за тревога. След като обходи близкия бряг, Мак се убеди, че това решение е правилно — по-добре бе моряците да не виждат опустошената гледка на базата, която някога бе любимо място за отдых на екипажите след всяко продължително патрулиране. Нямаше сграда, по която да не личаха следите на времето и на вандалските разрушения, причинени от местните жители.

Капитан Макей съобщи на главния механик и на офицера, отговарящ за мерките за безопасност на подводницата, че сега, когато на тяхно разположение е плаващият док „Аркоу“, трябва да се заемат с проверките на корпуса на „Чайен“. Неочакваното избухване на войната с Китай бе причина за отлагането на тези профилактични инспекции, които можеха да бъдат извършвани само в сух док. Без проверки щеше да е рисковано „Чайен“ да се потапя на по-голяма дълбочина.

Проверките на корпуса и нанасянето на данните от тях в сертификатите за механична изправност по време на война не е каприз на бюрократите, а изключително важна профилактична задача, защото здравината на корпуса гарантира опазването на живота на екипажа, който със седмици остава заключен в него — както се заключват документи в стоманен банков сейф.

Критериите на флотския инспекторат, отговорен за тези проверки, които започват още от времето на строежа на всяка нова подводница и не спират докато тя не бъде свалена от въоръжение, не пропускат нито една подробност, но в тях се набляга най-много на издръжливостта спрямо подводни експлозии, когато налягането рязко се повишава. Всеки командир е длъжен стриктно да ги спазва, ако иска да предпази екипажа си от експлозиите на противниковите торпеда и да върне подчинените си невредими на сушата.

Мак, разбира се, твърдо бе решен в никакъв случай да не допусне такава ситуация, но след последните сведения за насочването на седем „Акули“ към Южнокитайско море очакваше трудно, изпълнено с много опасности плаване. Екипажът също не хранеше безпочвени илюзии, затова се зае с проверките веднага щом „Чайен“ се озова в сухия док.

Забавянето на „Маккий“ означаваше, че на „Чайен“ ще ѝ остане само едно денонощие за презареждане с ракети „Томахоук“ и с торпеда Mk 48. „Аркоу“ не можеше да зарежда подводници с ракети, а само със стандартни боеприпаси, от каквито „Чайен“ не се нуждаеше нито сега, нито в обозримото бъдеще.

„Аркоу“, както и всички останали плаващи докове във флотата, формално нямаше командир — сухите докове не се считаха за стандартни кораби и нямаха USS-кодове^[5], затова се командваха от упълномощени офицери.

Докато разговаряше с упълномощения офицер, Мак узна, че той е получил нареждане да натовари в трюмовете на „Аркоу“ инженерно оборудване и да докара един батальон сапъори за ремонт на кея край летището в Куби Бей. Тази новина зарадва Мак, макар че не биваше да се надява в близко бъдеще „Чайен“ да получава спешни доставки по въздуха за подпомагане на бъдещите плавания. Освен това, засега бе утопия да се мисли за координирани действия по въздух и по вода в този район — дори кеят да се ремонтиреше, от това нямаше да има

голяма полза. След изоставянето на базата беше опустошена цялата инфраструктура, а всички технически съоръжения бяха разпределени по други военни летища, пръснати по четирите посоки на света.

Но Мак не се отчайваше. Сега се водеше истинска подводна война, по-точно Китай бе решил да я ограничи само до сражения с подводници. Все пак имаше и добри новини: „Аркоу“ бе довел попълнение за екипажа на „Чайен“. Засега подводницата не се нуждаеше от това, но винаги имаше опасност някое китайско торпедо да причини значителни загуби на жива сила. Наличието на ранени моряци на борда винаги е сериозна опасност за всяка подводница и неминуемо ограничава нейните оперативни възможности — много по-сериозно от всичките ограничения за максималната дълбочина на потапяне, определяни от комисията по мерките за корабна безопасност.

Освен това на палубата на „Аркоу“ бе монтиран огромен кран, чрез който можеше да се свалят и подменят тежките корабни винтове.

Много рано на следващата утрин „Маккий“ се появи в Субик Бей под прикритието на нощния мрак. Не се прилепи плътно към кея, а се доближи до „Аркоу“, който бе акостирал до пристана, водещ към сградата на някогашния щаб на ВМС за Югоизточна Азия. Мак знаеше, че командирът на „Маккий“ ще премести кораба си веднага след потеглянето на „Чайен“, за да се освободи котвената стоянка за друг кораб. Тези стоянки не бяха използвани от почти пет години и сега се налагаше всичко да се провери, особено кнехтовете по кея, защото се очакваше при продължаване на военните действия тук да акостират още кораби от ВМС на САЩ.

За този избор обаче имаше още една причина. Мак знаеше, че кеят е близо до тесния канал, водещ към пристана пред въздушната база в Куби Пойнт — толкова тесен, че нито една съвременна подводница не можеше да проникне през канала до вътрешния кей. Преди години, когато тази база се поддържаше от американските войски, тук често се прибираха за ремонти в сухия док всички американски подводници след поредното патрулиране сред моретата на Югоизточна Азия. Освен това близостта на военните складове улесняваше зареждането на подводниците.

Към обед „Маккий“ освободи връзките към „Аркоу“, за да се напълни с вода сухият док и да може „Чайен“ да се измести към борда на „Маккий“. Поради съображения за сигурност двамата капитани се споразумяха да не се натоварват ракети и торпеда на борда на „Чайен“, докато подводницата не напусне сухия док.

Най-после „Чайен“ зае необходимата за зареждането позиция. На борда останаха главният механик, координаторът на огневите системи и старшите офицери от всяко отделение, за да ръководят товаренето на боеприпасите и предпусковите подготовки на реактора. Но капитан Макей, придружен от заместник-командира, навигатора и офицерите по планиране на бойните операции, се качи на палубата на „Маккий“ — в каюткомпанията на снабдителния кораб вече ги очакваха командирът му, заедно с няколко от офицерите на „Маккий“.

На тази среща се появи едно ново лице — командващият Единадесета подводна ескадра, което за Мак бе сигурен признак, че предстоят сериозни промени, макар че никой освен командващия не знаеше със сигурност какво ще се случи. Както и да е, скоро всички присъстващи щяха да го узнаят.

След обичайните встъпителни думи командирът на „Маккий“ осведоми Мак и останалите офицери от „Чайен“, че „Маккий“ вече няма да изисква защита по въздуха от групата начело с „Индипендънс“ — от щаба на CINCPACFLT в Пърл Харбър пристигнало нареждане (съгласувано с Щаба на 7-ми флот в Йокосука) самолетносачът и целият му ескорт да се преместят западно от островите Спратли. Кое то автоматично означаваше, че ще се промени и маршрутът за следващото патрулиране на „Чайен“.

Досега на „Чайен“ бе заповядано да патрулира южно от тези острови, но всяка заповед подлежеше на корекции. Новите нареждания предвиждаха подводницата да поеме патрулирането в зона, отдалечена на север с 400 мили. За щастие там водите бяха дълбоки и добре познати на екипажа на „Чайен“. Но, продължи докладващият офицер, тъй като било много вероятно новопристигналите „Акули“ да се насочат към Параселските острови, не било изключено да се изисква намесата на „Чайен“, за да бъдат прекъснати връзките, осигуряващи зареждането на тези „Акули“ откъм север.

Тримата най-високопоставени офицери от „Чайен“: капитан Макей, заместник-командирът и навигаторът знаеха, че това сериозно

ще увеличи рисковете при патрулиранията на подводницата. Никой не можеше да предвиди всички усложнения, които биха възникнали поради присъствието на неутрални плавателни съдове, особено петролни танкери, край нефтените платформи на север от плитчината Маклесфийлд. Вероятно на „Чайен“ щеше да се наложи да маневрира извънредно предпазливо южно от плитчината, но никой не можеше да каже докога подводницата ще може да остане само в този участък.

След като привърши с обзора на бъдещите планове, докладващият офицер ги запозна с последните бюлетини на разузнаването, като наблегна на приноса на „Чайен“ при събирането на сведения за ходовете на противника. Най-важната новина се оказа изненадващото разкритие, че „Акули“-те не били комплектувани с недостатъчно опитните китайски екипажи, а изцяло с руски подводничари, които, естествено, бяха отлично запознати със своите атомни подводници. И тъй като дипломатическите протести на Вашингтон не бяха успели да променят решението на Москва, оставаше само намесата на „Чайен“ като последно, но най-ефективно „дипломатическо“ средство — ако успееш да потопят една или повече от „Акули“-те, руснаците най-накрая щяха да се убедят в провала си и да престанат да снабдяват Китай с подводници, с боеприпаси и с жива сила.

Тук Мак реши да се намеси и каза, че доставките на торпеда чрез „Маккий“ намаляват с всяко следващо зареждане. Че сега на „Чайен“ са отпуснати само 20 броя Mk 48 и макар той да разбира, че торпеда са необходими и за останалите подводници в района, това количество е крайно недостатъчно, ако срещу „Чайен“ се изпречат всичките седем „Акули“.

Офицерът от щаба на Седма подводна група веднага се съгласи с искането на капитан Макей, но каза, че доставката на още торпеда за „Чайен“ не зависи само от него. И добави, че той ще е извънредно радостен, ако „Чайен“ успее да потопи поне четири от седемте „Акули“. Ако Русия загубела четири от най-новите си ядрени подводници, не било изключено в най-скоро време дипломатическите усилия на Вашингтон да се увенчат с успех.

Мак едва успя да прикрие разочарованието си. Беше се надявал да получи подкрепата на командването. Нали снабдителните звена към Тихоокеанския флот на САЩ работеха с пълна пара? Възстановяването

на пристанищните съоръжения в Куби Пойнт щеше да реши повечето проблеми около снабдяването и командирите нямаше да се съревновават с всички сили, за да издействат повече боеприпаси. Макар че и това решение изглеждаше само като временно средство за решаване на проблемите.

Преди края на срещата заместник-командирът зададе въпрос относно радистите, владеещи руски език. Офицерът от щаба веднага обеща да изпрати двама души от контингента в Йокосука, за да помагат на радистите, ползващи китайски език, които вече бяха командирани на борда на „Чайен“ — те бяха пристигнали с плаващия док „Аркоу“. Но сега трябваше да бъдат запознати със суровите правила, с които бе наситено нелекото ежедневие в тесните каюти на атомните подводници.

Накрая настъпи най-важният миг в кариерата на заместник-командира на „Чайен“. Той вече се бе приготвил да придружи Мак и колегите си, за да се върнат на борда на „Чайен“, когато командващият на Седма подводна група неочаквано заяви, че е време да бъде повишен в звание.

Това надминаваше дори и най-оптимистичните очаквания на заместник-командира — той беше отлично подготвен офицер и притежаваше всички необходими квалификации, но вече се бе примирил с мисълта, че никога няма да се издигне до командир. Но процедурата бе проведена в съкратен вид, защото маневрите на „Чайен“ за потапяне вече бяха започнали, пък и на война времето не винаги стига за тържествени церемонии.

Очертаваше се този офицерски съвет да е по-кратък от обичайно приетото. Офицерът от щаба запозна останалите с мнението на командващия относно качествата на кандидата, след което бе прочетена препоръката на щаба да удостоят заместник-командира с квалификацията „годен за командир на подводница“. Никой не подозираше до каква степен последните успехи на „Чайен“, както и благоприятната оценка на нейния капитан, бяха помогнали за предсрочното удостояване на заместник-командира с новото звание.

Това обаче не означаваше, че заместник-командирът бе готов веднага да напусне екипажа на „Чайен“. Първо трябваше да се приключи с войната срещу китайците, после да го изпратят на първото

самостоятелно и пробно плаване — тези строги порядки във флотата никой не смееше да нарушава в мирно време.

„Чайен“ потегли под проливен дъжд. Атмосферните явления нямат голямо значение за атомните подводници — при лошо време се нарушава само видимостта при плаването на повърхността до точката за потапяне — и сега тя бе западно от Субик Бей. Навигаторът включи за кратко радара, за да провери за подводни плитчини, но командирът му заповяда да ограничи мощността на излъчване, за да не бъдат засечени от някоя китайска подводница. По-безопасно бе „Чайен“ да разчита само на пасивните системи за засичане на корабни радари. Мак се съобразяваше с факта, че сега в изоставената база в Субик Бей рядко пристигаха кораби и подводници.

По време на обяда, докато офицерите привършваха с храненето, Мак каза:

— Отново ни очаква трудно плаване. Руските „Акули“ са побезшумни от другите подводници в китайския флот, затова ще се наложи да сменим тактическите прийоми, които използвахме за атаките досега. Най-важното е да се научим как да ги принуждаваме да разкриват местоположението си. Не е изключено в следващите часове да попаднем на някоя „Акула“.

За съжаление думите му се потвърдиха, и то по-скоро, отколкото той очакваше. От сонарното отделение съобщиха за слаби сигнали от север, с тоналност, характерна за руските „Акули“. Командирът веднага напусна каюткомпанията и зае мястото си в командната кабина. От сектора за анализ на целите докладваха, че неприятелската подводница е засечена на разстояние 75 000 ярда и Мак незабавно нареди на дежурния офицер да заредят торпедните апарати.

Но все още нямаше никакви признаци за присъствието на останалите руски подводници. Апаратурата успя да долови някакви много неясни и слаби тонове, смътно напомнящи за спектъра на „Акули“-те, които се разпознаваха главно по особените шумове на парогенераторните им турбини.

Капитанът потърси по акустичния телефон дежурния от торпедното отделение:

— Пригответе за стрелба торпедни апарати номер едно и две, отворете външните торпедни люкове.

На борда на „Чайен“ винаги се спазваше строго принципът да се подготвят торпедните апарати колкото е възможно по-рано, та неизбежните шумове да не бъдат записани от вражеските сонари. Тази предпазна мярка беше особено навременна, когато отнякъде се приближаваше една от тихоходните „Акули“.

Но с това проблемите на капитана на „Чайен“ не се изчерпваха — руските „Акули“ притежаваха по-особени буксирни платформи, за чиито акустични възможности американското разузнаване не разполагаше с достатъчно данни. Затова Мак бе принуден да действа единствено според собствените си предположения. Капитанът реши да не рискува напразно и прие, че по чувствителност руските буксирни платформи не отстъпват на американската ТВ-16, дори и на ВQQ-5А (първия модел дигитален сонар, приет на въоръжение в американските ядрени подводници).

По нискошумния акустичен телефон веднага долетя потвърждението на командирската заповед:

— Да се приготвят за стрелба торпедни апарати номер едно и две, да се отворят външните торпедни люкове. Торпедно отделение, огневи пулт, заповедта е приета, сър.

Дежурният офицер уведоми командира за пълната бойна готовност на кораба:

— Капитане, готови сме за стрелба с торпедни апарати номер едно и две.

— Много добре. Изчакайте моята заповед — отговори Мак.

Досега „Чайен“ неведнъж се бе сблъсквала с неприятелски подводници и често се случваше така, като че ли самата съдба бдеше над нея. Но този път всичко се оказа по-различно.

Руската „Акула“ се промъкваше на запад, поради което нейната буксирна платформа попадна в по-благоприятна позиция спрямо тази на „Чайен“ — американските сонари работеха най-добре, когато подводницата не се движеше само по права линия. Капитан Макей постепенно скъсяваше дистанцията, решен да посрещне противника с подготвено решение за стрелба преди „Акула“-та да стигне до плитчините, където можеше да се укрие в акустична сянка. Мак знаеше, че не е изключено някъде наблизо да се спотайват и други

„Акули“, но сонарната апаратура още не сигнализираше за присъствието им. Засега те оставаха безмълвни, добре укрити, като „черни дупки“ в океана.

„Акула“-та продължаваше с опитите да се освободи от преследвача си. Засега я следяха само сонарите на „Чайен“ — все още нямаше контакт чрез сферичната антена и чрез стандартните сензори. Но и това бе достатъчно за ориентацията на навигаторите.

Сигналите от хидролокаторите към буксирната платформа ТВ-23 се визуализираха на трите екрана към бордовия компютър BSY-1 едновременно с измененията в курса на „Чайен“, което много облекчаваше решенията на координатора на стрелбата. Най-сетне той уточни оценката си с оператора на BSY-1 след анализа чрез системата за прогнозиране на траекториите ТМА и незабавно докладва на капитана.

— Готови за стрелба по Мастър-74 — заповяда Мак.

Офицерът пред огневия пулт съобщи, че курсът на мишената е 270, скоростта осем възела, а дистанцията — 22 500 ярда.

— Сонар, тук кабина, готови! — нареди Мак.

— Кабина, тук сонар. Готови сме.

— Проверете сонарния азимут и стреляйте с торпедни апарати номер едно и две.

— Слушам, сър, да проверим сонарния азимут и да стреляме с торпедни апарати номер едно и две.

След кратка пауза координаторът на стрелбата съобщи:

— Торпедни апарати едно и две задействани, сър.

— Кабина, тук сонар, торпедата от апарати номер едно и две се движат нормално, по права линия — рапортува старши-операторът от сонарната зала веднага след като двете торпеда изпълниха задължителните маневри за опъване на насочващите кабели и с бавна скорост поеха по дългия си маршрут.

— Сонар, тук кабина, рапортът приет — обади се капитанът. Преди няколко часа, по време на обяда, той бе споменал пред офицерите, че в сраженията с руските „Акули“ ще се наложи да прибегнат до някои неизползвани досега хитрости. — Искам да се промени ориентацията на торпедни апарати: номер едно на 30° наляво, номер две на 30° надясно.

Операторите веднага схванаха намерението на капитана и се спогледаха одобрително. Когато торпедата се приближаха до мишената достатъчно, за да се задействат техните сонари, те щяха да променят посоката си и да се насочат към целта от две различни посоки — така противникът щеше да бъде заблуден, че срещу него има две американски подводници, едната нападаща от запад, а другата — от изток, макар че всъщност „Чайен“ напредваше от юг.

— Колко минути ще са необходими за преориентиране на апаратите? — попита Мак.

— Тридесет и две минути и четиридесет и пет секунди, сър — стегнато докладва координаторът на стрелбата.

Торпедата се насочиха към целта, но според плана на координатора едното леко изостана назад, за да се увеличат шансовете за попадение.

— Време за достигане на целта? — обърна се Мак към офицера пред огневия пулт.

— Девет минути, сър.

Но тази прогноза се оказа неточна — само след пет минути координаторът обяви:

— Торпедо номер две се насочва пряко към целта. — И малко покъсно добави: — Торпедо номер едно застига целта... но това не е Мастър-74.

Това можеше да означава само едно: всяко от двете торпеда е попаднало на следите на различна „Акула“ — първоначално фиксираната цел плюс още една, появила се изневиделица. Но на Мак не му остана време да се зарадва на неочаквания подарък от съдбата.

— Прережете кабелите, затворете външните торпедни люкове и презаредете торпедни апарати номер едно и две — заповяда той.

След по-малко от минута старши-операторът от сонарния пулт внезапно се обади:

— Кабина, тук сонар, засякохме две торпеда във водата! С азимутите три-пет-нула и нула-едно-нула.

Мак се усмихна, когато научи данните. Явно руският командир бе решил да рискува с аварийна стрелба, ръководен единствено от азимутите на двете американски торпеда. Хитростта бе успяла, защото руските торпеда не се насочваха към „Чайен“.

— Кабина, тук сонар. Гнездото на стършелите е празно. — От сферичната антена постъпиха сигнали за нови шест контакта освен вече фиксирания контакт Мастър-74, което свидетелствуваше, че двете „Акули“ маневрират трескаво. Но те сгрещиха посоките, като поеха и двете на юг, за да избегнат връхлитащите от изток и от запад американски торпеда Mk 48. Данните за ъгловото отместване, получавани от сферичната антена, доказваха, че руските подводници се спускат към дълбочината, на която се намираще „Чайен“.

— Пълен напред! Никаква кавитация! Дълбочина хиляда фута! — веднага заповяда Мак.

„Чайен“ вече плуваше дълбоко под втория изотермален слой, затова много бързо достигна максимална скорост, обърна курса на изток и се спусна на хиляда фута. Ако руснаците бяха успели да я засекаат, навярно сега я считаха за подводница камикадзе, също като китайската при предишното сражение, защото азимутът на „Чайен“ беше нулев спрямо първата „Акула“. Но Мак не вярваше руските сонари да успеят да уловят „Чайен“, въпреки че тя се устреми с максимална скорост към дъното. Дистанцията бе прекалено голяма, а двете „Акули“ напредваха доста бързо в посоки, където нямаше да открият нищо — доказателство за това предположение беше непрекъснатото затихване на сигналите както от буксирната платформа ТВ-16, така и от дигиталния сонар ВQQ-5А.

— Кабина, тук сонар! Две експлозии, азимути три-пет-девет и нула-нула-две, но е трудно да се прецени дистанцията, някъде между 18 000 и 20 000 ярда.

Мак грабна акустичния телефон от ръката на дежурния офицер и заговори въодушевено. Знаеше, че сега го чува всеки член на екипажа.

— Говори капитанът. Господа, „Чайен“ спечели още една победа! Отлично свършена работа, момчета! Да, пред нас има още няколко руски подводници, но и тях не ги очаква нищо добро! — Обърна се към дежурния офицер и добави: — Идете долу, за да стиснете ръцете на всички от торпедното отделение, но не забравяйте, че не съм отменил бойната тревога.

Загриженият командир отново се намръщи — успокоението на екипажа му нямаше да трае дълго, защото останалите „Акули“ неуморно напредваха на юг.

— Кабина, тук сонар. Уловихме много контакти от подводни телефони^[6], с азимут от 355 до 005. — Вероятно останалите „Акули“ бяха забавили ход и сега оживено споделяха оценки за станалото. Тези неочаквано постъпили сигнали много облекчаваха изчисляването на разстоянията от „Чайен“ до оставащите пет руски „Акули“ с помощта на бордовия компютър BSY-1.

Капитан Макей нареди да приберат буксирната платформа — при толкова скъсена дистанция вече нямаха нужда от нея.

След като потвърдиха заповедта му, той се съсредоточи единствено върху преследването на останалите „Акули“.

— Торпедно отделение, огневи пулт, подгответе торпедни апарати номер три и четири. Отворете външните торпедни люкове.

— Слушам, сър, да се подготвят торпедни апарати номер три и четири. Да се отворят външните торпедни люкове.

Дори и сега, макар и все още разгорещени от последния си успех, офицерите и моряците бяха съсредоточени и рапортуваха отривисто, като истински професионалисти.

Щом от торпедното докладваха, че са подготвили апаратите, дежурният офицер съобщи на капитана:

— Сър, торпедни апарати номер три и четири са готови, външните торпедни люкове са отворени.

— Отлично! — похвали ги Мак.

Засега бяха регистрирани отчетливо само две от петте „Акули“, но сонарите на „Чайен“ непрекъснато разширяваха диапазона на засичане. Мак изчака операторът на компютъра и координаторът да приключат с избора на траектории за атака срещу новите две цели (Мастър-76 и Мастер-80) и изкомандва:

— Готови за стрелба, по Мастер-76 от апарат номер три и по Мастер-80 от апарат номер четири!

Както и преди, координаторът отчете от екрана на компютъра скоростта, курса и дистанцията до двете мишени.

— Кабина, тук сонар. Готови!

— Сонар, тук кабина, готови сме!

— Проверете сонарния азимут и стреляйте с апарати три и четири.

— Слушам, сър, да проверим сонарния азимут и да стреляме с апарати три и четири.

— Апарати три и четири задействани.

— Кабина, тук сонар. Торпедата от апарати три и четири се движат нормално, по права линия — докладва старши-операторът от сонарното отделение след като двете торпеда се справиха с маневрите.

За разлика от предишните торпеда, изстреляни от „Чайен“ по първите две „Алфи“, втората двойка потегли с по-ниска скорост. След като уловяха целите си, те щяха да ускорят ход, да се издигнат и щом прекосяха междинния слой, да фиксират целите и да се втурнат напред с максимална скорост.

— Сонар, тук кабина, прието — веднага реагира командирът. — Време за достигане?

— Четиринадесет минути и петнадесет секунди, сър — отговори офицерът пред пулта.

От дългата си практика Мак знаеше колко безкрайни са минутите, когато с вълнение чакаш торпедата да достигнат целта. Помъчителни бяха само миговете, когато се опитваш да избегнеш вражески торпеда.

— И двете цели са застигнати, сър.

— Кабина, тук сонар. Мастър-76 и Мастър-80 увеличиха скоростта си. Засичаме силна кавитация.

От сонарната зала докладваха, че двете „Акули“ са изхвърлили шумогенератори. Мак нареди да коригират насочването на торпедата. Но за тази цел „Чайен“ трябваше да се обърне ляво на борд на 90°, за да се различава азимутът на предната „Акула“ от азимутите на статичните шумогенератори.

Веднага след промяната на курса сонарите уловиха още три „Акули“. Те се движеха на северозапад спрямо първите две, вероятно към Параселските острови.

Обсегът за засичане на азимутите се подобри и координаторът съобщи, че първите две торпеда са прехванали мишените си.

— Прережете кабелите, затворете външните торпедни люкове и презаредете торпедни апарати номер три и четири — разпореди се капитанът. — Пригответе за стрелба апарати номер едно и две, да се отворят външните торпедни люкове.

Мак не очакваше да се наложи да използва тези два апарата, но винаги съществуваше опасност от непредвидими усложнения, затова той предпочиташе да посреща враговете си добре подготвен, дори и да

няма заплаха, вместо да бъде изненадан и после да съжалява за пропуските си.

— Кабина, тук сонар. Четири торпеда във водата, с азимути 358, 359, 006 и 008. И двете „Акули“ са открили огън по нас.

— Проверете сонарните азимути и стреляйте по Мастър-76 и Мастър-80 веднага щом бъдат готови апарати едно и две!

Мак знаеше, че е настъпил моментът „Чайен“ да атакува с всички средства, а също и да се погрижи за контрамерките. Веднага след рапорта на координатора за задействането на торпедни апарати едно и две командирът заповяда да се пристъпи към тяхното презареждане. Това означаваше да се прережат веднага насочващите кабели, но в близък бой торпедата можеха да се справят и без тях.

— Поддържайте курса. Пълен напред. Никаква кавитация! Спускане на хиляда фута. — След потвърждението на тези заповеди той добави: — Подгответе се за подводни мини.

„Акули“-те напредваха устремно. Мак разчиташе да се укрие от техните сонари с помощта на контрамерките, та „Чайен“ да има шанс да се измъкне безнаказано, но планът му не предвиждаше позорно бягство. Той бе решил да преследва „Акули“-те докрай.

„Чайен“ бе достигнала максимална скорост, с курс 275, на дълбочина хиляда фута, когато руските торпеда навлязоха в глухата зона по следите на американските шумогенератори. В сонарното вече не чуваха звуците от последните две американски торпеда, защото те бяха превключили в режим на самонасочване.

— Кабина, тук сонар. Две експлозии — започна старши-операторът, но внезапно млъкна. — Още две експлозии, всичките откъм север. И трите сонарни екрана мигат, капитане.

Но той не успя да съобщи на командира за дистанциите до четирите експлозии. Водата бе наситена с прекалено много реверберации, преки и отразени от дъното. Все пак с голяма доза вероятност можеше да се твърди, че всички торпеда са изпълнили задачите си.

След по-малко от минута предположенията на старши-оператора се потвърдиха. Четирите експлозии бяха последвани от ясно различимите звуци от приток на водни струи под натиска на гигантското налягане на водата в океана в корпусите на руските

подводници. И четирите „Акули“ намериха гибелта си във водите на Южнокитайско море.

„Четири от всичко седем... — замисли се Мак. — Да, в щаба ще бъдат безкрайно доволни. Но не и аз!“ „Чайен“ трябваше да се опита да застигне оставащи три „Акули“, преди да се укрият в териториалните води около Параселските острови.

Първо трябваше да се провери дали тези „Акули“ нямат скрити подкрепления. Мак заповяда да издигнат подводницата над долния изотермален слой, да изчистят глухата зона откъм щирборда и сонарите да проверят всичко наоколо. Операторите откриха само три оцелели „Акули“, поддържащи курс към Параселските острови.

Доволен от това разкритие, Мак нареди „Чайен“ отново да се спусне под слоя. Искаше да се възползва от възможността да се подготвят всички торпедни апарати, докато неприятелските подводници напредваха към плитките води около островите. По негова команда екипажът отново разгърна буксирната платформа ТВ-16, макар и само временно, докато „Чайен“ не навлезе в плитките води.

Американската подводница продължаваше към Параселските острови на дълбочина 700 фута, под изотермалния слой, като през това време екипажът трескаво подготвяше за бой всички торпедни апарати и всички средства за отбрана.

Мак събра за малко офицерите, за да им изясни подробностите около приключилата схватка. Всички се бяха справили безупречно и командирът почти нямаше за какво да ги упрекне, с едно-единствено изключение.

Още преди началото на сражението бе станало ясно, че главнокомандващият китайския военен флот е взел драстични мерки и е готов на всичко, за да потопи „Чайен“. Но Мак и хората му вече бяха попадали в такава ситуация и бяха обмислили всички възможни начини за противодействие. Мак можеше да разбере причините за подобно озлобение от страна на китайците, но... от руснаците? Та нали те не воюваха със Съединените щати? Следователно нямаха причини да жертват с лека ръка хората си. Но ето че го бяха направили...

Подобно на китайската подводница „Хан“-402 в началото на войната, тези „Акули“ напредваха към „Чайен“, без да се опитват да побегнат встрани или назад, макар че торпедата Мк 48 неумолимо

приближаваха целите си. Това вече бе парадокс, лишен от всякакъв смисъл. Недопустим, ако на борда на всяка от тези „Акули“ имаше руски екипаж. Освен това Русия официално не беше въввлечена във войната.

Офицерите оживено коментираха тази загадка, но нито едно от предположенията им не успя да потисне съмненията, измъчващи капитана. Накрая той реши засега да не се занимава с този проблем — щеше да се заеме отново с него, когато започнеше подводна схватка с някоя „Акула“.

Когато наближи часът за навлизането на „Чайен“ в плитките води, от сонарната зала съобщиха за многобройни контакти с търговски кораби, както и за изгубването на контактите с трите „Акули“. Мак не се изненада — „Чайен“ все още се намираше южно от плитчините и той нямаше причини да се безпокои за сондажната платформа.

Морската биосфера често затруднява работата на сонарите, което в тази ситуация облагодетелствуваше руснаците. Всички командири на подводници прилагат отдавна известния трик — да се крият под кила на някой търговски кораб, но Мак отказа да се възползва от този шанс. Вместо това той заповяда на хидроакустиците да проверят внимателно тоновете, засичани от търговския кораб и от биосферата в района. Ако бъдеха регистрирани необичайно силни смущения, това би било признак, че сред обилната биосфера в района се промъква неприятелска подводница.

Търсенето погълна много време, но усилията на сонарните оператори се оказаха възнаградени — накрая беше регистриран контакт с една „Акула“ при навлизането ѝ в плитките води, а след малко още два контакта. Наложиха се буксирната платформа зад кърмата на „Чайен“ да бъде прибрана отчасти, за да не се повреди в плитчините — Мак не искаше да рискува скъпото хидроакустично съоръжение. Командирът знаеше, че платформата ще му е много необходима при следващите патрулирания, особено ако не открие резервна платформа за смяна нито в трюмовете на „Аркоу“, нито на палубата на „Маккий“.

Мак нареди буксирната платформа ТВ-16 да се скъси, докато „Чайен“ провери участъка на дълбочина 100 клафтера над плитчината на юг от рифа Момбай, недалеч от Параселските острови. Никой не можеше да предвиди още колко трите „Акули“ ще останат в този

участък, затова „Чайен“ бе длъжна да атакува врага, без да му позволи да се измъкне от капана въпреки отчаяните опити за маневриране.

Огневите системи бяха приведени в пълна бойна готовност когато дистанцията до първата „Акула“ стана само 15 000 ярда. В същия миг от сонарното отделение съобщиха за неясни шумове от две подводници, изплували на повърхността, с азимути 345 и 350. Двата торпедни апарати на „Чайен“ бяха напълно готови за стрелба.

— Аварийно изстрелване, от торпедни апарати номера едно и две, азимути три-четири-пет и три-пет-нула! — заповяда Мак. Нямаше представа какви кодови номера са определени за тези две мишени, но сега това нямаше значение. Първо трябваше да изстрелят торпедата — после щеше да се заеме с класифицирането на целите.

Както почти винаги се случва при аварийна стрелба от упор или „снepsот“, торпедата Mk 48 трябваше сами да се справят с всички задачи — сами да открият и да проследят целите, за да ги изпратят на дъното, но Мак бе сигурен, че хитроумната им електроника и този път няма да го подведе. В случая задачата на торпедата напомняше на учебна задача за потопяване на надводни бойни кораби. Руските подводници щяха да ускорят ход веднага след изплуването си, но това щеше да увеличи кавитацията на водата около корпусите им и техните сонари нямаше да успеят да засекат американските торпеда, промъкващи се откъм глухите зони зад кърмата на всяка от двете „Акули“.

Нито един боен план не може да предвиди всички случайности, които могат да се окажат решаващи, когато пред теб се изпречи неприятелят. Никой не може да измисли безпогрешен план, приложим за всяко сражение. Ако единствената задача в подобен план е да откриеш и да унищожис неприятеля, не е изключено да изгубиш схватката, въпреки че си имал други, много по-добри шансове за успех.

Мак се оказа прав. Двете торпеда, препрограмирани за атака в плитки води, бързо застигнаха „Акули“-те и детонираха под кила на всяка от двете руски подводни лодки. Мощните експлозии разкъсаха баластните резервоари на подводниците. След четвърт час обезобразените корпуси на „Акули“-те се устремиха към дъното, осеяно с коралови рифове.

— Кабина, тук сонар. Засякохме експлозии от посоките, по които бяха изстреляни нашите торпеда. Звучите напомнят на шумовете при падането и трошенето на стъклени топки от коледна елха.

Останалата „Акула“ продължаваше да кръжи наоколо, с надеждата да спаси поне част от екипажа на улучените подводници. Но Мак реши повече да не се намесва. Не бе длъжен да се грижи за оцелелите руски моряци. От него се искаше само да извади руските подводници от строя, за да не могат повече да бъдат използвани в тази война, в която очевидно никой не се стараеше да спазва правилата на играта.

„Чайен“ се издигна на перископна дълбочина, за да провери дали третата „Акула“ е изчезнала отвъд хоризонта. Мак до последната минута не вярваше, че противникът така лесно ще побегне от полесражението. Искаше му се тази вечер да покани екипажа в каюткомпанията на специална видеопроекция — да им покаже заснетите кадри с руските подводничари, които панически напускат своя кораб и презглава се гмуркат сред вълните.

При тази мисъл капитанът се усмихна, тръсна глава и заповяда „Чайен“ да се потопи на значителна дълбочина. От радиозалата включиха запис на „Звукът на музиката“ — една от любимите песни на капитана. Мак отново се усмихна. Трябваше да изберат някоя по-подходяща песен, например „От Русия с любов“.

---

[1] Алюзия с романа на Ян Флеминг за приключенията на агент 007 (Джеймс Бонд) в Русия. — Б.пр. ↑

[2] SUBGRU (SUBmarine GRoUp): Група подводници. SUBRON (SUBmarine squadRON): Ескадра подводници. — Б.пр. ↑

[3] IUSS (Integrated Undersea Surveillance System): Интегрирана система за подводно разузнаване — комбинация от SOSUS (SOund Surveillance System = система за акустично следене) и SURTASS (SURface Towed Array Surveillance System = система за откриване на плавателни съдове на повърхността). — Б.пр. ↑

[4] „Акула“: Най-новата и най-мощната руска щурмова ядрена подводница. Известни са два варианта: „Акула“-I и „Акула“-II. Максимална скорост: 35 възела (под вода). Дължина: 116 м. Водоизместимост: приблизително 10 000 т (под вода). Основно

въоръжение: четири торпедни тръби 65 см и четири торпедни тръби 53 см. — Б.пр. ↑

[5] USS — United States Ship, кораб от флотата на САЩ. — Б.пр.

↑

[6] Устройство, което позволява две подводници да се свържат с речев канал, когато и двете са под водата и се намират относително близко. Освен това подводниците под водата могат да разговарят и с бойни кораби на повърхността на океана, плаващи недалеч от подводницата. — Б.пр. ↑

ДЕСЕТА ГЛАВА

ОСВОБОЖДАВАНЕТО НА „БЕНТИК АДВЕНЧЪР“

Новите заповеди, получени чрез плуващата антена, изненадаха Мак, който все още размишляваше за странното появяване на супермодерните „Акули“ на въоръжение в китайския подводен флот и се питаше колко ли още изненади го очакват до края на тази война.

Но последните заповеди го изненадаха още повече.

Мак нареди офицерите да се съберат в каюткомпанията точно в 01:30, след което отново се зачете в заповедите. Можеше да събере офицерите веднага, но искаше преди това да обмисли добре всички подробности за новите задачи.

След тридесет минути капитанът зае мястото си в каюткомпанията начело на дългата маса и заговори делово, без излишни поздравии и предисловия:

— Господа, както може би се досещате, събрах ви, защото получихме нови заповеди от щаба. — Той кимна към разпечатката върху масата. — Сигурен съм, че всички си спомняте за проучвателния кораб, изпратен от „Юнайтид Фюълс Корпорейшън“ да сондира петролните залежи около островите Спратли. Този кораб, „Бентик Адвенчър“, бе пленен от китайците в края на юли. Тъкмо този враждебен акт беше използван като повод за обявяване на войната, в която сега сме въввлечени.

Офицерите го изгледаха учудено. Те прекрасно знаеха, че командирът няма да ги занимава с въпроси, които нямат връзка с предстоящото плаване.

— Оттогава — продължи Мак — китайците използваха този американски кораб, за да продължат петролните сондажи край островите Спратли. — Командирът замълча за малко и огледа лицата на офицерите. — Причината, поради която употребих думата „използваха“, е фактът, че миналата нощ, в 23:00, екип от СЕАЛ е

излетял с хеликоптер от палубата на самолетоносача „Индипендънс“, след което е превзел нашия кораб „Бентик Адвенчър“. Това между другото означава още, че нашите съмнения за ефективността на ASDS-средствата за спешни десанти на специалните части на борда на пленени кораби са били неоправдани. И така, сега на китайците им предстои да преглътнат горчивия хап, че „Бентик Адвенчър“ отново ще плава под американски флаг.

Мак отново млъкна и се усмихна при мисълта за реакцията на китайското командване. Но бързо се стегна и продължи:

— Разбира се, китайците много скоро ще узнаят за поражението си. Сега „Бентик Адвенчър“ се отдалечава от островите Спратли, ескортиран от двата крайцера клас „Тикъндерога“ — „Гетисбърг“ и „Принстън“. Задачата ни е да се присъединим към конвоя веднага след като нашите кораби напуснат плитките води около островите Спратли. Вече възложих на навигатора да подготви най-безопасния маршрут за прехода ни до мястото на срещата, за да се присъединим колкото е възможно по-скоро към трите кораба.

Офицерите зададоха няколко уточняващи въпроса, след което командирът ги освободи и отиде в командната кабина, за да помогне на навигатора в съставянето на графика до мястото на срещата.

На неколкостотин мили от „Чайен“ екипът от СЕАЛ оборудваше новата си база. Специалните части бяха направили десант на островите Спратли само преди десетина часа. Задачите им през първите няколко дни се ограничаваха главно до подготовката за извеждането на „Бентик Адвенчър“ от опасната зона. Но едновременно с това воините от СЕАЛ трябваше да монтират ракетите земя-въздух „Стингър“^[1], за да отблъснат атаките на китайската авиация.

Обаче тези ракети, както много добре знаеха всички от СЕАЛ, бяха повече за повдигане на духа на бойците, отколкото за реална защита. Реалната защита на „Бентик Адвенчър“ бяха двата крайцера „Гетисбърг“ (GG-59) и „Принстън“ (GG-64) — едни от най-добре оборудваните бойни кораби в американската флота, включително и със системата „ЕГИДА“ за ранно електронно засичане на летящи обекти.

Системата „ЕГИДА“ беше създадена за предпазване на американските самолетоносачи от масирани атаки на руски самолети и

ракети. Освен с нея двата крайцера разполагаха и с най-новите технически постижения за борба с подводници. Те отплуваха от Пърл Харбър, за да се присъединят към флотилията начело с „Индипендънс“, и го съпровождаха, когато се получи заповедта да помогнат на екипа на СЕАЛ в освобождаването на „Бентик Адвенчър“.

Командирите на двата крайцера щяха да си отдъхнат едва когато достигнат по-дълбоките води извън акваторията около архипелага Спратли. Там трябваше да ги очаква „Чайен“, за да поеме защитата срещу вражески подводници. На палубата на всеки от двата крайцера бяха базирани по два хеликоптера „Сийхоук“, готови веднага да атакуват всяка китайска подводница, която се опита да нападне ескадрата, макар техните възможности да бяха несравнимо по-скромни от тези на „Чайен“.

— Колко ни остава до срещата край островите Спратли? — попита Мак.

Навигаторът хвърли бегъл поглед върху оперативната карта. „Чайен“ напредваше на дълбочина 400 фута, с 26 възела, приближавайки островите откъм север, т.е. откъм посоката, в която се намираха Параселските острови.

— Седем часа — отговори навигаторът.

— Издигнете подводницата до перископна дълбочина веднага когато се убедите, че наоколо няма противникови кораби — нареди капитанът. — Искам да изпратя съобщение до „Гетисбърг“ за момента на срещата.

След като излъчи това съобщение до ескортиращия крайцер чрез комуникационната мачта и SSISX-канала, „Чайен“ продължи на перископна дълбочина. От няколко часа зад кърмата се влачеше буксирната платформа ТВ-23, но досега не бяха засечени сонарни контакти освен шум, причинен от биосферата, с която изобилстваше Южнокитайско море.

Щом „Чайен“ се срещнеше с ескорта, капитан Макей щеше да бъде упълномощен да поеме цялостната противолодъчна защита на ескорта. В центъра на групата щеше да е „Бентик Адвенчър“, а „Гетисбърг“ и „Принстън“ щяха да го охраняват откъм левия и съответно откъм десния борд. За да се защити тилът на групата, двата

крайцера щяха да използват буксирните си платформи SQR-19^[2], а хеликоптерите SH-60B щяха да патрулират непрекъснато, чак до радарния хоризонт, за да осигурят 360-градусова буферна зона около освободения плавателен съд. „Чайен“ щеше да плава безшумно начело на групата.

Времето течеше бързо. След пет часа и половина старши-операторът от сонарното отделение на „Чайен“ уведоми капитана, че са засекли двата крайцера в южна посока, и Мак заповяда издигане до перископна дълбочина и съобщи местоположението си на ескортиращите кораби, плюс последните данни за наличие или отсъствие на неприятелски кораби и подводници в този квадрант.

Сонарните оператори на борда на „Принстън“ скоро засякоха „Чайен“ и бързо разпознаха акустичната ѝ сигнатура. Мак предварително бе съобразил, че скоростта на конвоя няма да може да надмине 20 възела, защото както винаги тя се диктуваше от възможностите на най-бавния кораб — в случая това бе „Бентик Адвенчър“.

След радиообмена навигаторът на „Чайен“ нанесе корекции в данните за курса на двата крайцера. Трите кораба се бяха отправили точно към мястото на срещата с „Индипендънс“.

От флотското разузнаване ги бяха предупредили, че в зоната между островите Спратли и сегашното местоположение на самолетоносача са засечени много китайски бойни кораби и подводници. Но това не безпокоеше Мак. „Чайен“ можеше да се справи със заплахите под водата, а крайцерите, всеки от които бе екипиран със системата „ЕГИДА“, щяха да предпазват конвоя от въздушни атаки.

Щом групата излезе от зоната на плитките води около островите Спратли, „Чайен“ стана главният действащ фактор в операцията. Мак нареди на дежурния офицер да спусне подводницата на 400 фута и да поеме патрулирането, като поддържа безопасно разстояние от 7000 ярда пред останалите кораби.

Не бе изтекъл и един час, когато „Чайен“ засече първия контакт. Буксирната платформа ТВ-23 улови ясни тонове, което свидетелствуваше, че източниците на тези сигнали не се тревожеха, че ще бъдат открити. Но бе необходим още един час преди да се съберат достатъчно данни, за да може бордовият компютър да определи точно разстоянието до тези източници.

— Кабина, тук сонар. Имаме два отчетливи подводни контакта, вероятно усилвани от втората конвергентна зона. И двата обекта се движат с 13 възела, с азимут три-едно-нула. Двата контакта се приближават към нас от северозапад.

„Чайен“ се бе отдалечила далеч напред, на 14 000 ярда пред основната група. Мак набързо пресметна разстоянията и реши, че вражеските подводници все още се намират на 60 мили от „Бентик Адвенчър“.

Не му се наложи дълго да гадае какви заповеди са били получени от командирите на тези две подводници, защото те внезапно се насочиха към конвоя, очевидно с намерение да потопят трите американски кораба. Самият факт, че идваха откъм север, подсказваше, че са част от флотилията, неотдавна напуснала китайската военноморска база в Чжанцзян.

Мак не можеше да знае кога китайците са узнали за освобождаването на „Бентик Адвенчър“, но беше готов да се обзаложи, че са решили на всяка цена да си върнат проучвателния кораб или поне да го потопят, за да създадат затруднения на флотата на Съединените щати.

— Кабина, тук сонар — обади се старши-операторът от сонарната зала, — идентифицирахме двата контакта като „Ромео“. На 10 000 ярда пред нас. Ако се съди по оборотите на винтовете им, скоростта им е 13 възела. — Кое то означаваше, че двете „Ромео“ напредват с максимална скорост.

Китайският военен флот разполагаше с десетки бройки от тези поостарели дизелови подводници. Но нищо не гарантиреше, че след тях няма да се появят други, помощни.

— Сър — прекъсна мислите на Мак координаторът, — току-що радистите получиха съобщение от „Гетисбърг“. Техните радари са уловили три контакта, предполага се, че са от китайски ракетоносци. Командирът на крайцера пита дали сме открили други бойни кораби в този квадрант.

Мак бързо прецени ситуацията и реши да издигне подводницата до перископна дълбочина. Искаше да съобщи на командирите на двата крайцера за засечените две подводници „Ромео“, но в този момент от сонарното отделение внезапно го прекъснаха.

— Кабина, тук сонар! Засякохме пет ракетоносци, поддържат курс точно към нас, с почти същия азимут както двете „Ромео“! Скоростта им е 20 възела, сър. Движат се доста близо един до друг.

Операторите веднага въведоха новата информация в бордовия компютър, а Мак отиде в сонарната зала, за да следи отблизо промените в обстановката.

— Капитане, това определено са вражески бойни кораби, и то от най-бързоходните, с които разполага китайският флот. Акустичните им спектри много напомнят на данните за техните ракетоносци от клас „Хайнан“^[3].

Тази информация бе достатъчна за Мак. Без да чака още сведения, той веднага се върна в командната кабина. Длъжен беше незабавно да предупреди двата крайцера.

— Изплуване на перископна дълбочина — заповяда той още от прага.

— Слушам, сър, изплуване на перископна дълбочина.

При нормални обстоятелства екипажът на „Чайен“ бе задължен да прочиства глухата зона зад кърмата на всеки 130 фута дълбочина, но сега нямаше време за спазване на бойните устава.

След излъчването на предупреждението „Чайен“ незабавно зае дълбочина 247 фута, без да изчака отговора — той можеше да бъде приет и чрез плуващата антена. Перископната дълбочина бе необходима само за излъчване на радиограми, но не и за приемане.

На борда на „Гетисбърг“ командващият конвоя веднага оцени сериозността на ситуацията. Но най-главната причина за загрижеността му не бяха китайските подводници — той знаеше, че за тях има грижата „Чайен“, и разчиташе напълно на нейния командир и екипаж. Обаче вестта за появата на пет противникови ракетоносци не му даваха нито за миг покой. Силите явно бяха неравностойни, макар че екипажът на крайцера беше добре трениран за подобни опасни ситуации.

Единият от двата хеликоптера „Сийхоук“ на „Принстън“ излетя в посока към китайската флотилия. За да се увеличи обсегът на полета, на борда на хеликоптера нямаше нито една ракета въздух-вода. Заповедите изискваха от пилотите само да определят координатите на неприятелските ракетоносци. На палубата на „Гетисбърг“ в пълна

готовност чакаше още един вертолет SH-60B — чакаше сигнал за помощ от „Чайен“ в схватката с двете „Ромео“.

Увиснал на 900 фута над вълните на Южнокитайско море, „Сийхоук“-309, излетял от крайцера „Принстън“, старателно претърсваше зоната на север от конвоя. От тази височина, подпомогнати от чувствителните радари, на пилотите не им бе нужно много време, за да открият противника.

На борда на „Чайен“ сонарните оператори скоро уловиха сигналите от излитането на „Сийхоук“-309.

— Кабина, тук сонар. Плуващата антена засече хеликоптер, летящ почти над нас — рапортува старши-операторът.

Мак реши, че хеликоптерът е излетял от единия от двата крайцера клас „Тикъндерога“, за да следи от въздуха маневрите на вражеските ракетноносци. Но дори и да бе сгрешил в преценката си, сега имаше много по-важни грижи — най-важната задача на „Чайен“ бе да се справи с двете „Ромео“, кодирани вече като цели с номера Мастър-83 и Мастър-84. Китайските подводници в никакъв случай не биваше да се доберат до американския конвой.

— Увеличете скоростта на 32 възела — заповяда командирът. При тази висока скорост „Чайен“ щеше да се доближи на разстояние, равно на обсега на действие на торпедата Mk 48, до двете „Ромео“ за по-малко от час — разбира се, ако китайските подводници не промениха скоростта си. Капитанът не забрави да обяви пълна бойна готовност за всички торпедни апарати.

„Чайен“ бързо набираше скорост. Мак остави буксирната платформа разпъната, за да не бъдат пропуснати евентуалните други сонарни контакти, но основната му грижа сега бе единствено да поразии двете „Ромео“. Мак много добре знаеше, че двата крайцера над повърхността ще съумеят сами да се справят с петте ракетноносеца.

Китайските ракетноносци напредваха неумолимо. И петте бяха напуснали заедно базата в Чжанцзян само един час след отплуването на подводниците клас „Ромео“. Китайското командване бе решено на всяка цена да спечели надмощие и оперативна инициатива в района на Южнокитайско море. Веднага щом му докладваха за завземането на пленения американски проучвателен кораб от екипа на СЕАЛ, главнокомандващият китайския боен флот в Южнокитайско море вицеадмирал Ван Йонг Джу реши да го потопи без оглед на жертвите и

заповяда всички свободни бойни кораби да бъдат събрани, за да вземат участие в атаката срещу „Бентик Адвенчър“.

Това не бе решение, продиктувано от обидена национална гордост, нито далновиден стратегически замисъл, а само плод на субективна преценка на вицеадмирал Ван Йонг Джу. Проучвателният кораб, макар да плаваше под американски флаг, се намираше в китайски териториални води — доста оспорвани от няколко нации, но според вицеадмирала те принадлежаха единствено на Китай, особено след като китайски войски нахлуха на островите Спратли. Но след като американците се бяха осмелили да го заграбят, не оставаше друг изход, освен този кораб да бъде потопен.

Ракетноносците от клас „Хайнан“ по принцип бяха проектирани за стандартни патрулни плавания и бяха въоръжени с палубна артилерия. Понякога китайците ги използваша като миноносци. Обаче на тези пет кораба кърмовите 57-милиметрови оръдия бяха заменени не с ракетните инсталации „Йънг Жи“-1^[4] за стрелба по бойни кораби, а с доста по-модерните НУ-2^[5], с максимален обseg над 50 морски мили.

Вицеадмирал Ван Йонг Джу, решен непременно да се възползва от предимствата, които осигуряваха тези мощни ракети, бе заповядал на капитаните на петте „Хайнан“ да се доближат до американските кораби на дистанция, осигуряваща точен ракетен обстрел.

Командирите на китайските ракетноносци се гордееха с възложената им задача. Досега рядко се бе случвало техни колеги да разполагат със свръхмодерни ракети. Освен това за охраната им се грижеха двете дизелови подводници. Всички предимства бяха на тяхна страна и нищо не бе в състояние да им попречи да възстановят военноморската слава на своята родина.

Затова останаха напълно спокойни, когато от юг се чу свистенето на перките на боен хеликоптер.

Точно според инструкциите, хеликоптерът SH-60B се приближи до китайската ескадра. Вторият пилот на борда на „Сийхоук“ огледа силуетите на корабите през бинокъла и веднага забеляза, че всеки от тях носи по две ракетни инсталации на кърмовата палуба. Той поиска от първия пилот да се доближат още към тях, ала още при първия му

опит за скъсяване на дистанцията флагманът на китайската ескадра откри огън по хеликоптера с 25-милиметровото носово оръдие.

Хеликоптерът веднага се оттегли, а пилотът се свърза с радистите на „Принстън“:

— „Сийхоук“-309 до „Принстън“! Водачът на ескадрата преди минути започна да ни обстрелва с малокалибрено оръдие! Към нас се насочват бързоходни ракетноносци. Предполагаме, че всеки носи на кърмата си по две ракетни инсталации.

— Прието, 309. Някаква друга опасност около вас?

Хеликоптерът вече бе набрал достатъчно височина и в момента бе във от опасност.

— Не, няма да ни застигнат — отвърна пилотът. — Готови сме за насочването на „Харпуните“.

Разрешението от „Принстън“ се получи и „Сийхоук“-309 зае позиция не много далеч от ескадрата китайски ракетноносци. Задачата на екипажа на хеликоптера бе да подава данни за насочване на противокорабните ракети — отначало до операторите на борда на „Принстън“, а после пряко към ракетите, за да се осигури стопроцентово поразяване на целите.

Китайските подводници „Ромео“, като всички по-старомодни модели, бяха снабдени със стандартната сонарна система „Феникс“, закупена преди много години от руснаците, които я бяха внедрили в своя флот още в края на петдесетте години. Остарялата апаратура не можеше да съперничи на ултрамодерните си конкуренти, с каквито разполагаше „Чайен“, и въпреки че се наричаше „Феникс“, не бе в състояние да помогне за възкръсването на подводниците.

— Колко е разстоянието до двете „Ромео“? — попита Мак. От тринадесет минути „Чайен“ напредваше с 32 възела и вече трябваше да намали скоростта си, за да могат сонарните оператори да проверяват детайлно какво става. Без да се отклоняват от курса си, двете „Ромео“ продължаваха да се движат с 12 възела — очевидно още не подозираха за присъствието на „Чайен“.

— Според бордовия компютър дистанцията до първата „Ромео“, с азимут 030, Мастър-83, е 68 000 ярда — рапортува координаторът на

стрелбата. — Втората „Ромео“, Мастър-84, се движи по азимут 320, дистанция 69 000 ярда.

— Машинно, пълен напред! — разпореди се капитанът, решен да настигне двете китайски подводни лодки. — Пълна бойна готовност за всички торпедни апарати!

Петте ракети „Харпун“ излетяха мълниеносно от тръбите на ракетната инсталация, монтирана на кърмовата палуба на крайцера „Принстън“. Пурообразните им корпуси се стрелнаха светкавично към хоризонта, на незначителна височина над морето, за да не бъдат засечени от противниковите радари. От огневите пултове на крайцера на насочващите системи в ракетите бяха зададени само приблизителните координати на целите — допълнителното насочване се възлагаше на пилотите в хеликоптера, защото китайските кораби се движеха доста бързо, при малки отстояния един от друг.

Но „Харпун“-ите не бяха единствените ракети, изстреляни в небето. Малко след като от палубата на „Принстън“ излетяха с рев американските „Харпун“-и, от предния китайски ракетоносец изстреляха две малки противосамолетни ракети SA-14, но без автоматично насочване. Целта им бе американският хеликоптер SH-60B.

Пилотите на хеликоптера откриха ракетите още при изстрелването им, но нямаше време за отстъпление. След по-малко от две минути двете китайски ракети застигнаха хеликоптера и той като светец метеор се устреми към водата.

На борда на „Принстън“ веднага разбраха, че се е случило непоправимото.

— Капитане, изгубихме контакт със „Сийхоук“-309! Хеликоптерът изчезна от всички екрани!

„Има само едно обяснение на тази загадка“ — каза си командирът на крайцера още преди спешният рапорт от сонарното отделение да бе приключил. Първата мисъл, която му хрумна, бе да насочи кораба към мястото на трагедията, за да се опитат да спасят оцелелите пилоти — ако някой бе успял да се спаси. Но втората му мисъл бе за отмъщението.

Петте „Харпун“-а продължаваха неотстъпно по траекториите си към китайската ескадра. Планът предвиждаше всяка ракета да поразии по един от петте ракетоносеца, но на хеликоптера бе отредена много важна роля при осигуряване на точността на поразяване. Без корекциите от радарите на „Сийхоук“ насочващите системи на петте „Харпун“-а трябваше да използват само своите активни радари, включващи се автоматично, когато ракетите навлязат в предварително програмираната зона за търсене на целите във водата.

Първите два „Харпун“-а улучиха флагмана на китайската ескадра малко под ватерлинията. Корпусът на ракетоносеца с водоизместимост почти 400 тона буквално изскочи от водата и се сгромоляса обратно в нея, силно килнат на една страна. Почти всички от екипажа му загинаха секунди след двете мощни експлозии.

Третата ракета попадна в кораба, който бе най-отзад. Бойната глава детонира точно в капитанския мостик и изби повече от половината от 78-членния екипаж. Останалите умряха по-късно, задушени от огъня или разкъсани от взривовете, когато огънят обхвана трюмовете с гориво и боеприпаси.

Останалите две ракети „Харпун“, насочвани сякаш от богините на отмъщението, се врязаха тъкмо в този китайски ракетоносец, който бе успял да свали американския хеликоптер. Едната ракета улучи носовия отсек, а другата се заби в кърмата. Останалата част от корпуса бързо се превърна в отломки обгорял метал.

И трите улучени кораба потънаха бързо. При други обстоятелства това постижение можеше да се счита за изключителен рекорд. Но сега по-важното бе, че два китайски ракетоносеца бяха оцелели и бяха готови да изстрелят ракетите си по „Бентик Адвенчър“.

Но на техните палуби цареше паника. На китайските навигатори не им достигаха данни за местоположенията на трите американски кораба, нито разполагаха с достатъчно време за организиране на защитата. Но не подозираха каква участ им готви съдбата, преди да забележат как в далечината, някъде над хоризонта, изскочиха още няколко „Харпун“-а.

Командирите на двата китайски ракетоносеца заповядаха на екипажите си да изстрелят ракети по посоката, в която според навигаторите би трябвало да се намира „Бентик Адвенчър“, след което

смения курса и поеха обратно към бреговете на Китай. От тяхната ескадра беше унищожена повече от половината кораби, но все пак може би щяха да докладват за успеха на задачата си на своя вицеадмирал, ако се окажеше, че са успели да потопят „Бентик Адвенчър“.

Мак следеше последните събития на повърхността на екраните в командната кабина. Внезапно на прага се появи старши-радистът — носеше разпечатка.

— Сър — докладва радистът, — преди малко получихме радиограма от „Гетисбърг“. Съобщават, че китайски ракети са свалили техния „Сийхоук“, но загубите на противника са далеч по-големи: три от петте ракетносеца за потопени. Обаче останалите два са успели да изстрелят четири ракети към „Бентик Адвенчър“. Искат да им помогнем, сър. Командирът на „Гетисбърг“ настоява да се заемем с преследването на китайските ракетносеца, защото „Принстън“ и „Гетисбърг“ са подложени на ракетна атака. Ако не можем да ги засечем с нашите радари, от „Гетисбърг“ ни предлагат да им изпратим радиограма и те ще ги нападнат с ракети „Томахоук“.

Мак не можа да сдържи усмивката си, когато си представи как 1000-фунтовите бойни глави на „Томахоук“ се взривяват върху палубите на сравнително малките китайски ракетносеца. Но в следващия миг споменът за загиналия екипаж на „Сийхоук“ изтри усмивката от лицето му.

Той взе един лист от масата и набързо написа текста на радиограмата:

КИТАЙСКИТЕ РАКЕТОНОСЦИ СЕ
ОТДАЛЕЧАВАТ ПО АЗИМУТ ДВЕ-СЕДЕМ-ДЕВЕТ И
ДВЕ-ОСЕМ-ТРИ СПРЯМО ПОЗИЦИЯТА НА „ЧАЙЕН“.
ДИСТАНЦИЯТА ДО ТЯХ СЕГА Е 66 000 ЯРДА. ЩЕ
ИЗСТРЕЛЯМЕ „ХАРПУН“-ИТЕ КОЛКОТО Е
ВЪЗМОЖНО ПО-СКОРО.

— Да се изпрати до „Гетисбърг“ — заповяда командирът. — Навигаторът да изчисли новия курс към двата китайски кораба. — Повече нищо не каза, пък и не беше необходимо. Очевидно „Чайен“ щеше да се заеме с двете китайски подводници клас „Ромео“ едва след като се справи с ракетоносците.

Моряците презаредиха торпедни апарати номер едно и две с ракети „Харпун“, а навигаторът уточни курса за атака. Веднага щом „Чайен“ достигна до оптималната позиция за стрелба — при дълбочина 100 фута — „Харпун“-ите излетяха от торпедните апарати и се насочиха към новите цели Мастър-85 и Мастър-86. Вече никой не можеше да спре яростния им устрем.

След броени минути ракетите достигнаха целите. Данните за насочването им, осигурени от оператора на бордовия компютър BSY-1, се оказаха изключително точни и вече нищо не можеше да предотврати гибелта на двата ракетоносеца. Още повече че никой от техните екипажи не очакваше ответен удар след изстрелването на ракетите НУ-2 към „Бентик Адвенчър“.

Китайските командири разбраха, че са се лъгали жестоко, и това бяха последните им мисли. Двете ракети „Харпун“ улучиха безпогрешно целите си под ватерлинията, някъде по средата на корпусите на корабите.

След половин час морето отново беше спокойно, погълнало в глъбините си останките на двата китайски ракетоносеца.

— А сега да се заемем с подводниците — спокойно заяви капитан Макей.

Торпедните апарати отново бяха заредени с торпеда Mk 48.

В командните кабинни на американските крайцери „Принстън“ и „Гетисбърг“ цареше напрегната атмосфера. Техните многофункционални радари SPY-1B бяха уловили приближаващите се китайски ракети, а компютрите веднага изчислиха оптималните траектории за пресичане на техния полет чрез ракетите SM-2^[6], с каквито бяха въоръжени двата крайцера. Четирите китайски ракети НУ-2 летяха със скорост почти равна на скоростта на звука, така че за реагиране оставаше много малко време.

Не бяха изтекли дори тридесет секунди от момента, когато китайските ракетеносци бяха изстреляли тези четири НУ-2, а американските оператори пред пултовете за управление на стрелбата вече получиха данните на траекториите им. Двата крайцера изстреляха по тях своите SM-2. Пръв откри огън „Гетисбърг“ — от инсталацията Mk 41 излетяха почти едновременно шест пурообразни снаряда. Още 6 ракети се издигнаха от палубата на „Принстън“. Дванадесетте американски ракети се понесоха мълниеносно към връхлитащите китайски НУ-2.

След стартовите секунди операторите пред пултовете на компютърните системи SPG-62 започнаха да коригират траекториите на ракетите. Всеки от двата крайцера разполагаше с по четири такива електронни системи, чрез които на екраните се проследяваше приближаването на всяка атакуваща ракета към съответната цел и моментално се внасяха необходимите поправки в насочването им.

Първите SM-2 се взривиха в непосредствена близост до напредващите китайски ракети.

Експлозиите проехтяха съвсем близко до две от китайските НУ-2, моментално ги отклониха от целите им, а шрапнелите от бойните глави на SM-2 засегнаха корпусите на китайските ракети. Останалите две НУ-2 бяха улучени от други две SM-2 с пряко попадение.

Три минути след изстрелването им остатъците от всичките четири китайски ракети НУ-2 се понесоха надолу и след секунди бяха под водата.

На борда на „Чайен“ Мак още очакваше сведения за ожесточеното сражение на повърхността, без да може да се намеси в този момент, защото първо трябваше да се справи с двете подводници „Ромео“. „Чайен“ ги превъзхождаше по всички показатели, но това не означаваше, че може да ги пренебрегва.

Мак заповяда да се изстреля по едно торпедо Mk 48 към всяка от двете подводници. Капитанът се съмняваше, че китайците ще успеят да открият американските торпеда със своите допотопни сонари системи „Феникс“ преди да е станало прекалено късно за опити за бягство. Но дори и едно от двете Mk 48 да не поразеше целта си,

„Чайен“ щеше да бъде извън обсега на китайските торпеда и щеше да може отново да атакува.

След като подготвиха двата торпедни аппарата, моряците изстреляха едно торпедо от апарат номер едно към Мастър-83 и съответно от апарат номер две към Мастър-84. Напоследък на екипажа толкова често му се бе налагало да изпълнява тези процедури, че всички действията безпогрешно.

Двете Мк 48 бързо застигнаха целите и детонираха под корпусите на нищо неподозиращи подводници „Ромео“, с което веднага ги изпратиха на морското дъно. Но радостта на Мак се оказа кратковременна.

„Чайен“ току-що бе започнала маневри за пренасочване, за да се включи в ескорта на „Бентик Адвенчър“, когато от сонарното отделение се получи тревожно донесение:

— Кабина, тук сонар. Преди малко чрез буксирната платформа уловихме два съмнителни подводни контакта.

Изтекоха пет мъчителни минути, преди старши-операторът от сонарната зала да докладва по-точно:

— Капитане, успях да класифицирам контактите. Първият е от атомна подводница клас „Акула“-II, а вторият от дизелова „Кило“, с единичен шестлопатков корабен винт. И двете се насочват към нашите крайцери. Но докато втората, „Кило“, ускори с три възела, азимутът на „Акула“-та остана непроменен. Лошо, ако са ни засекли, сър.

Мак прие рапорта и се замисли. Сигурен бе, че опитният старши-оператор не греша, но ако тези китайски подводници бяха открили „Чайен“, положението ставаше доста сериозно. Вероятно вниманието им бе привлечено от взривяването на американските торпеда Мк 48.

Предстоеше му труден избор. „Чайен“ бе длъжна сама да се справи с двете китайски подводници, като имаше всички шансове да излезе победител, но това не задоволяваше капитана, защото имаше и друг, още по-добър вариант за действие.

„Чайен“ се справяше най-добре с враговете си, когато действаше сама — това правило е валидно за всички ядрени американски подводници от клас „Лос Анджелис“-688, специално проектирани с такива данни, че да не зависят от някои други бойни кораби. Разбира се, „Чайен“ можеше да се сражава при тясна координация с други

морски единици, но истинската ѝ сила беше в самостоятелните операции.

Обаче това не означаваше, че „Чайен“ няма да приеме помощ, когато това ѝ се предлага и когато е необходимо. Макар винаги да бе мразел миговете, в които му се налага да потърси нечия помощ, Мак бе принуден да признае, че сега е настъпил именно такъв миг.

— Свържете се с „Гетисбърг“ — заповяда командирът на старши-радиста — и предайте данните за траекториите на двете китайски подводници. Съобщете, че ние ще се справим с първата, от клас „Акула“, но искаме от тях да се заемат с втората, „Кило“. Да изпратят някой от двата си хеликоптера SH-60B. И не забравяйте да обявите пълна бойна готовност в торпедното отделение — добави той, обръщайки се към дежурния офицер.

— Слушам, сър — козирува дежурният офицер.

За да предаде тази информация до „Гетисбърг“, „Чайен“ трябваше да се издигне до перископна дълбочина, което обаче можеше да я превърне в лесна плячка за китайските подводници. Обаче Мак реши да поеме този риск. Двата хеликоптера заедно с „Чайен“ имаха повече шансове срещу двете китайски подводници, отколкото ако „Чайен“ останеше сама срещу врага.

Щом радиограмите от „Чайен“ достигнаха до командирите на „Принстън“ и „Гетисбърг“, към зоната, където се прокрадваше „Кило“, се насочиха два хеликоптера SH-60B. Пилотите им веднага спуснаха във водата гирлянди от плаващи сонари и някои от тях се озоваха точно над търсената подводна лодка. В тези мигове вниманието на Мак изцяло бе обсебено от преследването на „Акула“-та.

Най-много го измъчваше въпросът защо „Акула“-та още не бе открила огън. Той бе сигурен, че китайският командир вече знае къде се намира „Чайен“, особено след като тя бе изстреляла две торпеда Mk 48 и след това бе изплувала заради аварийния радиосеанс.

Сега всяка от двете подводници се намираще в торпедния обсег на другата. Оставаше само една вероятност — капитанът на „Акула“-та изчакваше най-подходящия момент за стрелба. Мак не можеше да знае от какви съображения се ръководи китайският му „колега“, но след като се бе разчуло за успешните набези на „Чайен“ в тези води, при които тя бе изпратила на дъното толкова много китайски подводници... а може би тази „Акула“ въобще не преследваше

„Чайен“? Тогава значи се бе устремила към „Бентик Адвенчър“! Ако това бе истина, щеше да е логично китайският командир да се старее на всяка цена да избегне сблъсъка с „Чайен“...

Но тази тактика щеше да му коства провала на мисията му и гибелта на целия екипаж.

— Сър — обади се координаторът на огневите системи, — вече имаме готовност за стрелба по подводницата клас „Акула“, Мастър-90.

Мак веднага заповяда да се приготвят за стрелба. По негова команда бяха подготвени торпедни апарати номер едно и две.

Китайският капитан бързо съобрази, че е открит и че хитро замислената му атака е обречена на неуспех. Щом му докладваха, че във водата са се устремили две американски торпеда, той предприе последната, отчаяна стъпка, която му оставаше — нареди да сменят курса и да се опитат да избягат от преследващите ги торпеда.

„Акула“ е бърза подводница. Скоростта ѝ нарасна на 35 възела, но торпедата Mk 48 се носеха към нея с още по-голяма скорост. Затова китайската подводница изстреля няколко шумогенератора, за да се опита да отклони торпедата от курса им.

Обаче нито високата скорост, нито съобразителността на китайския капитан не помогнаха. Първото американско торпедо бе заблудено от неприятелските шумогенератори, обаче второто успя да изпълни задачата си.

Разтърсващата експлозия разкъса корпуса на „Акула“-та и я изпрати на дъното, като почти успя да заглуши другите две експлозии — две торпеда Mk 50, спуснати от американския хеликоптер, улучиха китайската „Кило“.

Щом узнаха за двойния успех, командирите на „Принстън“ и „Гетисбърг“ се поздравиха взаимно по радиоканалите.

Когато обстановката се успокои, от „Принстън“ изпратиха един хеликоптер към мястото, където бе потънал сваленият SH-60 В „Сийхоук“-309. От пилотската кабина успяха да открият някакви останки, полюшващи се върху вълните. Но явно никой не бе оцелял. Всички знаеха, че по време на война загубите са неизбежни, но нищо не можеше да заглуши мъката по загиналите пилоти.

След като опасността отмина, „Чайен“ можеше спокойно да се върне на предишната си позиция начело на конвоя. Но този път Мак заповяда да изтеглят подводницата още по-напред от основната група.

Вече бе започнал да разбира защо в Китай, ако желаят да прокълнат някого, казват: „Дано боговете те накажат да живееш във време, изпълнено с вълнуващи събития“. Прекалено много вълнения се бяха струпали на командира и на екипажа на „Чайен“ през последните седмици. Крайно време бе да се предприеме нещо, за да се намалят рисковете и тревогите при следващите плавания.

Но като си припомни за злочестата съдба на пилотите от сваления хеликоптер, капитан Макей си повтори старата истина, че по време на война щастието се усмивва само на малцина и често е твърде краткотрайно.

---

[1] Stinger (англ.) — жило. — Б.пр. ↑

[2] SQR-19: Буксирен сонар, който може да се тегли от бойни кораби. Използван във ВМС на САЩ. — Б.пр. ↑

[3] Китайски ракетносец, много бърз и маневрен, построен за атакуване на вражески флотилии. Максимална скорост: над 30 възела. Дължина: 193 фута. Водоизместимост: 392 т (при пълен товар). Основно въоръжение: ракети YJ-1, хеликоптери за борба с подводници, подводни мини и заряди. — Б.пр. ↑

[4] Йънг Джи (YJ-1 и YJ-2): Китайски противокорабни ракети с обхват 20 морски мили (вариант YJ-1) и 60 морски мили (вариант YJ-2). — Б.пр. ↑

[5] HY-2: китайска противокорабна ракета с обсег на действие 50 морски мили. — Б.пр. ↑

[6] SAM или Surface-to-Air Missiles — ракети за стрелба по въздушни цели от корабна палуба. — Б.пр. ↑

ЕДИНАДЕСЕТА ГЛАВА РЕШИТЕЛНАТА БИТКА

Нещо не беше наред. Зареждането на „Чайен“ привърши — тя отново бе снабдена с максималния брой торпеда Mk 48 ADCAP, които можеше да й отпусне „Маккий“, макар че това не задоволи напълно капитан Макей.

Но не това бе причината за безпокойството му. Той не преставаше да мисли за сражението с китайските ракетоносци „Хайнан“, които заедно с онези четири подводници преследваха проучвателния кораб „Бентик Адвенчър“.

Всъщност екипажите на „Чайен“ и на останалите американски бойни кораби би трябвало да са доволни от постиженията си. Мак споделяше това мнение, но въпреки това не можеше да се успокои. След като унищожиха всички китайски надводни кораби и подводници, които бяха по следите на „Бентик Адвенчър“, резултатите от новата мисия на „Чайен“ надхвърлиха всички очаквания, но странно — именно този факт не даваше покой на нейния командир.

„Чайен“, „Принстън“ и „Гетисбърг“ от няколко денонощия не бяха засекли нито една китайска подводница или надводен кораб. Тъкмо поради това Мак не можеше да намери спокойствие, въпреки че би трябвало да се радва на заслужения отдих. Китайците винаги разчитаха на численото превъзходство. Тогава защо бяха изпратили само 5 надводни кораба и 4 подводници за нападение върху една от най-важните за тях цели?

Не, Мак не можеше да се успокои. Тук нещо решително не беше наред. „Чайен“ би трябвало да открие поне два пъти повече надводни и подводни контакти в зоната около „Бентик Адвенчър“.

Но къде се бе дянала останалата част от китайския флот?

Не му се наложи да си блъска дълго главата над отговора на тази загадка, но когато го узна, не само той, но всички командири на американски бойни кораби никак не останаха доволни.

Край кейовете във военноморската база в Чжанцзян се подготвяше отплуването на внушителна флотилия — повече от 60 надводни кораби и подводници. Задачата им беше проста: да извадят от строя самолетоносача „Индипендънс“ и да унищожат неговия ескорт.

Бойната формация начело с „Индипендънс“ също включваше немалко кораби: три крайцера „Тикъндерога“; снабдени със системата „ЕГИДА“: „Бънкър Хил“ (CG-52), „Мобил Бей“ (CG-53) и „Порт Ройъл“ (CG-73); два разрушителя клас „Арлай Бърк“^[1]: „Джон Пол Джоунс“ (DDG-52) и „Пол Хамилтън“ (DDG-60); три противолодъчни разрушителя клас „Спрюънс“^[2]: „Хевит“ (DD-966), „О’Брайън“ (DD-975) и „Флечър“ (DD-992); плюс три фрегати клас „Адмирал Оливър Пери“: „Родни М. Дейвис“ (FFG-60), „Тейч“ (FFG-43) и „Маккълъски“ (FFG-41).

Няколко часа след засичането на китайската флотилия американските спътници регистрираха ново оживление във военноморската база в Чжанцзян. Разузнавачите не бяха единни в предположенията за причината, но всички бяха съгласни, че там се готви мощна атака срещу американския флот.

Под тях патрулираше подводницата „Кълъмбия“, от същия клас „Лос Анджелис“ (SSN-771), както „Чайен“ и „Бремертън“.

Веднага щом китайските кораби напуснаха пристанището, флотското разузнаване предупреди командира на „Индипендънс“. Толкова мощна флотилия можеше да бъде хвърлена само срещу една цел — срещу самолетоносача, за да го атакува и потопи заедно с целия му ескорт.

На борда на самолетоносача вдигнаха бойна тревога първа степен веднага след получаването на предупреждението. В това време от щаба трескаво се опитваха да съберат всички сили, дислоцирани в района, за да ги включат в отбраната на „Индипендънс“. Една от първите заповеди бе излъчена до командира на „Чайен“.

Подводницата плуваше на значителна дълбочина и от щаба можеха да се свържат с нея единствено чрез ELF-канала^[3]. Но свръхниските честоти, които използваше този канал, принуждаваха

подателя на съобщението да го съкращава до максимум — всъщност с първата радиограма само се нареждаше на „Чайен“ да изплува до перископна дълбочина, за да приеме следващата заповед.

— Сър — рапортува офицерът по комуникациите, — току-що получихме извънредно съобщение по ELF-канала да се издигнем на перископна дълбочина, за да прехванем някакво спешно нареждане.

— Изплуване на перископна дълбочина — заповяда Мак на дежурния офицер.

След няколко минути заповедта бе изпълнена. Щом „Чайен“ се доближи до повърхността, по сателитния канал SSIXS започна предаването на извънредното съобщение.

Още щом хвърли поглед върху разпечатката, Мак незабавно нареди всички старши офицери да се съберат в каюткомпанията. Капитанът изрично спомена да бъдат повикани заместник-командирът, дежурният офицер, главният навигатор, старши-операторът от сонарното отделение и офицерът по комуникациите, при това най-късно до 10 минути. Самият той се запъти с бързи крачки към каюткомпанията.

Когато всички офицери се събраха, Мак започна без предисловия:

— Току-що получихме спешна заповед. Според флотското разузнаване китайците замислят масирана атака срещу „Индипендънс“. Преди няколко часа около 60 китайски кораба и подводници са напуснали базата в Чжанцзян и са потеглили на юг.

В помещението се възцари гробна тишина. Очевидно той не беше единственият, който се бе усъмнил в причината, поради която китайците не бяха преследвали „Бентик Адвенчър“ с всички достъпни сили. Ето че настъпи часът, когато се оправдаха най-лошите му предчувствия.

— В момента „Индипендънс“ патрулира в югозападната зона на Южнокитайско море — продължи командирът. — От щаба са заповядали на самолетоносача да се измести на изток, за да достигне до по-дълбоки води, където ще може по-добре да използва своите огневи системи. На нас ни нареждат да изоставим конвоирането на „Бентик Адвенчър“ и да се отправим на югозапад. Ще се срещнем с „Индипендънс“ южно от виетнамското крайбрежие. Заповядват ни да браним „Индипендънс“ независимо от загубите!

Мак спря, за да им даде възможност да осмислят казаното. Офицерите още не можеха да повярват, че мощната бойна формация начело със самолетоносача може да бъде застрашена от неприятеля. След още няколко секунди той продължи:

— Разбира се, „Индипендънс“ няма да стои пасивно и да очаква нашето пристигане. Заповедта е самолетоносачът да доближи китайската флотилия, та техните кораби да попаднат в обсега на действие на изстребителите, базирани на палубата на самолетоносача. Тогава нашите летци ще нанесат изпреварващ удар по китайските кораби. А нашата роля ще се ограничи в отблъскването на вражеските подводници.

Пръв заговори заместник-командирът:

— Има ли други наши подводници в тази зона?

— Да, има — веднага отвърна Мак. — Ще ни подкрепят „Кълъмбия“ (SSN 771) и „Бремертън“ (SSN 698). Сега „Кълъмбия“ патрулира около групата начело с „Индипендънс“, а „Бремертън“ напредва с максимална скорост и ще се присъедини към нас след като пристигне от Индийския океан — изпратена е там за проверка на някакъв неидентифициран контакт по сигнал на австралийците.

Никой повече не се обади и Мак освободи офицерите. Очакваше ги много работа.

Не за пръв път „Индипендънс“ се превръщаше в главна мишена на китайските атаки, но Мак беше сигурен, че сега заплахата е по-сериозна от всеки друг път. Преди няколко седмици самолетоносачът също беше подложен на ожесточена китайска атака по въздуха, но тогава „Индипендънс“ се намирал далеч от основните сили на китайския флот и успя да се измъкне без значителни щети. Сега обаче китайците навярно си бяха взели поука от горчивите уроци от миналото и щяха да се опитат да концентрират всичките си морски единици, както надводни, така и подводни, преди да атакуват самолетоносача.

„Чайен“ се спусна още по-дълбоко и с максимална скорост се насочи към самолетоносача, за да пристигне навреме, преди да започнало сражението. Капитан Макей беше уверен, че командващият флотилията няма да изчаква пасивно и безучастно приближаването на

китайските кораби — американският начин на воюване беше коренно противоположен. Освен това Мак знаеше, че „Индипендънс“ ще вземе всички мерки, за да поеме тактическата инициатива и пръв да атакува противника. Надяваше се „Чайен“ да пристигне навреме, за да може да се включи в нападението.

След няколко часа „Чайен“ се издигна до комуникационна дълбочина, за да приеме последните данни от разузнаването. Оказа се, че китайската флота се насочва на юг от островите Спратли. Според проучванията на пилотите от изстребителите, базирани върху палубата на „Индипендънс“, противникът се стремеше да обкръжи самолетоносача от всички страни, но засега не бе добре организиран.

Към „Индипендънс“ се приближаваха около шестдесет бойни кораби и подводници — при толкова голямо струпване на бойна сила координацията е много затруднена. Всеки китайски кораб напредваше със скорост, определяна единствено от неговия командир, без да се поддържа някакъв ред, без никакви опити за групиране в стройна формация. Флотилията включваше най-различни плавателни съдове: от безнадеждно остарелите дизелови подводници „Ромео“ до модерните атомни „Акули“, получени съвсем наскоро от руснаците. По водната повърхност се носеха устремно напред бързите ракетноносци, но доста по-бавните разрушители изоставаха далеч зад тях.

Бойният план на китайците се оказа много прост, но недостатъчно обмислен. Американците бяха свикнали да воюват по-подредено, докато техният противник нападаше наслуки, като мощна, но сляпа стихия. Всеки от техните кораби бе получил лаконични заповеди да се зареди с гориво и боеприпаси от базите на островите Спратли, след което да се доближи на всяка цена колкото е възможно по-близо до самолетоносача и да открие стрелба с всички огневи средства. Въобще не се уточняваше кога и къде да се изчакат подкрепления. За мерките за прикритие се споменаваха само при първия етап — прехода до базите на архипелага Спратли.

Очевидно китайското командване предварително се бе примирило с неизбежните огромни загуби. Ако атаката не се увенчаеше с успех, Китай щеше да бъде подложен на активното противодействие от страна на ООН — Съветът за сигурност вече бе осъдил остро агресивните действия на Пекин. Ако китайците не успеяха да завладеят трайно спорния архипелаг, със сигурност можеше

да се очаква намесата на международни сили под патронажа на ООН или НАТО. Но ако успееш да потопят „Индипендънс“, може би щеше да се окаже, че тази операция си е струвала риска.

Според оценката на Мак китайците вече се бяха поучили от досегашните си неуспехи — предишната им атака срещу „Индипендънс“ бе приключила с пълно фиаско. Тогава те изпратиха срещу самолетоносача 60 от своите бомбардировачи Н-6^[4]. Но американските изстребители F-14 ги атакуваха преди китайските самолети да изстрелят своите противокорабни ракети С-601. Китайците загубиха петдесет самолета, докато щетите на американската авиация се ограничиха само до няколко ракети AMRAAM^[5] и „Феникс“^[6], защото не всички ракети успяха да открият мишените си.

Но този път всичко щеше да бъде по-различно. Веднага след провала на предишната атака само по въздуха китайското командване започна да базира нови и нови формирования от тактическата си авиация върху няколко от по-големите острови на архипелага Спратли. Американското разузнаване не очакваше противникът да рискува толкова много самолети, като ги съсредоточи върху извънредно тесните летища на островите. Макар няколко от тези бази да бяха поразени от ракетите „Томахоук“, не малко от тях бяха останали незасегнати и сега китайците се готвеха да ги използват максимално за предстоящата атака. Освен това те се надяваха да изненадат противника си.

„Чайен“ продължаваше да напредва с 32 възела. Мак поиска последните сведения от навигатора за времето на срещата с „Индипендънс“.

— Ако поддържахме тази скорост, ще се срещнем със самолетоносача след шест и половина часа, сър.

— Много добре. Пълен напред. Поддържайте курса.

Преходът до Южнокитайско море за срещата с „Индипендънс“ протичаше сред мъчително напрежение. Всички на борда знаеха, че много силна китайска формация се е отправила към самолетоносача с намерението да го потопи на всяка цена, а все още никой не можеше да каже колко подводници ще се включат в предстоящата жестока схватка. Екипажът на „Чайен“ със сигурност знаеше само едно: че му е възложена възлова роля в тази операция, но също така бе ясно, че тази

роля ще се изясни докрай едва след като изплуват до перископна дълбочина, за да се запознаят с най-новите заповеди.

За разлика от китайските, американските командири винаги предпочитат да действат координирано с намиращите се наблизо други бойни кораби. Във ВМС на САЩ неизменно се набляга на мерките за осигуряване на първокачествени комуникации. Няма командир от бойния флот на САЩ, който би отрекъл решаващата роля на сателитните комуникации и на линиите за дигитален обмен на топографски данни при подготовката на всяко сражение. Понякога именно това предрешава изхода на сражението.

— Току-що уловихме сигнал от „Мобил Бей“, със сонарен азимут две-осем-шест — докладва един от сонарните оператори на старши-оператора на отделението. Веднага след като получи данните, операторът пред бордовия компютър BSY-1 се зае с изчисляването на дистанцията между „Чайен“ и разрушителя „Мобил Бей“.

— Изплуване до перископна дълбочина — нареди Мак.

— Слушам, сър, изплуване до перископна дълбочина. — Моряците така бяха привикнали да повтарят заповедите като ехо, че понякога дори не се замисляха.

След 4 минути капитанът заповяда да издигнат над повърхността една от антените. След потвърждаването и изпълнението на заповедта Мак нареди на радистите да предадат съобщение до „Индипендънс“ за пристигането на „Чайен“ в указания квадрант и за готовността ѝ да изпълни следващите заповеди.

Само след няколко минути принтерът в радиозалата започна да печата дешифрираните заповеди. Нетърпелив, командирът не изчака края на печатането и веднага насочи поглед към първите редове. От „Индипендънс“ искаха от „Чайен“ да заеме позиция на около 100 мили пред формацията. Така подводницата щеше да се отдалечи от надводните американски кораби, чиито шумове биха смуцвали сонарите ѝ, и да се заеме с това, с което се справяше най-добре — да улавя отдалеч всяка приближаваща се вражеска подводница и да я унищожава много преди тя да подходи до позиции за стрелба срещу самолетносача и неговия ескорт.

След като дочете заповедта, Мак нареди отново да се спуснат под 400 фута. Обичайната практика изискваше сега да събере офицерите в каюткомпанията и да им разясни обстановката, обаче този път нямаше

какво да се обсъжда и командирът нареди да отпечатат решението му и да го раздадат на всички отделения.

До: Всички офицери на борда на подводницата „Чайен“ от ВМС на САЩ

От: Капитан Макей

Относно: План за предстоящите бойни действия

Току-що получихме радиograma с новите заповеди. Както всички вече знаете, тактическата формация начело с „Индипендънс“ ще нанесе изпреварващ удар върху китайската флотилия, която се групира край архипелага Спратли.

На „Чайен“ се възлага задачата да предвожда формацията около „Индипендънс“ при курс 090. След като заемем тази челна позиция в района западно от островите Спратли, ще трябва да изчакаме появата на китайските подводници — след като те напуснат плитките води около островите. Ако открием подозрителни контакти, което неминуемо ще се случи, имаме разрешението на главнокомандващия да се отдалечим от нашата формация, за да преследваме всяка вражеска подводница, докато я унищожим.

От самолетоносача са готови да ни предоставят всякаква помощ, и то веднага, щом я поискаме. Възможно е да ни изпратят хеликоптери „Сийхоук“ SH-60, изстребители „Викинг“ S-3, надводни бойни кораби или дори още някоя от нашите подводници. Но ако на повърхността сражението се проточи (както и трябва да се очаква според данните на разузнаването), ще се наложи да действваме напълно самостоятелно.

Другите две наши подводници — „Бремертън“ и „Кълъмбия“ — ще останат край самолетоносача, за да го защитават откъм левия и откъм десния борд. На нас командването възлага най-големи надежди, защото екипажът на „Чайен“ вече доказа, че умее да се справя без чужда помощ дори и с най-трудните задачи. Но това ни

задължава да оправдаем доверието на щаба и да бъдем извънредно бдителни.

Съобщението на Мак продължаваше с кратко обяснение на плана за действие. Накрая капитанът постави своя личен кодов номер и го връчи на радиста, за да отпечата по един екземпляр за всяко отделение в подводницата.

Атмосферата на борда на „Индипендънс“ беше напрегната. Всички очакваха началото на бойните действия. Макар полетите на изстребителите винаги да бяха доста рисковани, сега пилотите бяха изправени пред много по-големи опасности. На всичкото отгоре самолетът за електронно разузнаване ES-3, кръжащ високо над ескадрата около самолетоносача, преди час бе засякъл необичайна радиоактивност в зоната около островите Спратли. След китайската агресия това се бе случвало и преди в този район, обаче сега радарите засякоха повече източници на сигнали в акваторията на архипелага, а не както досега от наземните бази на китайските ВВС и ВМС.

Всъщност в небето кръжаха не един, а два самолета ES-3, чиято радарна апаратура покриваше площ от стотици квадратни мили. Изстребителите F-14D „Томкет“, въоръжени с ракетите от клас въздух-въздух — AMRAAM и „Феникс“, осигуряваха пълно въздушно покритие за формацията около самолетоносача. На палубата чакаха сигнал за излитане две дузини изстребителите F/A-18 „Хорнет“, напълно заредени с по два допълнителни резервоара с гориво и с боекомплекти от противокорабни ракети „Харпун“, плюс ракетите въздух-въздух тип „Сайдуиндър“ (буквално „Страничен вятър“). В резерв командването бе оставило още двадесет F/A-18, готови да се притекат на помощ на ескадрилите с F-14.

На борда на всеки кораб от ескорта на „Индипендънс“ екипажите отдавна бяха в пълна бойна готовност, очаквайки сигнала за атака. Разбира се, всички активни радари, дори и тези на самолетите за ранно предупреждение „ЕГИДА“ бяха изключени. Сега цялата група кораби разчиташе само на радарите APS-145, монтирани на летящите високо над водата разузнавачи E-2 „Хоукай“^[7]. Командващият тактическата формация не искаше да позволи на китайците да засекат американските радари с помощта на своите ESM-средства^[8] за

електронно разузнаване. А без знанието на точните координати на противниковите морски единици китайските командири нямаше как да насочват ракетите си — освен ако не успееш да се приближат на дистанция, позволяваща визуален или пряк радарен контакт — но именно това командващият твърдо бе решен да не допусне.

Дълбоко под повърхността, на около 20 мили от двата борда на самолетоносача, се спотайваха американските подводници „Бремертън“ и „Кълъмбия“. На тях бе възложена пасивната, а на „Чайен“ — активната роля в противолодъчната отбрана на формацията. Затова първите две подводници изчакваха търпеливо, достатъчно отдалечени от самолетоносача, за да не се смущават сонарите им от силното акустично влияние на групата кораби, но все пак не чак толкова далеч, че да не могат да отблъснат всеки опит на китайските дизелови подводници „Ромео“ да се промъкнат към американската ескадра и да я атакуват с обикновени торпеда с къс обseg. Двамата командири знаеха, че по-модерните „Акули“ са въоръжени с торпеда с доста по-широк обхват, включително и с 65-сантиметровото торпедо модел 65, способно да открива килватерните вибрации, което можеше да поразява цели дори на повече от 50 мили. Но за тези опасни съперници трябваше да се погрижат сонарите на „Чайен“ и на противолодъчните самолети S-3 „Викинг“.

Офицерите от „Чайен“ и най-вече техният командир много добре съзнаваха, че до голяма степен от тях ще зависи съдбата на „Индипендънс“. Подводниците от клас „Акула“ се откриват трудно, а освен това са снабдени с мощни огневи средства за поразяване на отдалечени цели, поради което нямаше да им се налага да се приближават много до самолетоносача. Мак трябваше да вземе специални мерки, за да отстрани тази заплаха, дори бе длъжен да изостави преследването на по-шумните и не толкова опасни дизелови „Мин“ или „Ромео“ — за тях щяха да се погрижат колегите му от „Бремертън“ и „Кълъмбия“.

Сред радистите на всички кораби от ескадрата бързо се разпространи слухът, че по всички признаци китайската флотилия вече се е събрала в пълен състав край островите Спратли и сега зарежда

резервоарите си с гориво от придошлите танкери. Това веднага подсказа на Мак, че до началото на битката остават малко часове.

В момента „Чайен“ бе в чудесна позиция за откриване на огън по противниковите кораби, докато те чакаха край кейовете, обаче Мак нямаше право да нарушава заповедите на главнокомандващия ескадрата. Подводницата не можеше сама да се справи с шестдесетте вражески кораба. Освен това неминуемо щеше да издаде местоположението си, което би изложило „Чайен“ на контраударите на „Акули“-те и в крайна сметка би затруднило много противолодъчната защита на ескадрата.

Мак имаше искреното желание да потегли към китайската флотилия, докато тя още не застрашаваше формацията около „Индипендънс“, но бе длъжен да признае мъдростта на главнокомандващия. „Чайен“ трябваше да дебне напълно безшумно и крайно предпазливо, докато на сонарните пултове не бъдеха засечени първите контакти с врага.

„Чайен“ не беше единственият американски плавателен съд в района, който разполагаше с ракети „Томахоук“. На борда на разрушителя „Хевит“ бяха разположени 61 инсталации Mk 41 за вертикално изстрелване на ракети „Томахоук“, тип вода-земя. И тъй като почти цялата китайска флота се съсредоточаваше в зоната около островите Спратли, „Хевит“ получи заповед да атакува неприятеля с ракетите си.

За двадесет минути екипажът на „Хевит“ успя да изстреля ракетите, които се понесоха светкавично, ниско над морето, към островите Спратли.

Междувременно разузнаването към щаба на Тихоокеанския флот на САЩ бе успяло да предаде на всички американски кораби в района на Южнокитайско море пълен комплект дигитализирани данни за топографските особености на островите Спратли. Тези координати, в комбинация с бързодействащите компютри на електронната система за насочване GPS, осигуриха изключително високата точност на попаденията на ракетите „Томахоук“.

Четиридесет и шест минути след изстрелването ракетите достигнаха целите. Експлозиите се редуваха една след друга в трескав

ритъм, докато китайците все повече се убеждаваха, че идеята за нападението срещу самолетоносача „Индипендънс“ в края на краищата съвсем не се е оказала разумна.

Бяха унищожени всички военноморски бази и кейове, построени на островите за зареждане на китайските бойни кораби.

Окончателният резултат от развихрилите се ожесточени морски сражения се оказа плачевен за нападателите: китайците изгубиха общо 23 кораба и подводници. Оглушителните взривове от първата вълна, след като върху тесните ивици суша се изсипа като ураган серията ракети „Томахоук“, както и последвалите ги пожари напълно сломиха съпротивата на китайския контингент, базиран на островите Спратли.

От вторичните експлозии пострадна още десет торпедоносеца и четири подводници, очакващи презареждане с гориво и боеприпаси.

Атаката с „Томахоук“ струваше много скъпо на китайските ВМС — от общо 62 плавателни съда в строя останаха само 25, включително 18 снабдителни кораба и 7 подводници (3 дизелови „Ромео“, 2 от клас „Мин“, една от клас „Кило“ и една-единствена ядрена подводница клас „Акула“). Повечето от 18-те снабдителни кораба нямаха гориво дори за да се доберат до китайския бряг. Въпреки това китайското командване беше решило да ги включи в сраженията, независимо от плачевното състояние на запасите от боеприпаси и гориво.

Ала дори и да спечелеше крайната победа, китайският боен флот щеше да се завърне в родните си пристанища без стотици от своите моряци.

Свърхчувствителните сонари на „Чайен“ регистрираха десетки шумове, съпровождащи опустошителните експлозии на ракетите „Томахоук“, изстреляни от разрушителя „Хевит“. В следващите минути към тях се примесиха характерните звуци от потапянето на оцелелите китайски подводници.

Мак заповяда да издигнат „Чайен“ до перископна дълбочина, за да се свърже с радистите на „Индипендънс“ и да ги предупреди, че китайската флотилия се отправя към самолетоносача. След това командирът обяви пълна бойна готовност за всички отделения и нареди да се спуснат на безопасна дълбочина.

— Кабина, тук сонар — рапортува старши-операторът, — по посока на архипелага засичахме повече от дузина контакти.

— Сонар, тук кабина, прието — отговори Мак. — Пригответе напълно торпедни апарати номер едно и две. Отворете външните торпедни люкове.

Както винаги в подобни ситуации, екипажът на „Чайен“ предварително бе заредил всичките апарати с торпеда Mk 48 ADCAP. Сега оставаше само да се насочат и изстрелят.

„Чайен“ изчакваше в участъка, отдалечен на около 100 морски мили западно от рифа Лад — една от най-западно разположените точки от веригата острови в архипелага Спратли. „Индипендънс“ се намираше на 200 мили на запад от „Чайен“ или на 300 мили от този риф.

Китайската бойна флота никога не се бе славела като една от най-добрите в света. Мак за сетен път се убеди в този факт, докато слушаше докладите на старши-оператора от сонарната зала.

Активните сонари действат превъзходно за притискане на врага при близък бой. Ако се използват разумно, могат да бъдат изключително полезни при насочването на торпедата. Но ако попаднат в ръцете на неопитни, некомпетентни командири, те създават огромни рискове, защото издават къде се крие подводницата — все едно командирът ѝ да покани открито противника да открие огън по посока на активния сонар.

Именно тази пагубна тактика бяха избрали китайските подводничари докато напредваха към ескадрата начело с „Индипендънс“. Повечето от бойните кораби не спираха да разузнават с активните си сонари, загрижени да не пропуснат приближаването на някоя от американските подводници.

Мак остана много доволен. В първите минути командирът не искаше да повярва, че многобройните контакти, засечени от буксирната платформа ТВ-23, съвпадат с данните за спектрите на активните сонари, с които са снабдени китайските разрушители клас „Лу Ху“. Тези кораби все още бяха доста надалеч, за да открият „Чайен“, но неспирно излъчващите им сонари чудесно разкриваха къде се крият китайските подводници, което безкрайно улесняваше екипажа на американската подводница.

Измина почти половин час, когато един от източниците на активни сонари се доближи толкова близо до „Чайен“, че операторът на бордовия компютър успя да определи дистанцията.

— Сър — докладва той, — вече няма съмнение, че това е разрушител „Лу Ху“. Според компютъра BSY-1 той се намира на 88 000 ярда от нас, с азимут нула-девет-две. Засега, според сонарите, няма други сигнали от този източник.

Мак си каза, че именно този разрушител трябва да се маркира като цел Мастър-98 — първата мишена за предстоящата атака с „Томахоук“. Капитанът беше сигурен, че това далеч няма да бъде единственият противников кораб, който след броени минути ще се озове на дъното.

Но сега се налагаше да реши една трудна задача — не беше изключено този разрушител „Лу Ху“ да се приближи дотолкова до „Чайен“, че да успее да открие подводницата с помощта на своите активни сонари. Следователно Мак бе длъжен да избърза и да го „поздрави“ с едно торпедо Mk 48. Но капитанът не искаше да действа прибързано — искаше да се възползва от изключителния шанс непрестанно писукащият сонар от борда на „Лу Ху“ да му помогне да открие всички близко разположени китайски кораби и подводници, без командирът на разрушителя да се усети каква неоценима услуга оказва на противника.

— Кабина, тук сонар, преди малко установихме още един контакт, този път с подводница. Активният сонар от „Лу Ху“ ни помогна с отразения сигнал от корпуса на подводницата. Но още не можем да определим от кой клас е, защото нямаме данни за собствения ѝ акустичен спектър. — Мак прие доклада и определи новата цел като Мастър-99.

— Кабина, тук сонар! Появи се още един активен сонар! Този път от „Лу Дао“ — докладва старши-операторът.

— Дистанцията до новия контакт е 82 000 ярда — намеси се компютърният оператор. Капитанът нареди да регистрират целта като Мастър-100.

Мак искаше да издигне „Чайен“ на перископна дълбочина, за да предупреди „Индипендънс“ за опасността, но не посмя да рискува, за да не разкрие пред противника местоположението на подводницата.

Оставаше му да разчита бойните кораби на повърхността сами да успеят да засекат приближаването на китайските разрушители.

Оказа се, че напразно се е безпокоил. Но нямаше как да узнае, че в същия този миг, когато се тревожеше за съдбата на „Индипендънс“ и неговия ескорт, от палубата на самолетоносача една след друга излитаха ескадрилите от F/A-18, а след тях нетърпеливо чакаха напълно готовите за полет „Томкет“-и F-14, с пълни комплекти ракети въздух-въздух, за да свалят всеки китайски самолет, който дръзне да нападне ескадрата.

Първата вълна включваше дванадесет прехващачи F/A-18, плюс още седем F-14. Допълнително имаше един специален самолет EA-6B „Праулер“, натоварен със задачата да смущава неприятелските радари, за да им попречи да засекат връхлитащите американски ескадрили.

Щом предните изстребители F/A-18 наближиха на 100 мили до целта, пилотите включиха своите радари APG-73. Дотук те бяха следвали курса само с помощта на насочващите системи E-2C, допълвани от коригиращите уредби за проследяване на целите чрез инфрачервени лъчи, с каквито бяха екипирани всички изстребители F-14.

Но китайците, макар и претърпели доста щети от атаката с „Томахоук“, все пак не бяха капитулирали напълно. Освен това си бяха извлекли поука от предишните въздушни нападения на американската морска авиация — веднага след като радарът модел ALQ-99 на борда на EA-6B „Праулер“ започна да заглушава техните наземни радари в базите на островите Спратли, китайците прибягнаха до своето тайно оръжие: високо над морето се извиха в дъга 16 изстребителя Су-27, а зад тях още тридесет J-7^[9].

Радарите на F-14 уловиха топлинните излъчвания от мощните реактивни двигатели на китайските изстребители малко след като те се издигнаха на ята във въздуха. На около 200 мили от „Индипендънс“ и само на 150 мили от островите Спратли всички F/A-18 набраха още скорост, за да изстрелят своите „Харпун“-и преди неприятелските изстребители да се приближат.

Изстребител-прехващачите F/A-18 се подредиха в линия и всеки от тях стартира по две ракети „Харпун“. После веднага завиха назад и се насочиха към самолетоносача за презареждане с гориво и още ракети въздух-въздух.

Но преди да се завърнат ескадрилите с F/A-18, от „Индипендънс“ излетяха още няколко от контингента изстребители, които обикновено се пазеха в резерв. С рев напуснаха палубната писта още шест F-14 и четири F/A-18.

Първите F-14 от ескортиращата група поеха атаката на китайските изстребители. Всеки „Томкет“ беше въоръжен с по 4 ракети „Феникс“ с доста голям обseg на поразяване, плюс с две ракети AMRAAM (със среден обхват) и с по две „Сайдуиндър“, специално предназначени за близък бой. А резервните F/A-18 носеха на борда си по 4 броя AMRAAM и по 2 броя „Сайдуиндър“. Веднага след като първите Су-27 се доближиха на 120 мили до „Томкет“-ите, към тях се понесе първата вълна ракети „Феникс“ AIM-54C.

По ирония на съдбата успехът на „Индипендънс“ доста затрудни действията на „Чайен“ — разчитайки единствено на сонарите, по време на вихрената схватка в небето екипажът се затрудняваше да определи какво всъщност става на повърхността. Откъм квадранта, заема от китайската флотилия, достигаха експлозия след експлозия и накрая Мак реши, че американската морска авиация е започнала да си разчиства сметките с неприятеля. Но дори и сега бе длъжен да изчаква търпеливо, докато шумовете заглъхнат, за да си изясни колко кораба са останали над водата и колко китайски подводници се спотайват наоколо.

Капитанът вече бе започнал да се отчайва, че ще настъпи мигът „Чайен“ да се намеси в грандиозното сражение, когато от сонарното отделение съобщиха за първия подводен контакт. Но непреставащите, макар и позатихващи експлозии не позволиха да се определи дистанцията до целта. Винаги е затрудняващо да се преценява обстановката под водата само с помощта на един пасивен сонар, обаче Мак категорично отхвърли мисълта да се включат активните сонари, за да не бъде разкрито местоположението на „Чайен“.

— Кабина, тук сонар. Най-последно успяхме да класифицираме подводницата — задъхано заяви старши-операторът от сонарната зала. — Пред нас има „Акула“!

Това веднага накара Мак да забрави за всичко останало.

След минути докладва координаторът на огневите системи:

— Дистанция до „Акула“-та, Мастър-105, 33 000 ярда. Вероятно се е възползвала от суматохата около въздушната атака, за да се промъкне толкова близко.

Вероятно този офицер имаше право, обаче от това на капитана не му олекна. Да се остави една „Акула“ да се прокрадне толкова наблизко, беше сериозна грешка и Мак знаеше, че вината е главно негова. Както знаеше че сега е длъжен да я изкупи. За тази цел обаче трябваше да се извършат сложни и предпазливи маневри, за да се осигури изгодна позиция за стрелба по китайската „Акула“.

Над повърхността продължаваха да отекват взривове — недвусмислен признак, че въздушната битка още не е приключила.

— Разстоянието до Мастър-105 спадна до 28 000 ярда — докладва координаторът.

— Готови за стрелба, торпедни апарати номер едно и две, по цел Мастър-105 — веднага изрече командирът.

И двата торпедни апарата вече бяха напълно подготвени, с отворени външни торпедни люкове, и тъй като „Акула“-та бе включила своя активен сонар, операторите лесно определиха местоположението ѝ.

— Проверете сонарния азимут и стреляйте от торпедни апарати номер едно и две по цел Мастър-105! — заповяда капитанът.

Двете торпеда Mk 48 се понесоха към „Акула“-та, но Мак нареди да се изчака с прекъсването на насочващите им кабели колкото бе възможно по-дълго — от изключително значение бе торпедата да не пропуснат целта.

Докато торпедата неумолимо скъсяваха дистанцията до вражеската подводница, всички оператори в сонарната зала и координаторът пред огневия пулт непрекъснато следяха измененията на координатите им. Последната корекция бе извършена десет минути след изстрелването им.

— Кабина, тук сонар. Две експлозии във водата, с азимут нула-седем-девет. Току-що детонираха нашите Mk 48.

Мак прие рапорта, но колкото и да бе странно, не усети познатия прилив на облекчение — беше допуснал сериозна грешка, която при наличие на по-добре подготвен съперник би могла да се окаже последната не само в кариерата му, но и в живота му.

Едва след няколко минути си спомни, че високо горе над тях, някъде в небето се води още по-жестока битка, и се запита колко ли американски командири са допуснали фатални грешки.

Оказа се, за щастие, че страховете му са били напразни. Нито една противникова ракета не бе успяла да пробие обръча около самолетоносача, докато сред атакуващата китайска армада едва ли можеше да се намери невредим кораб. Неколцина от оцелелите моряци в паника напуснаха своите потъващи кораби, натъпкани в спасителните лодки. Около тях, сред преобърнатите корпуси на разрушители и ракетonosци, се носеха отломки от китайски изтребители, загинали в напразните си опити да избягат от американските ракети. Китайското нападение завърши безславно и трагично.

Американците бяха атакували китайските кораби и самолети така ефективно, че нито един техен изтребител не бе свален. Докато противникът бе принуден да преглътне загубата на тридесет и четири изтребителя и на осемнадесет бойни кораба. Сега единствените му надежди се възлагаха на шестте оцелели подводници: трите „Ромео“, двете „Мин“ и на последната „Кило“.

Над повърхността експлозиите най-после стихнаха — долавяха се само приглушените звуци от потъването на китайските кораби. Постепенно водата се успокояваше. Когато смущенията напълно престанаха, „Чайен“ отново можеше да използва пасивните си сонари, за да изясни обстановката.

— Кабина, тук сонар. Засякохме голям брой сонарни контакти, може би са от подводници. Но още не може да се определи колко са. Ясно е само, че са повече от две. Според характера на контактите не е изключено да сме се натъкнали на подводници, плаващи в група.

— Сонар, тук кабина, прието.

Мак още не можеше нито да забрави, нито да си прости наивната грешка, но твърдо бе решил повече да не изпада в такава ситуация.

— Окей — обърна се той към офицера по комуникациите. — Този път ще се наложи да потърсим помощ. Изпратете съобщение до

„Бремертън“ и до координатора на борда на самолетоносача по подводните операции. Искам да ни помогнат, защото явно ще се наложи да се сражаваме с няколко китайски подводници.

След петнадесет минути от „Бремертън“ потвърдиха, че поемат задачата да се притекат на помощ — с пълен напред тази американска подводница вече се приближавала до участъка, за да изпълни молбата на Мак и неговия екипаж.

Капитаните на всички дизелови китайски подводници знаеха, че занаят пред ги очакват много неприятности — базите за презареждане с гориво бяха унищожени, а изгледите да изненадат американските кораби бяха доста обезкуражаващи. След ракетната атака срещу складовете и кейовете на островите Спратли командирите на тези подводници бяха задължени да икономисват дизеловото гориво, като по-често превключват двигателите в режим на батерийно захранване.

Радистите на подводниците бързо установиха връзка, за да съобщят на командирите си, че и другите им събратя обмислят трескаво какви шансове им остават да оцелеят. Единственото спасение бе да потеглят към родните китайски брегове на бавен ход, като се стремят да не издават присъствието си. Ако щастието се окажеше на тяхна страна, щяха да успеят да се спасят от неуморно преследващия ги неприятел. Но както вече се бе убедил капитан Макей, щастието е много изменчиво и не спохожда всекиго, затова не бива да се разчита единствено на него.

След като „Бремертън“ се появи в определения квадрант на предварително уговорената дълбочина, нейният командир побърза да се свърже с „Чайен“ по подводния телефон. Мак му събщи за приближаването на внушителна група китайски подводници, които обаче, за негова изненада, внезапно променили курса по азимут две-едно-нула и сега се връщали към китайския бряг.

Офицерите от „Бремертън“ и „Чайен“ бързо съставиха общ план за действие, след което се разделиха — „Бремертън“ пое по курс три-нула-нула, а „Чайен“ по курс нула-четири-нула. Двете американски подводници се спуснаха да преследват богатата плячка.

Сонарните оператори на двете подводници успяха да открият бягащите китайски подводни лодки. При батерийно захранване те не можеха нито да вдигнат висока скорост, нито да предприемат спасителни маневри. На Мак му се струваше, че стреля по закотвени кораби. Всички китайски подводници се опитаха да спасят кожата си, като изстреляха целия си запас от шумогенератори, но тези отчаяни опити се оказаха безуспешни и накрая на китайските подводници не им оставаше нищо, освен всяка от тях да изчаква търпеливо реда си, за да стане поредната жертва на „Бремертън“ и „Чайен“.

Последна остана подводницата от клас „Кило“. Нейният капитан бе направил всичко, на което бе способен. Оставаше му само една последна отчаяна стъпка — да издигне подводницата си на повърхността, където накрая я застигна американското торпедо.

Усилията му бяха благородни, но безплодни. Торпедото Mk 48 безпогрешно откри „Кило“ или Мастър-111, проби внушителна пробойна в кърмовия отсек и веднага я изпрати на дъното.

Мак и неговият екипаж не помнеха друг път да са участвували в подобна акция. „Бремертън“ бе унищожила три китайски подводници, а „Чайен“ — четири. Ожесточената битка на повърхността завърши с потопяването на около 60 бойни кораба и подводници, поразени от ескадрата начело с „Индипендънс“. Повече от тридесет китайски изстребители изчезнаха сред вълните на Южнокитайско море. Загубите в наземните бази на китайците на островите Спратли бяха непоправими. Това се оказа решителният поврат в хода на военните действия. Оттук нататък превъзходството на американската флота трудно можеше да бъде сломено.

Но Мак все още не беше удовлетворен. Капитанът знаеше, че бойната слава бързо може да помръкне, и то тъкмо тогава, когато най-малко го очакваш.

---

[1] „Арлай Бърк“ (DDG-51): Тип американски разрушители, снабдени с радарната система „ЕГИДА“ за противовъздушна отбрана. Максимална скорост: 31 възела. Дължина: 504 фута и 4 инча. Водоизместимост: 9033 т (при пълен товар). Основно въоръжение: ракети „Томахоук“, SM-2 и „Харпун“ — Б.пр. ↑

[2] „Спрюънс“ или Spruance (DD 963): Клас мощни разрушители, специално оборудвани за борба с подводници, използвани от ВМС на

САЩ. Максимална скорост: 33 възела. Дължина: 563 фута (177 м). Водоизместимост: 8040 т (при пълен товар). Основно въоръжение: ракети „Томахок“, „Харпун“ и ASROC (ракети за поразяване на подводници). Може да пренася и два хеликоптера LAPMS. — Б.пр. ↑

[3] ELF (Extremely Low Frequency): Свръхниска радиочестота, която се пропуска много по-добре на значителни дълбочини под водната повърхност в сравнение с емисии в диапазоните КВ и УКВ. — Б.пр. ↑

[4] Н-6 Ксиан: китайски вариант на тежкия стратегически бомбардировач Ту-16 „Беджър“ (буквално „Язовец“). — Б.пр. ↑

[5] AMRAAM (Advanced Medium Range Air-to-Air Missile): Ракета въздух-въздух, със среден обхват. Най-често се използва версията AIM-120. — Б.пр. ↑

[6] Phoenix AIM-54 (буквално „Феникс“): Дългобойни ракети въздух-въздух, изстрелвани от американските морски изстребители „Томкет“. Максималната далечина на обсег е повече от 100 мили. — Б.пр. ↑

[7] E-2C „Хоукай“ („Орлов поглед“): Разузнавателни самолети за ранно откриване на вражески изстребители. Обикновено съпровождат самолетноносачите. Снабдени са с радарната система APS-145. — Б.пр. ↑

[8] ESM (Electronic Support Measures): Спомагателно електронно подслушване (система от пасивни приемници, улавящи сигналите от радарите на противника). ESM е съставна част от ELINT (ELectronic INTelligence): Електронно разузнаване; докато HUMINT (HUMAN INTelligence) са разузнавателните сведения, събирани от агентурата. — Б.пр. ↑

[9] J-7 (Джей-7): Китайски вариант на руския изстребител МиГ-21. — Б.пр. ↑

ДВАНАДЕСЕТА ГЛАВА ВОЙНАТА В ПРОТОКА

Решителната битка отмина, но Мак все още не можеше да повярва, че формацията начело с „Индипендънс“ бе успяла да причини такива огромни щети на противника. Но беше сигурен, че това сражение ще остане в историята на морските битки като най-решителното поражение, претърпявано някога от която и да било флота.

Сега „Чайен“ плаваше на перископна дълбочина, за да приеме последните нареждания от щаба по сателитния канал SSIXS. Веднага след дешифрирането на радиограмите Мак ги взе и се прибра в капитанската каюта, за да ги прочете в по-спокойна обстановка и да обмисли подробностите около новата задача, поставена пред екипажа на „Чайен“.

Когато беше готов с решението, капитанът събра в каюткомпанията заместник-командира, дежурния офицер, навигатора, координатора на огневите системи и старши-оператора от сонарното отделение.

Щом капитан Макей се появи на прага, всички офицери прекратиха разговорите.

— Господа — започна Мак, — днес получих новите заповеди. Наредват ни да се отделим от формацията начело с „Индипендънс“ и да поемем на север. Ще извършим продължителен преход с дължина около 1000 мили, до Тайванския проток, между Китай и Тайван. — Мак спря, за да позволи на офицерите да обмислят думите му. — А сега съм длъжен да ви осведомя за ситуацията в общ план. Събитията напоследък са извънредно благоприятни за Съединените щати. Цзян Дзъ Мин, президентът на Китай, който бе свален по време на юлския преврат, наскоро е успял да се добере до Тайван с помощта на една наша подводница от клас „Сийуулф“.

Мак знаеше, че това съобщение ще изненада офицерите, затова продължи по-бавно:

— От „Чайен“ се иска да „почисти“ Тайванския проток от неприятелски подводници, за да може Цзян Дзъ Мин да се върне безпрепятствено в Китай, когато условията станат подходящи за връщането му на власт. — Командирът огледа лицата на офицерите. — От флотското разузнаване още няма надеждни сведения за вражеските плавателни съдове в този район. Но се очаква струпване на голям брой разрушители клас „Лу Дао“ и може би на няколко от по-опасните им подводници „Акула“ или „Кило“. От щаба ни предупреждават, че в района на протока е възможно да се натъкнем на гъсти минни полета, затова ще се наложи да бъдем извънредно внимателни.

След последното предупреждение Мак обяви края на срещата и офицерите се върнаха в отделенията си.

Докато „Чайен“ се отдалечаваше от ескорта на „Индипендънс“, Мак не преставаше да мисли за предстоящите опасности. Нямахше опит с морските мини, но знаеше, че са коварна заплаха за всички плавателни съдове, включително и за подводниците. По време на войната в Персийския залив през 1991 г. единствените щети на ВМС на САЩ бяха нанесени от две морски мини, с не много сложно устройство, произведени по остаряла технология. Това звучеше като подигравка със супермодерните бойни кораби — една мина, струваща само няколко хиляди долара, да изпрати на дъното ядрена подводница като „Чайен“, чиято цена надминаваше един милиард.

След приключването на съвещанието в каюткомпанията „Чайен“ започна дългото си самотно пътешествие. На „Бремертън“ бе заповядано да напусне Южнокитайско море и да се върне в Индийския океан. Другата американска подводница — „Кълъмбия“, трябваше да остане в ескорта на самолетносача, за да го охранява от вражески подводни лодки — роля, която досега неведнъж бе възлагана на „Чайен“.

— Спуснете подводницата на 400 фута — нареди Мак.

— Слушам, сър, да се спусне подводницата на 400 фута — потвърди дежурният офицер.

— Скорост дванадесет взела — допълни капитанът. И тази заповед бе потвърдена незабавно.

Плаването към Тайванския проток започна при извънредни мерки за предпазливост — загрижен за оцеляването на „Чайен“, Мак реши да напредват по-бавно, но затова пък по-тихо, вместо да се

устремят на север с максимална скорост, да бъдат лесно засечени и после да се наложи да си проправят път с помощта на торпедата.

Освен това командирът знаеше, че в тесния проток китайските бойните кораби са в свои води и отвред ще го дебнат заплахи. По този маршрут се намираха четири от китайските военноморски бази. Всяка от тях можеше да изпрати по следите му подводници, ракетоносци, разрушители или самолети за борба с подводници. От решаващо значение беше кога неприятелските сонари ще открият присъствието на американската подводница, далеч извън пределите на Южнокитайско море. Затова той беше длъжен да прояви цялото си умение, та маршрутът на „Чайен“ да не бъде разкрит.

Плаването щеше да продължи четири или пет денонощия. Към края на третия ден „Чайен“ премина край военноморската база в Чжанцзян, разположена на южния бряг на Китай, след което наближи района около Хонконг. Досега сонарите не бяха открили китайски кораб, може би защото китайската флота още се прегрупираше след съкрушителното поражение край островите Спратли.

Но тази вечер внезапно всичко се промени.

— Кабина, тук сонар — рапортува старши-операторът от сонарното отделение. — Имаме сонарен контакт по азимут две-нула-нула. Звуковият му спектър не прилича на тоновете на познатите ни подводници.

Мак, който беше в командната кабина, реши, че на повърхността се е появил китайски кораб, напуснал базата в Чжанцзян, за да се отправи на югозапад. Операторът пред бордовия компютър BSY-1 започна да проверява данните, за да определи дистанцията до новия контакт.

— Кабина, тук сонар — отново се намеси старши-операторът, — регистрирахме импулси от активни високочестотни сонари. Над нас плават два ракетоносеца клас „Хайнан“.

Компютърният оператор, с помощта на координатора на огневите системи, се зае да обработва и анализира новите данни, за да изчисли разстоянията до двата контакта.

— Кабина, тук сонар, активните сонари се чуват все по-слабо. Вероятно се намесват смущения от конвергентната зона. Според

нашите изчисления до контактите има повече от тридесет мили.

— Сонар, тук кабина, прието — отвърна Мак вместо дежурния офицер. — Не преставайте да ги следите.

Мак нямаше намерение да атакува тези ракетоносци, освен ако те не се опитаха да атакуват подводницата. Предпочиташе да ги отмине в пълно мълчание, но от друга страна, не можеше да позволи те да се влачат по следите му до крайната точка, определена в плана за сегашното плаване на „Чайен“.

Но поне засега нямаше защо да се тревожи. Китайските патрулни кораби не подозираха за новия маршрут на „Чайен“ Възможно бе да са решили да изпробват новото си сонарно оборудване. Повечето от китайските бойни кораби, построени предимно през шестдесетте години, едва отскоро започнаха да използват активни сонарни системи и техните командири често се увличаха по учения в открито море, за да отработят техническите процедури при преследване на противникови цели. Обаче сега нещо подсказваше на капитан Макей, че движението на китайските кораби не прилича на редовно учение. Двата ракетоносеца „Хайнан“ бяха натоварени с по дванадесет минни комплекта и когато достигнаха предварително определения участък, екипажите им започнаха да спускат мините по специалните релси. След това капитаните им бяха решили да изпробват новите сонарни уредби и накрая да се завърнат в базата.

Петнадесет минути след като сонарите на „Чайен“ засякоха двата ракетоносеца, контактите внезапно се изгубиха. Раздразнен, Мак веднага отиде в сонарната зала. Старши-операторът тъкмо докладваше на дежурния офицер в командната кабина за новата промяна в обстановката:

— Да, преди малко ги изпуснахме, но сега отново се чуват. Възможно е да са се насочили към източния китайски бряг, защото азимутът им се промени и сега е три-пет-пет.

Мак бързо се върна в командната кабина и попита:

— Вече знаем ли разстоянията до двата контакта?

— Все още не, сър, но скоро ще ги узнаем — отговори дежурният офицер. Той помагаше на координатора да приключи по-бързо изчисленията.

След по-малко от минута координаторът вдигна глава и се обърна към Мак:

— Капитане, дистанцията е 68 000 ярда.

— Кабина, тук сонар, нашите китайски контакти спряха активните си сонари, сър — докладва старши-операторът. — Обзалагам се, че сега ще започнат да спускат мини във водата.

Двата китайски кораба се намираха на около 40 мили северно от „Чайен“. Контактните мини МАГ една по една се плъзгаха по релсите и се потапяха във водата. Тези мини, руско производство, бяха създадени чрез технология, била модерна може би преди цял век, но въпреки това си оставаха сериозна заплаха за всяка подводница.

— Маркирайте този участък като минно поле — разпореди се командирът и посочи участъка върху оперативния планшет. — Може би ще се наложи да прочистваме тази зона.

— Слушам, капитане — отвърна офицерът, ръководещ минотърсачното отделение, и веднага се надвеси над планшета.

Мак още не знаеше от какъв тип са мините, които китайците спускаха в Тайванския проток, но имаше достатъчно основания да подозира, че тези коварни съоръжения, чувствителни на промените в натиска на морската вода, ще затруднят задачата на подводницата му. Опитва се да пропъди неприятното предположение, че китайците спускат дънни мини с висока акустична чувствителност, подобни на използваните от ВМС на САЩ.

За негово щастие — макар в този миг той да не знаеше това — китайците използваха по-евтините, но по-малко ефикасни мини, които реагираха само на налягането на водата. Причината бе в недостига на средства — хроничен порок на китайския боен флот. Мините МАГ, приети на въоръжение в бившия съветски флот, се доставяха в Китай още от началото на шестдесетте години. Но макар и старомодни, те все пак притежаваха едно ценно преимущество — можеха да действат на дълбочини до 1500 фута, което създаваше реални опасности за съвременните американски ядрени подводници от клас „Лос Анджелис“.

Когато „Чайен“ се приближи към южния край на Тайванския проток, старши-радиистът донесе една приета преди малко шифрограма и я подаде на Мак.

— Капитане, току-що получихме съобщение по ELF-канала от самолетносача „Нимиц“. Искат да се издигнем до комуникационна

дълбочина, за да ни предадат нови заповеди по сателитна система SSIXS.

— Много добре — кимна Мак и заповяда на дежурния офицер: — Изплуване до перископна дълбочина.

Докато „Чайен“ бавно се издигаше, Мак неспокойно стискаше ръкохватката на перископа и не преставаше да се пита дали този път новините ще се окажат добри. Беше решил да изплуват почти до повърхността, за да може веднага да отговори на командира на „Нимиц“, ако се окажеше, че промените в ситуацията го налагат. За да се свърже с друг кораб не беше достатъчна плуващата антена, а радиотрафикът чрез VLF-канала не винаги беше абсолютно надежден.

Когато „Чайен“ се озова на перископна дълбочина, Мак реши да огледа наоколо чрез перископа тип 2, но не откри нищо обезпокоително.

Съобщението от „Нимиц“ беше автоматично дешифрирано от специалния компютър, свързан с приемопредавателя за сателитна връзка, и поднесено на капитана. Мак го прочете и мълчаливо го подаде на навигатора.

— Патрулиращите изстребители, които излитат от самолетносача от Тихия океан източно от Тайван, са забелязали през миналата седмица повишена активност на китайски кораби в Тайванския проток. Подозират, че китайците усилено залагат нови минни полета.

Предупреждението се оказа много навременно, но с това новините не се изчерпваха. От „Нимиц“ бяха успели да засекаат двата маршрута, които китайците вероятно считали за най-безопасни. Според сведенията на разузнаването тези зони не били минирани, в момента китайските миноносци също не поставяли там нови мини.

Мак заповяда отново да спуснат подводницата на 400 фута, след което двамата с навигатора се приближиха до едромащабната карта на протока.

Тайванският проток, разделящ Китай от остров Тайван, е сравнително плитък и е ориентиран приблизително в посоката север-юг. Съмнителните зони, за които разузнаването подозираше, че са превърнати в минни полета, заемаха немалка част от протока, предимно в централната зона. Първият обезопасен от мини маршрут беше откъм западната страна, покрай китайския бряг. Вторият

маршрут се намираще по-близо до отсрещния, източния бряг, близо до териториалните води на Тайван. Дватама офицери внимателно проучиха двата маршрута, за да изберат най-добрата траектория за преминаването на „Чайен“.

Пръв заговори навигаторът:

— Според мен източният маршрут ще е по-благоприятен за нас, сър, защото ще плаваме по-близо до западното тайванско крайбрежие. Не се знае с какви патрулни кораби от китайския флот може да се срещнем, да не говорим за тяхната морска авиация.

Мак се съгласи с него:

— Да, доводите ти са логични. Ще изберем този маршрут. Начертай новия курс на оперативната карта. Пескадорските острови трябва да останат откъм левия ни борд.

Навигаторът се зае с изпълнението на задачата, а Мак отиде в сонарното отделение, за да провери дали няма нови контакти. След като нанесе новия маршрут на картата, навигаторът я занесе до пулта, зад който вече го очакваше дежурният офицер.

„Чайен“ навлезе съвсем предпазливо, само с четири възела, в плитките води на Тайванския проток. Мак вече бе придобил доста опит за плаване в плитки води и затова нареди на дежурния офицер да спусне подводницата само на 100 фута. Дължината на протока е около 350 мили. При тази скорост за прекосяването на протока щяха да стигнат три и половина дни. Планът на капитан Макей предвиждаше да преминат безшумно покрай остров Тайван, като непрекъснато следят за появата на вражески кораби. Мак знаеше, че ако се стигне до подобна нежелана среща, ще се наложи да маневрират към западния маршрут, откъм срещуположния бряг, но по средата на протока се намираще опасното минно поле.

В момента на „Чайен“ бе възложено не само да разузнава за присъствието на неприятелски кораби, но и да унищожава вражески подводници и по-опасни надводни кораби. За да изпълни с чест тази задача, Мак реши след като подводницата премине през протока, да обърне курса и да провери опасните зони около китайския бряг — опитът му подсказваше, че там го очаква богат „улов“.

Всички сонарни оператори от екипажа на „Чайен“ слушаха напрегнато, докато подводницата напредваше на север. Според капитана откъм тайванския бряг вероятността да срещнат китайски кораби бе малка, но това предположение не отчиташе факта, че китайците отлично знаеха къде са заложили минните полета и затова не можеше да се допуска, че ще пренебрегнат безопасната от мини зона покрай тайванския бряг.

Мак още веднъж благодари мислено на командира на „Нимиц“ за навременното предупреждение. Ако не го бе получил, бе много вероятно сега „Чайен“ да е вече в началната зона на минното поле.

„Чайен“ премина на север от 25-ия паралел и се доближи към Източнокитайско море. След два часа Мак заповяда да издигнат „Чайен“ до перископна дълбочина и да проверят за нови донесения от разузнаването по сателитната система SSIXS. Но след като се оказа, че няма шифрограми, адресирани до „Чайен“, нито пък през перископа се виждаха китайски кораби в далечината, Мак реши, че това е добър признак, обещаващ безопасно плаване.

След като навлязоха в Източнокитайско море, Мак нареди да променят курса на 360°, да прочистят глухата зона зад кърмата и отново да се върнат към предишния курс. Бавно, предпазливо, подводницата пое отново на юг, но този път покрай китайския бряг.

Не бяха изминали и десет мили от повторното им навлизане в протока, когато се натъкнаха на първия подводен контакт.

— Кабина, тук сонар, имаме сонарен контакт с азимут две-четири-две. Според мен пред нас има китайска подводница клас „Кило“, сър. Предполагам, че е с един шестлопатков корабен винт и напредва с висока скорост.

Операторът пред бордовия компютър BSY-1 веднага се зае с данните — разстоянието до вражеската подводна лодка беше от първостепенно значение.

Понякога този процес може да погълне много време, но се случва и обратното — дистанцията до контакта да се определи доста бързо.

— Успяхме! — зарадва се операторът. — Дистанцията е 39 000 ярда. Тя се движи с 16 възела, по курс едно-четири-пет.

— Увеличете скоростта на осем възела — замислено процеди командирът. — Пълна бойна готовност за всички торпедни апарати. —

Мак знаеше, че в подобен случай кавитацията не може да бъде избягната, но не това бе причината за тревогата му. „Кило“ също щеше да кавитира, пък и не му се вярваше китайската подводница да поддържа такава висока скорост за по-продължителен интервал, особено в плитки води (от дъното ги дяляха само 24-клафтера).

Колкото повече „Чайен“ се приближаваше към противника, толкова по-уверен беше координаторът на стрелбата в успешния изход от предстоящата схватка. Щом дистанцията се стопи до 20 000 ярда, Мак заповяда да насочат торпедни апарати номер едно и две, като отворят външните торпедни люкове.

„Чайен“ се промъкваше все по-близо към китайската подводница, но след задействането на външните торпедни люкове сонарните оператори засякоха, че „Кило“ внезапно намалява скоростта си. На компютърния екран ясно се виждаше, че подводницата е обърнала курса си точно към „Чайен“. Само след една минута от сонарното отделение отново се обадиха:

— Кабина, тук сонар, на „Кило“ включиха активен сонар, средночестотен, от добре познатия вид „Острите зъби“. — Така американските моряци наричаха на своя жаргон комбинирания активен/пасивен сонар, който се монтираше към корпусите на всички китайски подводници от клас „Кило“.

Веднага след задействането на активния сонар на „Кило“ Мак реши, че няма друг изход, освен да атакува пръв, защото местоположението на „Чайен“ беше разкрито.

— Проверете сонарния азимут и стреляйте, от торпедни апарати номер едно и две, по Мастър-112!

През последните няколко седмици „Чайен“ неведнъж се бе озовавала в схватки на живот и смърт, но и този път, както и при първия сблъсък, всички бяха крайно напрегнати. Екипажът, както винаги, изпълняваше безупречно всяка команда. Мак много скоро получи отговора на офицера от торпедното отделение:

— Торпеден апарат номер едно задействан. — След няколко секунди: — Торпеден апарат номер две задействан.

Капитанът потвърди, че е приел рапорта.

— Кабина, тук сонар. И двете торпеда се движат нормално, по права линия.

На борда на „Кило“ настъпи суматоха — никой не бе очаквал американските торпеда Mk 48 да се появят толкова скоро. Китайската подводница бе включила активния сонар само за да се увери, че наоколо няма други сонари контакти. Но тук, недалеч от родните брегове, китайският командир се чувстваше сигурен. Едва сега започна да осъзнава, че е допуснал фатална грешка.

— Торпедо номер едно засече целта... торпедо номер две също — съобщи координаторът на стрелбата.

— Прережете кабелите — нареди се Мак. — Искам да бъдем колкото е възможно по-далеч, когато торпедата експлодират. — Той знаеше, че мощната бойна глава, с почти 300-килограмов експлозив, може да повреди всичко наоколо, без да различава своите и чуждите подводници. — Затворете външните торпедни люкове и презаредете с торпеда апарати номер едно и две.

Когато се отдалечиха достатъчно, Мак нареди да намалят скоростта на четири възела. Все още бяха доста близо до китайския бряг и той не искаше да рискува. След загубата на тази „Кило“ китайците по всяка вероятност щяха да се досетят, че в тези води се е появила американска подводница, но Мак разчиташе на строгите мерки за предпазливост.

Капитанът беше сигурен, че „Кило“ няма да се изплъзне от неумолимо напредващите торпеда. От едната страна беше китайският бряг, а от другата — широкото, смъртоносно минно поле. След като и двете торпеда бяха засекли местоположението на „Кило“, Мак бе готов да се обзаложи, че само след няколко минути с нея ще е свършено.

— Кабина, тук сонар — обади се старши-операторът, — „Кило“ отново се опитва да се отскубне от нашите торпеда, но този път зави към средата на протока, към минното поле. Обаче и двете Mk 48 я следват неотстъпно.

Този рапорт още повече успокои Мак, макар че той неволно изпита прилив на уважение към смелия китайски командир. Дори и в тази отчайваща ситуация, когато шансовете за спасение на подводницата му явно се бяха изчерпали, той бе решил да рискува.

— Кабина, тук сонар. Две експлозии във водата, с азимут едно-едно-нула. — Мак се напрегна в очакване на останалата част от рапорта. — Капитане, току-що изгубихме торпедо номер едно. Първото Mk 48 се натъкна на мина.

Мак само кимна и уважението му към дръзкия съперник още повече се увеличи. Засега китайският командир печелеше. Но оставаше още едно торпедо, насочено право към корпуса на „Кило“.

Двойната експлозия на първото торпедо и на мината детонира така силно, че взривната вълна разтърси минното поле наоколо. Китайците бяха допуснали грубата грешка да разположат мините прекалено нагъсто, затова налягането на водата след първите два взрива задейства още две от съседните мини.

След минута от сонарната зала докладваха за още две експлозии. Според старши-оператора това бяха мини, защото второто торпедо продължаваше да преследва плячката си.

— Кабина, тук сонар! Още една експлозия — задъхано се намеси старши-операторът. — Изгубихме контакта с торпедо номер две... Опасявам се, че и то се е натъкнало на някоя мина!

Отчаяният риск на китайския командир отново се бе увенчал с успех. Неговата „Кило“ се бе отървала от двете американски торпеда, но все още не беше в безопасност, защото около нея гъмжеше от китайски мини, а някъде наблизо се спотайваше опасен противник.

Не бе изтекла и минута след взривяването на второто торпедо Mk 48, когато от сонарното отделение регистрираха още две експлозии.

— Кабина, тук сонар. Още две експлозии, с азимут едно-едно-две. Чувам шумове от разкъсване на корпус на подводница. Явно Мастър-112 е попаднала на някоя от своите мини!

Никой подводничар няма да сбърка, когато чуе ужасяващия трясък на трошач се метал. Докато „Кило“ потъваше, Мак мислеше само за току-що преживяното. Когато изпадне в безнадеждното състояние на губещ, всеки командир е готов на отчаяно смели постъпки, но подобна дързост далеч не винаги води до успех.

По някаква зла ирония на съдбата отначало рисковата тактика на командира на „Кило“ изглеждаше успешна, но само в началото на сражението. Но най-жестоката шега на съдбата бе фактът, че китайската подводница не загина от американско торпедо, а от своите несъвършени мини, лекомислено разхвърлени в прекалено голямо количество.

Излишно бе да се обяснява на екипажа на какво са способни китайските мини. Всички разбираха, че плаването в тясната

крайбрежна зона, недалеч от минното поле, може да се окаже с фатален край не само за китайската „Кило“, но и за тяхната „Чайен“.

Ала Мак нямаше друг избор. За да изпълни с чест възложената задача, той трябваше да преведе „Чайен“ по този опасен маршрут. Оставаше му само надеждата, че няма да го сполети съдбата на дръзкия, но лишен от късмет китайски капитан.

След осем часа „Чайен“ още напредваше едва-едва, само с четири възела, а зад кърмата ѝ се влачеше буксирната платформа ТВ-16. Досега бяха засечени осем сонарни контакта, но всичките се оказаха безопасни.

— Кабина, тук сонар. След като прочистихме глухата зона, уловихме още два контакта, с азимут нула-нула-четири. Струва ми се, че на повърхността над нас има китайски бойни кораби, капитане.

— Веднага се заемаме с изчисляването на дистанцията и курса на новите цели — обади се координаторът на огневите системи.

Мак незабавно нареди „Чайен“ да се премести в позиция, позволяваща по-точно да се изчисли пеленгът за всеки от новите контакти чрез триангулацията.

— Класифицирахме акустичните спектри на корабите над нас. Това са два разрушителя клас „Лу Дао“, от по-старите модели, които не могат да пренасят хеликоптери. Бордовият компютър разпозна характеристиките на корабните им винтове.

Откакто започна тази война, водена само по море, базата с данни за сонарни контакти, съхранявана в компютрите на борда на „Чайен“, нарасна неимоверно. Това се дължеше до голяма степен на изключителния принос на подводницата и на факта, че тя се бе натъквала на контакти почти от всички видове китайски бойни съдове. Сонарните оператори на „Чайен“ грижливо регистрираха всички акустични характеристики на вражеските съдове и внасяха корекции според данните за корпуса. Без тази база данни операторите много трудно можеха да разпознават обектите.

Мак заповяда да се свалят торпедата Mk 48 от апарати едно и две и да се сменят с „Харпун“-и. Тази операция изискваше повече време, но увеличаваше шансовете за успех при подготвяната атака.

Изминаха няколко тягостни минути преди операторът пред компютъра най-последно да обяви разстоянията до двата разрушителя:

— Дистанция до по-близкия разрушител, Мастър-121, 22 000 ярда, а до другия — 28 000 ярда. И двата кораба напредват с 16 възела.

— Много добре — рече Мак.

За тази ситуация Мак реши да използва „Харпун“-ите. Така не само се спестяваха торпеда за следващите битки, но и се гарантираше шансът на „Чайен“ да напусне по-бързо опасната зона след изстрелването на ракетите.

Торпедата Mk 48 бяха снабдени с електронни търсещи глави, но след изстрелването им от огневото отделение на „Чайен“ бяха длъжни да предават по кабелите корекции за насочването, докато търсещите глави най-последно сами открият целта. Едва тогава командирът разрешаваше да се срежат кабелите и подводницата можеше да се отдалечи на безопасна дистанция.

По друг начин се действаше при ракетите „Харпун“ — достатъчно бе да се изстрелят и подводницата можеше веднага да се потопи на по-голяма дълбочина и да смени курса, защото след програмирането на траекториите ракетите не се нуждаеха от намесата на операторите. Освен това „Харпун“-ите бяха десет пъти по-бързи от торпедата Mk 48 и за бойните кораби почти не оставаше време за спасителни маневри.

Стъпка по стъпка Мак се разпореждаше за подготовката за изстрелването на „Харпун“-ите. Най-последно оглушителното свистене проехтя във всеки отсек на подводницата.

— Торпедни апарати номер едно и две са задействани, сър.

Двата „Харпун“-а светкавично напуснаха торпедните апарати и се понесоха към повърхността. Двете капсули, насочени под ъгъл 45°, се показаха над водата и тогава мигновено се освободиха носовата и кърмовата част. Ракетните двигатели изреваха яростно и корпусите се стрелнаха нагоре в небето.

Ракетите изскачат мълниеносно от водата и веднага включват основните си двигатели. Стартовите ускоряващи двигатели остават включени още три секунди, за да се гарантира, че основните двигатели ще поемат изтласкването, за да насочат разчетите към целите — към двата нищо неподозиращи китайски разрушителя „Лу Дао“.

Но Мак нямаше време да се любува на полета им. Веднага щом сигналните лампи светнаха, командирът се успокои, че двете ракети са напуснали подводницата, и се обърна към дежурния офицер със заповед да увеличи скоростта на десет възела, за да напуснат по-бързо зоната. Сега най-важното беше да не се натъкнат на някоя китайска подводница, дебнеща наоколо.

Двете ракети „Харпун“, модел UGM-84, много бързо изминаха разстоянието до безпомощните мишени. Щом ги приближиха до една миля, те започнаха автоматичните маневри за топлинно самонасочване. Вместо да ги програмират за стандартното спускане от високо, Мак бе наредил да се зададе снижаване на височината до „бръснещ“ полет само на 5 фута над вълните, за да се врежат под ватерлиниите на разрушителите.

Тази траектория се оказа много точно изчислена и екипажите на двата китайски кораба дори не разбраха, че към тях летят американски ракети. При толкова незначителна височина руските им радари „Конските наочници“ и „Бобовите шушулки“ (както ги наричаха на жаргона, възприет от войските на НАТО) бяха напълно безпомощни.

„Чайен“ все още се намираще не много далеч от двата разрушителя, когато от сонарното отделение долетя развълнуваният глас на старши-оператора:

— Кабина, тук сонар, две експлозии, през 16 секунди, с азимути нула-нула-две и нула-нула-шест...

Още не успял да довърши изречението, старши-операторът побърза да внесе първата поправка:

— Корекция на предишния рапорт, сър. Имаме и трета експлозия, също като втората, по азимут нула-нула-две... Регистрирахме и трясък на корпуса, сър, пак по азимут нула-нула-две. С тази цел е свършено, сър.

Разрушителят „Лу Дао“, по азимут нула-нула-две, представляваше мрачна гледка, осеяна с опустошение и смърт. Екипажът наброяваше 280 моряци и офицери — 180 от тях намериха гибелта си до 45 секунди след взрива на ракетата „Харпун“, сред огнени кълба и пръски разтопен метал от резервоарите с гориво. Повече от 40 тела бяха разпръснати по палубата, още толкова се носеха

по вълните. Край труповете едва плуваха оцелелите, неспособни да се съвземат от изненадващия огнен вихър, с една-единствена цел — да се задържат на повърхността.

Само около 50 моряци бяха без тежки наранявания. Струпани на другия борд, те се опитваха да спуснат две от спасителните лодки. За останалите нямаше шанс за спасение — щяха да измрат до един, сред адски мъки, или от задушавачите пари, или когато целият кораб бъдеше обхванат в пламъци.

Китайският разрушител потъваше бавно във водите на Тайванския проток. Никой от екипажа, нито мъртвите, нито оцелелите, не разбраха откъде връхлетя върху тях смъртоносната ракета.

На борда на втория разрушител пораженията бяха по-малко, ала въпреки това щетите бяха огромни. Бойната глава на ракетата „Харпун“, с 230 кг мощен експлозив, беше детонираше в кърмовата палуба и веднага бе причинила смъртта на една четвърт от моряците.

Когато щабът на китайските ВМС узна за загубата на тези два разрушителя, там веднага решиха, че причината е внезапна въздушна атака с изстребител-прехващачи F/A-18. Разтревожено от появата на американски самолети в района на протока, китайското командване не посмя да изпрати там китайски изстребители, а понеже вече беше изтеглило всички свои „Акули“, не успя и да разкрие присъствието на „Чайен“.

Капитан Макей не можеше да отгатне замислите на китайското флотско командване, но след като не откри нито един китайски плавателен съд да предприема опити за преследване, отмени заповедта за пълна бойна готовност. Подводницата продължаваше да отстъпва предпазливо, с минималната скорост от четири възела.

Мак и офицерите му останаха удивени от факта, че толкова близо до китайския бряг — това досега не бе постигал нито един американски боен кораб — почти не се срещаха китайски съдове.

Когато „Чайен“ приближи южния край на протока, Мак реши, че този рискован преход под носа на врага бе разкрил колко зле е организирана китайската брегова отбрана, затова веднага след връщането на „Чайен“ в Южнокитайско море нареди да се издигнат на 60 фута и да изправят комуникационната антена.

Не след дълго всички офицери от ВМС на САЩ узнаха новината и се впуснаха в оживени коментари за успешното плаване на „Чайен“ в

Тайванския проток, който досега се считаше за изключително опасна зона. Мак рапортува пред щаба за гъсто разположените минни полета, като не забрави да уточни къде се намират безопасните за плаване зони. Освен това докладва за още три успешни атаки — една подводница клас „Кило“ и два разрушителя „Лу Дао“. Щабните офицери веднага ги прибавиха към внушителния списък на неприятелските съдове, потопени от „Чайен“.

Веднага след прибирането на антената Мак се отправи към командирската каюта — полагаше му се най-после да откъхне след напрегнатите сражения. Управлението на подводницата беше поето от заместник-командира, а навигаторът получи заповед да поддържа курс към флотската база в Цзюин на остров Тайван.

Това плаване приключваше с пълен успех, но Мак не беше сигурен дали така ще бъде и със следващото. Капитанът очакваше с нетърпение следващата среща със снабдителния кораб „Маккий“. Все още нямаше признаци за приближаването на края на тази жестока война и затова Мак се нуждаеше от пълен комплект ракети и торпеда.

ТРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

ПРЕСЛЕДВАНЕТО НА „ТАЙФУН“

Главният механик, координаторът на огневите системи и началниците на всички отделения останаха на борда на „Чайен“, за да надзирават прехвърлянето на ракетите и торпедата от трюмовете на „Маккий“. Бордовите инженери бяха заети с профилактичните изпитания в реакторния отсек. Капитан Макей, заместник-командирът, навигаторът и координаторът посетиха щаба на военноморската база в Цзюин, за да уточнят къде ще се проведе оперативното съвещание. Досега винаги се събираха в каюткомпанията на „Маккий“. Макар тайванските им домакини да бяха изключително любезни, американците не бяха уверени чия страна ще вземат, ако китайската армия направи десант на острова.

Офицерите влязоха в залата за заседания на втория етаж. Капитан Макей с радост видя, че сержанти от службата за сигурност към щаба на Седма подводна група усърдно проверяват всеки ъгъл в просторното помещение за подслушвателни устройства. Тези проверки бяха остатък от годините на студената война, но продължаваха да се практикуват независимо срещу кого воюваха Съединените щати и къде се провеждаше поредното военно съвещание.

След офицерите от „Чайен“ в залата неочаквано се появиха двама широкоплещест здравеняци. Зад тях енергично крачеше елегантно облечен китаец. Мак си спомни, че някъде е виждал това лице, и след малко се досети, че този достолепен китаец е самият президент Цзян Дзъ Мин — следователно двамата здравеняци бяха неговите телохранители.

Мак обаче не можеше да си обясни как е възможно в присъствието на чужденци да се провежда секретно военно съвещание, на което ще се обсъждат новите тактически планове.

Президентът Цзян Дзъ Мин забеляза озадачението на капитан Макей и му заяви, че няма причини за безпокойство. Той се появил в залата само за да поздрави лично прославения командир на

подводницата „Чайен“ и да му благодари за приноса му в борбата за освобождаването на китайския народ. В Китай вече никой не уважавал Ли Пън, докато дори и в селата пеели песни за подвизите на „Чайен“, децата играели само на новата игра „Войната с подводници“, а щатът Уайоминг (откъдето е родом капитан Макей) станал най-често търсеното място на картата, когато темата на уроците по география са Съединените щати.

След тази неловка размяна на любезности Цзян Дзъ Мин напусна залата така бързо, както се бе появил. Мак изпита облекчение, защото не можеше да повярва, че скромен командир на американска подводница като него може да играе някаква роля в китайската политика.

Неговата истинска роля беше в командната кабина на „Чайен“, но всичко, в края на краищата, се свеждаше до изпълнението на заповедите на щаба. След като руснаците започнаха явно да подпомагат с доставки на подводници почти всички страни от Третия свят, вече нямаше принципно значение с коя конкретна държава воюват Съединените щати. За щастие Мак и неговите офицери бяха опознали добре особеностите на всички руски подводници: „Ромео“, „Кило“, „Алфа“ и „Акула“.

Съвещанието започна след излизането на президента Цзян Дзъ Мин. Китайците бяха узнали, че се очаква пристигането му в Тайван, затова не жалеха средства, при това във вечно недостигащата им валута, за да се снабдят с последното постижение на руските конструктори — ядрената подводница „Тайфун“^[1], въоръжена с ракети с ядрени заряди. Очевидно китайските адмирали не възлагаха много надежди на своите ядрени подводници от клас „Ксиу“ (може би заради многобройните провали при изпитанията на техните балистични ракети CSS-N-3), затова бяха доставили от руския Северен флот подводници „Тайфун“. Руските екипажи бяха преплували с „Тайфун“-ите под арктическия лед и Тихия океан до Южнокитайско море. Офицерът, ръководещ съвещанието, спомена, че не е изключено въоръжението на тези „Тайфун“-и да е същото както при подводниците от клас „Алфа“.

„Това е страхотно разхищение на средства“ — каза си Мак.

Подводниците „Тайфун“ притежават двоен корпус не само за оцеляване след торпедни атаки, но и за да могат да се потапят под

дебелия слой арктически лед и да изстрелват оттам ракетите си, без да могат да бъдат разкрити от противника. Торпедата Mk 48 трябва да бъдат насочвани извънредно точно, за да пробият двойния корпус на „Тайфун“. Разбира се, и при тях най-уязвимото място си остават корабните винтове, обаче „Тайфун“ имат два главни винта и огромна тяга (90 000 к.с.), плюс отлични възможности за плавно маневриране и промяна на дълбочината на потапяне.

От всички руски подводници само „Тайфун“-ите са способни да плават под дебелия арктически лед и да се крият там с месеци, така че „уловът“ на такава подводница е огромно предизвикателство за всеки командир. Задачата се усложняваше допълнително, защото американският флот не можеше да използва в Южнокитайско море мощната разузнавателна система IUSS. Мак реши, че срещу този опасен съперник ще се наложи да използва по-активно сензорите на торпедата Mk 48 в зоните, където според флотското разузнаване можеше да се очаква появата на някоя подводница „Тайфун“.

Мак знаеше, че оценките на специалистите от флотското разузнаване се базират на сведенията, в които се споменаваше, че ракетите SS-N-20, клас „SLBMS“^[2], по-лесно могат да стигнат до Тайван от Северния ледовит океан, отколкото да поразят някоя съвсем близка цел. Но докато се разбере накъде са насочени балистичните ракети, щеше да стане прекалено късно за противодействие.

Капитанът прецени, че е по-разумно още сега да се активира ядреният реактор и „Чайен“ да остане в базата в Цзюин, готова веднага да се отправи в океана при първия сигнал за ракетна атака. Ако от „Тайфун“ откриеха огън и мощни експлозии на китайски ядрени заряди озаряха небето над военноморската база в Цзюин, нямаше да остане време за задължителните проверки преди всеки пуск на реактора.

След като се върнаха на борда на „Чайен“, координаторът на огневите системи докладва, че товаренето е приключило. Мак не беше съгласен да се използва толкова много обем за „Харпун“-ите за сметка на торпедата Mk 48, но се утешаваше с мисълта, че поне торпедните апарати на „Чайен“ не са заети от ракетите.

Малко преди свечеряване „Чайен“ се раздели с „Маккий“ и без да бърза да се спуска под водата, пое на север към Каншан. Тъй като руската сателитна система РОРСАТ^[3] контролираше тази зона в помощ на китайците, целта на тази маневра бе да се заблудят руските сателити — истинската задача предвиждаше заобикалянето на Тайван от изток, където дълбочината на океана е много по-голяма. Този път бяха взети строги мерки за прикритие — капитан Макей изрично забрани светлинните сигнали преди напускането на кея.

Нощната тишина внезапно бе нарушена от оръдеен огън, проехтял откъм хоризонта. Смесиха се два вида оръдейни залпове: тези от оръдия с по-малък калибър се чуваха от залива пред пристанището, а откъм кея им отговаряше с мощни трясъци палубната артилерия с по-едър калибър. По едно време по кърмовите стабилизатори на „Чайен“ отекнаха няколко зловещи рикошета.

Подводницата рязко ускори маневрите си, но без да променя курса. От капитанския мостик дежурният офицер ясно виждаше огненото зарево при всеки залп от двата кораба.

— Дежурен офицер, говори капитанът! — обяви Мак. — Пригответе кораба за спешно потапяне под изотермалния слой! Аз поемам командната кабина.

Никога досега капитанският мостик не беше опразван така бързо преди потапяне. Силната въздушна струя, причинена от нахлуването на водата в главния баластен резервоар, профуча в опасна близост до моряците и едва не ги помете секунди преди да затворят последния люк. „Чайен“ вече се беше отдалечила на 15 м от кея, когато в командната кабина рапортуваха, че всички моряци от контролната кула са налице и целият отсек е изолиран. Мак беше преценил така точно времето за потапяне, че последният люк беше затворен и херметизиран малко преди водата да погълне подводницата.

„Чайен“ стабилизира курса си на дълбочина 90 фута, макар че дъното беше опасно близко, само на 130 фута, и едва тогава капитанът заговори по акустичния телефон, за да обясни на екипажа какво се е случило. Един китайски ракетен катер клас „Комар“^[4] се бе опитал да атакува намиращия се наблизо тайвански крайцер. В престрелката се намесили 25-милиметровите оръдия на китайския кораб и 76-милиметровите оръдия на тайванския му противник. Именно тези

гърмежи и рикошетите по кърмовите стабилизатори бяха стреснали моряците от „Чайен“.

Мак обясни, че се наложило „Чайен“ бързо да се скрие под водата преди от борда на „Комар“ да изстрелят противокорабните ракети SS-N-2, а тайванският екипаж да отвърне на удара с ракетите „Отомат“, понеже рискът да пострадат кърмовите стабилизатори на „Чайен“, която въобще нямала намерение да се намесва в това сражение, бил прекалено голям. И, че този инцидент напомнял за периодично избухващите престрелки между военни кораби на Северна и на Южна Корея преди двадесет години.

Неколцина от моряците бяха наранени от стремителното спускане в корпуса на подводницата. Дежурният офицер провери раните им, които се оказаха леки, и се опита да разведри атмосферата:

— Сега, след като бяхме ранени в бойна обстановка, ще заслужим ли да ни предложат за „Пурпурно сърце“?

Заместник-командирът се впусна в разпалени обяснения, че от края на Втората световна война нито един командир на подводница не е бил удостоен с тази чест, така че не било прилично да се шегуват с този почетен орден. Тази вечер всички в каюткомпанията бяха развеселени, което помогна за отпускане на напрежението. С помощта на цветния принтер корабният писар бе успял да копира на скенера няколко пурпурни сърца и неколцина от моряците веднага ги окачиха на гърдите си.

След потапянето на „Чайен“ командирът веднага нареди да поеме курс на юг, понеже реши да избегне плитките води на Тайванския проток, които преобладаваха в северната посока. Освен това така може би щяха да се опитат да заблудят шпионските спътници от системата РОРСАТ. Ако успееш, всичко щеше да зависи от великолепните сонари и опитните хидроакустици на борда на „Чайен“.

Мак нареди щом излязат от плитчините подводницата да се издигне до перископна дълбочина. Самият той остана в командната кабина заедно с навигатора и дежурния офицер, на когото изказа благодарност за отличното маневриране при спешното отдалечаване от тайванския бряг.

— Кабина, тук сонар, засякохме китайския „Комар“ по азимут три-пет-пет след прочистването на глухата зона. Кодирахме го като Мастър-123.

— Кабина, радиозала, радарът на този „Комар“ е тип 18, а сигналът му е трета степен.

Мак обяви пълна бойна готовност за всички отделения и нареди да заредят торпеден апарат номер едно с ракета „Харпун“.

Мак не искаше да хаби ценните торпеда Mk 48 за цел като въпросния „Комар“. По-разумно бе „Чайен“ да изстреля един „Харпун“ чрез електронно насочване, според засечения радарен сигнал, и да продължи на юг след този „изстрел през рамо“ — един от любимите прийоми на Мак по време на учебните стрелби.

След пет минути „Харпун“-ът бе зареден в торпеден апарат номер едно, напълно готов за изстрелване. Командирът нареди да проверят азимута за електронното насочване и да стартират ракетата. Носът на „Харпун“-а разцепи водата на повърхността над щирборда, насочи се директно към невидимия „Комар“, вряза се безпогрешно в командния му мостик и го разцепи на две. Инерционният момент и мощната взривна вълна довършиха останалото. В мрачната нощ проблесна ослепителна светкавица, после всичко отново се потопи в непрогледен мрак. От „Комар“-а не остана дори следа.

След едно денонощие спокоен преход „Чайен“ достигна първата зона за патрулиране, на 200 мили източно от плитчината Маклесфийлд. Според преценката на капитан Makeй тъкмо тук бе най-вероятно да открият подводницата „Тайфун“.

Щом доближиха североизточния край на зоната, Мак нареди на дежурния офицер да спусне във водата батисфера SSXBT. Събраните данни за температурите на различните дълбочини се предават по кабелната връзка направо към паметта на бордовия компютър BSY-1 с цел да се изчислят корекциите, необходими за сонарното отделение и за огневия пулт. Освен това много важно бе да се познава разположението на дълбочинните пластове, за да може подводницата да се укрива от вражеските сонари.

По време на кратката вечеря в каюткомпанията Мак заяви на офицерите:

— Отново трябва да разчитаме единствено на собствените си сили. Не е изключено някъде съвсем наблизо да ни дебнат тихите „Акули“ или дори онази „Тайфун“, затова сме длъжни да действаме по-

изобретателно от всеки друг път, дори и от онзи случай, когато бяха сами срещу седемте „Акули“. Досега не е случвало да се сражаваме едновременно както с „Акули“-те, така и с „Тайфун“.

„Чайен“ вече бе регистрирала първия си успех през новото плаване. Хидроакустици бяха засекали слаби тонове от една „Акула“ откъм юг — звуците много напомняха за онази „Акула“, която им се бе изплъзнала край Параселските острови. Не беше изключено китайците да бяха решили да атакуват „Чайен“ само с подводницата „Тайфун“, а на останалите подводни лодки да бяха възложили само разузнавателни задачи. Или пък твърде рискованата роля да послужат като живи „примамки“, за да бъде уловена „Чайен“.

Мак беше доволен, че първият контакт е именно с „Акула“ — не само за да компенсира пропуска от миналото плаване и най-после да я изпрати на дъното, но и да предизвика подводницата „Тайфун“ да разкрие местоположението си.

Операторите определиха дистанцията до „Акула“-та: 80 000 ярда, в третата конвергентна зона. Този път капитан Макей реши да изчака със зареждането на торпедните апарати.

Но все още нямаше данни за другите „Акули“, нито за „Тайфун“-а. Сонарите регистрираха само някакви хаотични нискочестотни тонове, макар да не бе изключено те да са причинени от турбинния генератор към ядрения двигател на „Тайфун“-а.

Но това можеше да означава, че руската суперподводница се спотайва някъде наблизко. Мак побърза да обяви пълна бойна готовност за торпедното отделение.

След няколко минути дежурният офицер докладва:

— Апарати номер едно и две са напълно готови. Отворени са двата външни люка. — Екипажът на „Чайен“ вече беше толкова опитен, че за да пестят време, в торпедното не винаги изчакваха потвърждението на координатора на стрелбата.

— Отлично свършена работа — похвали Мак дежурния офицер.

За щастие „Акула“-та не поддържаше стабилен курс, което подсказваше, че може би тя просто обикаля около „Тайфун“-а. Или поне Мак се надяваше това да е обяснението за странното поведение на китайската подводница. Тези лъкатушения позволяваха на „Чайен“ да я доближи изненадващо и бордовият компютър BSY-1 да определи оптималната позиция за стрелба преди сонарите на „Акула“-та да

засекат изстрелването на американските торпеда. Засега другите „Акули“ и самият „Тайфун“ пазеха пълно мълчание.

Въпреки че акустичната сигнатура на „Акула“-та вече бе разпозната, сега тя не можеше да бъде засечена нито чрез сферичната, нито чрез стандартните антени. Курсът ѝ много бързо се променяше и компютърните оператори бяха доста затруднени, но когато най-последно уточниха позицията за стрелба, Мак реши, че повече не може да отлага схватката.

Както винаги в началото на всяко сражение, Мак започна със заповедта:

— Готови за стрелба по Мастър-124!

Координаторът докладва от огневия пулт за хаотичния курс на целта, за скоростта (3 възела) и за дистанцията (15 780 ярда).

— Сонар, тук кабина, бъдете готови!

— Кабина, тук сонар, пълна готовност!

— Проверете сонарния азимут и стреляйте с апарати номер едно и две.

— Слушам, сър, да проверим сонарния азимут и да стреляме с апарати номер едно и две.

— Торпедни апарати номер едно и две са задействани — докладва координаторът.

— Кабина, тук сонар. Торпедата от апарати номер едно и две се движат нормално, по права линия — долетя рапортът на старши-операторът от сонарната зала, когато двете торпеда се справиха успешно с маневрите за опъване на кабелите и ускориха до средна скорост.

— Отлично, сонар — възкликна командирът.

Не след дълго пристигна и следващият доклад:

— Кабина, тук сонар. Торпедата ускоряват ход. — Координаторът веднага го потвърди и допълни, че са фиксирани целта. Докато двете торпеда довършваха смъртоносната си мисия, сонарите на „Чайен“ уловиха още една „Акула“. Но от „Тайфун“-а все още нямаше следа.

Капитанът на „Тайфун“ (най-добрата подводница на бившия, а може би на бъдещия Съветски съюз) нямаше никакво намерение да разкрива местоположението си. Засега огромната подводница кръжеше около остров Тайван при минимална мощност, за да се намалят

шумовете от парогенераторите. Дори помощните витла не работеха. Руският капитан вероятно бе решил на всяка цена да успее да изненада „Чайен“, за да заслужи адмиралските пагони, поблазнен може би от кариерата на баща си или някой друг близък роднина.

Двете Mk 48 продължаваха към целта, но само едното от тях беше насочено към първата „Акула“, която се оказа стара познайница на „Чайен“ — някогашната цел Мастър-74. Второто торпедо Мак бе изпратил към втората „Акула“ — междувременно сонарите на „Чайен“ я бяха засекли, когато тя бе ускорила ход.

— Кабина, тук сонар. Експлозии с азимут едно-девет-пет и едно-седем-осем.

Мак се надяваше, че командирът на „Тайфун“ ще се замисли, щом узнае за загубата на две „Акули“ от ескорта си, обаче руснакът не промени тактиката си, т.е. пълното си мълчание. Но капитан Макей твърдо вярваше, че руската подводница е някъде наблизо, макар още да не знаеше къде точно.

Мак обаче не знаеше и още нещо — наблизо се промъкваше още една „Акула“. Нейният командир имаше повече опит в играта на криеница с американските атомни подводници от клас „Лос Анджелис“-688 в сравнение със своя колега от руския Северен флот, чиято „Акула“ първа се отправи към дъното. Тази „Акула“, третата в това сражение, отказваше да играе ролята на „стръв“ за „Чайен“, също както и „Тайфун“.

— Кабина, тук сонар. Все още няма никакви сигнали от „Тайфун“.

Капитанът нареди да програмират торпедата Mk 48 за по-сложни маневри и по-активно самостоятелно насочване. Този метод често се използва при трудни ситуации, особено когато подводницата плава под полярен лед. Но Мак не беше доволен от този метод — понякога системите за самонасочване на торпедата допускаха грешки, а честотният диапазон можеше да бъде засечен от руските хидроакустични уредби.

Във ВМС на САЩ се експериментира системата за търсене FORMIDABOD^[5], плод на сполучливо хрумване на офицер от щаба на COMSUBPAC, пръв обърна внимание на факта, че сонарите BQS-15, с които са снабдени всички подводници от клас „688“, понякога засичат подводните мини. Тази супермодерна система предлага

решение за един от най-важните проблеми, стоящи пред съвременните подводници. Системата FORMIDABOD не позволява на руските сонарни апаратури да засичат честотите, на които работи тя.

Търсенето на „Тайфун“ продължаваше, докато торпедото Mk 48 претърсваше зоната пред носа на „Чайен“. Неговите сензори успяха да открият подводницата „Тайфун“, но в същото време нейните сонари засякоха торпедото.

Командирът на „Тайфун“, убеден, че никой от екипажа на „Чайен“ не подозира къде се крие неговата подводница, реши да не променя местоположението ѝ, а само се разпореди да обърне носът ѝ към американското торпедо и да се заредят 65-сантиметрови и 53-сантиметрови торпеда. Руският капитан още не знаеше коя американска подводница плава срещу неговата, но реши, че по всяка вероятност това е „Чайен“.

След това той заповяда да отстранят преградите между торпедните апарати откъм двата борда, за да могат моряците едновременно да зареждат всички апарати. Руските конструктори бяха разработили отделни хидравлични уредби за инжекционните помпи към торпедните апарати — една за бакборда и една за щирборда.

Докато екипажът на „Тайфун“ се подготвяше за контраатака, капитан Макей разработи своя план за действие. Обичайните методи нямаше да помогнат в тази трудна ситуация, но нали от един истински командир се изисква да умее бързо да преценява и да взима оптимални решения. На борда на подводницата думата на капитана е решаваща и никой няма право да я оспорва. Досега „Чайен“ не бе изпадала в подобна ситуация, но можеше да се намерят аналогии с предишни случаи.

— Торпедни апарати номер едно и две, готови за стрелба по Мастър-126 — заповяда командирът. — Торпедни апарати номер три и четири, готови за стрелба по Мастър-126.

Координаторът и дежурният офицер го изгледаха смаяно и Мак бе принуден да им обясни замисъла си:

— Торпедото от апарат номер едно е за главните корабни винтове. Когато руснаците превключат резервните двигатели, ще изстреляме торпедата от апарати номер две и три. Дотогава ще се приближим дотолкова, че руската подводница ще попадне в обсега на

действие на нашата система MIDAS. Именно тогава ще взривим четвъртото торпедо точно над ракетната палуба на „Тайфун“.

Дръзкият план на капитан Makeй се осъществи безпогрешно. Както бе планирано, торпедо номер едно улучи корабните винтове на руската подводница. След това сонарите на „Чайен“ регистрираха включването на помощните двигатели на „Тайфун“ и следващите две торпеда веднага се насочиха към новите източници на акустични сигнали.

След последния торпеден залп „Чайен“ увеличи скоростта си, за да избегне контраудара — руският капитан най-после се реши да изстреля торпедата си към „Чайен“, а ракетите си — към остров Тайван. Но вече беше много късно. Четвъртото торпедо детонира точно над ракетната палуба на „Тайфун“ преди руснаците да успеят да отворят първия шлюз над ракетния силовик. От силния взрив блокираха всички ракетни инсталации, а създалото се свръхналягане изкърти външните люкове на торпедното отделение. Водата веднага започна да изпълва торпедните камери.

От този страхотен четворен удар с всяка друга подводница би било свършено. Но не и с „Тайфун“. Двойният корпус все още беше здрав, но за нещастие кандидатът за адмиралския пост изпадна в паника и изкрещя на моряците веднага да изпомпят водата от всичките вътрешни баластни резервоари. Дори и да имаше пробойни по външните резервоари, вътрешната тръбна система за компенсирание на налягането щеше да запази плаваемостта на подводницата.

След загубата на баластно тегло „Тайфун“ бързо се надигна към повърхността. Руснаците се опитаха да задействат херметичната капсула за аварийно изплуване, която обаче никога не бе изпробвана в реални условия. Капсулата се оказа дефектна.

Трескаво търсещ изход от този капан, руският капитан си припомни кошмарния край на една руска ядрена подводница край бреговете на Норвегия и реши да не предприема нищо повече. Но Мак беше сигурен, че на борда на „Тайфун“ цари паника — намираха се в Южнокитайско море, далеч от руските бази, и нищо не можеше да спаси „Тайфун“. На всичкото отгоре атаките на „Чайен“ бяха обърнали в бягство последната „Акула“.

„Чайен“ се впусна да преследва „Тайфун“ чак до повърхността на океана. Руската подводница вече беше сериозно засегната, но Мак без

колебание заповяда да изстрелят по нея още четири торпеда.

Всяка война е безмилостна, а Мак беше получил заповеди да се справи с опасния съперник. Ако бе позволил на „Тайфун“ да оцелее, руснаците щяха да освободят с електрожени блокиралите стоманени шлюзове и да подложат на ожесточен ракетен обстрел американската база на тайванския бряг.

Четири торпеда експлодираха и водата веднага нахлу в руската подводница. Последва ужасна сцена, подобна на онази в една американска ядрена подводница, която преди няколко години бе претърпяла тежка авария край Бермудските острови. Но с тази разлика, че този път беше невъзможно екипажът да бъде спасен.

От пробойните във водата изпаднаха няколко трупа и веднага бяха заобиколени от акулите. На оцелелите членове от екипажа, скупчени на ракетната палуба, не им оставаше нищо друго, освен да наблюдават безпомощно ужасната гледка. Огромното туловище на „Тайфун“ бавно, но неудържимо започна да потъва. Нивото на водата постепенно се покачваше.

Капитанът, забравил напълно за мечтаните адмиралски пагони, вече бе изпратил радиograma до щаба на руския Северен флот за непоправимите повреди на „Тайфун“ и за бягството на единствената оцеляла „Акула“. „Тайфун“ нямаше пряка радиовръзка с китайския флот, затова не разчиташе на помощ от тях. След четвърт час вълните го заляха, докато стоеше вцепенен на палубата, заобиколен от последните членове на екипажа, за да потъне във вечността. Останалото довършиха акулите.

Чрез перископа тип 18 видеокамерата на „Чайен“ успя да заснеме потъването на „Тайфун“, но капитанът нямаше намерение да показва на екипажа кошмарните кадри. Мак веднага нареди да му донесат касетата и я заключи в командирския сейф. Реши да я извади едва когато трябваше да докладва пред офицерите от щаба на следващото съвещание.

Когато в щаба на Северния флот се получи последната радиograma от „Тайфун“, командващият остана поразен и то не само заради гибелта на най-добрата руска подводница, но и заради дезертирането на една от „Акули“-те, изпратени да я ескортират.

До командира на тази „Акула“ от щаба изпратиха зловещо предупреждение: жена му и двете му дъщери ще бъдат арестувани и ще го очакват в подземията на една от руските тайни служби.

Мак гледаше през перископа, когато старши-операторът от сонарната зала съобщи, че е регистриран нискочестотен сонарен контакт откъм север. Операторите класифицирали тоновете като типични за подводници от клас „Акула“. Тоновите били слаби, но постепенно се усилвали.

Капитанът на „Акула“-та, изплашен до смърт от последната радиограма от щаба, се връщаше към участъка, където бе изоставил „Тайфун“-а на произвола на съдбата. Дори и да не бяха заплашили семейството му, той много добре знаеше какво го очаква, ако се върне като дезертър. Нямаше никакво значение, че неговата страна официално не беше въввлечена в тази война.

Затова той нареди да подготвят две торпеда за близък бой, ако евентуално се натъкнат на „Чайен“. Руските сонарни оператори бяха спокойни, защото буксирните сонари не откриваха никакви признаци за присъствието на „Чайен“. Но след като бяха чули и записали кошмарните звуци при гибелта на своите другари от „Тайфун“ и другите „Акули“, сега прослушваха напрегнато целия спектър, решени на всяка цена да отмъстят на „Чайен“.

Обаче Мак бе твърдо решен да не допусне това. Повече нямаше да позволи да го изненадат, затова взе всички мерки, за да повтори атаката срещу една от предишните „Акули“ — Мастър-74.

„Акула“-та вече приближаваше торпедния обсег на „Чайен“, но и американската подводница можеше да попадне под ударите на руските торпеда. Мак вече бе изразходвал 11 торпеда, оставаха му само още 13 плюс една ракета „Харпун“, но тя можеше да бъде полезна само ако руската „Акула“ изплуваше на повърхността. Ако „Чайен“ успееше сериозно да повреди корпуса на „Акула“-та, после щеше да може да я доунищожи както онази „Ромео“ край атола Мидуей.

Но Мак не искаше да се стига дотам. Още не можеше да забрави кошмарната гибел на екипажа на „Тайфун“. Нито един екипаж на подводница, дори и да е вражеска, не заслужава да загине от зъбите на хищните риби. Много по-достойно бе да потъне заедно със своя кораб.

След като всички торпедни апарати бяха готови за бой, капитан Макей нареди да отворят външните торпедни люкове на апарати едно и две. Възнамеряваше да изстреля две Мк 48 с активно самонасочване, но с пълен заряд в бойните глави.

Засега последната руска „Акула“ строго спазваше правилата за безопасност и сонарите на „Чайен“ едва успяваха да я проследят. Мак знаеше, че данните на флотското разузнаване относно възможностите на сонарната апаратура на „Акули“-те са доста оскъдни, затова предпочете да не рискува, а реши да използва същия план, с който неведнъж досега беше печелил битките — да отклони торпедата от местоположението на „Чайен“, така че те да атакуват противника от съвсем друг азимут.

От торпедното отделение докладваха за пълна бойна готовност. Готов беше и координаторът на огневите системи, изправен пред пулта за управление на стрелбата.

Описвайки широка дъга, „Акула“-та се прокрадваше на югозапад. „Чайен“ пресече пътя ѝ, за да скъси разстоянието. Най-важното беше да заеме благоприятна позиция за стрелба преди да навлезе в торпедния обсег на „Акула“-та.

Но „Акула“-та не промени нито курса, нито скоростта си. Движеше се все така тихо — с нея нямаше контакт нито чрез сферичната, нито чрез стандартните антени. Поради това операторът на бордовия компютър трябваше да разчита единствено на данните от сонарите към буксирната платформа ТВ-23. Промените в курса, предприети по настояването на Мак, облекчаваха фиксирането на целта. Най-после настъпи решаващият момент: компютърният оператор и координаторът зад огневия пулт уточниха данните за изстрелване на торпедата. Капитанът веднага нареди:

— Готови за стрелба по цел Мастър-127.

Координаторът докладва, че курсът на целта е 200, скоростта четири възела, а разстоянието 27 250 ярда.

— Кабина, тук сонар. Бъдете готови.

— Сонар, тук кабина, готови сме.

— Проверете сонарния азимут и стреляйте от торпедни апарати номер едно и две!

— Слушам, сър, да проверим сонарния азимут и да стреляме от торпедни апарати номер едно и две.

— Апарати номер едно и две задействани! — докладва координаторът на огневите системи.

— Кабина, тук сонар. Торпедата от апарати номер едно и две се движат нормално, по права линия — съобщи старши-операторът от сонарната зала, след като двете торпеда се справиха със задължителните маневри за регулиране на кабелите и постепенно започнаха да набират скорост за дългото пътуване.

— Много добре, сонар — отвърна капитанът. — Следете внимателно хода на торпедата. Сега трябва да променим курса им. Торпедо номер едно да завие на 10° надясно, номер две на 42° наляво. — Мак предвиждаше да предаде по кабелите команди за обратните корекции на курса на всяко от тях, когато се доближат дотолкова, че техните сензори сами да открият руската подводница.

— Време за засичане на целта? — попита капитанът.

— Двадесет минути за торпедо номер едно, сър — отвърна координаторът на огневите системи. — Седемнадесет минути за торпедо номер две.

Торпедата стриктно изпълниха маневрите. Първото се насочи право към целта, второто малко изоставаше.

— Време за достигане до целта? — отново попита капитанът.

— Десет минути за торпедо номер едно, капитане. Дванадесет минути за торпедо номер две.

Точно когато десетте минути изтекоха, координаторът съобщи:

— Торпедо номер едно засече целта. — И след още две минути добави: — Торпедо номер две засече целта. — Двете торпеда лесно се справиха със задачите си, защото наоколо нямаше други руски подводници, които да смущават сензорите им.

— Прережете кабелите, затворете външните торпедни люкове, презаредете торпедни апарати номер едно и две — нареди командирът.

— Кабина, тук сонар, внезапно се появиха две торпеда, с азимут две-нула-пет. Насочват се право към нас! — прекъсна го старши-операторът от сонарното. Руският капитан беше изстрелял аварийно своите торпеда, но странно защо не ги беше насочил срещу настъпващите МК 48. Вероятно той беше по-умен от капитаните на другите „Акули“, а може би беше запознат с докладите на руското разузнаване за тактиката на „Чайен“. Особено поучителна беше схватката между „Чайен“ и онази „Акула“ край Параселските острови.

Досетил се, че командирът на „Чайен“ отново ще прибегне до тази изпитана тактическа хитрост, руският капитан бе изстрелял своите торпеда по посока, намираща се по средата между двете посоки, от които връхлитаха американските торпеда Mk 48.

Замисълът на Мак очевидно не бе успял да постигне целта си, защото руските торпеда бяха насочени към „Чайен“.

— Дясно на борд! Пълен напред! — заповяда Мак. — Никаква кавитация. Спускане на хиляда фута! — Още не беше сигурен дали „Акула“-та е открила „Чайен“ чрез своята буксирна платформа, или е предугадила плана му. Ако сонарите на „Акула“-та не бяха успели да засекаат „Чайен“, Мак в никакъв случай не биваше да разкрива местоположението ѝ, поне докато сензорите на руските торпеда не я уловяха. За по-малко от минута „Чайен“ се потопи дълбоко, на 1000 фута, под втория изотермален слой. Мак се надяваше „Чайен“, напредваща с максимална скорост, да успее да се изтръгне от преследвачите си — курсът се промени рязко на изток, та вражеските торпеда да останат откъм бакборда и американските сонари да продължават да ги следят.

Малко по-късно старши-операторът съобщи разтревожено, че преследвачите са ускорили ход и са завили надясно. В същото време WLR-9 (акустичният локатор на „Чайен“) започна да пищи с честотата, с която излъчваха самонасочващите глави на руските торпеда.

— Кабина, тук сонар, експлозии откъм зоната зад кърмата!

Двете торпеда, изстреляни от „Чайен“, най-после се бяха взривили. За съжаление сонарните оператори не успяха да засекаат точните координати, защото им пречеше глухата зона зад кърмата, така че все още не можеха да гарантират дали са улучили руската „Акула“.

Но сега Мак нямаше време за оценки, защото имаше много по-важна задача: да се освободи от преследващите го руски торпеда. Командирът нареди да се пуснат шумогенератори и да се смени курсът надясно, а после да се обърнат отново на юг.

Високоскоростните маневри на „Чайен“ успяха да заблудят руските торпеда — объркани от сигналите на шумогенераторите, те не успяха да достигнат американската подводница.

Едва след като се увери, че опасността е отминала, капитан Макей обърна курса на запад и намали хода на „Чайен“, за да провери какво е станало с руската „Акула“. От нито един сонар нямаше контакт

с нея, нито дори реверберации от експлозиите на двете торпеда, изстреляни от „Чайен“.

„Акула“-та беше изчезнала и никой не можеше да каже дали е била потопена, или е побягнала от полесражението. Мак нареди „Чайен“ да поеме към Тайван за презареждане в базата Цзюин и да се маневрира бавно и предпазливо, за да не попаднат отново на тази „Акула“ или на друга неприятелска подводница.

Според стандартните процедури, възприети във флотата, Мак записа в рапорта за това патрулиране, че руската „Акула“ е била унищожена. Оставаше му да се надява, че бъдещето няма да му поднесе разочарование.

---

[1] Тайфун (Typhoon): Руска ядрена подводница, въоръжена с балистични ракети. Засега е най-голямата в света. Притежава двоен корпус от титанова стомана, поради което е извънредно трудно да бъде унищожена. Максимална скорост: 25 възела (под вода). Дължина: 176 м. Водоизместимост: 25 000 т (под вода). Основно въоръжение: шест торпедни тръби 65 см и 53 см, плюс 20 балистични ракети тип SS-N-20 SLBM. — Б.пр. ↑

[2] SLBM (Submarine Launched Ballistic Missile): Балистични ракети, изстрелвани само от подводници от категорията SSBN или „Бумър“ (Boomer) (Nuclear-powered ballistic missile submarine). — Б.пр. ↑

[3] POPCAT или RORSAT (Russian radar Ocean Reconnaissance SATelit): Руска сателитна радарна система за откриване на плавателни съдове, включително и подводници. — Б.пр. ↑

[4] „Комар“: Малък щурмови ракетен катер от шестдесетте години (руско производство). Максимална скорост: 40 възела. Дължина: 83,7 фута (26,3 м). Водоизместимост: 80 т (при пълен товар). Основно въоръжение: противокорабни ракети и оръдия. — Б.пр. ↑

[5] FORMIDABOD или Fiber-Optic Remote Mine Detection And BreakOut Device — Система със стъклоvlakнеста оптика за дистанционно откриване и обезвреждане на мини. — Б.пр. ↑

ЧЕТИРИНАДЕСЕТА ГЛАВА

ГНЕЗДОТО НА ОСИТЕ

Подводницата „Чайен“ се завърна благополучно в базата в Цзюин, където отново я очакваше снабдителният кораб „Маккий“. Преди да отиде на съвещанието, посветено на плановете за следващото патрулно плаване, капитан Макей заповяда да се осигури пълен боекомплект торпеда Mk 48 ADCAP. Координаторът на огневите системи пое грижата за разтоварването на останалите на борда ракети „Харпун“, за да се освободи място за торпедата.

Когато капитанът на „Маккий“ му съобщи, че ще се събират в щаба, намиращ се на територията на базата, а не на борда на „Маккий“, Мак предугади, че и на това съвещание, както и на предишното, ще се поставят нови задачи със стратегически характер. Мак, който по принцип не обичаше да се задълбочава в политическите въпроси, все пак се надяваше да не му възложат да преследва още една подводница от клас „Тайфун“.

Когато влезе в заседателната зала на втория етаж, Мак веднага забеляза сержантите от щаба на Седма подводна група, на които беше възложена проверката за подслушвателни устройства и при миналото съвещание. Специалистите от отдела за електронно разузнаване вече привършваха огледа и след няколко минути напуснаха залата.

Китайският президент този път не се появи, но говорителят на щаба каза, че Цзян Дзъ Мин ще ги посети след приключването на обсъжданията. След това офицерът започна да обяснява какво ще се изисква от „Чайен“ при следващата ѝ задача.

По време на предишната среща Цзян Дзъ Мин беше подчертал, че голям брой китайци следят с възхищение подвизите на „Чайен“. Обаче това не означаваше, че всички жители на континентален Китай споделят това мнение. Особено недоволни бяха членовете на така наречената „петролна фракция“ — група технократи и финансисти, чиято роля в китайската икономика беше укрепнала след разработването на нефтените полета в Манджурия. Именно те бяха

пряко заинтересовани от тази война. Техният лидер, генерал Ю Чу Ли, беше организиран доставянето на ядрени подводници клас „Акула“-II от Русия и ги бе изпратил в Южнокитайско море със задачата на всяка цена да унищожат „Чайен“.

— Нима този китайски генерал разбира от ядрени подводници?
— учуди се Мак.

Въпросът му обаче се оказа неуместен, както веднага му обясни водещият офицер. Няколко никакво значение дали генерал Ю Чу Ли разбира, или не от атомни подводници. Важното било нещо съвсем различно: водачът на петролната фракция в китайското политбюро още от самото начало на войната се намесвал активно в планирането на бойните операции и не само че активно съдействал за преврата, организиран от групата на Ли Пън, но непрекъснато настоявал да се купуват колкото е възможно повече и по-модерни подводници от руснаците.

Докато слушаше обясненията на офицера, Мак си каза, че няма да се учуди, ако му съобщят, че генерал Ю Чу Ли въобще не е стъпвал на борда на атомна подводница. Но като висш военен още от времето на Мао Дзе Дун, той несъмнено е играл важна роля в укрепването на китайските въоръжени сили, включително и на бойния флот на Китай.

— Господа, длъжен съм да ви припомня за сражението между „Чайен“ и онези седем „Акули“ — заяви Мак. — В радиограмата от щаба се споменаваше, че било достатъчно да се справим само с четири от тях, за да убедим руснаците, че няма смисъл да продават още от атомните си подводници на Китай. „Чайен“ успя да унищожи шест от седемте „Акули“, но ето че Русия продължава да снабдява китайския воен флот с подводни лодки, при това не само „Алфа“, „Кило“ и „Акула“, но дори и с „Тайфун“. Откъде се взимат толкова много подводници? И докога ще продължава така?

Водещият съвещанието му отговори напълно откровено, може би защото командващият на Седма подводна група все още не се беше появил в залата — очакваха го накрая заедно с Цзян Дзъ Мин:

— Имате право, капитан Макей. Честно казано, напоследък нашите разузнавачи се натъкнаха на неочаквани затруднения. Но с помощта на ЦРУ те установиха, че най-голямата корабостроителница на руснаците по далекоизточното крайбрежие, в Комсомолск на Амур, на практика е спряла всички поръчки за търговски кораби и работи

само за техния тихоокеански флот. А в засекретения док се работи денонощно, на три смени, като се правят предимно подводници, предназначени за китайските ВМС. В руските бази на Колския полуостров усилено се обучават китайски екипажи за новите подводници, макар че на практика членовете им се подбират от екипажите на старите дизелови подводници.

Новините никак не бяха утешителни. Това означаваше, че „Чайен“ трябва да очаква появата на нови противници. Означаваше също, че Ли Пън твърдо е решил да доведе войната до победен край. Въпреки поредицата от успешни операции на „Чайен“ щяха да са необходими още много усилия, за да се сложи край на кървавия конфликт.

Но не остана време за подобни размишления, понеже водещият заседанието офицер започна да разяснява следващата задача на „Чайен“. За да се подготви всичко за евентуалното прехвърляне на президента Цзян Дзъ Мин от Тайван на континента, „Чайен“ трябваше да прочисти водите около остров Тайван от атомните подводници, командвани от щаба на генерал Ю Чу Ли.

Тази задача не се стори на Мак много трудна, но офицерът продължи с обсъждането на подробностите. По-голямата част от китайското население всъщност поддържала президента Цзян Дзъ Мин, екипажите на няколко бойни кораба също. Затова в щаба на Тихоокеанския флот на САЩ предполагали, че враждебни към американците ще останат само командирите и екипажите на атомните подводници, командвани пряко от щаба на генерал Ю Чу Ли. Оттук следваше една тънкост в новите заповеди до командира на „Чайен“ — да се нападат само атомни подводници, за които се предполага, че продължават да следват заповедите на генерал Ю Чу Ли.

Това никак не се хареса на Мак. Подобни ограничения на атаките му напомниха за мъглявите заповеди, които бе получил по време на първия преход до Пърл Харбър, когато „Чайен“ внезапно се натъкна на една блуждаеща „Хан“-402 и трябваше да изчака китайската подводница първа да изстреля торпедо. Но той не успя да изкаже възраженията си, защото точно в този момент се появи адмиралът, командващ Седма подводна група, заедно с президента Цзян Дзъ Мин и неговата охрана.

— Добро утро, Мак — поздравя го адмиралът. — Предполагам, че вече си узнал за нашите затруднения с генерал Ю.

Мак кимна, но не каза нищо.

— Капитан Макей — заговори китайският президент, — имаме добри новини за вас. Между Ю Чу Ли и Ли Пън са възникнали ожесточени спорове по бъдещата насока на техните действия. Ли Пън обявил, че лишава генерал Ю от пълномощията и дори е наредил да го арестуват. Освен това Ли и аз вече се свързахме по тайни канали, наистина съвсем предпазливо, но не е изключено да се стигне до преговори.

Мак още веднъж кимна, но отново остана мълчалив.

— Вие сте герой, капитане — продължи Цзян Дзъ Мин. — но искам да ви напомня, че трябва да бъдете извънредно предпазлив. Налага се сега да ви оставя, понеже на пристана ни чака една таратайка.

Мак се изуми, но след миг се сети, че китайският политик неволно е заимствал някои от жаргонните изрази на охраняващите го моряци. Адмиралът се засмя, като зърна смаяното лице на капитана, потупа го по рамото, раздруска ръката му и се отдалечи към вратата.

Мак искаше да отплават преди смрачаване. Затова щом Цзян Дзъ Мин и адмиралът напуснаха залата, той помоли докладващия офицер да довърши по-бързо анализа на обстановката.

Според флотското разузнаване генерал Ю Чу Ли организира доставка на дизелово гориво за базите, в които се зареждали подводниците от клас „Ромео“, „Кило“ и „Мин“. Така генералът се надявал да увеличи броя на поддръжниците си, от което пък следваше, че „Чайен“ ще трябва да се сражава с голям брой китайски дизелови подводници в Тайванския проток. Но въпреки това, наблегна офицерът, от щаба изрично настоявали „Чайен“ да атакува преди всичко подводниците от клас „Акула“, а спрямо останалите китайски подводни лодки да възприеме изчаквателна тактика.

Естествено това никак не се хареса на капитан Макей и той вече с нетърпение очакваше края на заседанието. Оказа се обаче, че най-лошото тепърва предстои.

Накрая офицерът спомена нещо неочаквано: освен „Акули“-те и другите подводници в района на протока възникнала и друга опасност. Няколко ракетеносци „Хайнан“, натоварени с мини и охранявани от

една остаряла „Ромео“, се приближавали към военноморската база в Чжанцзян, тоест към щаба на китайския боен флот. Според предположенията на разузнаването тази стара „Ромео“ (построена в китайска корабостроителница, с 6 фута по-дълга от оригиналния руски модел и с 8 торпедни апарата) била въоръжена с 28 подводни мини вместо с 14 торпеда. Американските радары засекли излъчванията на радара на „Хайнан“ и радара на „Ромео“. Двата съда били обърнали курса на изток, недалеч от Хонконг, но от две денонощия следите им се губели.

За искрено облекчение на Мак заседанието най-после приключи. За един ден се беше наслушал на предостатъчно лоши вести. Но за нещастие денят още не беше свършил.

Когато се върна на борда на „Чайен“, Мак узна от координатора, че въпреки изричното му настояване от „Маккий“ още бавели натоварването на торпедата. Командирът не се успокои дори и когато узна, че имало основателни причини за закъснението — наложило се спешно да се товарят торпеда на борда на подводницата „Бремертън“ (въоръжена с балистични ракети) и на „Кълъмбия“ (от същия клас „Лос Анджелис“-688, както и „Чайен“). След две седмици се очаквало да пристигнат от Атлантика двете подводници „Портсмут“ и „Пасадина“, което още повече усложняваше обстановката в базата.

„Отново се намесват политиците“ — с досада си помисли Мак. Очевидно във Вашингтон бяха решили да нарушат отдавна поддържаното равновесие 60 към 40 (60% от всички американски подводници за Атлантическия флот и 40% за Тихоокеанския флот). Преразпределението на торпедата се извършва винаги преди да се предислоцират подводните сили. Сега на борда на „Чайен“ имаше само 20 торпеда Mk 48 ADCAP, а никой не знаеше дали няма да се наложи да ги използват от по-големи разстояния срещу китайски мини, защото системата MIDAS е ефективна само при по-малка дистанция.

Макар че работната честота на тази система е около 20 пъти по-ниска от честотата, с която оперира сферичната антена (която подава данни директно към интерфейлната шина на бордовия компютър BSY-1), никой не можеше да гарантира, че няма да бъде засечена от противника. Мак би предпочел да използва системата FORMIDABOD — опитът от войната в Персийския залив бе доказал, че е от изключително значение да се разполага със системи за ранно

оповестяване при ракетни атаки. Освен това противникът много по-трудно засичаше честотите на FORMIDABOD (те са около 5 пъти по-високи от честотите на MIDAS).

С една дума, на „Чайен“ ѝ предстоеше рисковано преследване на тихоходните „Акула“ в опасното обкръжение на още по-тихите дизелови „Ромео“, сред неизвестно количество подводни мини, и на всичкото отгоре, без да разполага с достатъчно торпеда.

Мак недоволно поклати глава и нареди веднага да отплуват преди да е пристигнала още някоя лоша новина.

„Чайен“ се потопи до перископна дълбочина, описа широка дъга само на 50 клафтера, след което пое на юг. В тази посока плитките води на Тайванския проток доста бързо отстъпваха на много по-дълбоките води на Южнокитайско море. След като се отдалечи на няколко десетки мили, подводницата се спусна на 1300 клафтера.

— Сър, тук дежурният офицер. От сонарното рапортуваха за верига от пасивни обекти точно пред нас. Не виждам признаци за наличие на сонарни шамандури, но при вълнение три бала те може би се люшкат върху вълните и затова не мога да ги засека.

Мак прие рапорта и от капитанската каюта веднага се запъти към сонарната зала. Постави личните си слушалки, които по негова заповед винаги бяха включени, за да чуе сам съмнителните шумове. Но те по нищо не му напомняха за стационарни шамандури — пронизителните звуци внезапно му напомниха за едно от някогашните му плавания в Средиземно море, когато той, като старши сонарен оператор, откри една египетска „Ромео“, поставяща мини в залива Сидра, недалеч от либийския бряг.

— Дежурен офицер, променете курса на запад и повикайте координатора и заместник-командира в командната кабина — нареди Мак от сонарната зала.

След няколко минути Мак вече обясняваше на своите офицери за новата опасност — стационарните минни полета. При бурно море мините се люлеят по-силно и така се откриват по-лесно. Опитният капитан знаеше, че може би ще успеят да ги избегнат с помощта на системата MIDAS, но заплахата си оставаше за останалите

американски подводници и за търговските кораби. Затова трябваше да се опитат да ги обезвредят.

За тази цел не биваше да има закъснение в задействането на бойната глава на всяко торпедо. Не бе изключено мините, ако са с акустични сензори, да се задействат само от шума, причиняван от винта на торпедото. Ако планът на капитана се осъществеше докрай, някое торпедо щеше да детонира точно в средата на минното поле, а силните вибрации от взрива щяха да задействат съседните мини.

Но Мак не искаше да пожертва повече от две торпеда Mk 48 — така щяха да им останат 18 за прочистването на Тайванския проток. За да ликвидира минното поле само с 2 торпеда, „Чайен“ би трябвало да разчита на високочестотния приемопредавател, монтиран във всяко торпедо, с работна честота почти два пъти по-висока от тази на системата MIDAS, за да се очертае по-ясна картина за размерите на минното поле.

За тази операция не бе необходимо торпедното отделение да се привежда в пълна бойна готовност — мините не могат да открият ответен огън. Освен това Мак предвидливо реши да поддържа дистанция поне 5000 ярда, та „Чайен“ да не бъде засегната от избухващите мини.

Координаторът на огневите системи съобщи на ТМОВ^[1], че ще използват торпедни апарати номер три и четири. През това време Мак предупреди по интеркома целия екипаж за предстоящата операция: никой да не се изненадва, когато дизеловите двигатели на МК 48 забучат още преди торпедата да бъдат изстреляни. Мак особено държеше на борда да няма паника. По тревога трябваше да събудят моряците, спящи в торпедното отделение, за да приберат сгъваемите койки, и веднага да започне зареждането на торпедните апарати.

— Кабина, тук сонар, засякохме шумове на два дизелови двигателя с азимут 285. Засега не е възможно да се определи с колко лопатки е корабният винт на всеки обект. Но не са дизелови подводници. По-скоро приличат на остарелите китайски ракетоносци, с по 12 цилиндъра. Двигателите не работят синхронизирано. Приближават се към нас.

Мак бе сигурен, че „Чайен“ се е натъкнала на един или два ракетоносеца клас „Хайнан“. Което означаваше, че е много вероятно някъде наблизо да се спотайва поне една „Ромео“.

Командирът се учуди колко точни се оказаха този път сведенията на флотското разузнаване, което досега неведнъж се беше проваляло в усилията си да отгатне следващите ходове на противника, дори и когато привличаше на помощ всемогъщото ЦРУ. А тъкмо сега ситуацията бе особено тревожна. Ако можеше да разчита на сведенията, че китайските „Ромео“ ще използват мини, а не торпеда, той без колебание би открил огън. Но не можеше да е сигурен, че някоя от тези подводници няма да рискува и да предприеме торпедна атака срещу „Чайен“.

Мак реши да включи активния сонар — естествено това щеше да принуди всяка „Ромео“ наоколо да застане нащрек, но тъкмо това бе целта на капитана. Ако някой китайски командир бе запазил поне част от разсъдъка си, щеше да побегне право към родните брегове веднага щом разпознаеше акустичния спектър на „Чайен“. Освен това по този начин напрегнатото, влудяващо дебнене между две подводници, стараещи се да намалят до минимум собствените си шумове, щеше да спре.

Само минути след задействането на активния сонар бе установен контакт с подводница. Изчисленията, базиращи се на ъгъла на отразяване на сигнала, помогнаха на бордовия компютър бързо да определи, че разстоянието е 1850 ярда, а азимутът на новата мишена съвпада с този на дизеловия двигател, засечен по-рано.

На Мак му се искаше да открие огън с торпеден апарат номер едно, но заповедите от щаба не му позволяваха това — имаше право да стреля пръв само по някоя „Акула“, но не и срещу „Ромео“.

Само след няколко минути капитанът се увери, че не се налага да открива огън — за всеки опитен подводничар бе ясно какво означава да се изпразва, баластен резервоар, да се увеличава рязко скоростта, с двата винта с по четири лопатки, както и оживените разговори по подводния телефон с командира на „Хайнан“.

Командирът на „Ромео“ навярно вече обмисляше шансовете да избегне сблъсък с прославената „Чайен“, но тъй като бе изпаднал в паника, съвсем забрави за плаващия над него „Хайнан“. Той вече бе заповядал да изпразнят главния баластен резервоар. Китайският капитан се досети за ужасните последици едва когато вече беше много късно. Не му помогна дори рязката промяна на курса, защото — за зла

участ — на повърхността корпусът на ракетоносеца „Хайнан“ се обърна точно в същата посока.

След секунди кърмовите стабилизатори на „Ромео“ се врязаха в кила на „Хайнан“, точно под машинното отделение. Дизеловите двигатели на ракетоносеца изхъркаха, задавени от нахлупата вода, и веднага замлъкнаха. Нагорещените цилиндри се пръснаха от допира със студената морска вода. Капитанът изкрещя на екипажа веднага да напусне кораба, докато мощните струи гасяха огъня, но това не помогна и корабът се скри под вълните.

Подводницата „Ромео“ остана незасегнатата, но с нейната мисия бе свършено. Тя трябваше час по-скоро да се отдалечи от огромното мазутно петно.

Мак се усмихна и веднага взе решение — трябваше да спести торпедата и да не ги използва като подвижни сонари. Тази идея беше полезна за избягване на минни полета. Командирът заповяда да поставят кодирано съобщение в радиошамандура, която да го излъчи, щом достигне повърхността, към сателитната система SSIXS, за да бъде предадено в щаба на Седма подводна група. След четирикратно повтаряне на съобщението тези шамандури автоматично се потопяват.

Така се избягваше ненужният разход на торпедата Mk 48. Но Мак не смееше да издигне подводницата до перископна дълбочина — рискът бе прекалено голям, а той бе решен на всяка цена да завърши мисията си с успех.

Но планът му имаше слабо място, за което Мак все още не подозираше. Ако не се издигнеше на перископна дълбочина, „Чайен“ нямаше да може да използва антената WLR-8(V), която би могла да засече радиотрафика на „Ромео“ — а именно в този момент нейният командир докладваше в своя щаб, че се е натъкнал на ядрената подводница „Чайен“, превърнала се в кошмар за капитаните на всички китайски подводни лодки.

Това ценно сведение веднага беше препратено на китайските военни кораби, дислоцирани Източнокитайско и Южнокитайско море. Мак не можеше да знае, че по лично нареждане на генерал Ю Чу Ли всички свободни „Акули“ и няколко ескортиращи ги „Кило“ се отправиха към района, посочен в донесението на „Ромео“. Откъм югозапад се приближаваха три „Акули“ с 25 възела, докато двете побавни „Кило“ заобикаляха Тайван откъм североизток, захранвани само

от акумулаторните си батерии, само с осем възела, за да не се налага да спират за презареждане на батериите.

„Чайен“ стигна до първата зона за търсене на мини и намали скоростта с една трета, за да спусне няколко батисфери SSXBT^[2]. Обаче Мак отмени тази заповед, защото дежурният офицер събщи за слаби тонове откъм север. Сигналите напомняли за онази „Акула“, за която се предполагаше, че е унищожена при битката с „Тайфун“-а. По силните вибрации на нейния корабен вал сонарните оператори бяха изчислили скоростта — около 25 възела.

Мак реши, че при предишното сражение е бил повреден само корабният винт на тази „Акула“, и веднага уведоми офицерите в командната кабина за предстоящата среща със стар познайник, при това с неуредени сметки, след което заповяда да подготвят торпедните апарати.

Капитан Макей подозираше, че екипажът на тази „Акула“ е изцяло руски, и си спомни, че беше нарекъл предишната торпедна атака на „Акула“-та излитане на разярени оси от гнездото им. Но не очакваше да се озове не пред едно, а пред две гнезда на оси.

Когато „Акула“-та се доближи на 25 000 ярда, силният шум от корабния ѝ вал внезапно спря. Вероятно противникът бе решил да провери дали наоколо не се укрива някоя друга подводница. Останалите две „Акули“, с китайски екипажи, които наскоро бяха завършили обучението си в базите на руския Северен флот, изгубиха контакт с водача на групата и също спряха двигателите си.

Един от уроците, който руските капитани търпеливо бяха обяснявали, и то многократно, на своите китайски ученици, беше свързан с опасностите от използването на подводните телефони. Вместо тях трябваше да се използват други, по-безопасни средства за определяне на разстоянията — както би постъпил всеки по-опитен командир на подводница. Обаче китайските командири нямаха достатъчно опит.

Капитанът на първата китайска подводница изпрати единичен сонарен импулс. След като го прие, капитанът на втората отвърна на позива. Така те взаимно провериха местоположението си, но едновременно с това си навлякоха гнева на руския капитан. Вбесен, той наруши радиомълчанието и ги наруга по подводния телефон, като нареди веднага да прекратят с това лекомислие. Но вече беше

прекалено късно. Втората „Акула“ беше отговорила на повикването на първата.

Единственият капитан, доволен от развоя на събитията, беше Макей. Сега „Чайен“ разполагаше с всички необходими данни за насочването на своите торпеда.

И трите „Акули“ все още оставаха на повече от 15 000 ярда, затова Мак нареди да се подготвят торпедни апарати номер едно и две, включително да се отворят външните торпедни люкове. Заповедта му веднага бе потвърдена и изпълнена.

— Готови за стрелба, по Мастър-131, от апарат едно, и по Мастър-132, от апарат две. — Мак бе решил първо да атакува тихата от двете „Акули“, защото по-лесно можеше да се открие шумната, онази с характерния шум от корабния вал, ако се опиташе да избяга.

Координаторът, застанал пред пулта за управление на стрелбата, съобщи курса, скоростта и дистанцията до целта.

— Кабина, тук сонар. Готови.

— Сонар, тук кабина, готови сме.

— Проверете сонарите азимути и стреляйте от апарат номер едно по Мастър-131 и от апарат номер две по Мастър-132.

— Слушам, сър, да проверим сонарите азимути и да стреляме от апарат номер едно по Мастър-131 и от апарат номер две по Мастър-132.

— Апарати номер едно и две задействани — рапортува координаторът на огневите системи.

— Кабина, тук сонар. Торпеда едно и две се движат нормално, по права линия — съобщи старши-операторът от сонарното отделение, след като двете торпеда се справиха със задължителните маневри за регулиране на кабелите и ускориха до средна скорост.

— Много добре, сонар — оказа Мак.

— Кабина, тук сонар. Торпедата ускоряват ход.

Този рапорт беше потвърден от координатора, който след малко рапортува, че двете торпеда са засекли целите си.

Мак се оказа прав. Двете спотайващи се „Акули“ не само че увеличиха скорост, но и смениха курса, за да се опитат да избягат от напредващите торпеда. Но по-шумната „Акула“ не направи опит за бягство. Напротив, тя се насочи право към „Чайен“.

„Не, нито един руски екипаж не би постъпил така!“ — каза си Мак, докато нареждаше да се прережат кабелите към торпедата, да се подготвят за стрелба торпедни апарати номер три и четири и да се презаредят с торпеда апарати номер едно и две.

Двете Mk 48 продължаваха неотклонно към целите си. Третата „Акула“, Мастър-130, чийто капитан предприе фатална грешка, като увеличи скоростта на подводницата си, беше следен неотстъпно от сонарите на „Чайен“, така че нямаше никакви проблеми при насочването на следващите две торпеда към тази „Акула“.

— Кабина, тук сонар, експлозии по азимуту 205 и 198.

Макар че двете „Акули“ отчаяно се опитваха да се отдалечат от бойното поле, командирът на третата „Акула“ не промени курса — явно твърдо бе решил да атакува „Чайен“. За разлика от двамата китайски капитани, той имаше по-голям опит в схватките с американските ядрени подводници от клас 688, дори конкретно с „Чайен“, обаче не можеше да се мери с капитан Макей.

Когато капитанът на тази „Акула“ най-после разбра, че към подводницата му се носят две торпеда Mk 48, вече бе прекалено късно. И двете торпеда напредваха със самостоятелно насочване. Никакви контрамерки не можеха да ги спрат, защото до взривовете оставаха само секунди. Но и да имаше време, винаги е трудно да се насочват точно шумогенератори при такава висока скорост — комбинираната скорост на „Акула“-та и на двете торпеда достигаше 80 възела.

— Кабина, тук сонар. Две експлозии, сър! И двете с азимут две-пет-нула. Мастър-130 няма да оцелее след тези попадения, сър!

Реверберациите най-после стихнаха и в океана отново се възцари тишина. Дори бе прекалено тихо, защото двете „Кило“, изостанали от „Акули“-те, веднага намалиха скоростта до три възела, щом засякоха двете експлозии в южна посока.

„Чайен“ започна да прочиства зоната на север, но нейният капитан не подозираше, че така тя се приближава към спотайващите се „Кило“. Това не беше грешка, а следващата фаза от плана на Мак за прочистване на тази част от водите около Тайван.

„Чайен“ се издигна до перископна дълбочина, за да съобщи за атаката на трите „Акули“, но радистът внезапно установи, че радиовръзката през плуващата антена е нарушена. Явно антената се бе повредила и се налагаше да я сменят.

Това вече бе грешка, защото сонарите на двете „Кило“ бързо засякоха шума от двигателя на макарата за навиване на антената.

— Кабина, тук сонар, две торпеда във водата! Тип ET-80^[3], с азимути три-пет-пет и нула-нула-осем.

— Аварийна стрелба, апарати едно и две, с азимути три-пет-пет и нула-нула-осем! — веднага заповяда капитанът. Мак не беше сигурен кой е изстрелял тези две торпеда — някоя от оцелелите „Акули“ или някоя от двете „Кило“. Но нямаше време за анализи. Ако двете „Кило“ се окажеха по-близо до „Чайен“, явно те бяха открили огън от засада.

— Кабина, тук сонар. Две подводници право пред нас. И двете са клас „Кило“, сър, с шестлопаткови винтове. Поддържат висока скорост. Двете торпеда са изстреляни от тях. — Мак, както и останалите офицери в командната кабина, знаеха наизуст данните за конфигурациите на лопатките към корабните винтове на всеки клас неприятелски подводници. „Акули“-те имаха седемлопаткови винтове, което много облекчаваше разграничаването на двата класа. Но имаше и още една важна разлика — парогенераторите на ядрените подводници издаваха характерни шумове, каквито липсваха при дизеловите подводници „Кило“.

— Пълен напред! Никаква кавитация! Спускане на хиляда фута! — нареди капитанът.

„Чайен“ вече се бе спуснала под първия изотермален слой. За по-малко от три минути тя вдигна максимална скорост, промени курса на 175 и се гмурна на хиляда фута надолу, под втория изотермален слой. Хидротермалните аномалии в тази зона бяха оформили временно невидим канал с повишена акустична проводимост, което Мак би могъл да узнае, ако можеше да изстреля батисфера SSXBT за измерване на температурата. Но вместо това, тъй като нямаше време за спускане на батисферата, командирът бе принуден да се задоволи с данните за профила на разпространението на звуковите вълни, изчислени от бордовия компютър.

— Торпедо номер три засече целта. — След няколко секунди долетя следващият рапорт: — Торпедо номер четири засече целта.

— Прережете кабелите, затворете външните торпедни люкове и презаредете апарати номер три и четири — нареди капитан Макей. Обаче заповедта за прекъсване на кабелите се оказа излишна, понеже след рязката промяна на курса и увеличаването на скоростта на

„Чайен“ кабелите отдавна бяха скъсани, за щастие малко след като двете торпеда автоматично бяха преминали в режим на самонасочване.

Когато опасността руските торпеда ЕТ-80 да ги застигнат отмина, Мак заповяда да намалят скоростта и да обърнат курса на запад, за да могат сонарните оператори да прослушат зоната около „Чайен“.

— Кабина, тук сонар. Отново две торпеда във водата, с азимути 275 и 209 — съобщи старши-операторът.

Очевидно в сражението се бяха намесили двете „Акули“ с китайски екипажи и бяха успели да засекаат местоположението на „Чайен“, когато тя беше намалила скоростта си.

— Кабина, тук сонар. Две експлозии, с азимут 358 и 002, на разстояние приблизително 20 000 ярда.

За двете „Кило“, Мастър-133 и Мастър-134, първата среща с „Чайен“ се оказа и последна.

„Чайен“ отново увеличи скоростта до максимум, после изстреля два шумогенератора и веднага смени курса си, за да избегне преследващите я торпеда. Мак озадачено се запита с колко още гнезда на оси ще му се наложи да сблъсква. Очакваше след броени минути на „Чайен“ да се наложи да атакува двете „Акули“, затова заповяда да подготвят торпедни апарати номера три и четири, но не бързаше с отварянето на външните торпедни люкове. Тази операция трябваше да бъде извършена, когато подводницата намалеше ход, за да се фиксира прецизно посоката на изстрелване на торпедата.

Заповедите му веднага бяха потвърдени и след малко изпълнени, професионално и точно, както винаги на борда на „Чайен“.

— Сър, апарати номер три и четири са напълно готови, с наводнени камери и отворени люкове — докладва дежурният от торпедното отделение.

— Отлично — отговори капитанът. — Очаквайте заповед за откриване на огън.

„Чайен“ се обърна на югозапад и в сонарното отделение много лесно засякоха двете „Акули“. Отчетливите тонове не допускаха съмнение в класифицирането на мишените.

„Акули“-те продължаваха да напредват с максимална скорост към участъка, в който техните сонари бяха открили присъствието на „Чайен“. Вероятно командирите на двете китайски подводници,

въодушевени от високата скорост и лесното откриване на прославения противник, не бяха съобразили още веднъж да проверят азимута на „Чайен“. Мак не пропусна да се възползва от грешката им, но се наложи да изчака координаторът и операторът да уточнят траекториите за стрелба чрез програмата за ТМА-анализ.

— Готови за стрелба, по цел Мастър-135 от апарат номер три и по цел Мастър-136 от апарат номер четири.

Координаторът на огневите системи съобщи курса, скоростта и дистанцията до всяка от целите.

— Кабина, тук сонар. Готови.

— Сонар, тук кабина, готови сме.

— Проверете сонарните азимути и стреляйте с апарати три и четири.

— Слушам, сър, да проверим сонарните азимути и да стреляме с апарати три и четири.

— Кабина, тук сонар. Торпедата от апарати три и четири се движат нормално, по права линия — рапортуваха от сонарното, след като двете торпеда изпълниха маневрите за регулиране на положенията на кабелите.

Торпедата се насочиха със средна скорост, но при достигането на зоната за самостоятелно засичане на обектите автоматично щяха да превключат на максимална скорост и щяха да се насочат нагоре.

— Много добре, сонар. Време за достигане на целите?

— Осем минути и тридесети пет секунди, капитане — отвърна координаторът, след като погледна екрана на компютъра на пулта за управление на стрелбата.

След няколко минути в командната кабина се чу:

— И двете цели са засечени от търсещите глави на торпедата.

— Кабина, тук сонар. Мастър-135 и Мастър-136 увеличават скоростите. Регистрираме усилена кавитация.

Сонарните оператори уловиха шумогенераторите, изстреляни от двете „Акули“, и Мак побърза да вземе контрамерки:

— Коригирайте насочването на двете торпеда.

„Чайен“ се обърна на 90°, за да се различават азимутите на двете „Акули“ и на техните шумогенератори. Координаторът докладва, че торпедата са готови за финалния етап, т.е. за пряко атакуване на целите.

— Прережете кабелите, затворете външните торпедни люкове, презаредете торпедни апарати номера три и четири — заповяда капитанът. — Пригответе торпедни апарати номер едно и две, отворете външните торпедни люкове.

Опитният командир знаеше, че след малко може да се очаква невъобразима суматоха, и искаше да бъде готов за последната, най-ожесточена схватка.

— Кабина, тук сонар. Четири торпеда, с азимути от 270 до 265. Стрелят срещу нас.

„Нима плават успоредно една до друга?“ — изуми се Мак. Време беше сонарите на „Чайен“ да проверят отново цялата зона. Сега бе дошъл нейният ред да изстреля шумогенераторите си.

— Поддържайте курса. Пълен напред. Никаква кавитация. Спускане на хиляда фута!

Планът му предвиждаше да остави шумогенераторите да изпълнят предназначението си, докато „Чайен“ тихомълком се отдалечи на безопасно разстояние.

„Чайен“ пое по курс 085 с пълен напред, на хиляда фута дълбочина. Вражеските торпеда попаднаха в глухата зона зад кърмата и се насочиха към лъжливите следи на шумогенераторите. Но сонарите оператори не можеха да доловят шумовете на последните две американски торпеда, докато те не превключеха в режим на самонасочване.

— Кабина, тук сонар. Две експлозии в глухата зона зад кърмата.

Мак не бързаше да намали скоростта, което обаче не позволяваше да се обърне курсът и да се изясни съдбата на „Акули“-те. Освен това водата бе наситена с реверберации, така че изчисляването на разстоянията засега беше невъзможно.

Но малко по-късно той разбра, че не е необходимо да променя курса — сонарите уловиха познатите симптоми (рязко повишаване на външното налягане), типични за гибелта на всяка подводница. Двете „Акули“ поеха по своя последен маршрут към дъното на Филипинско море, на 5000 клафтера надолу.

Мак имаше основание да се гордее с екипажа си. Победите на „Чайен“ се увеличиха с още седем, без да се брои ракетоносецът „Хайнан“. Именно това искаше от него командването на Седма

подводна група и на Тихоокеанския флот — повече унищожени „Акули“. А освен тях „Чайен“ бе ликвидирала и две „Кило“.

Подводницата отново ускори ход, за да избегне евентуален сблъсък с неприятелски торпеда, след което пак намали скоростта, за да провери глухата зона преди издигането над втория изотермален слой. Сонарите не засичаха повече контакти, затова Мак обяви края на бойната тревога. „Чайен“ пое към плитките води на Източнокитайско море — трябваше да претърси последния сектор около тайванския бряг. Засега Мак не бързаше да прибира буксирната платформа ТВ-23 — тя можеше да бъде сменена с по-малката ТВ-16, но едва когато напуснат плитководната зона.

На борда на „Чайен“ всички бяха много доволни от щастливия изход, но еуфорията се примесваше със зле прикриваните признаци на изтощение. Винаги е така в трудното ежедневие на подводничарите — след стихване на възбудата от битките идва редът на умората. След продължителни бойни преходи подводничарите бяха способни да спят по цяло денонощие, преди да се възстановят от стреса. Освободените от вахта моряци с труд се довличаха до още топлите от колегите им койки. Тъкмо сега, когато „Чайен“ се озова не много далеч от японския архипелаг Рюкю, екипажът имаше възможност да възстанови силите си. Дори и капитанът се прибра в командирската каюта, за да се опита най-после да подремне.

На следващия ден, когато „Чайен“ отново се насочи към плитките води, сонарните оператори съобщиха за многобройни контакти с търговски кораби, които лесно се класифицираха поради огромните им, бавно въртящи се корабни винтове.

Но това никак не спестяваше притесненията на Мак. Киловете на някои японски танкери се потапяха до 90 фута, което изискваше много предпазливост при издигане до перископна дълбочина.

И тук биосферата затрудни работата на сонарните оператори. Мак често се отбиваше в тяхната зала и им повтаряше, че именно сега трябва да са особено внимателни, защото наоколо има много смущения, както от биосферата, така и от търговските кораби. Но хидроакустиците вече бяха натрупали опит от плаванията в Южнокитайско море и не се оставяха да бъдат подлъгани от паразитните сигнали.

Буксирната платформа ТВ-16, с която вече бяха сменили ТВ-23, покорно следваше „Чайен“ докато тя патрулираше на дълбочина 100 клафтера югоизточно от Тайван. Но щом се издигна на перископна дълбочина, Мак забеляза далеч на север кълба дим и веднага заповяда на подчинените си да се насочат по тази съмнителна следа, но без да увеличават дълбочината, още повече че вече се намираха в плитките води.

След няколко часа, когато дълбочината отново се увеличи до 2000 клафтера, от сонарното съобщиха за шумове от дизелови двигатели — азимутът съвпадал с посоката, от която идваше димът. Подводницата се гмурна под двата слоя, за да провери със сонарите си по-отблизо — и продължи така до навлизането в Източнокитайско море. Мак знаеше, че тези контакти не могат да се дължат на шнорхелите на „Акули“-те, но бе длъжен да провери дали не са от подводници „Кило“.

„Чайен“ изплува на перископна дълбочина, за да може Мак да провери откъде идва черният дим. На повърхността се люшкаха корпусите на четири подводници клас „Кило“, с курс към Жълто море — вероятно бяха от Северния китайски флот. Но сега те не представляваха заплаха за „Чайен“ и Мак реши да не ги преследва, защото „Чайен“ беше изпълнила с чест мисията си.

Докато подводниците „Кило“ продължаваха да се отдалечават на север, Мак се разкъсваше от колебания: искаше да ги застигне, но заповедите от щаба не му позволяваха. Когато китайските подводни лодки се скриха зад хоризонта, той заповяда „Чайен“ да се насочи на запад, обратно към зоната за патрулиране, а после към базата в Цзюин, за да попълни запасите си и екипажът да възстанови силите си.

---

[1] TMOW (TorpedoMan Of Watch) — вахтеният от торпедното отделение. — Б.пр. ↑

[2] SSXBT (Submarine'S eXpendable BathyThermograph device): Батисфера, използвана от подводниците за измерване на температурата на водата при слоеве с различни дълбочини. — Б.пр. ↑

[3] ET-80: Модел руско торпедо 53 см диаметър, с кабелно насочване и електронна система за активни или пасивни допълнителни корекции на курса. — Б.пр. ↑

ПЕТНАДЕСЕТА ГЛАВА

СПЕЦИАЛНА ДОСТАВКА

Зазоряваше се. „Чайен“ бавно приближаваше военноморската база в Цзюин. Водата в пристанището бе замърсена. Мак си спомни разказите на ветераните от Втората световна война и от Виетнамската война — тогава подводниците в тези води често попадали на неизбухнали снаряди. Опита се да пропъди тази досадна мисъл. Сегашната война по нищо не приличаше на предишните и той отказваше да повярва, че някакви опасности дебнат „Чайен“. Но понеже беше отговорен за екипажа и за подводницата, тревогите не го напуснаха.

Засега капитанът се ограничи със задължителните предпазни мерки — заповяда да приберат буксирната платформа и плуващата антена. Особено радостен от това решение беше старши-радистът.

Сега Мак мислеше за следващото съвещание на офицерите — като командир на подводницата бе длъжен да анализира последното плаване, но освен това искаше да ги запознае с последните промени в обстановката.

Вече му бяха докладвали, че „Кълъмбия“ и „Бремертън“ отново са се присъединили към ескорта на „Индипендънс“, а „Пасадина“ и „Портсмут“ се оттеглят в безопасната зона южно от Тайванския проток, за да се прехвърлят в Южнокитайско море и оттам — в Индийския океан. Мак подозираше, че командването на Тихоокеанския флот на САЩ е разрешило това разместване, защото генерал Ю Чу Ли бе хвърлил всичките си подводници срещу „Чайен“. За съжаление последните две подводници засякоха контакт с неизвестна подводница преди да се отдалечат достатъчно от остров Тайван. Сонарните оператори на „Пасадина“ и „Портсмут“ съобщиха, че тази подводница има напълно неизвестен акустичен спектър, който не може да бъде открит в никой от каталозите на базите данни и това никак не се хареса на капитан Макей.

От щаба на Седма подводна група информираха командира на „Чайен“ за този рапорт. Неизвестната подводница вече бе успяла да нанесе значителни щети на „Портсмут“ и „Пасадина“: повреди по лопатките на корабните винтове, както и по буксирните им платформи ТВ-23 и ТВ-16.

Мак прочете рапорта със смесени чувства — радваше се, че никой от двата екипажа не е пострадал, но се разгневи, когато узна за повредите. Веднага си помисли, че това би могло да се случи на неговата „Чайен“. Всъщност след толкова трудни и рисковани сражения тя бе останала напълно незасегната може би единствено благодарение на Божията милост.

Когато „Чайен“ се приближи към „Маккий“, капитан Макей забеляза, че „Пасадина“ и „Портсмут“ са акостирали откъм бакборда и съответно откъм щирборда, за да започнат ремонтите. Крановете на снабдителния кораб вече работеха. Подмяната на корабен винт, когато плавателният съд не е в сух док, е много трудна операция, обаче пък не винаги може да се осигури сух док. Сега нито „Портсмут“, нито „Пасадина“ можеха да се доберат до Субик Бей, затова се налагаше да бъдат ремонтирани по спешност в тайванската база Цзюин.

Успешните действия на вражеската подводница би трябвало да сломят духа на двата екипажа, но Мак не забеляза подобни признаци. Никой от моряците и офицерите не изглеждаше деморализиран — всички работеха съсредоточено и професионално, все едно че нищо не се беше случило. Дори отново бяха изписали номерата върху корпусите на двете подводници, въпреки че във ВМС на САЩ беше забранено това да се извършва по време на бойни действия.

„Чайен“ получи заповед да се приближи към „Портсмут“. Мак огледа повредите по нейния корабен винт и по буксирната платформа и видя, че работите по отстраняването им вече напредват. Предвиждаше се след като ремонтът на „Портсмут“ приключи, тя и „Чайен“ да си разменят местата, та крановете на „Маккий“ да натоварят торпедата на борда на „Чайен“.

Ремонтът на „Портсмут“ щеше да отложи най-малко с две денонощия отплаването на „Чайен“, но Мак не бе недоволен от тази промяна в графика. Екипажът се нуждаеше от почивка, а Мак трябваше да си изясни какви последствия ще имат за мисията на „Чайен“ евентуалните промени в политическата обстановка в Китай.

Мак предполагаше, че ще му възложат ново патрулно плаване около Тайван. Много би се зарадвал, ако от щаба отново заповядаха на „Чайен“ да се прибере за зареждане в базата в Цзюин — никъде другаде не предлагаша такава вкусна кухня както в пристанищния ресторант на Рут Крис.

Няколко моряци от екипажа на „Портсмут“ се показаха на предната площадка пред контролната кула на подводницата. Трима от тях носеха полеви радиотелефони. Щом ги видя, Мак разбра, че е настъпил моментът „Чайен“ да започне маневрите, за да заеме мястото на „Портсмут“ край борда на „Маккий“.

Махна с ръка на командира на „Портсмут“ и на адмирала, командващ Седма подводна група, които го очакваха на площадката на върха на контролната кула на „Портсмут“, и когато се присъедини към тях, заяви на командира, че маневрирането ще бъде извършено точно, без никакви аварии и при изключен реактор. По негова команда дежурният офицер на „Чайен“ се зае със задачата да ръководи маневрирането — доста трудна операция, понеже корпусите на двете подводници бяха много наблизко. Капитан Макей можеше с право да се гордее с умението на екипажа да маневрира в плитки води, при това без да търси неговата помощ. След като „Чайен“ акостира до „Маккий“, дежурният офицер слезе в командната кабина, за да предаде управлението на офицер от базата, който временно пое двете длъжности — ООД и СОВ^[1], и да се оттегли за почивка в каютата си. Мак слезе на брега, за да се срещне в каюткомпанията на „Маккий“ с адмирала, както и с командирите на „Маккий“, „Пасадина“ и „Портсмут“ и да обсъди с тях последните сражения. Най-радостната новина беше фактът, че сред екипажите на трите подводници нямаше ранени. За Мак това бе по-важно дори и от най-бляскавите победи в Южнокитайско море. Колегите му се оплакаха от трудностите при откриване на контакти с вражески подводници, особено когато те се намирали откъм глухата зона зад кърмата. Но най-тревожната новина беше появата на неизвестна подводница, с акустичен спектър, чиито тонове никой от сонарните оператори още не бе успял да класифицира.

Мак не беше изненадан, защото базите данни в сонарните отделения разполагаха само със записи за тоновете, излъчвани от руски и китайски подводници от вече познатите класове. Освен това

липсваше информация за броя и характеристиките на лопатките към корабния винт на неизвестната подводница.

— Тези тонове ми напомнят за един инцидент при едно от предишните плавания на „Чайен“. Тогава моите оператори засякоха непознати сигнали и всички се задоволиха с предположението, че това е неизвестна китайска подводница от нов модел, за която флотското разузнаване не разполага с данни. Вероятно китайският екипаж на тази подводна лодка все още е недостатъчно обучен и заради това тяхното командване все още не рискува да ѝ възложи нападателни операции.

Командващият Седма подводна група се съгласи с Мак и на свой ред запита:

— Ако китайските екипажи са толкова неопитни, как успяха да засекаат координатите на „Пасадина“ и на „Портсмут“? И защо нашите сонарни оператори са пропуснали да регистрират приближаването на неприятелски торпеда? Наистина тази задача е много по-затрудняваща, ако торпедата не са включили системите си за самонасочване, но от това не се намалява заплахата за нашите подводници.

— Не мисля, че имам право да говоря за решения, касаещи целия ни подводен флот, сър — каза капитан Макей, — но може би е редно да направим преценка на нашите средства за борба с неприятелски торпеда, особено когато те са в пасивен режим. Има ли данни да са прелитали китайски или руски самолети точно в този ден и в този район?

Офицерите се впуснаха в разгорещен спор и накрая командващият се принуди да се намеси, като им обеща, че ще се погрижи този инцидент да бъде изяснен, при това преди някоя от трите подводници да излезе в открито море.

Мак разчиташе на помощта на адмирала. Но нямаше време за чакане — заплахата от нападенията на китайските подводници все още тегнеше над целия район около Тайван и „Чайен“, заедно с другите две американски подводници, трябваше да се справи с противника, независимо дали разполагаше с пълните технически данни на неизвестната китайска подводница или не.

Докато Мак беше в каюткомпанията на „Маккий“ заедно с другите командири, екипажът на „Чайен“ надзираваше зареждането с торпеда и ракети. Хидроакустиците размениха записите от сонарните апаратури по време на последните плавания с колегите си от сонарните

отделения на „Пасадина“ и „Портсмут“. Без никакво отлагане данните бяха въведени в паметта на бордовите компютри, а лентите бяха прослушани в сонарната зала и в командната кабина на „Чайен“. Това не беше виртуална псевдореалност, както е в компютърните игри, а жива и ужасяваща действителност, изпълнена с жертви, преследвачи и смърт, с яростни врагове и с решителна съпротива.

Операторите от сонарното отделение и от компютърната зала работеха едновременно на седем екрана, като трескаво се опитваха да анализират неясните данни. Отново и отново прослушваха лентите, усилваха сигналите, разлагаха ги на честотни съставки с помощта на програмите за компютърна емуляция, след което пак се връщаха там, откъдето бяха започнали. Опитаха дори смесване на ленти от две различни подводници, за да се получи комбиниран сигнал — умение, достъпно само на най-опитните професионалисти в електронната акустика — но така и не успяха да стигнат до единодушна и правдоподобна оценка.

После намалиха оборотите и едва тогава в непрогледния мрак на загадката настъпи първият пробив. След като субхармониците бяха отделени от основната честота, старши-операторът долови слаби ритмични удари, които явно не се дължаха нито на забавената скорост на възпроизвеждане, нито на съчетаването на записите от двете американски подводници. Опитният хидроакустик никога не бе чувал нещо подобно, но усетът му не го мамеше — това бяха звуци от някаква нова, никому неизвестна подводница, която умело потискаше висшите хармоници в своя акустичен почерк.

За да са напълно сигурни, старши-операторът на „Чайен“ и сонарните специалисти, от „Пасадина“ и „Портсмут“ приложиха същия комбиниран метод към записите, намиращи се на борда на „Чайен“. Но не откриха аналогии. Този аномален сигнал беше напълно непознат и уникален, с много ниска честота, недостъпна дори за работния диапазон на сонарите, окачени по буксирната платформа ТВ-23.

Още преди няколко дни командирът на „Маккий“ беше уведомил Мак, че следващото съвещание на командния състав ще се проведе в Щаба на военноморската база, в разширен състав, включително SEC^[2]

към Щаба на Седма подводна група и всички офицери от SAT^[3]. Мак не беше изненадан от това решение, дори се досещаше и каква ще е следващата задача на „Чайен“ — да се осигури безпрепятствено пристигане на президента Цзян Дзъ Мин в китайската база в Чжанцзян. Капитан Макей искрено се надяваше, че това ще е последната задача на неговата подводница в тази война.

Преди началото на съвещанието „Чайен“ се премести до „Маккий“, но не зае мястото на „Портсмут“ — командващият Седма подводна група бе решил „Портсмут“ да застане откъм левия борд на „Пасадина“, за да се облекчат операциите по зареждането на трите подводници преди „Чайен“ да поеме към бреговете на Южен Китай.

След като приготвленията приключиха, Мак реши да покани на съвещанието всички офицери от екипажа на „Чайен“, заедно със сонарните оператори — очакваше да бъдат съобщени нови сведения за неизвестната неприятелска подводница. Почетните места бяха запазени за президента Цзян Дзъ Мин и за неговата свита. Масивните фигури на двамата му телохранители неволно привлякоха погледа на Мак и той се запита как ли ще се чувстват те, когато легнат в тесните койки в подводницата. Припомни си, че един от щабните офицери беше изтъкнал колко е важно да се осигурят всички удобства на „китайските гости“. Мак вече бе разговарял по този въпрос със заместник-командира на „Чайен“ и двамата решиха да настанят китайския президент в каютата на заместник-командира — в нея имаше две койки, но втората по случайност беше свободна, защото офицерът, който спеше на нея, беше изпратен като куриер до щаба в Йокосука. Боцманът вече бе получил заповед да осигури повече храна, особено сладкиши, за двамата бодигардове на Цзян Дзъ Мин, както и порядъчен запас от видеокасети с най-новите екшъни и трилъри.

Но Мак не преставаше да се тревожи за тайнствените сигнали, засечени от сонарите на „Чайен“ и „Портсмут“. Неговата подводница нито веднъж не беше изплувала на повърхността по време на последното плаване и затова нямаша сигнали за пряк контакт с китайски бойни кораби.

Съвещанието започна с нещо неочаквано. Водещият го офицер внезапно се изправи пред видеоекрана на стената и заяви:

— Капитан Макей, имате персонално приветствие от името на върховния главнокомандващ на въоръжените сили на Съединените

щати. — След което намали осветлението и кимна към видеооператора.

В първия миг Мак си помисли, че това е някаква шега, но подозренията му се разсеяха, когато на екрана изплува познатото лице на президента на Съединените щати на фона на Овалния кабинет.

— Капитан Макей — започна президентът, — очаква се Държавният департамент скоро да публикува изявление за предстоящата конференция на високо равнище в Пекин между мен, президента Цзян Дзъ Мин и министър-председателя Ли Пън. Очаква се на нея премиерът Ли Пън да обяви оттеглянето си от властта. Но въпреки нашето доверие в славния екипаж на подводницата „Чайен“, засега подобен документ все още не може да се обнародва, защото президентът Цзян Дзъ Мин не е пристигнал във военноморската база в Чжанцзян. — Президентът замълча, като че ли изчакваше слушателите да осмислят думите му. — Капитан Макей, първата дама и аз ви пожелаваме да ви осени Божието благоволение, желаем ви също попътен вятър и спокойно плаване. Ние двамата в Белия дом ще се молим за вашия успех и за успеха на героичния екипаж на американската подводница „Чайен“.

Офицерът нареди касетата да се спре и във видеозалата отново беше включено осветлението, но присъстващите сякаш не забелязаха, че видеопрожекцията е приключила. Всички коментираха въодушевено, възбудени от неочакваното признание за приноса им, при това от най-високопоставената личност в тяхната родина.

Всъщност президентът не бе казал нищо ново, но бе достатъчен само фактът, че се е обърнал лично към тях — сега никой не се съмняваше, че на тяхната „Чайен“ ще бъде възложена изключително важна задача.

Едва след десетина минути залата утихна. Докладващият офицер продължи с обясненията около новата задача. Сега бе ред на втората изненада за днес.

От щаба на ВМС бяха наредили да се отмени заповедта за заличаването на подводницата „Лос Анджелис“ (SSN 688) от бойния регистър на флота и сега тя се намираще южно от Тайванския проток. Комуникационните съоръжения на борда на „Чайен“ не бяха регистрирали радиотрафик с „Лос Анджелис“, обаче командващият Седма подводна група потвърди нейното присъствие в тайванските

териториални води. Задачата ѝ била да съпровожда „Чайен“ по време на отговорния преход до китайската база в Чжанцзян, с китайския президент Цзян Дзъ Мин на борда.

„Това е неразумно“ — помисли си Мак, но предпочете да премълчи. „Лос Анджелис“ беше първата подводница от клас „688“^[4]. Той бе подочул, че демилитаризирането на тази подводница се отлага поради липса на средства, но не очакваше поостарялата „Лос Анджелис“ да бъде използвана в тази война, водена с най-модерни средства.

На всичкото отгоре „Лос Анджелис“ бе снабдена само със старите системи за електронно насочване на торпеда и ракети и не разполагаше с буксирна платформа от по-новия вариант ТВ-23, което означаваше, че няма да може да засича китайски подводници от най-новите модели. Мак се опасяваше, че „Лос Анджелис“ ще бъде унищожена от противниковите „Акули“ още преди „Чайен“ да успее да ѝ се притече на помощ.

Но докладващият офицер съобщи още една новина, която окончателно потвърди най-тревожните опасения на Мак: че ядрената подводница „Чун“, клас „Алфа“, от Северния китайски флот, също ще ескортира „Чайен“ и президента Цзян Дзъ Мин. Тази „Чун“ трябвало да плава западно или евентуално северно спрямо „Чайен“ по специално предначертания маршрут от Тайванския проток към военноморската база в Чжанцзян, при строго поддържане на разлика в скоростите, равна на шест възела.

Мак привидно не реагира, но не можеше да спре да мисли за опасността тази „Алфа“ да бъде атакувана по погрешка както от американските, така и от китайските подводници в района — ако китайците сметнеха, че се извършва предателство спрямо властите в Пекин. Всъщност, успокои се той, докато „Чун“ оставаше извън определения за „Чайен“ подводен сектор, нямаше да има заплаха за „Чайен“, дори така по-лесно щяха да се откриват неприятелски подводници, прокрадващи се към „Чайен“.

Мак беше готов веднага да пожертва тази „Чун“ за някоя друга вражеска подводница. Но с „Лос Анджелис“ положението беше коренно различно. Двете американски подводници клас „688“ можеха да се свързват помежду си и да си помагат срещу общия противник, макар че и това не винаги можеше лесно да се осъществи.

Накрая, след като залата отново утихна, докладващият най-после стигна до темата, най-много интересуваща Мак и останалите офицери от „Чайен“: новата заплаха и хипотезите около нея.

От ЦРУ считали тази неизвестна подводница за последната дума на обединените усилия на руски и китайски научно-конструкторски колективи, поставили си за цел разработването на ново поколение ядрени подводници. Според непотвърдени данни от разузнаването, никой не очаквал да бъде пуснат на вода толкова скоро първият представител на новия клас подводници, замислени като съперници на американските „Сийуулф“, „Мао“. Но след последните записи на сонарната апаратура на борда на „Пасадина“ и „Портсмут“ и след нападението срещу тези две подводници всички специалисти от ЦРУ и от флотското разузнаване били единодушни, че тайнствената „Мао“ непременно ще се опита да атакува „Чайен“.

Мак веднага зададе въпроса, който отдавна не му даваше покой:

— Има ли някакъв напредък в разработването на неакустичните средства за борба с вражеските подводници?

— Съжалявам, капитане — отговори водещият съвещанието, очевидно предварително подготвен за този въпрос, — но ЦРУ все още не вярва, че могат да се използват самолети с лазерни системи за откриване на неприятелски обекти под водата, както и за комуникации с наши подводници на значителни дълбочини.

Този уклончив отговор никак не се хареса на Мак. Много по-добре би било да се каже откровенно, че специалистите от ЦРУ не вярват във възможностите на тези съвършено нови системи и затова въобще не са си направили труда да проверят тази хипотеза.

Но явно поне засега не можеше да се направи нищо, така че Мак смени темата и попита възможно ли е „Чайен“ да се натъкне на минни полета в залива пред морската база в Чжанцзян, като припомни с какво се бяха занимавали ракетоносецът клас „Хайнан“ и подводницата „Ромео“, изпратени на дъното от „Чайен“ при последното ѝ патрулиране. Отговорът беше, че китайски миночистачи вече били претърсили тази зона и не открили нищо подозрително.

Останалите офицери в залата явно бяха готови да се задоволят с този отговор, но не и Мак. Той би се чувствал по-спокоен, ако миночистачите бяха открили и обезвредили поне десетина мини. Опитният командир не можеше да се отърси от тревожното

предчувствие, че по новия маршрут „Чайен“ неведнъж ще се натъква на китайски мини. Очевидно нямаше да се мине без мерки за сигурност, като например системата MIDAS или торпеда със специални извънбордови сензори — разбира се, ако „Чайен“ не привършеше целия си запас от Mk 48 още преди да навлезе в плитките води пред пристанището на базата в Чжанцзян.

След края на заседанието Мак с огорчение разбра, че списъкът с неприятните изненади още не е изчерпан. В каюткомпанията го очакваше координаторът с оплакването, че по заповед на щаба на Седма подводна група се ограничава броят на торпедата, които може да се прехвърлят от „Маккий“ на „Чайен“, въпреки че, „Пасадина“ и „Портсмут“ не били изразходвали запасите си.

Мак се бе надявал да помоли командирите на тези две подводници временно да му услужат с част от запасите си, понеже не се планираше в близко време те да излизат в открито море, но се опасяваше да не предизвика раздори в подводния флот. Така че на „Чайен“ отново предстоеше да потегли на път само с 20 броя Mk 48 ADCAP.

Три часа след края на заседанието президентът Цзян Дзъ Мин с двамата си телохранители се появи в каюткомпанията, където го посрещнаха командирът на подводницата и дежурният офицер. Мак можеше да си позволи едно нарушение на правилника и да ги остави до себе си в командната кабина, но предпочете да не го прави. Още беше много ядосан заради недостига на торпедата, пък и не обичаше в командната кабина да има прекалено много хора.

„Чайен“ се спусна под вода без никакви усложнения и Мак веднага заповяда на дежурния офицер да се разпъне плуващата антена. Освен това нареди да се изтегли буксирната платформа ТВ-23 на максимална дистанция, за да се избегнат смущенията. След това подводницата напусна крайбрежните плитчини на дълбочина 300 клафтера и пое с шест възела в източна посока към военноморската база в Чжанцзян. Следваше основната част от маршрута на прехода — триста мили в западна посока над най-широкия участък от континенталния шелф, при дълбочина не по-голяма от 100 клафтера.

Мак предполагаше, че „Чун“, китайската подводница от клас „Алфа“, вече е поела по определения курс, отдалечена на повече от 20 000 ярда пред „Чайен“, докато „Лос Анджелис“ плава в по-дълбоките

води на изток — тя щеше да остане там, докато „Чайен“ не поемеше курс на запад. После „Лос Анджелис“ трябваше да следва плътно „Чайен“.

Но най-голямата грижа на Мак беше загадъчната „Мао“. Най-доброто средство за нейното откриване си оставаше буксирната платформа ТВ-23. Отначало нито един от сонарите на трите подводници не улавяше нищо подозрително. Но след двадесет часа плаване, тъкмо когато „Чайен“ приближаваше точката за промяна на курса, от сонарното рапортуваха за няколко подводни контакта откъм северозапад, два от които се приближавали със значителна скорост. Мак веднага обяви пълна бойна готовност. „Чайен“ спусна една шамандура за сателитна връзка SSIXS, с предварително записан рапорт за подобни тревожни ситуации. Това беше най-надеждният начин за свързване с охраняващата подводница: от сателита до щаба на Седма подводна група и оттам до плуващата антена на „Лос Анджелис“.

Но когато от торпедното отделение потвърдиха бойната готовност, сонарните оператори засякоха още четири контакта от северозапад. Единият без съмнение принадлежеше на „Чун“, с тонове, типични за клас „Алфа“. Но останалите три контакта бяха класифицирани като „Акули“. „Чун“ веднага опита да се свърже с тях по подводния телефон, но само една от „Акули“-те ѝ отговори.

Без да разполага с преводач от китайски на борда (или от руски, понеже никой не знаеше какъв е екипажът на тази „Акула“), на Мак му оставаше само да гадае какво ще бъде съдържанието на разговора, но предполагаше, че командирът на „Чун“ ще се постарее да предотврати ненужното кръвопролитие. Оказа се, че се е лъгал жестоко — отговорът на командира на „Акула“ пристигна под формата на три торпеда. Всъщност това бе колективен отговор на трите „Акули“, защото всяка от тях изстреля по едно, всичките насочени към „Чун“.

Мак мрачно поклати глава. Капитанът на „Чун“ не биваше да е чак толкова доверчив и да разкрива позицията на подводницата си. Затова сега бе нападат от засада от трима от своите колеги, може би дори бивши приятели, които обаче бяха предпочели да останат лоялни към кликата на генерал Ю Чу Ли. Но всяко зло за добро: сега координаторът на огневите системи на „Чайен“ разполагаше с точни данни за азимутите и скоростите на трите китайски „Акули“. Все пак

екипажът на „Чун“ успя да изстреля две торпеда ET-80 преди подводницата да бъде улучена от трите китайски торпеда.

В командната кабина и в сонарната зала на „Чайен“ надвисна мрачна тишина. Всички бяха ужасени от касапницата, на която току-що бяха станали свидетели. Разбира се, това съвсем не беше първият неприятелски плавателен съд, който загиваше „пред очите им“, но имаше нещо особено потискащо в яростната атака от засада, при която трите китайски подводници се нахвърлиха срещу своята „Чун“, очевидно считана вече за вражеска.

След малко се взривиха и двете торпеда, насочени от „Чун“, и така се стигна до мрачната равносметка: след пет експлозии от четирите подводници оцеля само една „Акула“.

Мак нареди да сменят курса на юг, за да достигнат участъка с дълбочина 500 клафтера — там буксирната платформа ТВ-23 можеше да се разпростре на максимално разстояние. Капитанът се надяваше да получи потвърждение от щаба за отклонение от планирания маршрут. От Седма подводна група, чрез сателитния канал SSIXS, бързо пристигна разрешението за отстъпление на юг, както за „Чайен“, така и за „Лос Анджелис“.

Командирът на „Лос Анджелис“ веднага заповяда да изпълнят инструкциите на щаба и да поемат на юг, без да подозира, че така се насочва точно към зоната, където се бе спотаила най-новата китайска подводница „Мао“, със смесен руско-китайски екипаж, на около 30° наляво от новия курс на „Лос Анджелис“.

Съобразителният капитан на „Мао“ очакваше след внезапната атака на трите „Акули“ там да се озове „Чайен“, обаче не подозираше, че в този район се е появила и „Лос Анджелис“, затова веднага след регистрирането на сонарен контакт той с радост потри ръце. Най-после „Чайен“, с прославения капитан Макей на мостика, бе попаднала на прицела му! Незабавно четири торпеда излетяха във водата, насочени точно по азимута на „Лос Анджелис“.

„Лос Анджелис“ веднага отговори с аварийна стрелба, после изстреля шумогенератори, пое рязко надолу и с пълна скорост се устреми към дълбочина хиляда фута.

Но тъкмо това очакваше капитанът на „Мао“. Той бе изчел най-старателно всички рапорти от офицерите на оцелелите подводници за похватите на командира на „Чайен“ и си въобразяваше, че познава

изтънко неговите тактически предпочитания. Затова, без дори да дочака изстрелването на шумогенераторите от „Лос Анджелис“, командирът на „Мао“ заповяда да обърнат подводницата на дясно, за да заемат по-добра позиция за стрелба. Насочена точно към „Лос Анджелис“, китайската „Мао“ изстреля още четири торпеда.

Китайският капитан вярваше, че успехът му вече е сигурен и че с прославената „Чайен“ само след минути ще бъде свършено — никой не можеше да се измъкне от толкова хитро заложен капан. Но не подозираше, че този капан ще се окаже коварна клопка, водеща единствено към неговия гроб.

Сонарите на „Чайен“ веднага засякоха първите 4 торпеда, изстреляни от „Мао“, а след втората серия окончателно бяха уточнени азимутът и дистанцията до целта. Мак нареди да пуснат две Mk 48 от апарати номер едно и две, а малко след това още две от апарати номер три и четири.

Китайските хидроакустици бяха твърде заети да следят своите торпеда и бясно отдалечаващата се „Лос Анджелис“, за да забележат, че Mk 48 ADCAP неумолимо приближава към тяхната подводница.

Първите две Mk 48 на „Чайен“ достигнаха „Мао“ почти едновременно с удара на първите две китайски торпеда върху корпуса на „Лос Анджелис“. От „Мао“ въобще не разбраха кога „Чайен“ изпрати още две торпеда, понеже втората двойка Mk 48 настигна целта точно когато корпусът на „Лос Анджелис“ окончателно се пропука под ударите на последните четири китайски торпеда.

Невероятната канонада едва не оглуши сонарните оператори на „Чайен“ — две експлозии, после още четири, след това две нови и накрая последните две. Всички смъкнаха слушалките си и побързаха да намалят звуците от високоговорителите, втренчени в мигащите синкави екрани.

Мак заповяда всички торпедни апарати веднага да бъдат презаредени и спускането да продължи. Длъжен беше, по стар подводничарски обичай, да изпрати последен салют към загиналите другари от „Лос Анджелис“ — така бяха постъпили техните колеги при гибелта на „Трешър“ и „Скорпион“.

Капитанът не знаеше с какви думи да се обърне към екипажа, пък и не беше необходимо — на всички бе пределно ясно за разигралата се трагедия. Високоговорителите ясно предадоха

зловещите експлозии, а необикновено стръмният ъгъл на спускане говореше достатъчно красноречиво на опитните подводничари.

Единствените хора на борда, които не разбраха за случилото се, бяха президентът Цзян Дзъ Мин и двамата бодигардове, но Мак нямаше настроение за обяснения.

Океанът притихна, от сонарите се долавяше само стичането на струите по корпуса, докато „Чайен“ се спускаше бавно, за да поеме на юг към по-безопасните дълбоки води. Мак се реши да се приближи към интеркома едва след като подводницата достигна до желаната дълбочина. Винаги бе мислил, че най-тежкото задължение за всеки капитан е да ръководи мемориалната церемония за загинали бойни другари.

После „Чайен“ бавно започна да се издига и се обърна на север, за да провери за последната оцеляла „Акула“. Обаче от нея нямаше никакви следи. Взривяването на другите две „Акули“ беше създавало огромно свръхналягане и капитанът на третата китайска подводница, изплашен от мисълта за евентуални поражения по корпуса, беше напуснал зоната в панически бяг.

„Чайен“ приближаваше зоната с плитки води недалеч от началото на континенталния шелф, когато от сонарното съобщиха за много шумове от търговски кораби. За щастие нямаше подводни контакти. Както обикновено, морската биосфера затрудняваше търсенето и хидроакустиците не успяха да регистрират контакт с „Акула“ след навлизането на „Чайен“ в по-плитки води и след смяната на курса на запад. Но в торпедното отделение не беше отменена пълната бойна готовност, а двете буксирни платформи бяха прибрани едва когато подводницата се издигна до 100 клафтера.

Мак имаше предчувствието, че „Чайен“ се е сблъскала със своя последен съперник и че най-сетне всички опасности са останали зад гърба му, обаче не искаше да рискува лекомислено, затова не отмени нито една от предпазните мерки. Все пак това бе само едно смътно, необосновано предусещане, а той не беше забравил и че трябва непрекъснато да се озърта за минни полета.

Най-после „Чайен“ се издигна на перископна дълбочина и Мак изпрати рапорт до щаба за последното сражение и за гибелта на „Лос

Анджелис“. От радиозалата му съобщиха за прехванати емисии на китайски УКВ-станции, от северна посока. Мак помоли Цзян Дзъ Мин да му преведе поне част от радиоемисиите. Радистите донесоха лентата със записите от излъчванията. Още след първите фрази на лицето на китайския президент разцъфтя широка усмивка:

— Капитан Макей, това е командирът на последната от „Акули“-те на генерал Ю Чу Ли. Той съобщава, че имат повреди и че се отправя директно към кейовете на военноморската база в Чжанцзян. Но преди това е изплувал на повърхността, за да помоли за амнистия — както за себе си, така и за своя екипаж. Молбата е отправена към мен, или ако трябва да цитирам буквално: към президента Цзян Дзъ Мин.

Тъй като на повърхността времето беше меко и спокойно, Мак реши да издигне подводницата над водата и да последва „Акула“-та към кея на военноморската база Чжанцзян. Този път на мостика до него се изкачи и президентът Цзян Дзъ Мин, с портативен УКВ-приемопредавател в ръка, за да помогне на Мак като преводач. Мак предложи на китайския си колега „Чайен“ да го следва, като го предупреди, че през цялото време в китайския корпус ще бъдат насочени едно торпедо Мк 48, една ракета „Харпун“ и още една „Томахоук“.

„Чайен“ се насочи към входа на залива през базата и остави на кея своята „специална доставка“, след което бавно пое обратно към Цзюин. По пътя ги завари вестта, че Китай официално е поискал примирие.

Война свърши. Съединените щати, с помощта на „Чайен“, извоюваха победата.

Мак изслуша дългоочакваната новина със смесени чувства на радост и скръб — радост, защото екипажът беше оцелял; и скръб по загиналите другари. Беше сигурен, че при всяко плаване ще си спомня за тях.

ОФИЦЕР ОТ ВМС НА САЩ ПОЛУЧАВА ПОЧЕТЕН ЕКЗЕМПЛЯР ОТ „ЗАПОВЕДИТЕ НА
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ МАО“

9 Ноември 1997 г.

Излъчено по Интернет (Web) в 11 ч. 00 м. Източно поясно време (16 ч. 00 м. по Гринуич)

От кореспондента в Пекин Джули Майер Пекин (Ти Си Ен) — В щаба на Китайските ВМС в Южнокитайско море в базата в Чжанцзян се проведе незапомнена по своята пищност тържествена церемония. Китайският президент Цзян Дзъ Мин удостои с почетен екземпляр от „Заповедите на председателя Мао Дзе Дун“ командира на американската ядрена подводница „Чайен“ (SSN 773) за изключителния му принос в обезвреждането на подводниците, за които ренегатът Ли Пън — бившият министър-председател на КНР — и генерал Ю Чу Ли са похарчили милиарди от средствата, събрани от бедстващия китайски народ. В стремежа си да не остане на заден план президентът на САЩ покани в Белия дом прославения командир на SSN 773 „Чайен“.

ПРЕЗИДЕНТЪТ ВРЪЧИ МЕДАЛ ЗА ХРАБРОСТ НА ГЕРОЯ ОТ ПОДВОДНАТА ВОЙНА

10 Ноември 1997 г.

Излъчено по Интернет (Web) в 02 ч. 00 м. Източно поясно време (19 ч. 00 м. по Гринуич)

От кореспондента във Вашингтон Майкъл Фласети Вашингтон (Ти Си Ен) — Днес президентът окичи с Почетната синя лента и с Ордена за храброст гърдите на капитан Бартоломю Макей, командир на американската ядрена подводница „Чайен“ (SSN 773). Под командването на капитан Макей бе унищожен почти целият подводен флот на Китай — в репортажите бе съобщено за повече от шестдесет попадения, без нито едно насрещно по корпуса на „Чайен“. При безпрецедентната му среща с конгресмените (преди връчването на наградата) капитан Макей бе повишен в контраадмирал, като заповедта бе прочетена от председателя на Сената. Никога досега Конгресът не е предприемал подобна стъпка, защото за утвърждаването на повишаване в чин контраадмирал се изисква решение на щаба на ВМС, за което обикновено се

чака с месеци. Последният подобен случай, при който Сенатът се намеси в работата на щаба на ВМС, беше удостоверяването с адмиралски чин на Хаймън Дж. Риковър, създателя на ядрения подводен флот на САЩ.

Но къде е сега контраадмирал Макей или просто Мак? От източници, близки до семейството му, които помолиха да не бъдат споменавани, узнахме, че вместо да отдъхва в дома си и да гледа как децата му си играят на поляната пред къщата му, контраадмирал Макей и съпругата му са напуснали студения, покрит със сняг щат Ню Йорк, за да се включат в състезанието по подводен спорт Фростбайт '97, което тази година се провежда в езерото Чамплейн. След това семейство Макей възнамерявало да прекара двуседмична ваканция в своето бунгало в един от престижните ски-курорти. От ЦРУ ни увериха, че източниците на тази информация са надеждни, тъй като е потвърдено, че вече е била осигурена детегледачка. Но повече нищо не може да се узнае — всички знаем колко зорко ЦРУ бди над своите тайни.

---

[1] OOD (Officer On the Deck): Дежурният офицер на борда на боен кораб или подводница. Има право при необходимост да замества командира на кораба/подводницата. COB (Chief On the Boat): Старши на борда (най-старшият по ранг офицер на борда на американска подводница). — Б.пр. ↑

[2] SAT (Submarine Advisory Team): Екип от военни съветници за подводна защита (противолодъчна отбрана). — Б.пр. ↑

[3] SEC (Submarine Element Coordinator): Координатор за подводните операции. — Б.пр. ↑

[4] По тази причина клас „688“ се нарича още клас „Лос Анджелис“. Към този клас ядрени подводници се числи и „Чайен“. — Б.пр. ↑

ИНТЕРВЮ

От всички морски офицери, които познавам, един от най-опитните е капитанът от запаса Дъг Литълджонс, кавалер на Ордена на Британската империя. По време на безупречната си кариера той е командвал три британски бойни кораба: дизеловата подводница „Озирис“, ядрената подводница „Скиптър“ и ракетната фрегата „Лондон“. Освен това Дъг е служил в щаба на подводния флот на НАТО в Източния Атлантик и е бил командирован като щабен офицер към Съвета за отбраната и към щаба на маршала от Кралските ВВС лорд Дейвид Крейг (по време на войната в Персийския залив). За известно време беше начело на инженерния колеж към Кралския флот. Той е видял много неща и с много неща се е справял. Ако искате да узнаете защо толкова обичам флотата, отговорът ми ще бъде съвсем кратък: защото там има истински мъже като Дъг.

Джеймс Адамс, който организира това интервю, също е мой добър приятел, шеф на Вашингтонското бюро на „Сънди Лондон Таймс“ и един от най-талантливите журналисти сред тези, с които съм общувал. Той написа много статии и обзори за външната и вътрешната политика на Съединените щати, особено по такива парливи теми като разпространението на ядрените оръжия и свързания с тях международен тероризъм.

Джеймс Адамс: Том, Дъг, благодаря ви, че приехте поканата ми. Том, отличителен белег на твоята книга е реализмът — всичко е толкова близко до истината, почти както в реалната политика. За втори път избираш китайския подводен флот като главен съперник на нашите ядрени подводници. Означава ли това, че според теб днес основната заплаха за мира може да бъде Китай?

Том Кланси: Да, Китай е страна, която още не е решила какво иска да постигне. От една страна, те се опитват да развият свободно пазарно стопанство и да предоставят на гражданите си право на икономическа инициатива. Но от друга страна, имаме събитията на площад Тянанмън — тогава властващите ясно показаха на

обикновените хора, че ще получат икономическа свобода, но не и политическа. А това води до драстичен дебаланс в обществения живот. Освен това възникна конфликтът около островите Спратли. По всичко изглежда, че там се крият внушителни петролни залежи. Нека да си припомним защо преди 14 години Аржентина подхвана въпроса за владението на Фолклендските острови — този конфликт също беше свързан с очакванията за добив на нефт от този район. Макар че Аржентина сама задоволява потребностите си от петрол.

Една агресивна война по принцип не е нещо повече от грабеж, но в изключително едър мащаб, при това извършван чрез въоръжените сили на някоя нация. Защото нациите са алчни. Особено тези, в които господства марксистката идеология.

Джеймс Адамс: Дъг, ти си служил на борда на подводница в Далечния изток. Съгласен ли си с изводите на Том? Каква роля играеше Китай в обстановката тогава в този район и представляваше ли Китай източник на потенциална заплаха?

Капитан Дъг Литълджонс: Аз бях в Далечния изток в средата на шестдесетте години, по време на конфронтацията между Запада и Индонезия. Тогава ние не обръщяхме достатъчно внимание на Китай.

Джеймс Адамс: Но одобряваш ли сега замисъла на романа на Том, като виждаш как Китай все повече засилва влиянието си в световната политика?

Капитан Дъг Литълджонс: О, да, напълно. Сюжетът е много правдоподобен.

Джеймс Адамс: Том, разкажи нещо за островите Спратли. Много редове се изписаха за тях и вече всички знаем, че не са една или две нации, които не крият претенциите за владение на тези острови, а Китай дори изпрати там свои кораби, след което и други държави последваха китайския пример. Сега какъв е статутът на този оспорван архипелаг?

Том Кланси: Историята около островите Спратли напомня за анекдота с племенниците на богатия чичо — всеки от тях претендирал, че именно той трябва да получи лъвския пай от наследството. Всъщност според мен териториалните претенции на Китай са напълно неоправдани.

Джеймс Адамс: Или най-малкото неоснователни.

Том Кланси: Особено като се има предвид географското положение на островите Спратли. Те са необитаеми, негостоприемни късове земя, така че всеки може да нахлуе там, да издигне знамето си и да реши, че има право да ги отбранява срещу окупатори.

Джеймс Адамс: И ти вярваш, че този сценарий, в който Китай играе ролята на агресора главно заради вътрешната си политическа нестабилност, може да се окаже напълно реален в най-близко бъдеще?

Том Кланси: Да. Историята ни учи, че всяка нация с вътрешни проблеми се стреми да търси решенията в отношенията си с другите нации. И че нищо не сплотява така една нация, както опасността от външна заплаха. Или от *въображаема* външна заплаха. Това е класически метод за обединяване на цялата нация около един водач или една доктрина.

Джеймс Адамс: Дъг, ти имаш огромен опит в плаванията с подводници. За подводния флот се разказват какви ли не легенди. През епохата на Студената война ние отделяхме много внимание на потенциалната заплаха от съветските подводници. Само че сега обстановката е друга. Каква според теб ще бъде стратегическата и тактическата роля на подводния флот в епохата след края на Студената война?

Капитан Дъг Литълджонс: На този въпрос не може да се отговори само с няколко фрази. Очевидно най-важната роля на съвременните подводници е изстрелването на междуконтинентални балистични ракети. Но тогава подводниците неминуемо разкриват своето местоположение и стават уязвими за противника. Като пример може да послужи конфликтът с Аржентина за Фолклендския архипелаг, когато британският флот изпрати там свои подводници, без да скрива този факт от аржентинците. Наши подводници продължиха да патрулират там доста време след уреждането на спора около тези острови.

Джеймс Адамс: Обаче тогава Аржентина не беше равностоен съперник, поне по отношение на подводния флот. Съвсем друга е обстановката с Китай, който упорито се стреми да развива средствата си за борба с неприятелски подводници.

Капитан Дъг Литълджонс: Да, това не може да се отрече. Но не мисля, че могат да се сравняват с капацитета на страните от НАТО за борба с чужди подводници или например с подводния флот на бившия

Съветски съюз. Така че не само в книгата или в компютърната игра, но и в действителността въобще не може да бъде оспорвано превъзходството на подводния флот на САЩ над този на Китай.

Джеймс Адамс: Или с други думи, американските подводници са по-безшумни и по-бързи от китайските и трудно могат да бъдат откривани от китайските сонари и други подобни технически средства?

Капитан Дъг Литълджонс: Да, поне засега. Но всичко се променя. Според мен сюжетът е правдив и напълно реален в днешния век на напредналите технологии. Американските подводници са много по-усъвършенствани в сравнение със средствата за откриване и унищожаване на подводни лодки.

Джеймс Адамс: Том, смяташ ли, че китайските ВМС биха имали някакви шансове за успех срещу американската флота? Известно е, че Китай притежава доста подводници, но повечето от тях не са продукт на последните технологични постижения, или по-кратко казано: между подводния флот на двете нации има сериозни технологични различия.

Том Кланси: Когато се говори за бойни операции, не бива да се забравя, че не става дума за инженерни изпитания. На изпитания се подлагат и хората, особено тяхната психика. Воюват хората, а не машините. Но ние често забравяме тази истина. Разликата между една силна и една слаба нация е в качеството на обучението на кадрите. Сигурен съм, че ще се съгласиш с мен: по-добре е да разполагаме с добър екипаж и лош кораб, отколкото с лош екипаж и добър кораб. Ако китайците си поставят за цел да усъвършенстват своя боен флот (макар че формално те нямат военноморски сили, а само морски подразделения на Народноосвободителната армия или КНА), ако наистина се решат да пожертват огромни разходи и да отделят достатъчно специалисти за развитието на своя военен флот, то съвсем не е изключено след време да се превърнат в първостепенна морска сила. Китайският военен флот има и своите славни страници, за които ние понякога забравяме.

Джеймс Адамс: Но нали напоследък те се стараят да подобрят нивото на своите въоръжени сили — не само на въздушните и сухопътните, но и на морските. Китайците инвестират значителни средства, ангажират много от хората си. Обаче все още не са в състояние да преодолеят технологическото си изоставане спрямо

Съединените щати и НАТО. Китай вече притежава доста оръжия, но как могат да си доставят най-новите технологии, как могат да осигурят модерно обучение на екипажите?

Том Кланси: Военната мощ на всяка нация се базира изцяло на нейната икономика. Китайската икономика напоследък се развива извънредно динамично. Те вече създават компютри и всякакви други стоки, които могат да бъдат изнесени на световния пазар. Така че щом могат да се справят с тази задача, ще се справят и с всички други предизвикателства.

Джеймс Адамс: Следователно според теб ние все още смятаме Китай за недоразвит хлапак, макар че той вече отдавна е възмъжал? Вярваш ли, че Китай е заплаха за световното равновесие? Длъжен съм да припомня, че не са малко поддръжниците на тази теза.

Том Кланси: Не мисля, че трябва да се стига до крайност в тези преценки. Вероятно най-много рискове китайската експанзия крие за Русия или за бившия Съветски съюз.

Но ако ме попиташ дали понякога ние се отнасяме неразумно към проблемите на Китай, веднага ще отговоря: да. Когато Дън Сяо Пин нареди да бъдат прегазени с танкове демонстрантите на площада Тянанмън, ние трябваше да предприемем нещо, и то по две причини: първо — Америка не бива да търгува с държавите, които позволяват такива деяния спрямо своите граждани; и второ (което често се игнорира) — към този вандалски акт съзнателно бе привлечено вниманието на Бърни Шоу. Си Ен Ен засне специален филм, да не споменавам и за ТВ-предаванията на живо. Като че ли самите китайци искаха да ни кажат: „Не се намесвайте в нашите работи. Ние сме свикнали да уреждаме проблемите си така и ако това не ви се харесва, толкова по-зле за вас.“ Искам да попитам етично ли е да въртим бизнес с една толкова репресивна държава, каквато е Китайската народна република?

Джеймс Адамс: Дъг, в компютърната игра „SSN“ е показано много правдоподобно как се командва екипажът на една съвременна подводница. Дейност, с която ти си се занимавал, и то в течение на много години. Може ли тази игра да помогне на играчите да се научат как се ръководи една съвременна подводница? Каква полза ще имат играчите, в психологически и в чисто практически смисъл?

Капитан Дъг Литълджонс: Преди всичко играта е замислена така, че играчите се намират извън подводницата и могат сами да оценяват тактическата ситуация. И то твърде нагледно. Именно с това тази игра е уникална. Досега никога не е правено нещо подобно. Но що се отнася до подготовката на командирите на подводници, това не може да се постигне чрез числови оценки.

Джеймс Адамс: Ти си завършил в Англия специализиран курс на обучение, нали?

Капитан Дъг Литълджонс: Да.

Джеймс Адамс: С какво се занимавахте в този курс?

Капитан Дъг Литълджонс: Преди практическите занимания се провежда обширна поредица от тестове. Много мъже желаят да служат в подводниците, но едва когато се озоват под водата, разбират, че не са попаднали на мястото си.

Джеймс Адамс: Искаш да кажеш, че ги връхлитат пристъпи на клаустрофобия?

Капитан Дъг Литълджонс: Не, само един от моите моряци страдаше от клаустрофобия. Човешкият организъм се приспособява много добре към най-различни жизнени условия. Когато започнаха практическите занимания, повечето от курсантите вече бяха привикнали с подводниците. Но тогава идва ред на овладяването на други, не по-малко ценни умения — да се издържа психически, да се развива усет за ориентация, например да запомниш разположението на корабите върху картата само след един-два погледа върху нея. Подводницата често променя местоположението си, непрекъснато маневрира и тогава е трудно да запомниш къде се намират различните елементи от тактическата картина.

Понякога възниква и чувствителност към затвореното пространство, макар че по време на моя курс нямаше такива случаи.

Джеймс Адамс: Това напомня на ефектите в компютърната игра „SSN“, когато на играчите се показва пространственото разпределение във вътрешността на подводницата.

Капитан Дъг Литълджонс: Да. И от играча се изисква да асимилира тази информация. Наистина не е точно както е в реалните подводници, но все пак е представено доста правдоподобно. Но ако той не успее да се справи, ако не подреди задачите с разумен приоритет, ще изгуби битката.

Джеймс Адамс: Том, зная, че Дъг е твой добър приятел, и то от много години. Но освен него ти познаваш и немалко командири на американски подводници, равни по ранг с него. Има ли според теб разлика между командирите на английските и американските подводници?

Том Кланси: От подобен въпрос вече си изпатих веднъж.

Капитан Дъг Литълджонс: Нищо чудно и сега да си изпатиш.

Том Кланси: Дъг и няколко от неговите колеги от Британския кралски флот привлякоха вниманието на медиите към една моя статия, в която споменавах, че обучението на командирите на британски подводници е по-добро, отколкото във ВМС на САЩ. С което си навлякох гнева на висш офицер от флотата на Съединените щати.

Много може да се спори за това кое е по-добре — да се притежават предимно общи или специализирани познания. Най-общо казано, според мен Британският кралски флот предлага много добро обучение на своите офицери и всеки от тях наистина заслужава своя ранг. Макар че дяволски много усилия се изискват да се отсеят най-добрите кандидати за командири. При тях може да се възложи да командва подводница много по-млад офицер, отколкото във флотата на Съединените щати. Мисля, че това насърчава младите офицери.

Джеймс Адамс: Нима искаш да кажеш, че британските командири на подводници са по-млади, по-агресивни и по-предприемчиви от нашите? Или при тях всичко е по-различно?

Том Кланси: Все пак много показатели зависят от индивидуалните различия — както в Англия, така и в САЩ има и добри, и не толкова добри кандидати за командири на подводници. Общо казано, бих споменал само, че техният метод за издигане на перспективните млади офицери е по-добър от нашия.

Джеймс Адамс: Съгласен ли си с това, Дъг?

Капитан Дъг Литълджонс: Да. Не съм сигурен, че ние в Англия също имаме недостойни кандидати, но ще си изясним този въпрос с Том. А сега да се върнем на казаното от Том преди малко. Някои от подводниците във флотата на Съединените щати превъзхождат нашите по технически показатели, но по един или друг начин ние успяваме да постигнем същите резултати. Освен това двете флоти често си сътрудничат, особено по отношение на подводниците.

Джеймс Адамс: А какво ще ни кажете за китайската флота? Известно ли е как те обучават своите офицери? Има ли признаци от практиката, по които може да се съди за ефективността на тяхната методика за обучение?

Том Кланси: Хм, Китай е комунистическа страна, а комунистите никога не са възнаграждавали личната инициатива, освен в някои изключителни случаи. Днес в комунистически Китай ситуацията е доста странна — те се опитват да развият свободно пазарно стопанство, но без политически свободи. Това не може да свърши добре. Защото няма да свърши работа. Но докато се стигне дотам, ние ще бъдем изправени пред потенциален противник, който ще разполага с индустриални възможности да произвежда почти всичко, от което се нуждае, при това с доста добро качество. Щом като могат да продават телевизори във всички континенти, защо да не могат да създават и ядрени подводници? Или ако толкова желаят да се доберат до петролните залежи край островите Спратли, а това може би е наистина така, то те ще се заемат с формирането на първокласен боен флот, способен да се сражава с военноморските сили на всяка друга страна. Ако се заемат с това, ще го направят. Да си припомним как кайзер Вилхелм II беше решил да превърне германската флота в достоен съперник на Британския кралски флот. И какво стана? Германците постигнаха тази цел, и то само за едно поколение.

Капитан Дъг Литълджонс: Със същата задача се сблъскаха военноморските сили на бившия Съветски съюз през шестдесетте години, след Карибската криза, когато се наложи да изтеглят ракетите си от Куба. Трябваше да построят огромен подводен флот. И го направиха. Наистина, за тази цел им трябваша десет, дори петнадесет години, не само за да конструират оборудването, но и за да се научат как да боравят с него.

Джеймс Адамс: Да. Но ето че сега разполагат с първокласен подводен флот. В компютърната игра „SSN“ има нещо много интересно: Русия продава част от своите подводници на Китай. Мислите ли, че това е възможно на практика? Казано по-образно, готови ли са руснаците да продадат душата си на дявола? Имам предвид сведенията, че днес руските атомни подводници са единственото по-ценно наследство от някога могъщия военен флот на СССР.

Капитан Дъг Литълджонс: Та те продават подводници из целия свят.

Джеймс Адамс: Обаче повечето от тези подводници не са от най-модерните, нали? Продават ли подводници и на Иран?

Капитан Дъг Литълджонс: Руснаците продадоха ядрени подводници на Индия. Независимо дали са наши потенциални противници, или не, те си запазват контактите със страните от Третия свят. Обаче по този въпрос Том знае повече от мен.

Том Кланси: Това е както политически, така и икономически въпрос. Днес руснаците така яростно се борят за твърда валута, че ако някой им предложи, вероятно ще му продадат и най-добрата си подводница.

Джеймс Адамс: А китайците разполагат ли с достатъчно твърда валута?

Том Кланси: САЩ има с Китай такъв търговски дисбаланс, че може да се купи половината от бойния флот на бившия Съветски съюз.

Джеймс Адамс: Компютърната игра „SSN“ позволява на китайците, след завоюването на островите Спратли, да започнат подготовка за дебаркиране на Тайван. Наскоро бяхме свидетели на усилен китайски военни учения в непосредствена близост около Тайван, които изглеждаха доста заплашителни. Мислиш ли, че Китай все още таи амбиции да си върне Тайван?

Том Кланси: Да, не е изключено. Примерът с войната за Фолклендските острови през 1982 година е доста поучителен. Защо започна този конфликт? Защото военната хунта, управляваща тогава Аржентина, беше довела страната до такова окаяно състояние, че трябваше да се намери някакъв повод, за да престане населението да мисли само за своите неблагоприятия. И така те заграбиха Фолклендските острови и предизвикаха локална война.

Що се касае до Китайската народна република, тя може да използва класическия метод за отвличане на вниманието на масите от вътрешните проблеми чрез въвлечането на страната във външни конфликти. Една от целите им е Хонконг. Те се готвят в най-скоро време да го погълнат. А ако успеят да завземат и Тайван, тяхната икономика още повече ще укрепне.

Преди много години беше сключено споразумение между Чан Кай Ши и Пакминджон, в което се споменава за плащане. А

китайците винаги са се отличавали с добра памет.

Джеймс Адамс: Но това няма да им се даде даром. Трудно можем да си представим, че Съединените щати ще останат безучастни.

Том Кланси: Това засега не може да се предсказва. Но е истина, че Съединените щати неведнъж са поддържали донякъде шизофренична политика спрямо Китай. От една страна, ние признаваме, че съществува само един Китай. Но от друга заявяваме, че това не е вярно. Обаче ако КНР нападне Тайван, сигурен съм, че това никак няма да ни се хареса. Ясно е, че тези две политически линии са несъвместими, но такава е сегашната ни азиатска политика.

Капитан Дъг Литълджонс: Мисля, че светът следи много внимателно действията на китайските военни. Когато започнаха ученията си край Тайван, те бяха принудени да ограничат амбициите си. Интересно е да се следи тяхната реакция и да се разбере дали са проумели, че са похарчили много пари за постигане на неосъществими цели.

Том Кланси: Има още едно усложнение — къде е най-близката военноморска база на САЩ? Вече не притежаваме базата в Субик Бей на Филипинските острови. Сега сме принудени да разполагаме нашите сили в най-близката база, с която разполагаме, която според мен е в Япония. А дотам е доста далеч.

Джеймс Адамс: Да, така е. Но ще се понрави ли на японците, ако китайците започнат да дрънкат оръжие?

Том Кланси: Разумен въпрос.

Капитан Дъг Литълджонс: Не бих казал, че на японците им харесва да живеят под непрекъснатата заплаха от ядрено нападение.

Том Кланси: Естествено е, че няма да им харесва. Но следващата наша морска база е чак в Пърл Харбър, а дотам има 3000 мили.

Джеймс Адамс: Нека сменим темата. Какво всъщност става в една подводница в критични моменти? Противникът ви атакува. Вие не знаете много за врага. Длъжни сте да го откриете, да отмъстите за нападението и в същото време да се погрижите за мерки, с които да избегнете неговите торпеда. На какво наподобява такава ситуация? Как би я описал?

Капитан Дъг Литълджонс: Първото, което бих сторил, ще бъде да мобилизирам екипажа за активна съпротива, като ще разчитам на

професионализма на всеки негов член. Хората са способни да запазват хладнокръвието си и разсъдъка си. Всеки е длъжен да изпълнява задачите, които са му възложени, за които е обучаван с месеци, защото в подводницата оцеляването на всеки един зависи от действията на човека до него.

Джеймс Адамс: Да, не прилича на филма „Окървавеният прилив“.

Капитан Дъг Литълджонс: Според мен това бе интересен филм, но не съвсем правдив.

Джеймс Адамс: Особено когато започна бунтът на борда на подводницата.

Капитан Дъг Литълджонс: Надявам се, че това не е хрумване на киностудията „Парамаунт“. Ако сравним една подводница с добре действащ механизъм, то нарушенията в режима не могат лесно да променят действията на екипажа, защото опитните подводничари знаят как да реагират при най-различни ситуации. Не си спомням случай, при който екипажът да изпадне в истерия или да се разбунтува. Хората само изпълняват задълженията си и това е всичко.

Джеймс Адамс: А какъв беше най-трудният момент в твоята служба в подводниците?

Капитан Дъг Литълджонс: Веднъж се появи пробойна и водата започна да нахлува в корпуса точно когато плавахме на максимална дълбочина. За щастие всичко свърши добре.

Джеймс Адамс: Ти, като командир, как реагира?

Капитан Дъг Литълджонс: За щастие се намирахме в зона, в която нямаше пречки бързо да изплуваме на повърхността. Но останах удивен от хладнокръвието на екипажа. Никой не предприе грешна стъпка.

Джеймс Адамс: Може би това се дължи на богатия им опит? Нямаше ли други инциденти, при които моряците да се озовават в непредвидени ситуации, напълно различни от рутинното ежедневие?

Капитан Дъг Литълджонс: Ако възникне такава обстановка, командирът е длъжен да вземе всички мерки, защото никой на борда не знае по-добре от него рисковете по време на всяко плаване. Но има и предварително разработени тактически сценарии. Ако си професионалист, ще знаеш докъде се простират възможностите ти, защото много зависи не само от техническите системи, но и от

екипажа и от командира, след което ще избереш най-доброто решение и остава само да го изпълниш.

Джеймс Адамс: В компютърната игра „SSN“ има ситуация, при която на командира на „Чайен“ е разрешено да изстрелва торпеда и ракети само ако противникът пръв открие огън. На мен това ми се струва прекалено уязвима тактика, както всяка пасивна политика. Не завиждам на командирите в подобно състояние.

Том Кланси: Не, днес не е възможно командир на някой кораб или подводница да предизвика началото на нова война между две суперсили. Вече не сме нито в XVII, нито в XVIII век.

Джеймс Адамс: Но какво ще предприеме един командир на подводница, ако попадне в такава деликатна ситуация?

Том Кланси: Това е политическо решение. В Съединените щати въоръжените сили са подчинени на цивилни лица.

Капитан Дъг Литълджонс: Така е навсякъде по света. Никога не съм служил на стратегическа ядрена подводница (SSBN), но в отговор на въпроса на Джеймс трябва да спомена, че когато се намиращ на борда на класическа ядрена подводница (SSN), ти си на крачка от началото на военните действия. Торпедата са заредени, особено ако твоята подводница участва в отговорна операция. Най-сложното е да попаднеш в току-що описаната ситуация — когато някой започва да стреля по теб, но ти нямаш право да отговориш на нападението. Истината е, че не военните, а политиците започват войните. Военните само изпълняват техните заповеди.

Джеймс Адамс: Това е едно доста точно разграничение. Том, имаш ли опит с подводниците?

Том Кланси: Е, когато посетих една подводница, тя стоеше на кей, заедно с още няколко. Но имаше и едно изключение.

Джеймс Адамс: Какво изключение?

Том Кланси: С един буксирен влекач се доближих до кърмовите стабилизатори на подводницата „Хамърленд“ и се качих на единия стабилизатор, а кореспондентът на „Нюзуик“ ми направи няколко снимки, докато позирах като последен глупак.

Капитан Дъг Литълджонс: Не те ли хвана морска болест?

Том Кланси: Не, не се стигна дотам. Бях прекалено изплашен, за да мисля за морската болест. Влекачът се беше доближил много

плътно към корпуса на подводницата. За миг си представих какво би станало, ако в следващия миг цамбурна във водата.

Джеймс Адамс: Да се върнем отново към компютърната игра. При една от акциите на „Чайен“ тя за пръв път се среща с подводница от клас „Акула“. Дотогава „Чайен“ се е сражавала само с подводници „Хан“. Ще ми обясниш ли разликата между тези две подводници, Том?

Том Кланси: Разликата е колкото между „Форд“ Модел Т от 1925 година и едно „Ферари“ от наши дни. „Акула“-та е много опасна риба. Не може да се отрече, че през последните години от съществуването на бившия Съветски съюз там наистина започнаха да разбират от атомни подводници. Например доста опасен противник е и „Сиера“^[1].

Джеймс Адамс: Да не би някой да им е оказвал помощ?

Том Кланси: Филип Джон Уокър. Да, той им помогна доста в някои направления. За щастие, руснаците откриха още нещо — че строежът на ядрени подводници е ужасно скъпо удоволствие. Тяхната „Акула“ е почти еквивалентна на нашите подводници от клас „688“, но какво означава това? Че са изостанали с около 15 години от днешната технология, макар че това се свежда до намаляване на ефективността само с няколко процента.

Капитан Дъг Литълджонс: Тук става дума за значително подобрене на възможностите на подводниците. Когато започнах стажа си под водата в Атлантическия океан, една от най-трудните задачи беше да се откриват руски подводници. При това се изискваше на всяка цена да не се позволи тя да открие нашата подводница. Сега ситуацията е много по-сложна. Сега не можете да излезете в открито море и да блуждаете в него с надеждата, че вашите сонари първи ще разкрият приближаването на противника.

Джеймс Адамс: Но на мен ми се струва, че е имало и такива случаи. Том, не е ли вярно, че след края на Студената война руснаците са извършили сериозни промени в своя подводен флот: изхвърлиха по-старите си подводни лодки, спуснаха на вода нови модели, полагат много усилия както за обучението на екипажите, така и за подобряване на комуникациите и за увеличаване на инвестициите с цел построяване на нови подводници. Съгласен ли си с мен? Как би оценил днешните им възможности?

Том Кланси: Не мога да дам точна преценка какво планират руснаците днес, когато всички говорят само за отбранителни стратегии. Исторически погледнато, те си остават внушителна сухопътна, но не и морска сила, като най-сериозната заплаха за тях вероятно е Китай. Сега в Москва има хора, които продължават да се опасяват от възраждането на германската военна мощ, но според мен това е под влиянието на събитията от средата на ХХ век. Руснаците все още не са се сблъскали със сериозна заплаха по море, заради това аз не мога да си обясня защо продължават да строят огромни надводни бойни кораби. Ние например ликвидирахме старите си кораби, с което спестихме доста пари, защото от остарелите фрегати няма тактическа полза. Да, по всичко изглежда, че руснаците продължават да разработват подобрения за своите „Акули“, макар аз да не мога да си обясня причината.

Капитан Дъг Литълджонс: Според мен руснаците все още се опасяват от Запада. Ти заяви, че над тях не тегне непосредствена заплаха от някоя морска сила, обаче най-много средства за военен флот отделят в САЩ, а това не е ли заплаха? Да си припомним битката при Ютланд^[2] — това е пример колко силна заплаха може да бъде един могъщ военен флот.

Джеймс Адамс: Защо смяташ, че приближаването на руските „Акули“ до Източното и Западното крайбрежие на САЩ през последните години е останало незабелязано? Първо, това е доказателство за тяхната агресивност, второ — за увеличената им морска мощ, и трето — израз на загрижеността им от изоставането им в новите военноморски технологии.

Капитан Дъг Литълджонс: Нека да разграничим тези три явления. На тяхната агресивност и преди сме били свидетели. Винаги са се стремели да присъстват в Атлантика и да демонстрират способностите си, макар че в миналото това не беше по силите им. Днес могат да си го позволят, макар и само донякъде. Никой не може точно да дефинира докъде се простират способностите на флотите на страните от НАТО, защото никой не знае колко руски подводници са останали неоткрити в дълбините на океана.

Няма съмнение, че това продължава да тревожи Запада, защото не сме забравили как се хвалеха политическите лидери на руснаците: „Ако пожелаем, можем да направим това и това...“ Според мен те и

сега продължават да разсъждават по същия начин. Друг е въпросът дали са избрали по-разумна военноморска стратегия след смъртта на адмирал Горшков, но съм съгласен с Том, че и този въпрос подлежи на преоценка.

Джеймс Адамс: Така ли мислиш и ти, Том? Не ти ли се струва, че сега, след като притежават нови видове подводници, те могат да кроят планове за ново обтягане на отношенията със Съединените щати?

Том Кланси: Не, думата агресия тук не е уместна. Морето е свободно за плаване и по този повод ние сме водили вече една война. Но те се сдобиха с нови играчки и сега копнеят да си поиграят с тях. Реално погледнато, не мисля, че ще се стигне чак толкова далеч. Те имат своя военна доктрина, имат и ново въоръжение и сега искат да се убедят в неговата приложимост. Аз мога да съдя само по впечатленията на хора, които са контактували с тяхното върховно командване (някога се наричаше Ставка, но сега вероятно са променили и това название). Според прогнозите руснаците ще очакват в бъдеще враждебни отношения само с Китай и евентуално Германия. Що се касае до Германия, мисля, че тази мисъл руснаците трябва да я изтрият от съзнанието си, но нали неведнъж досега са се държали като параноици... Относно Китай не бива да забравяме, че опасността от изток също е измъчвала някога руснаците — нали татарите са стигнали чак до Новгород, не много далеч от бреговете на Балтика. Така че има исторически основания Русия да проявява загриженост спрямо поведението на източния си съсед, особено след възхода на китайската икономика и нарасналото търсене на суровини — всички знаем, че по природни богатства никой не може да се сравнява с Източен Сибир.

Джеймс Адамс: Когато играчът напредне в лабиринтите на компютърната игра, може да попадне на подводница от съвсем нов клас, наречен „Мао“, конструирана на база на руските ядрени подводници от клас „Северодвинск“. Може ли да ми разкажете нещо за тази „Мао“?

Том Кланси: Това е нов модел подводница. Както вече споменах, не е изключено Китай вече да притежава достъп до най-новите технологии. И ако решат да построят нещо наистина на ниво, нищо чудно да успеят. Да си припомним още веднъж за Първата световна война — германците, без да имат никакъв опит, изградиха

могъщ боен флот, който през 1916 г. по нищо не отстъпваше на Британския кралски флот, носител на вековни традиции. Това е въпрос на политически амбиции и на промишлени възможности. Китайците вече имат индустриален капацитет, така че ако имат и политически амбиции, ще създадат могъщ флот.

Джеймс Адамс: В компютърната игра „Чайен“ е подложена на атака с помощта на насочване на вражеските торпеда чрез сонарни шамандури. Дъг, може би си запознат с този проблем от своята практика. Ще ни опишеш ли как действат тези сонари?

Капитан Дъг Литълджонс: Сонарните шамандури не осъществяват пряка атака.

Джеймс Адамс: Но създават заплахата, така ли?

Капитан Дъг Литълджонс: Сонарните шамандури се спускат от самолети или от хеликоптери, но притежават доста ограничен обхват на действие. Обаче след многогодишни изследвания бяха доста усъвършенствани методите за спускането им във водата, както и възможностите им да откриват подводници. Понякога хидроакустиците в подводницата засичат шум от спускане на тежки предмети във водата, но доста трудно може да се прецени дали става дума именно за сонарна шамандура.

Джеймс Адамс: И те остават все така пасивни на повърхността?

Капитан Дъг Литълджонс: Те се използват предимно като пасивни устройства, но има и активни варианти. Ако близо до подводницата се намира активен сонар, това вероятно ще означава, че са те засекли, когато си изплувал до перископна дълбочина, или са открили твоята подводница чрез пасивен сонар и сега се опитват да уточнят координатите преди началото на торпедната атака.

Том Кланси: Или че някой се опитва да се преструва на призрак.

Капитан Дъг Литълджонс: Да, така е, но тогава започват мъчителните колебания, защото не е ясно какво става нито на повърхността, нито под водата, в зоната около подводницата.

Джеймс Адамс: А какво става, когато се регистрира импулс от активен сонар и се очаква появата на неприятелски торпеда? Или просто ако те гложди неясно предчувствие? Ще вземеш ли мерки веднага да избягаш от тази опасна зона?

Капитан Дъг Литълджонс: На този въпрос не може да се даде ясен отговор. Ако имаше готово решение какво да се предприема в

подобна ситуация, тогава никой няма да изстрелва наслуки торпеда, защото нищо няма да постигне. По-разумно е да останеш на заден план, както е в компютърната игра „SSN“, за да имаш по-общ поглед. Понякога се налага да спуснеш шумогенератори, да ускориш скоростта, да смениш дълбочината, да изчезнеш колкото е възможно по-бързо. Или можеш да изстреляш торпедо по азимута, по който си въобразяваш, че ще откриеш спотайваща се вражеска подводница, а не сонарна шамандура. Така че не съществуват готови рецепти за действие. Именно капитанът на подводницата е този, който непрекъснато трябва да избира сред всичките тези варианти.

Джеймс Адамс: Какво ще ми кажеш за обстановката в Южнокитайско море?

Капитан Дъг Литълджонс: Там често се срещат плитководни зони и има доста силно ниво на шумовия фон. И трафикът на търговски кораби е доста наситен.

Джеймс Адамс: А това помага ли на командира на подводницата?

Том Кланси: Понякога помага.

Капитан Дъг Литълджонс: Може да помага, но може и да пречи. Помага, ако се опитваш да се спотайваш и да издебнеш някаква цел. Но ако търсиш отчаяно някаква специална мишена като например подводница „Акула“, търговските кораби са по-скоро пречка. Но всъщност подводните операции в Южнокитайско море по нищо не се отличават от тези в другите морета.

Том Кланси: Не забравяй, че Дъг често е склонен към прекалена скромност. Неговите познания по океанография могат да накарат да се изчервят немалко от титулуваните учени океанографи. И за разлика от тях, той има голям опит в използването на околната среда като средство за прикриване на подводницата. Петнадесет години са му били необходими, за да усвои тези тънкости на занаята.

Капитан Дъг Литълджонс: Е, всъщност са двадесет.

Джеймс Адамс: Което неминуемо ти помага да се ориентираш добре между реалността и измислиците. А ти, Том, както сам спомена преди малко, се опитваш да смесваш реалността и измислиците в едно.

Том Кланси: Разликата между тях е от голямо значение и никога не трябва да се забравя.

Джеймс Адамс: Но как се справи с написването на сценария за компютърната игра „SSN“, след като досега си писал единствено книги?

Том Кланси: Една от целите на компютърната игра е да постави играча в бойни условия. Комплектът от тези условия ги определя авторът на сценария. Така че задачата се свежда до изграждането на интелектуална среда, след което играчът попада в нея и сам се приближава към изходите, предварително програмирани от авторите на играта. Това е нещо като магия, ако го правиш както трябва.

Джеймс Адамс: Нима повечето от книгите на военна тематика не напомнят за компютърните игри? Според мен и ти, като писател, напредваш също като авторите на компютърните игри, макар че резултатите са различни, защото се използват различни средства. Така ли е наистина? Искам да кажа, от работата ти по тази компютърна игра ти натрупа полезен опит, нали?

Том Кланси: Това напомня за разликата между собственика на игрално казино и комарджията. Аз мога точно да разкажа как виждам развитието на един роман. Но компютърните игри са интелектуално по-честни, защото в моите романи аз твърдо определям какво ще преживеят всичките мои герои. Докато в играта се включват елементи на изкуствен интелект, записани върху компактдиска, при което започват да влияят решенията на втория играч и така всичко изглежда доста по-реалистично.

Джеймс Адамс: Дъг, какво ще кажеш за всичко това? Става дума за една съвсем нова за теб дейност, а ти вложи много от своя практически опит и знания, за да изглежда играта колкото е възможно по-реалистична. Докъде се простира реалността и откъде започва фантазията?

Капитан Дъг Литълджонс: Първо, не бива никой да се заблуждава, че това е някакъв вариант на симулатор за обучение на офицери за управление на подводници. Целта бе да се опитаме да поднесем на играчите колкото бе възможно повече информация за ядрените подводници. Да разгледаме една малка част от сценария: ако откриеш контакт, може да се наложи цели три денонощия да блуждаеш в океана, опитвайки се да прикриеш присъствието си. После отново следиш за нов контакт, след това търсиш удобна огнева позиция. Това може да отнеме дни, дори седмици. Очевидно това не може да се

заложи в една компютърната игра, защото накрая играчът ще заспи пред екрана. Така че избрахме компромисно решение между истинското и условното темпо на промените в обстановката. Този въпрос беше обсъждан доста дълго с експертите от отдела по маркетинг и с играчите, които първи изпробваха готовите варианти. Надявам се, че сме постигнали сполучлив компромис.

Джеймс Адамс: Искаш да кажеш, че един от най-важните проблеми при този компромис е условното сгъстяване на времето? Или има и други области, за които ще ни кажеш, че нещата са балансирани? С други думи: реалността е дотук, но ние създадохме още нещо, което в играта не е точно така, както е в действителност?

Капитан Дъг Литълджонс: Да, синхронизацията бе един от най-важните компромиси, но има и други подобни моменти. Те не са от първостепенно значение, но ако някой истински подводничар се залови да играе с тази игра, много бързо ще схване, че целта на играта е по-скоро да развлича хората, а не да ги обучава.

Джеймс Адамс: Но вероятно играта „SSN“ е много по-прецизна в сравнение например с „Окърваденият прилив“.

Капитан Дъг Литълджонс: О, да, много по-реалистична е от този филм. В играта след петнадесет успешно приключени акции на играча не се позволява да поеме командването на подводница от клас „Лос Анджелис“.

Джеймс Адамс: Е, ако всичко ставаше толкова лесно, биха се намерили много желаещи да поемат отговорностите на командир на атомна подводница.

Том Кланси: Може би това е оправдано при толкова усъвършенствани подводници като тези от клас „Лос Анджелис“, но защо да не е позволено при британския клас „Трафалгар“^[3] например?

Капитан Дъг Литълджонс: Нека да не внасяме елементи на национален престиж. А сега ми позволете да продължа: ако играчът допусне грешка, може да бъде унищожен или поне подложен на ожесточени атаки. Наистина има елементи на обучение. Започва се с много опростен сценарий, който постепенно се усложнява. Но към края на играта той ще знае немалко за живота в ядрената подводница.

Джеймс Адамс: Съгласен ли си с тези изводи, Том?

Том Кланси: Тук ще се наложи да се подчиня на мнението на Дъг, защото, за разлика от него, никога не съм бил професионален

подводничар. Ти знаеш, Джеймс, че написах няколко книги на морска тематика, но макар да съм наясно с тяхната терминология, това още не означава, че мога да управлявам подводница.

Джеймс Адамс: Дъг, в играта е възможно да се организира атака срещу ескадрата начело със самолетноносач „Индипендънс“ и тогава „Чайен“ трябва да се провира сред неприятелските подводници. Това не е ли опасно, ако например по някаква случайност към нея се насочат американски торпеда, изстреляни срещу тези китайски подводни лодки?

Капитан Дъг Литълджонс: Много е вероятно.

Джеймс Адамс: Наистина ли?

Капитан Дъг Литълджонс: Това е една от най-рискованите ситуации, която няма да се хареса на нито един командир на подводница. Когато в един квадрант в океана се появят едновременно бойни кораби, подводници, самолети и хеликоптери, заедно с кръжащи под водата неприятелски подводници, винаги има опасност паникьосаният играч да се изкуши и да започне да обстрелва дори собствената си сянка. За подобни ситуации са разработени процедури, при които е използван многогодишният опит на всички командири на подводници, за да се внесе ред в действията на всяка флотилия, обаче за целта се изисква голям брой комуникационни съоръжения, някои от които са подводни, а други — сателитни. Това ми се е случвало на няколко пъти и никога не съм се чувствал спокоен, когато съм знаел, че някъде наблизо се спотайва врагът.

Джеймс Адамс: Този така наречен „приятелски огън“ не е изключен и при сухопътните сражения.

Капитан Дъг Литълджонс: Всяка война е изпълнена с опасности и такива неща могат да се случват.

Том Кланси: През Втората световна война е имало няколко случая, когато американски подводници са откривали огън една срещу друга. При това в един от тези печални инциденти една от подводниците е плавала в специално отделена безопасна зона, където никой не е очаквал да бъде атакуван.

Капитан Дъг Литълджонс: Именно това имах предвид.

Том Кланси: Да, обаче командирът на нашата подводница самоуверено решил, че срещу него плава японска подводница. И изстрелял торпедата.

Капитан Дъг Литълджонс: Да, точно така става.

Джеймс Адамс: В играта често се намесват разузнавателните служби с донесението, че наоколо няма неприятелски кораби. А какво ще стане, ако разузнаването е било заблудено? Може ли винаги да се разчита на техните сведения?

Капитан Дъг Литълджонс: Не мисля, че е необходимо да се драматизират нещата прекалено много. Но ако не си сигурен в данните на разузнаването, може да се стигне до трагичен край. Разузнавателните служби също могат да сбъркат — както споменах преди малко, те не успяха да открият, че руски „Акули“ са прониквали в Атлантическия океан или са ги откривали прекалено късно, след като вече са преплували стотици мили. Така че и при разузнаването не са изключени грешки и пропуски, макар че без него всяка подводница ще бъде изложена на много повече опасности.

Джеймс Адамс: Виждам, че Том е настроен още по-критично към военноморското разузнаване.

Том Кланси: То съвсем не е безгрешно. Още не съм срещал тактически или оперативен командир, който да се доверява безпределно на разузнавателните служби.

Джеймс Адамс: Може би защото те предпочитат да се уповават главно на своите собствени преценки.

Капитан Дъг Литълджонс: Не, не е точно така, но е добре да се разполага с надеждно и ефективно разузнаване, защото така всеки командир е наясно какво трябва да се предприема поне през следващите няколко часа. За съжаление английският език понякога позволява да се тълкуват по различен начин отделни фрази в рапортите. Ако прочетете рапорти за предишни плавания, ще се убедите с какво облекчение са се прибирали подводниците в базите. Накрая ще повторя, че никога не съм си позволявал да вярвам сляпо на всички разузнавателни сведения.

Джеймс Адамс: А как мислиш, че ще се оправи играчът, ако попадне наред играта в такава заплетена ситуация? Или ще си каже, че е непоносимо трудно да си командир на подводница, или ще го приеме като възбуждащо интелектуално предизвикателство. Как ще реагират играчите според теб?

Капитан Дъг Литълджонс: Първо, надявам се да оценят като истински подвиг, особено ако успеят да преминат през всичките

петнадесет сценария. Второ, целта на тази компютърна игра не е да набира кандидати за военноморските сили на САЩ. Но аз вярвам, че тази игра за пръв път дава на играчите представа какво става под водата. Ти спомена за филма „Окървавеният прилив“. Има и други филми, един от които дължим отчасти на Том^[4]. Но за разлика от играта, никой от тези филми не дава възможност на играча да се учи от своите грешки или да ръководи подводницата интуитивно, ако е надарен с такъв усет. Така че според мен чрез компютърните игри по-добре може да се опознае животът под водата.

Джеймс Адамс: Какво мислиш по този въпрос, Том?

Том Кланси: Познавам хора, които се сражавали срещу подводници, по море и по въздух, и съм сигурен, че те ще се съгласят с мен: това е най-добрата игра досега, защото няма по-голямо интелектуално предизвикателство от преследването със съвременни подводници. Ако играчът е достатъчно концентриран, ще възприема играта като част от реалността и ще бъде възнаграден с едно незабравимо преживяване.

---

[1] „Сиера“ („Sierra“): Модерни руски ядрени подводници. Отстъпват, но незначително, по технически данни на руските подводници от клас „Акула“. Максимална скорост: 35 възела (под вода). Дължина: 110 м. Водоизместимост: 7900 т (под вода). Основно въоръжение: четири торпедни тръби 65 см и две торпедни тръби 53 см. — Б.пр. ↑

[2] Край полуостров Ютланд, Дания, през Първата световна война се е състояло едно от най-ожесточените морски сражения между германския и британския флот. — Б.пр. ↑

[3] „Трафалгар“: Клас модерни подводници от Британския кралски флот. Понастоящем се използва Серия 1, но се разработва и Серия 2. Максимална скорост (данните са за Серия 1): 32 възела (под вода). Дължина: 280,1 фута. Водоизместимост: 5208 т (под вода). Основно въоръжение: пет 21-инчови торпедни тръби. Името е избрано в чест на съкрушителното поражение, което френската военна флота претърпява от британската флота край испанския нос Трафалгар през 1804 г. — Б.пр. ↑

[4] По романа на Том Кланси „Ловът на Червения октомври“ е създаден филм с Шон О’Конъри в главната роля — съветския капитан

Марко Рамиус. — Б.пр. [↑](#)

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.